

CRNA GORA

MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA

**Izvještaj o radu Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga sa
izvještajima organa nad kojima ministarstvo vrši nadzor za 2024. godinu.**

Podgorica, Mart 2025. godine

UVOD

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima iz nadležnosti Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga pripremljen je u skladu sa obavezom utvrđenom Zakonom o državnoj upravi ("Službeni list Crne Gore", br. 078/18, 070/21, 052/22) kao i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 098/23, 102/23, 113/23, 071/24, 072/24, 090/24, 093/24, 093/24, 104/24, 117/24). Izveštaj sadrži pregled najznačajnijih aktivnosti Ministarstva tokom protekle godine, koji je sačinjen na osnovu podataka o radu organizacionih jedinica Ministarstva.

Rekonstrukcijom 44 Vlade Crne Gore od 23.07.2024. godine, utvrđena je nova organizacija rada državne uprave, sa djelokrugom rada i nadležnostima utvrđenim Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG”, br. 71/24), na osnovu koje je Ministarstvo rada i socijalnog staranja podijeljeno na dva resora, te je na osnovu predmetne Uredbe ovaj resor nastavio sa radom pod nazivom Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga.

Članom 12 Uredbe propisano je da Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga vrši poslove uprave koji se odnose na: pripremu propisa iz oblasti radnih odnosa, zaštite i zdravlja na radu, tržišta rada i zapošljavanja; zarade i druga primanja iz rada i po osnovu rada, zaštitu zaposlenih građana Crne Gore koji se upućuju na rad u inostranstvu; vođenje registra kolektivnih ugovora, registra sindikalnih organizacija, registra reprezentativnih sindikata, registra reprezentativnih organizacija udruženja poslodavaca, registra socijalnih savjeta, registra agencija za privremeno ustupanje zaposlenih i evidencije izdatih i oduzetih dozvola za rad agencija za privremeno ustupanje zaposlenih; izdavanje dozvola za rad agencijama za zapošljavanje; davanje ovlašćenja za obavljanje poslova iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i vođenje registra izdatih ovlašćenja; donošenje programa obrazovanja odraslih i standarda zanimanja; priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija; profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom; pripremu predloga za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (godišnja kvota); saradnju sa nevladinim organizacijama, agencijama Ujedinjenih nacija i drugim međunarodnim organizacijama; sprovođenje inspekcijskog nadzora u okviru nadležnosti i ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor i propisima u oblasti rada i zaštite i zdravlja na radu; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Nakon Odluke Vlada Crne Gore od 01.10.2024. godine o preuzimanju službenika i opreme Uprave za inspekcijske poslove, dva Odjeljenja inspekcije (Odjeljenje inspekcije za rad i Odjeljenje inspekcije za zaštitu i zdravlje na radu) i deset službenika su nastavili sa radom u okviru Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga. Ovaj resor je preuzeo ukupno 26 inspektora rada i 10 inspektora zaštite i zdravlja na radu. Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta predviđena su dva Odjeljenja – Odjeljenje za inspekciju rada i Odjeljenje za inspekciju za zaštitu i zdravlje na radu.

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je donijelo Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta 01-011/24-1409/1 od 22.11.2024. godine.

I UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA

1. DIREKTORAT ZA RAD

- 1.1. Direkcija za radne odnose
- 1.2. Direkcija za praćenje primjene standarda MOR i instrumenata SE.

2. DIREKTORAT ZA SOCIJALNI DIJALOG I KOLEKTIVNO PREGOVARANJE

3. DIREKTORAT ZA ZAŠTITU I ZDRAVLJE NA RADU

4. DIREKTORAT ZA PRISTUP I POLITIKE TRŽIŠTA RADA

- 4.1. Direkcija za pristup tržištu rada
- 4.2. Direkcija za razvoj politika tržišta rada

5. DIREKTORAT ZA EU FONDOVE, EVROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SARADNJU

- 5.1. Direkcija za programiranje i implementiranje EU fondova;
- 5.2. Direkcija za evropske integracije i međunarodnu saradnju:

6. DIREKTORAT ZA SOCIJALNO PREDUZETNIŠTVO, VOLONTERIZAM I SARADNJU SA CIVILNIM SEKTOROM

- 6.1. Direkcija za socijalno preduzetništvo
- 6.2. Direkcija za volonterizam i saradnju sa civilnim sektorom

7. ODJELJENJE ZA INSPEKCIJU RADA

8. ODJELJENJE ZA INSPEKCIJU ZA ZAŠTITU I ZDRAVLJE NA RADU

9. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

10. KABINET

11. SLUŽBA ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE I JAVNE NABAVKE

12. SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE I LJUDSKE RESURSE

12.1. BIRO ZA SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA I KOMUNIKACIJU SA GRAĐANIMA

II DJELOKRUG RADA ORGANIZACIONIH JEDINICA MINISTARSTVA

1.U DIREKTORATU ZA RAD obavljaju se poslovi koji se odnose na: praćenje, primjenu i unapređivanje sistema za oblast radnog zakonodavstva; davanje stručnih mišljenja u vezi primjene zakona i podzakonskih akata; mirnog rješavanja radnih sporova, isplate neisplaćenih potraživanja zaposlenima čiji je radni odnos prestao usljed stečaja, zaštite zaposlenih građana Crne Gore na radu u inostranstvu, zabrani zlostavljanja na radu, primjenu ratifikovanih konvencija i direktiva EU iz oblasti radnih odnosa; neposrednu i stalnu saradnju sa Međunarodnom organizacijom rada, Savjetom Evrope i drugim međunarodnim organizacijama u cilju sinhronizovanja i dinamiziranja reformskih procesa u oblasti radnog zakonodavstva sa standardima i smjernicama ovih međunarodnih organizacija i Evropske unije, saradnju sa njihovim organima, tijelima i mehanizmima, kao i praćenje aktivnosti u svim dimenzijama i područjima nadležnosti ovih organizacija, prikupljanje, analiza i korišćenje relevantnih saznanja i informacija iz djelokruga MOR i SE, iniciranje prijedloga projekata i koordinira programe saradnje sa MOR, SE i EU, koordinaciju i pripremu informacija i izvještaja u vezi sa implementacijom potvrđenih i nepotvrđenih konvencija i preporuka MOR-a u nacionalnom zakonodavstvu i praksi, koordinaciju i pripremu za potvrđivanje instrumenata MOR-a, podnošenje nadležnim organima vlasti i socijalnim partnerima međunarodnih instrumenata koji se usvajaju na Međunarodnoj konferenciji rada, koordinaciju i pripremu izvještaja za SE o primjeni Evropske socijalne povelje, priprema planova aktivnosti u cilju usklađivanja sa preporukama Vladinog komiteta za Evropsku socijalnu povelju i Evropski zakonik o socijalnoj sigurnosti SE; poslovi koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove, saradnja sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, koordinaciju i pripremu odgovora na žalbe koje se podnose MOR Komitetu za slobodu udruživanja i Upravnom tijelu MOR, izradu zakona o potvrđivanju konvencija i protokola Međunarodne organizacije rada i instrumenata Savjeta Evrope; pripremu informacija i izvještaja u vezi sa implementacijom ratifikovanih konvencija i preporuka MOR-a u nacionalnom zakonodavstvu u oblasti radnih odnosa; drugostepeni upravni postupak – postupanje po žalbama izjavljenim na rješenja Fonda rada i inspektora rada; priprema izvještaja, analiza i informacija u oblasti radnih odnosa.

1.1.U Direkciji za radne odnose obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu nacрта, odnosno predloga zakona i podzakonskih akata iz oblasti radnih odnosa, mirnog rješavanja radnih sporova, isplate neisplaćenih potraživanja zaposlenima čiji je radni odnos prestao usljed stečaja, zaštite zaposlenih građana Crne Gore na radu u inostranstvu, zabrani zlostavljanja na radu; davanje stručnih mišljenja u vezi primjene zakona i podzakonskih akata; davanje mišljenja na inicijative za ocjenu ustavnosti i zakonitosti zakona i drugih propisa iz oblasti radnih odnosa, mirnog rješavanja radnih sporova, isplate neisplaćenih potraživanja zaposlenima čiji je radni odnos prestao usljed stečaja, zaštite zaposlenih građana Crne Gore na radu u inostranstvu, zabrani zlostavljanja radu; prvostepeni upravni postupak za izdavanje i oduzimanje dozvola za

rad agencijama za privremeno ustupaje zaposlenih; vođenje Knjige evidencije izdatih i oduzetih dozvola za rad agencija za privremeno ustupanje zaposlenih; drugostepeni upravni postupak – postupanje po žalbama izjavljenim na rješenja Fonda rada i inspektora rada; izradu analiza, izvještaja i informacija iz oblasti radnih odnosa.

1.2.U Direkciji za praćenje primjene standarda MOR i instrumenata SE vrše se poslovi koji se odnose na saradnju sa Međunarodnom organizacijom rada, Savjetom Evrope i drugim organizacijama u cilju sinhronizovanja i dinamiziranja reformskih procesa u oblasti radnog zakonodavstva sa standardima i smjernicama ovih međunarodnih organizacija i Evropske unije, saradnju sa njihovim organima, tijelima i mehanizmima, kao i praćenje aktivnosti u svim dimenzijama i područjima nadležnosti ovih organizacija, prikupljanje, analiza i korišćenje relevantnih saznanja i informacija iz djelokruga MOR i SE, inicira prijedlogprojekata i koordinira programe saradnje sa MOR, SE i EU, koordinaciju i pripremu informacija i izvještaja u vezi sa implementacijom potvrđenih i nepotvrđenih konvencija i preporuka MOR-a u nacionalnom zakonodavstvu i praksi, koordinaciju i pripremu za potvrđivanje instrumenata MOR-a, podnošenje nadležnim organima vlasti i socijalnim partnerima međunarodnih instrumenata koji se usvajaju na Međunarodnoj konferenciji rada, koordinaciju i pripremu izvještaja za SE o primjeni Evropske socijalne povelje, priprema planova aktivnosti u cilju usklađivanja sa preporukama Vladinog komiteta za Evropsku socijalnu povelju i Evropski zakonik o socijalnoj sigurnosti SE, poslovi koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove,, saradnja sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, koordinaciju i pripremu odgovora na žalbe koje se podnose MOR Komitetu za slobodu udruživanja i Upravnom tijelu MOR, izradu zakona o potvrđivanju konvencija i protokola Međunarodne organizacije rada i instrumenata Savjeta Evrope.

2. U DIREKTORATU ZA SOCIJALNI DIJALOG I KOLEKTIVNO PREGOVARANJE

obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu nacрта, odnosno predloga zakona i podzakonskih akata iz oblasti kolektivnog pregovaranja, socijalnog dijaloga, sindikalnog aktivizma i štrajka; priprema strategija i aktivnosti iz oblasti kolektivnog pregovaranja, socijalnog dijaloga, sindikalnog aktivizma i štrajka; praćenje i primjenu direktiva EU iz oblasti kolektivnog pregovaranja, socijalnog dijaloga, sindikalnog aktivizma i štrajka; neposredne aktivnosti u cilju sinhronizovanja i dinamiziranja reformskih procesa u ovoj oblasti sa standardima i smjernicama EU; pripremu informacija i izvještaja u vezi sa implementacijom standarda i smjernica EU u nacionalnom zakonodavstvu u oblasti kolektivnog pregovaranja, socijalnog dijaloga, sindikalnog aktivizma i štrajka; davanje stručnih mišljenja u vezi primjene zakona i podzakonskih akata, davanje mišljenja na inicijative za ocjenu ustavnosti i zakonitosti zakona i drugih propisa iz oblasti kolektivnog pregovaranja, socijalnog dijaloga, sindikalnog aktivizma i štrajka; ostvarivanje saradnje sa odgovarajućim udruženjima poslodavaca i sindikatom u pripremi kolektivnih ugovora i učestvovanje u socijalnom dijalogu; vođenje registra kolektivnih ugovora, registra sindikalnih organizacija, registra reprezentativnih organizacija; registra socijalnih savjeta; knjige evidencija udruženja poslodavaca; izradu analiza, izvještaja i informacija iz oblasti kolektivnog pregovaranja, socijalnog dijaloga, sindikalnog aktivizma i štrajka.

3. U DIREKTORATU ZA ZAŠTITU I ZDRAVLJE NA RADU obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu propisa iz oblasti zaštite i rada na radu; praćenje, proučavanje i podsticanje razvoja zaštite i zdravlja na radu; praćenje i primjenu ratifikovanih konvencija i direktiva EU iz oblasti zaštite i zdravlja na radu; neposrednu saradnju sa MOR-om i drugim međunarodnim organizacijama u cilju sinhronizovanja i dinamiziranja reformskih procesa u ovoj oblasti sa

standardima i smjernicama EU; davanje mišljenja u vezi primjene propisa u oblasti zaštite i zdravlja na radu; davanje mišljenja na inicijative za ocjenu ustavnosti i zakonitosti zakona i drugih propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu; pripremu stručne osnove za izradu nacionalnog programa razvoja zaštite i zdravlja na radu i praćenje njegovog ostvarivanja; praćenje i ocjenjivanje stanja zaštite i zdravlja na radu i priprema stavova za jedinstveno uređenje mjera zaštite i zdravlja na radu koje su regulisane propisima u oblasti zaštite i zdravlja na radu; prikupljanje i analiziranje podataka o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i oboljenjima u vezi sa radom; organizovanje i polaganje stručnih ispita za sticanje zvanja stručnog lica za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu; organizovanje i polaganje stručnih ispita za obavljanje poslova koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta i koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova; obradu zahtjeva i pripremu odobrenja za rad ovlaštenim organizacijama za poslove zaštite i zdravlja na radu koje svoju djelatnost obavljaju po odobrenju ovog ministarstva; vođenje registara o ovlaštenim organizacijama za oblast zaštite i zdravlja na radu koje obavljaju djelatnost po odobrenju ovog ministarstva i vršenje nadzora nad njihovim radom; doprinos poslovima programiranja i implementacije projekata finansiranih iz fondova EU u oblasti zaštite i zdravlja na radu; , poslovi koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove, saradnja sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, vođenje registara o licima koja su položila stručni ispit za sticanje zvanja stručnog lica; pripremanje informacija, izvještaja i analiza iz oblasti zaštite i zdravlja na radu; istraživanje i podsticanje razvoja u oblasti zaštite na radu; proučavanje uzroka i pojava koje za posledice imaju povrede na radu, profesionalne bolesti i bolesti u vezi sa radom; informisanje javnosti o stanju zaštite i zdravlja na radu.

4. U DIREKTORATU ZA PRISTUP I POLITIKU TRŽIŠTA RADA: obavljaju se poslovi koji se odnose na: analizu, kreiranje i utvrđivanje politike pristupa tržištu rada; praćenje stanja i proučavanje pojava od interesa za sprovođenje utvrđene politike; pripremu, i praćenje propisa iz oblasti posredovanja pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti, iz oblasti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom, kao i iz oblasti kojima se uređuje priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija; normativno pravne poslove iz ovih oblasti; davanje stručnih mišljenja u vezi primjene zakona; sprovođenje postupka za izdavanje dozvola za rad agencijama za zapošljavanje; izradu, sprovođenje, praćenje i izvještavanje nacionalne politike razvoja zapošljavanja i tržišta rada u skladu sa preporukama i smjernicama EU; izradu analiza, izvještaja i informacija iz oblasti tržišta rada i zapošljavanja; praćenje i razvijanje indikatora ostvarivanja politike tržišta rada; horizontalnu komunikaciju u vezi sa uticajem drugih resornih politika na tržište rada i zapošljavanje, sa posebnim akcentom na demografiju; koordiniranje postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija; doprinos poslovima programiranja i implementacije projekata finansiranih iz fondova EU u oblasti zapošljavanja; poslovi koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove; obavlja saradnju sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, saradnja sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, , drugostepeni upravni postupak u ostvarivanju prava za vrijeme nezaposlenosti kao i profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom; pripremu predloga za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (godišnja kvota); ostvarivanje neposredne saradnje sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore i JU Centrom za profesionalnu rehabilitaciju, kao i drugim institucijama i asocijacijama.

4.1. U Direkciji za pristup tržištu rada obavljaju se poslovi koji se odnose na: analizu, kreiranje i utvrđivanje politike pristupa tržištu rada; pripremu nacрта, odnosno predloga zakona iz oblasti posredovanja pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, oblasti priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija, kao i propisa koji se donose na osnovu tih zakona; davanje stručnih mišljenja u vezi sa primjenom zakona; sprovođenje postupka za izdavanje dozvola za rad agencijama za zapošljavanje, drugostepeni upravni postupak u ostvarivanju prava iz oblasti posredovanja pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti kao i profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom; pripremu predloga za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca; nadležnosti nacionalnog koordinatora za postupke priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija; donošenje programa obrazovanja odraslih i standarda zanimanja; doprinos poslovima programiranja i implementacije projekata finansiranih iz fondova EU u oblasti zapošljavanja; poslovi koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove, saradnja sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU; ostvarivanje saradnje sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore i drugim institucijama koje imaju uticaja na tržište rada; socijalnim partnerima i drugim asocijacijama.

4.2. U Direkciji za razvoj politika tržišta rada obavljaju se poslovi koji se odnose na: izradu, sprovođenje, praćenje i izvještavanje nacionalne politike zapošljavanja i tržišta rada; pripremu analiza, izvještaja i informacija iz oblasti tržišta rada i zapošljavanja; praćenje i razvijanje indikatora ostvarivanja politike tržišta rada, kao i demografskih kretanja, u cilju dinamiziranja reformskih procesa na tržištu rada, a u skladu sa preporukama i smjernicama EU; predlaganja mjera politike zapošljavanja u cilju veće uključenosti na tržištu rada, sa akcentom na posebno osjetljive grupe na tržištu rada; priprema analiza, izvještaja i informacija o uključenosti na tržištu rada, sa posebnim osvrtom na profesionalnu rehabilitaciju i socijalnu uključenost; učestvovanje u izradi analiza, izvještaja i informacija iz oblasti obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja; predlaganje mjera i učestvovanje u procesu razvoja socijalnog preduzetništva; doprinos poslovima programiranja i implementacije projekata finansiranih iz fondova EU u oblasti zapošljavanja; poslove koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove, saradnja sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, saradnju sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, JU Centrom za profesionalnu rehabilitaciju, Monstatom, Centrom za stručno obrazovanje, socijalnim partnerima, relevantnim organizacijama, i drugim tijelima i asocijacijama.

5. U DIREKTORATU ZA EU FONDOVE, EVROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU

SARADNJU obavljaju se poslovi koji se odnose na: praćenje sprovođenja aktivnosti i obaveza Ministarstva iz procesa pridruživanja i pristupanja EU u oblasti zapošljavanja, radnih odnosa i socijalnog dijaloga; pripremanje programa, informacija i izvještaja iz ove oblasti, kao i pružanje podrške u izradi i praćenje aktivnosti iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) iz nadležnosti Ministarstva; ostvarivanje saradnje sa Stalnom misijom Crne Gore u Briselu; organizacija i učešće na pododborima i pregovaračkim grupama iz nadležnosti Ministarstva; koordinaciju aktivnosti na utvrđivanju relevantnosti Celex-a iz nadležnosti Ministarstva; koordinacija rada nad sprovođenjem odluka koje donosi Ministarstvo koje se odnose na aktivnosti potrebne za EU integracije; usklađivanje pravnog sistema i praćenje razvoja evropske regulative u cilju harmonizacije zakonodavstva iz nadležnosti Ministarstva; pripremu informacija,

analiza, izvještaja o napretku Ministarstva u oblasti EU integracija; koordinaciju pripreme i realizacije Taix programa EU podrške na nivou Ministarstva; ostvarivanje saradnje sa drugim organima državne uprave, institucijama EU i ostalim međunarodnim tijelima, u oblasti evropskih integracija i pregovora o pristupanju EU, pripremu sporazuma o saradnji sa regionalnim i međunarodnim institucijama i organizacijama; priprema usklađivanja i potpisivanja međunarodnih bilateralnih i multilateralnih ugovora i drugih akata iz djelokruga rada Ministarstva i praćenja njihove primjene; uspostavljanje i realizacija saradnje sa međunarodnim donatorima i učestvovanje u izradi projekata i zajedničkih programa; koordinacija aktivnosti i praćenje saradnje sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima u Crnoj Gori, kao i sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu, međunarodnim organizacijama i regionalnim inicijativama; proces programiranja i pripreme programskih dokumenata, sprovođenja i praćenja realizacije programa/projekata u oblasti zapošljavanja, tržišta rada i socijalnog dijaloga i drugih oblasti koje su u nadležnosti Ministarstva koji se finansiraju iz pretpristupnih fondova Evropske unije (IPA) i ostalih međunarodnih izvora finansiranja; poslove u pružanju podrške kancelariji nacionalnog IPA koordinatora (NIPAK-a) u procesu programiranja i nadzora na nivou sektora/akcija i implementacionim agencijama u tehničkoj implementaciji na nivou ugovora, podnošenje predloga Evropskoj Komisiji za izmjene u programskim dokumentima i upravljanje istim procesom, obezbjeđivanje inputa za određivanje aktivnosti programskih dokumenata, saradnja sa implementacionim agencijama u planiranju EU sredstava, nacionalnog ko-finsiranja, procesu praćenja i sprovođenja aktivnosti u vezi sa sektorskim nadzornim odborom i učešće u njegovom radu; pripremanje izvještaja i praćenje realizacije programa i projekata finansiranih iz sredstava IPA, poslovi koji se odnose na ulogu Visokog programskog službenika i Rukovodioca Posredničkog tijela za upravljanje politikama, poslove koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove, saradnja sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, učešće u izradi tenderske dokumentacije i obezbjeđenje sprovođenja postupka javnih nabavki i ugovaranja u saradnji sa implementacionim agencijama i korisničkim institucijama; upravljanje i koordinacija projektima iz nadležnosti Ministarstva koji se finansiraju iz IPA sredstava; pripremu informacija o sprovođenju programskih dokumenata i projekata; druge poslove koji proizilaze iz obaveza u skladu sa međunarodnim sporazumima, nacionalnim zakonodavstvom i važećim procedurama za upravljanje pretpristupnom podrškom EU (IPA).

5.1. U Direkciji za programiranje i implementaciju EU fondova vrše se poslovi koji se odnose na: proces programiranja i pripreme programskih dokumenata, sprovođenja i praćenja realizacije programa/projekata u oblasti zapošljavanja i tržišta rada i socijalnog dijaloga i drugih oblasti koje su u nadležnosti Ministarstva koji se finansiraju iz pretpristupnih fondova Evropske unije (IPA) i ostalih međunarodnih izvora finansiranja; poslove u pružanju podrške kancelariji nacionalnog IPA koordinatora (NIPAK-a) u procesu programiranja i nadzora na nivou sektora/akcija i implementacionim agencijama u tehničkoj implementaciji na nivou ugovora, podnošenje predloga Evropskoj Komisiji za izmjene u programskim dokumentima i upravljanje istim procesom, obezbjeđivanje inputa za određivanje aktivnosti programskih dokumenata, saradnja sa implementacionim agencijama u planiranju EU sredstava, nacionalnog ko-finsiranja, procesu praćenja i sprovođenja aktivnosti u vezi sa sektorskim nadzornim odborom i učešće u njegovom radu; pripremanje izvještaja i praćenje realizacije programa i projekata finansiranih iz sredstava IPA, poslovi koji se odnose na podršku Visokom programskom službenika i Rukovodiocu Posredničkog tijela za upravljanje politikama, poslove koordinacije, pripreme informacija i pružanja tehničke podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju

Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove, saradnja sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, učešće u izradi tenderske dokumentacije i obezbjeđenje sprovođenja postupka javnih nabavki i ugovaranja u saradnji sa implementacionim agencijama i korisničkim institucijama; upravljanje i koordinacija projektima iz nadležnosti Ministarstva koji se finansiraju iz IPA sredstava; pripremu informacija o sprovođenju programskih dokumenata i prkata; druge poslove koji proizilaze iz obaveza skladu sa međunarodnim sporazumima, nacionalnim zakonodavstvom i važećim procedurama za upravljanje pristupnom podrškom EU (IPA).

5.2. U Direkciji za evropske integracije i međunarodnu saradnju obavljaju se poslovi koji se odnose na: praćenje sprovođenja aktivnosti i obaveza Ministarstva iz procesa pridruživanja i pristupanja EU u oblasti zapošljavanja, radnih odnosa i socijalnog dijaloga; obezbjeđivanje informacija o primjeni akcionih planova iz oblasti Ministarstva; saradnju sa nadležnim organima i institucijama u vezi sa procesom pristupanja EU i praćenja aktivnosti ovih organa u procesu pridruživanja EU; učešće u praćenju i usklađivanju propisa iz nadležnosti Ministarstva sa odgovarajućim propisima Evropske unije; pripremanje programa, informacija i izvještaja iz ove oblasti podršku u izradi Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) iz nadležnosti Ministarstva i praćenje usaglašenosti sa Programom rada Vlade; praćenje sprovođenja aktivnosti iz PPCG-a iz nadležnosti Ministarstva; ostvarivanje saradnje sa Stalnom misijom Crne Gore u Briselu; organizaciju i učešće na pododborima i pregovaračkim grupama iz nadležnosti Ministarstva; koordinaciju aktivnosti na utvrđivanju relevantnosti Celex-a iz nadležnosti Ministarstva; koordinacija rada nad sprovođenjem odluka koje donosi Ministarstvo koje se odnose na aktivnosti potrebne za EU integracije; usklađivanje pravnog sistema i praćenje razvoja evropske regulative u cilju harmonizacije zakonodavstva iz nadležnosti Ministarstva; pripremu informacija, analiza, izvještaja o napretku Ministarstva u oblasti EU integracija; koordinaciju pripreme i realizacije Taiex programa EU podrške na nivou Ministarstva; ostvarivanje saradnje sa drugim organima državne uprave, institucijama EU i ostalim međunarodnim tijelima, u oblasti evropskih integracija i pregovora o pristupanju EU; uspostavljanje i razvoj regionalne i međunarodne saradnje sa organizacijama i institucijama koje se bave poslovima zapošljavanja, rada i socijalnog dijaloga; pripremu sporazuma o saradnji sa regionalnim i međunarodnim institucijama i organizacijama; Priprema usklađivanja i potpisivanja međunarodnih bilateralnih i multilateralnih ugovora i drugih akata iz djelokruga rada Ministarstva i praćenja njihove primjene; čuvanja potpisanih međunarodnih ugovora; praćenje uporednih iskustava u cilju implementacije međunarodnih standarda, instrumenata i preporuka; uspostavljanje i realizacije saradnje sa međunarodnim donatorima i učestvovanje u izradi projekata i zajedničkih programa; pripremu i realizaciju saradnje na međunarodnim konferencijama, seminarima i radionicama; vođenje evidencija o aktivnostima na regionalnom i međunarodnom nivou; koordinacija aktivnosti; uspostavljanja, ostvarivanja i praćenja saradnje sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima u Crnoj Gori, kao i sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu, međunarodnim organizacijama i regionalnim inicijativama; priprema platforme za ministarstke posjete u inostranstvu; Direkcija obavlja i druge poslove iz svog djelokruga.

6. U DIREKTORATU ZA SOCIJALNO PREDUZETNIŠTVO, VOLONTERIZAM I SARADNJU SA CIVILNIM SEKTOROM obavljaju se poslovi koji se odnose na: definisanje ciljeva, načela i oblast djelovanja socijalnog preduzetništva, pravni položaj, prava i obaveze subjekata koji obavljaju djelatnost sa statusom socijalnog preduzetništva, uslovi za sticanje i prestanak statusa socijalnog preduzetništva, pojam društveno osjetljivih grupa, podsticanje razvoja socijalnog preduzetništva i podrška društveno osjetljivim grupama, registracija statusa socijalnog preduzetništva, izvještavanje, nadzor i druga pitanja od značaja za socijalno preduzetništvo, izrada zakona o

socijalnom preduzetništvu; doprinos poslovima programiranja i implementacije projekata finansiranih iz fondova EU u oblasti socijalnog preduzetništva; poslove koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove; saradnju sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, saradnju sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, razvoj volonterizma, iniciranje i održavanje redovnih kontakata sa nevladinim organizacijama, podršci u izradi i implementaciji zajedničkih projekata sa nevladinim sektorom, promovisanje transparentnosti i participacije nevladinog sektora u procesima donošenja odluka, volonterizam, razvijanje i promocija strategija za unapređenje volonterizma na nacionalnom nivou, izrada zakona o volontiranju, prikupljanje relevantnih podataka na uticaj volontiranja na tržište rada, promociju volonterizma, uspostavljanje saradnje sa Univerzitetom Crne Gore kao i drugim relevantnim institucijama u cilju promocije volonterizma u toku obrazovnog procesa, koordinaciju sa nevladinim organizacijama i institucijama koje se bave volonterizmom, praćenje i evaluacija uticaja volonterskih aktivnosti na zajednicu i društvo.

6.1. U direkciji za socijalno preduzetništvo obavljaju se poslovi koji se odnose na: razvoj i podršku socijalnim preduzećima, pružanje savjetodavne i tehničke podrške postojećim i novim socijalnim preduzećima; organizaciju obuka i seminara za razvoj vještina potrebnih za vođenje socijalnog preduzetništva; saradnju s državnim organima i međunarodnim organizacijama u obezbjeđivanju finansijskih sredstava za razvoj socijalnog preduzetništva: promociju socijalnog preduzetništva; organizaciju kampanja i događaja za podizanje svijesti o važnosti socijalnog preduzetništva; podršku umrežavanju socijalnih preduzeća kroz stvaranje platformi za razmjenu znanja i iskustava; nadzor nad radom socijalnih preduzeća, uključujući redovno izveštavanje o njihovim aktivnostima i rezultatima; evaluaciju uticaja socijalnih preduzeća na društvo i okolinu, uz predlaganje mjera za unapređenje; pravnu i regulatornu podršku, izradu Zakona o socijalnom preduzetništvu; doprinos poslovima programiranja i implementacije projekata finansiranih iz fondova EU u oblasti socijalnog preduzetništva; poslove koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena Ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove; saradnju sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, saradnju sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, izradu i implementaciju politika i propisa koji olakšavaju rad socijalnih preduzeća; pružanje pravne pomoći socijalnim preduzećima u vezi sa regulativama i standardima; promociju inovacija u socijalnom preduzetništvu, uključujući nove poslovne modele i tehnologije; sprovođenje istraživanja koja doprinose razvoju i unapređenju sektora socijalnog preduzetništva, saradnja sa ministarstvima i agencijama za implementaciju politika socijalnog preduzetništva; saradnju sa Međunarodnim organizacijama radi sprovođenja zajedničkih programa i obezbjeđivanje finansijske i tehničke pomoći; razvoj i primjenu istraživanja i inovacija u sektoru socijalnog preduzetništva.

6.2. U direkciji za volonterizam i saradnju sa civilnim sektorom obavljaju se poslovi koji se odnose na: uspostavljanje i održavanje redovne komunikacije sa nevladinim organizacijama, kako bi se osigurala njihova aktivna uloga u procesima donošenja odluka i realizaciji zajedničkih projekata, što obuhvata: organizaciju redovnih sastanaka i konsultacija sa predstavnicima civilnog sektora, kreiranje platformi za razmjenu informacija i iskustava i održavanje otvorenog dijaloga sa predstavnicima NVO radi identifikacije potreba i mogućnosti za saradnju. Pružanje podrške u izradi i implementaciji zajedničkih projekata sa civilnom sektorom što se odnosi na pružanje tehničke i

savjetodavne podrške u pripremi projektnih predloga, koordinacija aktivnosti i resursa za uspješnu implementaciju projekata I praćenje i evaluacija rezultata zajedničkih inicijativa. Unapređenje uloge nevladinog sektora u procesu donošenja javnih politika kroz promovisanje transparentnosti i participativnosti, osiguravanje da su informacije o politikama i zakonodavnim inicijativama dostupne nevladnim organizacijama, organizacija javnih konsultacija i tribina na kojima NVO mogu iznijeti svoje stavove, izrada izvještaja i analiza o učešću civilnog sektora u procesima donošenja odluka. Razvijanje i promocija strategija za unapređenje volonterizma, izrada i sprovođenje strategija koje podstiču i razvijaju volonterizam kao važan aspekt društvene odgovornosti, razvijanje nacionalnih programa i inicijativa za promociju volonterizma, organizacija kampanja za podizanje svijesti o značaju volonterizma, saradnja sa medijima i drugim relevantnim akterima na promociji volonterskih aktivnosti. Izrada zakona o volontiranju: rad na razvoju zakonskog okvira koji reguliše volonterizam i definiše prava i obaveze volontera i organizacija koje ih angažuju, što obuhvata pripremu predloga zakona i pratećih podzakonskih akata, konsultacije sa stručnjacima i predstavnicima civilnog društva, promovisanje zakona i edukacija o njegovoj primjeni. Procjena doprinosa volonterskih aktivnosti društvenom razvoju i dobrobiti zajednice, sprovođenje istraživanja o uticaju volonterizma na tržište rada i društvo u cjelini, evaluacija efekata volonterskih projekata i programa, izrada preporuka za unapređenje volonterskih inicijativa. Saradnja sa obrazovnim institucijama i drugim relevantnim akterima, uspostavljanje saradnje sa Univerzitetom Crne Gore, saradnja sa obrazovnim institucijama u cilju integracije volonterizma u obrazovni proces i podsticanje mladih na volontiranje što obuhvata razvoj programa volontiranja u okviru obrazovnih institucija, organizaciju volonterskih akcija i projekata za studente i mlade, promociju volonterizma kroz akademske i vannastavne aktivnosti. Koordinacija sa civilnim sektorom i institucijama koje se bave volonterizmom, unapređenje saradnje sa organizacijama i institucijama koje promovišu i podržavaju volonterizam, kreiranje mreže saradnje između civilnog sektora, državnih institucija i drugih relevantnih aktera, razmjena informacija i resursa za podršku volonterskim inicijativama, organizacija zajedničkih aktivnosti i projekata koji promovišu volonterizam.

7. U ODJELJENJU ZA INSPEKCIJU RADA obavljaju se poslovi koji se odnose na: inspekcijski nadzor nad primjenom zakona, podzakonskih akata i drugih propisa iz oblasti radnih odnosa i zapošljavanja; preduzimanje i izvršenje upravnih i drugih mjera i radnji u cilju da se utvrđene nepravilnosti otklone i poslovanje uskladi sa propisima; izdavanje prekršajnih naloga, podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka, podnošenje krivičnih i drugih odgovarajućih prijava (iniciranje postupaka pred nadležnim organima); predlaganje inicijativa za izmjenu zakona, drugih propisa i opštih akata i predlaganje mjera za unapređivanje stanja u ovoj oblasti nadzora; pripremu analiza, izvještaja i informacija iz djelokruga rada odjeljenja; koordinacija aktivnosti uspostavljanja i sprovođenja procesa upravljanja rizicima u odjeljenja; ostvarivanje saradnje sa drugim organima uprave, institucijama i privrednim subjektima; kao i druge poslove iz nadležnosti odjeljenja.

8. U ODJELJENJU ZA INSPEKCIJU ZAŠTITE I ZDRAVLJE NA RADU obavljaju se poslovi koji se odnose na: inspekcijski nadzor nad primjenom zakona, podzakonskih akata i drugih propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu; preduzimanje i izvršenje upravnih i drugih mjera i radnji u cilju da se utvrđene nepravilnosti otklone i poslovanje uskladi sa propisima; vršenje uviđaja teških, kolektivnih i smrtnih povreda na radu; izdavanje prekršajnih naloga, podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka, podnošenje krivičnih i drugih odgovarajućih prijava (iniciranje postupaka pred nadležnim organima); predlaganje inicijativa za izmjenu zakona, drugih propisa i opštih akata i predlaganje mjera za unapređivanje stanja u ovoj oblasti nadzora; pripremu analiza, izvještaja i informacija iz djelokruga rada odjeljenja a; koordinacija aktivnosti uspostavljanja i

sprovođenja procesa upravljanja rizicima u odjeljenju; ostvarivanje saradnje sa drugim organima uprave, institucijama i privrednim subjektima; kao i druge poslove iz nadležnosti odjeljenja.

9. U ODJELJENJU ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU obavljaju se poslovi koji se odnose na: operativno planiranje, organizovanje i obavljanje unutrašnje revizije svih poslovnih funkcija iz nadležnosti Ministarstva u skladu sa Međunarodnim standardima unutrašnje revizije i Etičkim kodeksom unutrašnjih revizora, a u cilju poboljšanja poslovanja; procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrola na osnovu upravljanja rizicima; izradu izvještaja unutrašnje revizije koje dostavlja ministru i odgovornom licu organizacione jedinice kod koje je obavljena revizija; vršenje posebne revizije na zahtjev ministra; praćenje sprovođenja preporuka datih u izvještajima iz prethodno obavljenih revizija; izradu strateškog i operativnih planova i programa rada koji su osnova za realizaciju funkcije unutrašnje revizije; saradnju sa Direktoratom za centralnu harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru Ministarstva finansija i dostavljanje godišnjeg izvještaja; saradnju sa Državnom revizorskom institucijom, međunarodnim i domaćim strukovnim institucijama i udruženjima; praćenje i predlaganje edukacije unutrašnjih revizora u skladu sa međunarodnim standardima unutrašnje revizije; praćenje sprovođenja preporuka Državne revizorske institucije.

10. U KABINETU obavljaju se poslovi koji se odnose na: organizacione i administrativno - tehničke poslove potrebne za ostvarivanje funkcije ministra; saradnju, pribavljanje dokumentacije i materijala od drugih organizacionih jedinica Ministarstva, u skladu s odlukama i nalogima ministra; obezbjeđivanje blagovremenog i potpunog informisanja ministra o pojavama, događajima i saznanjima od značaja za rad Ministarstva; komunikaciju prema Vladi i drugim organima državne uprave i lokalne samouprave i građanima; pripremu materijala za sastanke ministra; organizaciju sastanaka ministra; pripremanje materijala za potrebe ministra; pripremu sjednica kolegijuma ministra i praćenje sprovođenja zaključaka; poslove protokola za potrebe ministra, pripreme posjeta stranih zvaničnika, kao i druge poslove od značaja za ostvarivanje funkcije ministra; blagovremeno, kontinuirano i tačno informisanje javnosti o aktivnostima ministra i Ministarstva; priprema potrebnih saopštenja, biltena, publikacija i drugih štampanih materijala, video materijala i sl.; verifikaciju sadržaja za objavljivanje; organizovanje i davanje smjernica za istupanje ministra i predstavnika Ministarstva u medijima, kao i druge poslove od značaja za ostvarivanje funkcije ministra. informisanje domaće i međunarodne javnosti o aktivnostima ministra, pripremu saopštenja i informacija za javnost i komunikacionih platformi koje se odnose na informisanje javnosti o raznim aspektima rada Ministarstva; koncipiranje komunikacionih kampanja, razvoj komunikacionih alata, izradu komunikacionih planova i medijsko planiranje za potrebe strateških politika Ministarstva; promociju i odbranu politike Ministarstva; saradnju sa Biroom za odnose sa javnošću Vlade, kao i službama za odnose sa javnošću drugih ministarstava u vezi sa zajedničkim politikama; pripremu publikacija i drugih materijala za javnost; organizaciju konferencija za štampu, kao i foruma, skupova; uređivanje i održavanje veb stranica i portala Ministarstva; pružanje tehničke pomoći zaposlenima u Ministarstvu vezano za informatičke potencijale; obezbjeđivanje tehničke podrške organizacionim jedinicama Ministarstva; informatičke, stručne i dokumentacione poslove; obavljanje ispitivanja i izdavanja rešeršnih izvještaja; saradnja sa relevantnim organizacijama i institucijama; ažuriranje i organizacija press clipinga; poslove koji se odnose na praćenje kanala na društvenim mrežama; redovno ažuriranje web sajta ministarstva; sprovođenje definisane komunikacione strategije.

11. U SLUŽBI ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE I JAVNE NABAVKE obavljaju se poslovi koji se odnose na: finansijsko knjigovodstveno i računovodstveno poslovanje; projektovanje i realizaciju programskog budžeta; praćenje i realizaciju ugovora i drugih finansijskih obaveza; praćenje namjenske upotrebe sredstava; sačinjavanje predračuna sredstava za rad

Ministarstva i finansijskih planova; realizaciju svih ugovora koje zaključuje Ministarstvo; sačinjavanje potrebnih informacija u vezi stanja finansijskih sredstava; obračun zarada i drugih naknada službenika i namještenika Ministarstva i sastavljanje obračunskih lista; blagajničko poslovanje; praćenje i realizaciju sprovođenja naloga u vezi sa javnim nabavkama za ministarstvo; sačinjavanje i sprovođenje akcionih finansijskih planova; sačinjavanje redovnih i vanrednih finansijskih izvještaja po nalogu ministra i sekretara; sprovođenje postupaka javnih nabavki u Ministarstvu; praćenje propisa koji se odnose na javne nabavke; planiranje javnih nabavki i pripremu Plana javnih nabavki; stručno-administrativne poslove realizacije javnih nabavki; vođenje prvostepenog upravnog postupka u dijelu koji se odnosi na postupak javnih nabavki; sprovođenje postupaka javnih nabavki; pripremu izvještaja o sprovedenim javnim nabavkama; vođenje evidencija; priprema ugovora vezanih za javne nabavke; davanja periodičnih izvještaja ministru i sekretaru ministarstva, u dijelu sprovođenja javnih nabavki; postupanje prema nadležnim drugostepenim organima i druge poslove predviđene propisima: pripremu projekcije potrebnih sredstava; izradu i realizaciju budžeta Ministarstva; izradu finansijskog plana; obradu zahtjeva za budžetsku potrošnju i isplatu Ministarstva; praćenje i realizaciju ugovora i drugih finansijskih obaveza; praćenje namjenske upotrebe sredstava; ovjeravanje zahtjeva za plaćanje; praćenje mjesečnog varanta; vođenje poslovnih knjiga, periodičnih obračuna i završnih računa; izradu finansijskih iskaza i dostavljanje podataka trezoru; pripremu obračunskih lista za obračun zarada i drugih primanja; blagajničko poslovanje i vođenje finansijskih statistika: praćenje i realizaciju sprovođenja naloga u vezi sa javnim nabavkama za ministarstvo; sprovođenje postupaka javnih nabavki u Ministarstvu; praćenje propisa koji se odnose na javne nabavke; planiranje javnih nabavki i pripremu Plana javnih nabavki; pripremu informacija i vođenje evidencije o sprovođenju postupaka javnih nabavki javnih ustanova; stručno-administrativne poslove realizacije javnih nabavki; vođenje prvostepenog upravnog postupka u dijelu koji se odnosi na postupak javnih nabavki; davanje potrebnih izjašnjenja; sprovođenje postupaka javnih nabavki; pripremu izvještaja o sprovedenim javnim nabavkama; vođenje evidencija; pružanje savjeta službenicima u vezi sa postupkom javnih nabavki; priprema ugovora vezanih za javne nabavke; davanja periodičnih izvještaja ministru i sekretaru ministarstva, u dijelu sprovođenja javnih nabavki; postupanje prema nadležnim drugostepenim organima i druge poslove predviđene propisima.

12. U SLUŽBI ZA OPŠTE POSLOVE I LJUDSKE RESURSE obavljaju se poslovi koji se odnose na: praćenje i primjenu propisa iz oblasti radnih odnosa; pripremanje pojedinačnih akata kojima se utvrđuju prava, obaveze i odgovornost službenika i namještenika; prijem, razvrstavanje, raspoređivanje, evidentiranje, čuvanje i arhiviranje akata; vođenje službenih evidencija; elektronsko upravljanje dokumentima u skladu sa propisima o elektronskoj upravi i kancelarijskom poslovanju; otpremanje pošte; rukovanje pečatima i štambiljima; umnožavanje materijala; izradu i kontrolu primjene rasporednih rješenja službenika i namještenika Ministarstva; upravljanje, planiranje i razvoj ljudskim resursima; razvoj kadrovskih kapaciteta; saradnju sa Upravom za ljudske resurse u sprovođenju postupaka u vezi sa: zapošljavanjem, ocjenjivanjem, napredovanjem, utvrđivanjem sposobnosti, stručnim usavršavanjem, obukom zaposlenih, osposobljavanjem pripravnika za samostalno vršenje poslova; izradu prijedloga Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji; praćenje primjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji; pripremu predloga za imenovanje i prestanak mandata rukovodećih lica; sačinjavanje izjašnjenja Komisiji za žalbe; prijavljivanje i odjavljivanje službenika kod nadležnih fondova i drugih državnih organa; praćenje i evidencija disciplinskih postupaka; pripremu Kadrovskog plana, formiranje i čuvanje personalnih dosijea i vođenje kadrovske evidencije službenika i namještenika; unos podataka u Kadrovski informacioni sistem; ostvarivanje saradnje sa Zaštitnikom imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, Centrom za alternativno rješavanje radnih sporova i drugim javno-pravnim organima u cilju rješavanja pitanja od značaja za ostvarivanje

pravnih interesa Ministarstva, vođenje evidencije podataka o imovini koju koristi i kojom upravljaju Ministarstvo i ustanove socijalne i dječje zaštite; izjašnjenja nadležnim organima i drugi poslovi iz djelokruga rada ministarstva. Raspoređivanje, evidentiranje i dostavljanje akata u rad i njihovo otpremanje; arhiviranje predmeta; fotokopiranje i umnožavanje; trebovanje kancelarijskog materijala; poslove vozača – kurira, tekuće održavanje i drugi pomoćni poslovi priprema upravnih akata iz nadležnosti ministarstva; vođenje djelovodnih i internih kancelarijskih knjiga, vođenje upisnika prvostepenih i drugostepenih predmeta i druge kancelarijske poslove u skladu sa Uredbom o kancelarijskom poslovanju; kurirsku dostavu; ostvarivanje saradnje sa organima državne uprave, organima lokalne samouprave, relevantnim organizacijama i građanima i druge poslove utvrđene zakonom i drugim propisima; analiziranja postojećih poslovnih procesa i identifikacije prilika za digitalizaciju; planiranja, organizovanja i razvoja informacione infrastrukture Ministarstva; kreiranja i sprovođenja planova digitalizacije procesa u oblasti rada, zaštite i zdravlja na radu, zapošljavanja i socijalnog dijaloga; razvoja strategija za implementaciju IT rešenja koja podržavaju efikasnost i transparentnost rada Ministarstva; praćenja i izvještavanja o realizaciji projekata digitalizacije; izradu internih procedura koje se odnose na informacionu bezbjednost; analiziranja i praćenja tehnološkog razvoja u zemlji i svijetu i planiranje i usklađivanja tehnoloških projekata; sprovođenja statističke obrade podataka i analiza; planiranja, organizovanja i sprovođenja razvoja ICT infrastrukture u okviru Ministarstva; pružanja podrške u obavljanju elektronskog poslovanja Ministarstva; održavanje eDMS; utvrđivanja kriterijuma za nabavku, raspoređivanje i korišćenje informatičke opreme i licenciranog softvera; učešća u planiranju sredstava u budžetu za sprovođenje određenih aktivnosti iz oblasti ICT; vođenja evidencije raspodjele i korišćenja računarske opreme, licenciranog softvera, potrošnog informatičkog materijala i rezervnih dijelova; administriranja korisnika Ministarstva; održavanja sigurnosnih podataka; Odjeljenje obavlja i druge poslove iz svog djelokruga.

12.1. U BIROU ZA SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA I KOMUNIKACIJU SA GRAĐANIMA obavljaju se poslovi koji se odnose na postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama; vodi prvostepeni upravni postupak u oblasti slobodnog pristupa informacijama; saradnja sa svim organizacionim jedinicama u ministarstvu kao i saradnju sa drugim organima državne uprave, organima lokalne samouprave, civilnim organizacijama i građanima; priprema i ažuriranje vodiča za slobodan pristup informacijama; blagovremeno dostavlja podataka o riješenim predmetima Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama; Plana integriteta; vrši komunikacija sa građanima.

OSTVARENI REZULTATI MINISTARSTVA RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA (DO 23.07.2024. GODINE MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA)

➤ Uvojene izmjene i dopune Zakona o radu u dijelu koji se odnosi na minimalne zarade od 600 i 800 eura

Osnovni razlozi za donošenje izmjena i dopuna Zakona o radu jeste usklađivanje sa Fiskalnom strategijom Crne Gore za period 2024-2027. godine, kojim se predviđa kao jedna od ključnih mjera za poboljšanje standarda građana, između ostalog, smanjenje troškova za poslodavce kroz niže poresko opterećenje na zarade i povećanje minimalne i prosječne zarade u Crnoj Gori.

Vlada Crne Gore je odgovorno prihvatila inicijativu da se unaprijedi standard zaposlenih sa minimalnom zaradom, ali istovremeno vodeći računa da se ne uspori rast zaposlenosti i konkurentnost privrede, kao i da se postigne neutralan efekat na budžet, kako bi se obezbijedilo ostvarenje prihoda projektovanih u procesu fiskalne konsolidacije.

U tom smislu Vlada Crne Gore je predložila izmjene Zakona o radu na način da iznos minimalne zarade počev od 1. oktobra 2024. godine ne bude niži u neto iznosu od 600,00 eura za zaposlene raspoređene na radnim mjestima do V nivoa kvalifikacije obrazovanja, odnosno 800,00 eura za zaposlene raspoređene na radnim mjestima sa VI i višim nivoom kvalifikacije obrazovanja.

➤ Izrađen Predlog Zakona o izmjena i dopuna Zakona o radu u dijelu usklađivanja sa pravnom tekovinom evropske unije

Osnovni razlog za donošenje izmjena i dopuna zakona jeste usaglašavanje Zakona o radu sa Direktivom EU 2019/1158 o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružaoca njege i Direktivom EU 2019/1152 o transparentnim i predvidivim radnim uslovima, kao i definisanja odredbi kojima bi se uređio rad na daljinu shodno Evropskom okvirnom sporazumu o radu na daljinu. Direktivom o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružaoca njege utvrđuju minimalni zahtjevi u pogledu očinskog odsustva, roditeljskog odsustva i odsustva za pružaoca njege, kao i minimalni zahtjevi u pogledu fleksibilnih radnih uslova za zaposlene koji su roditelji ili pružaoci njege.

Navednim izmjenama Zakona o radu omogućava se uspostavljanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života zaposlenih sa jedne strane i doprinosi isunjenju zatvarajućih mjerila iz poglavlja 19 – Socijalna politika i zapošljavanje sa druge strane

Da bi se podstakla ravnopravnija podjela obaveza njege djece, između žena i muškaraca i omogućilo rano stvaranje emocionalne veze između djece i očeva, izmjenama Zakona o radu propisano je odsutvo sa rada za očeve u trajanju od 10 radnih dana zbog rođenja djeteta, kao i minimalno razdoblje roditeljskog odsustva u trajanju od dva mjeseca koje se ne može prenijeti sa jednog roditelja na drugog. Cilj ove mjere jeste da podstakne očeve da koriste roditeljsko odsustvo u minimalnom trajanju od dva mjeseca jer isto ne može biti prenijeto majci. Sa druge strane, ovom mjerom se olakšava ponovno uključivanje majki na tržište rada nakon porodijskog i roditeljskog odsustva. Dodatno, u cilju podsticanja roditelja i pružaoca njege da ostanu na tržištu rada omogućuje im se da raspored rada prilagode svojim potrebama, u smislu davanja prava da zatraže fleksibilno radno vrijeme, smanjenje broja radnih sati ili da rade od kuće.

➤ Usvojen Program "Garancije za mlade"

Program "Garancija za mlade" Vlada Crne Gore je usvojila 18.07.2024. godine, kako bi se smanjila nezaposlenost mladih i omogućio bolji i brži pristup tržištu rada. Glavni princip programa je da svaka mlada osoba u roku od 4 mjeseca nakon što napusti obrazovanje ili osposobljavanje ili postane nezaposleno lice, dobije kvalitetnu ponudu za posao, pripravništvo, dalje usavršavanje ili nastavak obrazovanja. Nakon sprovođenja osnovnih pripremni radnji sa pilotiranjem Garancije za mlade zapoćeće se u 2025. godini.

Ovaj program, osmišljen kao odgovor na izazove nezaposlenosti među mladima, uspješno će doprinijeti povećanju zapošljivosti i razvoju vještina kod mladih ljudi u Crnoj Gori. Kroz Program

“Garancija za mlade”, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga će ostvariti čvrstu saradnju sa poslodavcima, lokalnim zajednicama i obrazovnim institucijama kako bi se mladima omogućilo lakše uključivanje u tržište rada. Crna Gora predano radi na tome da mladima osigura stvarne prilike za napredak i društvenu integraciju kroz program “Garanciju za mlade”, uz jasnu posvećenost evropskim vrijednostima i standardima. Ovaj strateški pristup ne samo da predstavlja osnov za smanjenje nezaposlenosti među mladima, već je i ključni faktor za unapređenje naše ekonomske konkurentnosti i društvene stabilnosti.

➤ **Potpisan Program dostojanstvenog rada 2024-2027. godine**

Program dostojanstvenog rada jeste strateški srednjoročni okvir planiranja koji upravlja radom Međunarodne organizacije rada (MOR) u zemlji u skladu sa prioritetima i ciljevima usaglašenim sa tripartitnim konstituentima, odnosno Vladom Crne Gore, Unijom poslodavaca Crne Gore, Savezom sindikata Crne Gore i Unijom poslodavaca Crne Gore.

Ovaj Program je treći po redu program koji Crna Gora zaključuje i rezultat je tripartitnih konsultacija o podršci MOR-a u Crnoj Gori za period 2024-2027. godine, sa ciljem prevazilaženja ključnih izazova u ovoj oblasti kao što su; stopa nezaposlenosti naročito među mladima i ženama, dugoročna nezaposlenost, neformalno zapošljavanje i emigracije, unapređenje socijalnog dijaloga, jačanje zaštite i zdravlja na radu kao i unapređenje prava iz oblasti rada. Istovremeno, novi PDR podržava nacionalne razvojne prioritete koji su navedeni u **Programu ekonomskih reformi**, doprinosi nacionalnim prioritetima vezano za ciljeve održivog razvoja (SDG) i definiše doprinos MOR integrisanom programu UN-a za Crnu Goru (2023-2027). Program dostojanstvenog rada predstavlja glavni planski okvir za pružanje podrške MOR-a zemljama članicama u vidu plana koji usmjerava rad MOR-a u zemlji u skladu sa prioritetima i ciljevima dogovorenim sa Vladom Crne Gore, Unijom poslodavaca Crne Gore, Savezom sindikata Crne Gore i Unijom slobodnih sindikata Crne Gore. PDR ima za cilj da pomogne državi da odgovori na izazove u oblastima u kojima MOR ima komparativne prednosti, a to su rad i socijalne politike. Dva prioriteta u programu za period 2024-2027 sa ukupno sedam ishoda su promocija inkluzivnog i produktivnog zapošljavanja i poboljšani uslovi rada za sve zaposlene u Crnoj Gori.

➤ **Reformska agenda**

U okviru Reformske agetne Plana rasta za Zapadni Balkan, planirane su dvije ključne aktivnosti za unapređenje tržišta rada u Crnoj Gori. Prva aktivnost uključuje planiranje dva programa aktivnih mjera koje posebno targetiraju žene, u skladu sa zahtjevima Evropskog socijalnog fonda plus (ESF+), s ciljem smanjenja rodne nejednakosti i povećanja zaposlenosti žena. Druga planirana mjera predviđa da do kraja 2027. godine 500 korisnika materijalne pomoći, od kojih će 50% biti žene, učestvuje u aktivnim mjerama za njihovu integraciju na tržište rada. Ove mjere će dugoročno omogućiti većem broju žena i korisnika socijalne pomoći da steknu nove vještine, povećaju svoje šanse za zaposlenje i postanu ekonomski nezavisni čime se direktno smanjuje siromaštvo, povećava društvena inkluzija i jača ekonomska stabilnost građana.

➤ **Digitalizacija Zavoda za zapošljavanje Crne Gore**

Digitalizacija Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je u toku, a očekuje se da novi informacioni sistem bude pušten u rad krajem novembra. Novi sistem će omogućiti brži i efikasniji pristup uslugama, uključujući online prijavljivanje u evidenciju nezaposlenih, apliciranje za programe i grantove, kao i prijavu slobodnih radnih mjesta od strane poslodavaca. Zaposleni u Zavodu će dobiti savremene alate, što će značajno unaprijediti efikasnost i kvalitet pružanja usluga širom zemlje.

➤ Digitalizacija sistema socijalne zaštite

Ministarstvo je sprovelo digitalizaciju procesa refundacije naknade zarade za porodijsko odsustvo kroz informacioni sistem socijalnog staranja. Od 3. juna, 2024. godine, proces se u Centrima za socijalni rad obavlja digitalno. Digitalizacija procesa omogućava brži, efikasniji i tačniji unos podataka dok je mogućnost greške svedena na minimum. Na ovaj način osigurano je bolje praćenje i upravljanje podacima, čime se povećava i transparentnost u korišćenju javnih sredstava.

➤ Izrađen Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti

Ovim Nacrtom omogućava se efikasnija implementacija programa "Garancije za mlade", kao i lakši pristup digitalnim servisima za nezaposlene i poslodavce. Zakon predviđa modernizaciju procedura i pojednostavljenje prijavljivanja, što će dodatno unaprijediti posredovanje pri zapošljavanju.

➤ Utvrđen Predlog Zakona o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja (br. 190) - u Skupštinskoj proceduri

Potvrđivanjem ovog međunarodnog instrumenta Crna Gora se svrstava u red država koje usaglašavaju svoje zakonodavstvo sa savremenim evropskim i međunarodnim standardima rada, potvrđujući time ustavno određenje da je država u kojoj su osnovne vrijednosti poštovanje ljudskih prava i sloboda i u kojoj se garantuje pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja i na pravične i humane uslove rada.

Ratifikacijom ove Konvencije Crna Gora unaprijeđuje standarde rada, što se posebno **održava na pregovarački proces i poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje**. Upravo su radni standardi posebno istaknuti kroz završna mjerila za zatvaranje ovog pregovaračkog poglavlja. Sa druge strane, ovim aktivnostima MRSS nastavlja sveobuhvatnu reformu radnog zakonodavstva u pravcu postizanja dostojanstvenog rada za sve, a što je i u skladu sa ciljevima održivog razvoja 2030 i naročito cilja broj 8.

➤ Riješen problem zaostalih potraživanja za radnike Kombinata Aluminijuma Podgorica

Vlada Crne Gore je na sjednici 28. avgusta usvojila Informaciju o rješavanju isplate priznatih, a neisplaćenih potraživanja u cjelosti za 88 penzionera Kombinata aluminijuma Podgorica i dala saglasnost da se sredstva u iznosu od 1,151,463.29€ isplate iz Tekuće budžetske rezerve za 88 penzionera Kombinata aluminijuma Podgorica, na predlog Ministarstva rada, zaposljavanja i socijalnog dijaloga, a koja potraživanja su im isplaćena na dan 8.10.2024. godine.

➤ Potpisan Okvirni sporazum za regulisanje radnog staža bivših radnika Kombinata aluminijuma

Sporazum je potpisan u cilju povezivanja radnog staža do dana sticanja prava na starosnu penziju za bivše radnike KAP-a. Na ovaj način, određeni broj bivših radnika Kombinata aluminijuma uplatom doprinosa po osnovu beneficiranog radnog staža moći će da ostvari pravo na starosnu penziju i značajno poboljša uslove života.

➤ Pronađeno rješenje za bivše radnike "Košute", Fond rada preuzeće obavezu isplata

Ministarstvo rada, zaposljavanja i socijalnog dijaloga na čelu sa ministarkom Nišić je održalo niz sastanaka sa predstavnicima bivših radnika IMO "Košuta", povodom neisplaćenih potraživanja nastalih u stečajnom postupku, prilikom čega je kroz međuresornu saradnju pronađeno rješenje za isplatu istih. Fond rada Crne Gore, kao garantna institucija za isplatu potraživanja nastalih usljed stečaja, preuzeće obavezu isplata po zahtjevu za 693 bivša radnika Košute kao i radnje u

cilju povezivanja radnog staža radi ostvarivanja prava na penziju za preko 80 bivših radnika fabrike Košuta.

➤ **Donijet Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju**

- Povećanje najniže penzije na 450,00 eura.
- Unaprijeđenje materijalnog položaja za oko 74.000 građana.

➤ **Pokrenute inicijative za zaključivanje Sporazuma o socijalnom osiguranju sa sljedećim zemljama:**

- Republikom Grčkom, Republikom Maltom, Republikom Portugalom, Kraljevinom Španijom, Republikom Kiprom, Republikom Azerbejdžanom, Kanadom.

➤ **Unaprijeđenje socijalnog kartona ISSS i njegovo održavanje.**

➤ **Poboljšana dostupnost usluga:**

Omogućeno građanima da podižu materijalna davanja u bilo kojoj od 126 filijala Pošte Crne Gore, širom zemlje

➤ **Potpisan Memorandum o saradnji sa organizacijom HELP za projekat "Razvoj kapaciteta za pružanje usluga socijalne zaštite u Crnoj Gori"**

Ministarstvo rada i socijalnog staranja i organizacija Help-Hilfe zur Selbsthilfe, potpisali su Memorandum o saradnji, za projekat „**Razvoj kapaciteta za pružanje usluga socijalne zaštite u Crnoj Gori**“, ukupne vrijednosti **351.500 eura**. Projekat podrazumijeva izgradnju višenamjenskog objekta u opštini Gusinje, sa ciljem unapređenja objekata socijalne i dječije zaštite kao i jačanja kapaciteta za pružanje adekvatnih usluga socijalne zaštite ugroženim grupama.

➤ **Potpisan Memorandum o saradnji sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava u cilju poboljšanja socio-ekonomskog i pravnog položaja Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u Crnoj Gori**

U cilju unapređenja postojećeg stanja i položaja romske i egipćanske zajednice u Crnoj Gori, kao i ostvarivanja Ustavom i drugim pravnim aktima garantovanih prava, te borbe protiv svih oblika diskriminacije i segregacije, potpisan je Memorandum o saradnji sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava u cilju poboljšanja socio-ekonomskog i pravnog položaja Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u Crnoj Gori, kroz izgradnju inkluzivnog i otvorenog društva zasnovanog na borbi i eliminisanju svih oblika diskriminacije, anticiganizma i siromaštva. Potpisivanjem ovog memoranduma otvaramo vrata naših institucija za zapošljavanje romskih i egipćanskih saradnika, kroz održiva rješenja, sistematizovana radna mjesta u našem sistemu, kao i pružamo priliku da učestvuju u izgradnji inkluzivnog i otvorenog društva zasnovanog na borbi i eliminisanju svih oblika diskriminacije.

➤ **Završen Regionalni stambeni program**

Regionalni stambeni program koji predstavlja jedan od najvažnijih projekata vezanih za trajno rješavanje raseljenih i interno raseljenih lica, prilikom čega je obezbijeđeno 646 stambenih jedinica.

➤ **Kamen temeljac za stambene objekte za socijalno ugrožene u Herceg Novom**

Ministarka Nišić, predsjednik Opštine Herceg Novi i predstavnici organizacije Help položili su kamen temeljac za stambene objekte za raseljene i socijalno ugrožene porodice. Sarađujući na temeljima povjerenja i uvažavanja, požrtvovanog rada i profesionalizma, vodeći se principima humanosti i solidarnosti, akcenat je stavljen na rješavanje stambenih pitanja za najugroženije

kategorije društva. Gradnja stambenog objekta u Nemiljoj, namenjeno je za pomoć socijalno ugroženim porodicama, dve raseljene i četiri koje su decenijama živele u trošnim, sasvim neuslovnim barakama u naselju Bajkovina. Projekat je vredan oko 500 hiljada evra.

➤ Prvi popis pripadnika romske i egipćanske populacije

U saradnji sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava i organizacijom Help realizovan je prvi popis pripadnika romske i egipćanske populacije u Crnoj Gori. Cilj popisa je prikupljanje relevantnih podataka koji će omogućiti Ministarstvu rada i socijalnog staranja kao i drugim nadležnim resorima da kreiraju politike usmjerene na poboljšanje uslova života ove manje brojene zajednice u Crnoj Gori.

➤ Otvoreno sklonište za žrtve trgovine djecom i mladima

Nakon 16 godina, otvoreno je sklonište za djecu i mlade žrtve trgovine ljudima, čime je značajno unaprijeđena zaštita najranjivijih kategorija. Otvaranje skloništa predstavlja važan korak u stvaranju ambijenta, koji će pomoći najranjivijima, onima čija se djetinjstva prekidaju na najsuroviji način. Izgradnju Skloništa finansirala je Vlada, uz tehničku podršku Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori. Objekat ima 200 kvadratnih metara, a može da primi deset osoba. Jedna soba prilagođena je osobama sa invaliditetom.

➤ Potpisan Sporazum o međusobnoj saradnji u borbi protiv trgovine ljudima:

Potpisan je Sporazum o međusobnoj saradnji u borbi protiv trgovine ljudima, što dodatno jača napore u suzbijanju ovog društvenog problema. Cilj Sporazuma je unapređenje saradnje na prevenciji, edukaciji, otkrivanju učinilaca, krivičnom gonjenju izvršilaca, kao i identifikaciji, zaštiti, integraciji, reintegraciji i rehabilitaciji potencijalnih/ žrtava trgovine ljudima, naročito žena i djece, uz puno poštovanje njihovih ljudskih prava.

Sporazum su potpisali ministar unutrašnjih poslova Danilo Šaranović, vođa komponente projekta EU4FAST WB Martin Hibš, ministarka prosvjete, nauke i inovacija Anđela Jakšić Stojanović, ministar zdravlja Vojislav Šimun, ministarka rada i socijalnog staranja Naida Nišić, vrhovni državni tužilac Milorad Marković, VD predsjednica Vrhovnog suda Vesna Vučković, kao i predstavnici JU Centar „Ljubović”, JU Centar za podršku djeci i porodici Bijelo Polje, Crveni krst Crne Gore, NVO „Crnogorski ženski lobi”, NVO „SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja – Nikšić”, NVO „Centar za bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja Crne Gore”.

➤ Ugovor za izgradnju Doma starih u Risnu:

Ministarstvo energetike i rudarstva potpisalo je ugovor o izgradnji Doma starih u Risnu u vrijednosti od 6, 6.566.184 eura, što doprinosi inkluziji starijih osoba. Izgradnja jednog ovakvog objekta potvrđuje činjenicu da Vlada Crne Gore brine o starijima, odnosno da će im obezbijediti dostojanstveno starenje u punom smislu te riječi.

➤ Novi prostor za obavljanje kontakta sa djecom u Beranama

Otvorena je nova prostorija u Centru za socijalni rad u Beranama, za odvijanje razgovora između socijalnih radnika i djeteta, kao i za kontakt s roditeljima. Pomenuti prostor je adaptiran u okviru projekta „Unapređenje socijalne inkluzije”, koji je realizovan kroz Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2.

➤ Ambulanta u Domu starih u Nikšiću

U okviru ustanove socijalne i dječje zaštite Dom starih "Nikšić", uz podršku Ministarstva rada i socijalnog staranja kao krovne institucije, Ministarstvo zdravlja je registrovalo ambulantu za pružanje usluga korisnicima iz oblasti zdravstvene zaštite.

➤ **Podrška zaposlenima u Institutu "dr Simo Milošević"**

Uz predlog Ministarstva rada i socijalnog staranja Vlada Crne Gore je obezbijedila 1.136.000 eura kroz reprezentativni sindikat za podršku zaposlenima u Institutu "dr Simo Milošević".

➤ **Pristupna rampa za OSI u Herceg Novom**

Postavljena je pristupna rampa za osobe sa invaliditetom ispred Centra za socijalni rad u Herceg Novom, omogućavajući lakši pristup uslugama. Ministarstvo rada i socijalnog staranja obezbijedilo je sredstva za projekat pripreme terena i rušenje dijela zida, uz postavljanje pristupne rampe i kovane ograde za osobe sa invaliditetom, ispred Centra za socijalni rad Herceg Novi. Ovim projektom osobama sa invaliditetom omogućen je lakši pristup i ostvarivanje prava u ovoj ustanovi.

➤ **Reforma sistema socijalne i dječje zaštite;** ➤ **Zakonodavni i Strateški dokumenti u okviru rada, zapošljavanja i sistema socijalne i dječje zaštite**

- **Usvojen Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu**
- **Donijet Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju;**
- **Donijet Zakon o potvrđivanju Sporazuma o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za doktore medicine, doktore stomatologije i arhitekte u kontekstu Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini.**
- **Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Albanije o socijalnom osiguranju (u Skupštinskoj proceduri)**
- **Utvrđen Predlog Zakona o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja (br. 190) (u skupštinskoj proceduri)**
- **Utvrđen Predlog Zakona o psihološkoj djelatnosti;**
- **Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti;**
- **Nacrt Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta;**
- **Usvojen Plan implementacije Programa "Garancije za mlade"**
- **Predlog Strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja 2024-2028 s Akcionim planom za 2024-2025. godinu;**
- **Nacrt Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite 2024-2028 s Akcionim planom za 2024-2025. Godinu;**
- **Nacrt Strategije deinstitucionalizacije u Crnoj Gori 2024-2028 s Akcionim planom za 2024. i 2025. godinu;** Opšti cilj ove Strategije je ostvarivanje prava na dostojanstven, nezavisan i kvalitetan život u zajednici kroz proces deinstitucionalizacije, prevenciju institucionalizacije, podršku socijalnoj inkluziji, razvoj održivih i dostupnih usluga koje omogućavaju korisnicima da žive u najmanje restriktivnom okruženju.
- **Akcioni plan za 2024. godinu za Strategiju za unapređenje zaštite i zdravlja na radu**
- **Usaglašen tekst Sporazuma između Crne Gore i Bosne i Hercegovine o socijalnom osiguranju;**
- **Usvojen Izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2024 Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu i Usvojen Akcioni plan 2025 Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori;**
- **Usvojen Akcioni plan zapošljavanja 2024, čiji je cilj praćenje smjernica Evropske komisije i unapređenje stanja na tržištu rada. Akcioni plan osnovni instrument aktivne politike zapošljavanja, kojim su utvrđene mjere i aktivnosti usmjerene ka ostvarivanju ciljeva**

definiisanih Nacionalnom strategijom zapošljavanja. Planirane aktivnosti imaju za cilj da prate smjernice Evropske komisije u dijelu implementacije politike zapošljavanja, a koje treba da unaprijede stanje na tržištu rada.

- **Formirana je Radna grupa za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti;**
- **Formirana je Radna grupa za izradu Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.**

Aktivnosti u daljem periodu:

U novembru 2024.godine je održan Upravnog odbora Dunavske strategije za prioritet 9 u Crnoj Gori, na kojoj će učestvovati 14 država, uključujući i predstavnike Ukrajine

- **Implementacija i koordinacija Jednogodišnjim akcionim programom IPA za Crnu Goru 2020. godinu „Podrška pametnom i inkluzivnom rastu – zapošljavanje i socijalna inkluzija“ čija je ukupna vrijednost 7,7 miliona EUR.**

Fokus je trenutno stavljen na digitalizaciju Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u cilju podizanja kapaciteta za preuzimanje nove uloge u IPA III finansijskoj perspektivi i pripreme za korišćenje ESF+ od trenutka kada Crna Gora postane punopravna članica Evropske unije.

- **U toku je nastavak aktivnosti u pogledu programiranja IPA III finansijske perspektive (2024-2027) za sektor zapošljavanja i socijalne inkluzije kojim koordinira Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga kao upravljačko tijelo.**

Priprema Nacrta Zakona o radnom angažovanju na stalnim sezonskim ili povremenim poslovima u određenim djelatnostima

Donošenjem Zakona o “stalnom sezoncu” urediće se pitanje stalnog sezonca kojim se želi unaprijediti institut sezonskog zapošljavanja, lakši pristup tržištu rada za vrijeme obavljanja sezonskih poslova, prava stalnog sezonca za period kada se ne obavlja sezonski posao, i u krajnjem veća uključenost domaće radne snage za vrijeme sezone. Takođe, cilj je unaprijeđenje poslovnog ambijenta za privredu a u sklopu izraženog problema nedostatka radne snage, posebno u turizmu.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA RAD

I Normativne aktivnosti

- Tokom 2024. godine Radna grupa radila je na izradi **Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu** u cilju usaglašavanja sa Direktivom EU 2019/1158 o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i staratelja i Direktivom EU 2019/1152 o transparentnosti i predvidivim radnim uslovima, kao i definisanja odredbi kojima bi se uredio rad na daljinu shodno Evropskom okvirnom sporazumu o radu na daljinu. U procesu konsultacija aktivno učestvuju predstavnici svih reperezentativnih socijalnih partnera i predlog za izmjene i dopune Zakona o radu će biti rezultat kompromisa i konsenzusa sa socijalnim partnerima. Predlog zakona je prošao je javnu raspravu u martu 2024. godine, trenutno se nalazi u unutrašnjim vladim procedurama na usaglašavanju. Na predlog zakona su dostavljeni komentari Međunarodne organizacije rada, koji su razmatrani na radnoj grupi i u određenoj mjeri prihvaćeni kako bi se uskladile odredbe zakona sa zahtjevima iz konvencija MOR-a.
- **Utvrđen Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o radu („Službeni list CG“, broj 86/24)** - Na sjednici Vlade Crne Gore od 15. avgusta od 2024. godine utvrđene su izmjene Zakona o radu na način da iznos minimalne zarade počev od 1. oktobra 2024. godine ne bude niži u neto iznosu od 600,00 eura za zaposlene na radnim mjestima do V nivoa kvalifikacije obrazovanja, odnosno 800,00 eura za zaposlene na radnim mjestima sa VI i višim nivoom kvalifikacije obrazovanja.
- **Utvrđen Predlog zakona o potvrđivanju konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja broj 190** - Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga posvećeno radi na harmonizaciji zakonskih propisa sa direktivama Evropske unije i standardima Međunarodne organizacije rada. U tom cilju Vlada Crne Gore je na sjednici od 21. marta 2024. godine utvrdila Predlog zakona o potvrđivanju konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja broj 190 kojom se uspostavlja inkluzivni, integrisani i rodno senzitivni pristup u sprječavanju i iskorjenjivanju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada.

II Informacije, analize i izvještaji

- U izvještajnom periodu dato je 356 mišljenja u vezi primjene propisa iz oblasti radnog zakonodavstva (Zakon o radu, Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova, Zakon o volonterskom radu, Zakon o Fondu rada);
- Urađen je Izvještaj o primjeni Evropske socijalne povelje za 2023. godinu, kao i dva izvještaja o usklađenosti prava i prakse u Crnoj Gori sa odredbama Izmijenjene Evropske socijalne povelje za Vladin komitet Savjeta Evrope za Evropsku socijalnu povelju i Evropski zakonik o socijalnoj sigurnosti za 148. i 149. sastanak.

- Izrađeno je 11 Izvještaja o primjeni konvencija Međunarodne organizacije rada o primjeni: Konvencije o jednakosti nagrađivanja muške i ženske radne snage br.100, Konvencije o diskriminaciju u pogledu zapošljavanja i zanimanja br.111, Konvencije o radnicima sa porodičnim obavezama br.156, Konvencije o politici zapošljavanja br. 122, Konvencije o zaštiti i zdravlju na radu (lučki radnici) br.152, Konvencije o identifikacionom dokumentu pomoraca br. 185, Konvencije o smještaju posade (ribari) br. 126, Konvencija o označavanju težine na velikim koletima koji se prevoze brodom br. 27, Konvencije o diskriminaciji u pogledu zapošljavanja i zanimanja br. 111, Konvencije o ugovoru o radu (ribari) broj 114 i Konvencije o radu pomoraca MLC.
- Izrađene su informacije koje uključuju i priloge za redovno izvještavanje Evropske komisije o napretku u oblasti radnih odnosa (Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, Poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika).
- Takođe, direktorat je imao aktivnosti koje su se odnosile na rješavanje problema neisplaćenih potraživanja određenih grupa zaposlenih. U tom pogledu, usvajanjem Informacije o potrebi rješenja neisplaćenih zarada nekadašnjih radnika, kao i penzionera Fabrike elektroda „Piva“ AD Plužine, bivšim zaposlenima i penzionerima Fabrike elektorda „Piva“ Plužine je, kroz III ratu, isplaćeno 356.868,30€;
- Sačinjena i usvojena Informacija o rješavanju isplate priznatih, a neisplaćenih potraživanja u cjelosti za 88 penzionera Kombinata aluminijuma Podgorica po osnovu naknade štete zbog neuplaćenih poreza i doprinosa, prilikom čega je isplaćeno 1,151,463.29€;
- Sačinjena i usvojena Informacija o rješavanju pitanja staža osiguranja sa uvećanim trajanjem za bivše radnike Kombinata aluminijuma Podgorica AD u stečaju u skladu sa članom 197n zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i potpisan Okvirni Sporazum o regulisanju međusobnih odnosa po pitanju staža osiguranja sa uvećanim trajanjem;
- Sačinjena i usvojena Informacija o rješavanju pitanja staža osiguranja sa uvećanim trajanjem za bivše radnike metalско rudarskog sektora u skladu sa članom 197n Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i potpisan je Sporazum o regulisanju staža osiguranja sa uvećanim trajanjem u skladu sa članom 197n Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojim će bivšim radnicima Toščelik-a Nikšić, Radvent-a AD Nikšić, „Minel Promont“-a D.O.O. iz Nikšića i Bumech-a Crne Gora, priznati pravo na povezivanje staža, u skladu sa članom 197n Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, a sve u cilju ostvarivanja prava na starosnu penziju.
- Sačinjena i usvojena Informacija o formiranju međuresorne radne grupe za rješavanje problema neisplaćenih potraživanja bivših zaposlenih;
- Sačinjena i usvojena Informacija o dodjeli jednokratne pomoći zaposlenima u institutu za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju „dr Simo Milošević“ AD Igalo po osnovu koje je za 568 zaposlenih isplaćeno 1.136.000,00 eura.

III Ostale aktivnosti

- Zaključen je Program dostojanstvenog rada 2024-2027 sa Međunarodnom organizacijom rada, Unijom poslodavaca Crne Gore, Savezom sindikata Crne Gore i Unijom slobodnih sindikata Crne Gore.
- Službenici direktorata učestvovali su:
 - na sastancima Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku;
 - na sastancima sa predstavnicima Svjetske banke;
 - na sastanku sa predstavnicima MMFa;
 - na sastanku Radne grupe za PP2 – Sloboda kretanja radnika;
 - na sastanku Radne grupe PP19 – Socijalna politika i zapošljavanje;
 - 112 Međunarodnoj Konferenciji rada u Ženevi;
 - 148. i 149. sastanku Vladinog komiteta za Evropsku socijalu povelju i Evropski zakonik o socijalnoj sigurnosti u Strazburu.
- Obavljan je dnevni prijem i komunikacija sa strankama, kao i saradnja sa Fondom rada i Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova.
- Održano je 7 sjednica Odbora za praćenje, primjenu i tumačenje Opšteg kolektivnog ugovora na kojima je razmatrano 43 zahtjeva.
- Održane su 2 sjednice Koordinacionog tijela za praćenje Programa Evropa sad 2.

IV Upravni postupak

- Održano je 5 sjednica Odbora za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata, na kojima je razmatrano 6 zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata.
- Izdato 12 potvrda o stanju iz Registra agencija za privremeno ustupanje zaposlenih.
- Izvršen je izbor miritelja i arbitara, prilikom čega je od ukupno 76 podnijetih zahtjeva, u upravnom postupku, donijeto 76 rješenja, od kojih je 75 usvojeno, donijeto je 1 rješenje kojim se odbija podnijeti zahtjev. Izdata je 31 licenca za rad miritelja, odnosno arbitara.
- Tokom 2024. godine bilo je ukupno 207 predmeta za rješavanje o pravima iz oblasti radnih odnosa (postupak po žalbama na upravne akta Fonda rada i Inspekcije rada). Od navedenog broja predmeta 22 su vraćena na ponovno postupanje i odlučivanje prvostepenim organima, a ostalo je odbijeno. Takođe, od navedenog broja predmeta, u 48 slučajeva je pokrenut upravni spor. Za narednu godinu prenijeto je 12 žalbi. U 2024. godini donijeta je 31 presuda Upravnog suda, od kojih su 11 presuda kojima se usvaja tužba, dok su ostalim odbijene predmetne tužbe.

Dostavljena su 4 zahtjeva za preispitivanje odluke Upravnog suda. Donijete su 3 presude Vrhovnog suda kojom se odbio zahtjev za preispitivanje sudske odluke.

V Predlog mjera

Predlog mjera za naredni period za poboljšanje rada Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, ogledaće se prije svega na realizaciji aktivnosti na usklađivanju propisa Crne Gore iz nadležnosti ovog ministarstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, kao i propisima Međunarodne organizacije rada (konvencije i preporuke) i drugim izvorima međunarodnog prava. U narednom periodu, poseban akcenat biće stavljen na implementaciju Zakona o radu, što je jedno od zatvarajućih mjerila za Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje.

Aktivnosti drugostepenog upravnog postupka biće usmjerene na blagovremeno i zakonito rješavanje u postupku po žalbi.

Ostale redovne i tekuće aktivnosti iz nadležnosti Direktorata, koje su navedene u predmetnom izvještaju obavljaće se i u 2025. godini.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA SOCIJALNI DIJALOG I KOLEKTIVNO PREGOVARANJE

I Normativne aktivnosti

1. Izdavanje rješenja o upisu sindikalnih organizacija

Direktorat je tokom 2024. godine izdao rješenja o upisu više sindikalnih organizacija u registar sindikata, čime je omogućeno njihovo zakonsko djelovanje i učešće u socijalnom dijalogu. Transparentnost ovog procesa je unaprijeđena kroz ažuriranje registara sindikalnih organizacija, koji su javno dostupni.

2. Registracija kolektivnih ugovora

Registровано je 40 kolektivnih ugovora tokom 2024. godine, čime je započet proces regulisanja prava i obaveza zaposlenih i poslodavaca na granskom i nivou pojedinačnih poslodavaca.

3. Predlog za obnovu socijalnih savjeta na lokalnom nivou

Direktorat je pripremio predlog da u okviru Akcionog plana za reformu javne uprave bude uključena inicijativa za obnavljanje rada socijalnih savjeta na lokalnom nivou. Cilj ovog predloga je jačanje dijaloga između lokalnih vlasti, poslodavaca i zaposlenih radi efikasnijeg rješavanja pitanja od značaja za lokalne zajednice.

4. Javni poziv povodom pripreme Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o štrajku

U decembru 2024. godine započete su pripreme za donošenje Zakona o štrajku. Objavljen je javni poziv za prijavljivanje NVO sektora za učešće u radnoj grupi kao i javni poziv za konsultacije zainteresovane javnosti. Usvajanje navedenog zakona planirano je za 2025. godinu.

5. Javni poziv povodom pripreme Nacrta zakona o reprezentativnosti sindikata i poslodavačkih udruženja.

U decembru 2024. godine započete su pripreme za donošenje Zakona o reprezentativnosti sindikata i poslodavačkih udruženja. Objavljen je javni poziv za prijavljivanje NVO sektora za učešće u radnoj grupi kao i javni poziv za konsultacije zainteresovane javnosti. Usvajanje navedenog zakona planirano je za 2025. godinu.

II Informacije, analize i izvještaji

U izvještajnom periodu izdato je :

- 33 upisa reprezentativnih sindikalnih organizacija u Registar
- 67 upisa sindikalnih organizacija u Registar
- 12 upisa promjene podataka u Registar reprezentativnih sindikalnih organizacija
- 82 upisa promjene podataka u Registar sindikalnih organizacija
- 3 brisanja reprezentativnih sindikalnih organizacija iz Registra
- 1 brisanje sindikalne organizacije iz Registra sindikalnih organizacija
- 121 potvrda o upisu sindikalne organizacije u registar
- 2 potvrde o upisu reprezentativne sindikalne organizacije u Registar
- 40 ugovora o kolektivnom pregovaranju

III Predlog mjera

Direktorat za socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje osnovan je tokom 2024. godine u okviru Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, sa ciljem unapređenja socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja u Crnoj Gori. Kao novoosnovana organizaciona jedinica, aktivnosti Direktorata bile su fokusirane na postavljanje osnovnih administrativnih i organizacionih temelja za dalji rad i ostvarivanje prvih rezultata u svojoj oblasti djelovanja.

Kako bi poboljšao rad i efikasnost Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Direktorat za socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje će svojim aktivnostima koje se tiču izmjena i dopuna Zakona o štrajku i Zakona o reprezentativnosti sindikata i poslodavačkih udruženja doprinjeti stvaranju povoljnijeg okruženja za socijalni dijalog koji je ključan za održavanje stabilnosti na tržištu rada i unapređenju socijalne politike u zemlji

Ostale redovne i tekuće aktivnosti iz nadležnosti Direktorata, koje su navedene u predmetnom izvještaju obavljaće se i u 2025. godini.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA ZAŠTITU I ZDRAVLJE NA RADU

- Urađen Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 2023. god i Akcioni plan za 2024. godinu Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori

- Rad na izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu
- Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu pri izloženosti kancerogenim i matagenim materijama
- Organizovali 12 ispitnih rokova za polaganje stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu
- Organizovali 2 ispitna roka za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta i u fazi izvođenja radova
- Sprovedeli više od 20 nadzora za dobijanje ovlašćenja pravnim licima i preduzetnicima za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu
- Sproveli pripremne aktivnosti u cilju obezbjeđivanja mjera zaštite i zdravlje na radu od strane imenovanih stručnih lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu, uključujući aktivnosti oko pripreme akta o procjeni rizika
- Realizovali prvu fazu projekta u oblasti primjene mjera zaštite i zdravlja na radu, koje je Ministarstvo rada i socijalnog staranja je u periodu od 04. do 08.03.2024. godine, u okviru **projekta "Izgradnja kapaciteta u oblasti zaštite i zdravlja na radu za koordinate u fazi izrade projekta i u fazi izvođenja radova u Crnoj Gori"**, uz podršku **SOCIEUX+**.
- Povodom obilježavanja Svjetskog dana zaštite i zdravlja na radu, opdržali konferenciju pod nazivom **"Uticaj klimatskih promjena na zaštitu i zdravlje na radu"** uz finansijsku podršku EU projekta **"Podrška sektoru zapošljavanja i socijalne politike i jačanje kapacitete za učešće u ESF"**, koji se realizuje u okviru Jednogodišnjeg Akcionog dokumenta za Crnu Goru za 2020. godinu.
- Na inicijativu doktora medicine rada, održali sastanak na temu: **"Aktivno učešće doktora medicine rada pri izradi Akta o procjeni rizika"**.
- Ministarstvo rada u saradnji sa Upravom za inspekcijske poslove Crne Gore i Institutom za javno zdravlje Crne Gore, objavilo Preporuke za rad na otvorenom prostoru pri ekstremno visokim spoljnim temperaturama
- Ministarstvo rada i Tehno control" d.o.o., organizovali teorijsko i praktično osposobljavanje sezonskih radnika u kuhinji hotela "Mediterran" u Bečićima.
- Ministarstvo rada u saradnji sa Institutom za javno zdravlje Crne Gore, organizovalo je predavanje na temu **"Opšte i specifične mjere prevencije krvlju prenosivih infekcija u okviru zdravstvenih ustanova"**.

- Organizovali Sporazum o realizaciji **“Edukativne aktivnosti u pravcu osnaživanja predstavnika zaposlenih za ZZNR i predstavnika sindikata”**.
- U skladu sa Akcionim planom 2024 godine, Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027. godine i Sporazumom o realizaciji aktivnosti **“Edukativne aktivnosti u pravcu osnaživanja predstavnika zaposlenih za ZZNR i predstavnika sindikata”**, Ministarstvo rada i Savez sindikata Crne Gore organizovali su u Bijelom Polju, drugu u nizu radionica, na temu **„Edukacija o aktuelnim temama u ZZNR“**.
- U skladu sa Akcionim planom 2024. godine, Strategije za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027. godine, i Sporazumom o realizaciji aktivnosti **“Edukativne aktivnosti u pravcu osnaživanja predstavnika zaposlenih za ZZNR i predstavnika sindikata”**, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Savez sindikata Crne Gore organizovali su treću u nizu radionica na temu **“Edukacija o aktuelnim temama u ZZNR”**, 10. jula u Pljevljima.
- Aktivno učestvovali na radu u okviru projekta **„Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovano na dokazima, implementacija praksi i koordinacija u sektorima zapošljavanja i socijalne politike i ojačani kapaciteti za učešće u Evropskom socijalnom fondu“**
- Realizovali drugu fazu projekta **“Izgradnja kapaciteta za MRZS u oblasti zaštite i zdravlja na radu za koordinatore u Crnoj Gori”**, preko SOCIEUX+ koji predstavlja jedan od instrumenata EU koji pruža ekspertizu za kratkoročne aktivnosti tehničke saradnje.
- Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, u saradnji sa Institutom za javno zdravlje Crne Gore (IJZCG), organizovalo je 20. decembra 2024. godine predavanje na temu **„Bezbjedno upravljanje hemikalijama“** u Amfiteatru IJZCG.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA PRISTUP I POLITIKE TRŽIŠTA RADA

U Direktoratu za pristup i politike tržišta rada obavljaju se poslovi koji se odnose na: analizu, kreiranje i utvrđivanje politike pristupa tržištu rada; praćenje stanja i proučavanje pojava od interesa za sprovođenje utvrđene politike; pripremu, i praćenje propisa iz oblasti posredovanja pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti, iz oblasti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom, kao i iz oblasti kojima se uređuje

priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija; normativno pravne poslove iz ovih oblasti; davanje stručnih mišljenja u vezi primjene zakona; sprovođenje postupka za izdavanje dozvola za rad agencijama za zapošljavanje; izradu, sprovođenje, praćenje i izvještavanje nacionalne politike razvoja zapošljavanja i tržišta rada u skladu sa preporukama i smjernicama EU; izradu analiza, izvještaja i informacija iz oblasti tržišta rada i zapošljavanja; praćenje i razvijanje indikatora ostvarivanja politike tržišta rada; horizontalnu komunikaciju u vezi sa uticajem drugih resornih politika na tržište rada i zapošljavanje, sa posebnim akcentom na demografiju; koordiniranje postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija; doprinos, poslovima programiranja i implementacije projekata finansiranih iz fondova EU u oblasti zapošljavanja; poslovi koordinacije, pripreme informacija i pružanja podrške Upravljačkom tijelu, čija je uloga dodijeljena ministarstvu, kada je u pitanju Višegodišnji operativni program u oblastima zapošljavanja i socijalnih politika, u okviru sprovođenja programa iz finansijskih perspektiva za EU fondove; obavlja saradnju sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, saradnja sa nadležnim akreditovanim tijelima na aktivnostima i mjerama u ostalim programima podrške EU, drugostepeni upravni postupak u ostvarivanju prava za vrijeme nezaposlenosti kao i profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom; pripremu predloga za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (godišnja kvota); ostvarivanje neposredne saradnje sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore i JU Centrom za profesionalnu rehabilitaciju, kao i drugim institucijama i asocijacijama

REALIZOVANE AKTIVNOSTI:

TEMATSKI DIO:

- Akcioni plan zapošljavanja za 2024. godinu s Izvještajem o realizaciji Akcionog plana zapošljavanja za 2023. godinu.

Vlada Crne Gore je na 22. sjednici održanoj 21.03.2024. godine donijela Akcioni plan zapošljavanja za 2024. godinu s Izvještajem o realizaciji Akcionog plana zapošljavanja za 2023. godinu (*Zaključak Vlade Crne Gore broj: 011/24-1602/2 od 21. marta 2024. godine*) *Akcionim planom zapošljavanja za 2024. godinu utvrđene su aktivnosti, nadležne institucije za sprovođenje aktivnosti, indikatori uspjeha, izvori finansiranja i druga pitanja od značaja za sprovođenje Nacionalne strategije zapošljavanja 2021 – 2025, dok Izvještaj o sprovođenju Akcionog plana zapošljavanja za 2023. godinu predstavlja treću godinu izvještavanja o sprovođenju Nacionalne strategije zapošljavanja 2021-2025. Izvještaj daje prikaz dostignuća i izazova koji su obilježili izvještajni period realizacije, daje prikaz osnovnih kretanja na tržištu rada, informaciju o postignutom napretku u postizanju indikatora operativnih ciljeva, tabelu za izvještavanje o implementaciji aktivnosti, kao i preporuke za dalju implementaciju Nacionalne strategije zapošljavanja 2021-2025 kroz godišnje akcione planove.*

- Plan implementacije programa „Garancija za mlade“ 2024-2026.

Vlada Crne Gore je na 41. sjednici održanoj 18. jula 2024. godine donijela **Plan implementacije programa „Garancija za mlade“ 2024-2026** (Zaključak Vlade Crne Gore broj: 09-011/24-404/12 od 23. jula 2024. godine)

Program Garancija za mlade je uveden u državama članicama Evropske unije nakon finansijske krize s kraja prve decenije ovog vijeka, a počeo je da se sprovodi 2013. godine.

Garancija za mlade je uspostavljena preporukom Savjeta od 22. aprila. 2013. godine i od tada ima snažnu političku podršku za njenu implementaciju i inoviran 2020. godine.

Crna Gora se obavezala da će obezbijediti snažnu podršku za implementaciju šeme Garancija za mlade, u julu 2021. godine potpisivanjem **Deklaracije ministara Zapadnog Balkana** nadležnih za zapošljavanje, za osiguranje održive integracije mladih na tržište rada.

Glavni princip programa je da svaka mlada osoba 15-29. godina u roku od 4 mjeseca nakon što napusti obrazovanje ili osposobljavanje ili postane nezaposleno lice, dobije kvalitetnu ponudu za posao, pripravništvo, dalje usavršavanje ili nastavak obrazovanja.

Prvi Plan implementacije programa „Garancija za mlade“ 2024-2026 predviđa pilot fazu u tri odabrane opštine Bijelo Polje, Nikšić i Ulcinj sa čijom realizacijom će se otpočeti početkom 2025. godine. Nakon sprovođenja pilot fače planirano je da se program proširi na čitavoj teritoriji Crne Gore.

NORMATIVNI DIO:

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti

Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj 8. novembra 2024. godine, utvrdila je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Kroz izmjene i dopune navedenog zakona žele se stvoriti adekvatne pravne osnove za nesmetan proces digitalizacije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, koji treba da doprinese bržem i kvalitetnijem pružanju usluga za tržište rada, kako nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja, tako i poslodavcima.

Takođe, izmjenama i dopunama navedenog zakona pristupa se i zbog potrebe prilagođavanja odredbi istog u cilju nesmetanog uvođenja i implementacije Programa „Garancija za mlade“, kao i zbog definisanja odredbi koje će biti osnov za interoperabilnost baza podataka, čiji je cilj povezivanje Zavoda za zapošljavanje Crne Gore sa drugim institucijama radi razmjene podataka. Istovremeno vrši se usklađivanje ovog zakona sa nizom drugih zakona, kao što su Zakon o radu, Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Zakon o elektronskoj upravi, Zakon o zaštiti podataka o ličnosti i dr.

Ključna novina se odnosi na uvođenje mogućnosti da se prijavljivanje u evidenciju nezaposlenih lica, kao i pristup uslugama za tržište rada i pravima za vrijeme nezaposlenosti kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore može ostvariti i elektronskim putem, u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronska uprava.

Nezaposlena lica će ubuduće moći da se prijave u evidenciju Zavoda za zapošljavanje, osim ličnim dolaskom, i elektronskim putem. Takođe, nezaposlenim licima će biti omogućeno da zahtjeve za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti mogu podnositi, osim neposredno ili dostavljanjem zahtjeva poštom, i elektronskim putem.

Poslodavcima će se olakšati procedura prijavljivanja slobodnih radnih mjesta, na način što će prijave o slobodnom radnom mjestu, kao i prijave o zasnivanju, odnosno prestanku radnog odnosa, osim neposredno, Zavodu za zapošljavanje moći da dostave i elektronskim putem.

Pored navedenog, dodatno se preciziraju odredbe Zakona kojima se propisuje postupak za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja (raspisivanje javnog konkursa, izbor

korisnika sredstava, donošenje odluke o izboru korisnika sredstava, izbor organizatora obrazovanja). Prijavljivanje na javne konkurse za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja, koje raspisuje Zavod za zapošljavanje, omogućiće se i elektronskim putem. Takođe, propisan je drugačiji postupak izbora organizatora obrazovanja u odnosu na važeće zakonsko rješenje. Ubuduće će nezaposlena lica birati organizatora obrazovanja kod kojeg će pohađati program obrazovanja, sa liste licenciranih organizatora obrazovanja koju će objavljivati Zavod za zapošljavanje na svojoj internet stranici.

Definisana je odredba koja će biti osnov za korišćenje podataka iz elektronskih i drugih zbirki podataka organa nadležnih za njihovu obradu od strane Zavoda za zapošljavanje, a radi obavljanja poslova koje Zavod obavlja u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti želi se postići bolje pozicioniranje Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, kroz podizanje nivoa kvaliteta usluga koje pružaju, dajući naglasak na mjerama aktivne politike zapošljavanja koje primarno treba da doprinesu bržem uključivanju nezaposlenih lica na tržište rada.

Predlog zakona se nalazi u Skupštini Crne Gore. Isti je u decembru 2024. godine razmatran na dva skupštinska odbora, očekuje se njegovo razmatranje, a nakon toga i usvajanje u plenumu u I kvartalu 2025. godine

2. Odluka o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2025. godinu („Službeni list CG“, broj 127/24 od 27.12.2024. godine)

Vlada Crne Gore je 24. decembra 2024. godine donijela **Odluku o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2025. godinu**. Navedena odluka donijeta je na predlog Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, uz prethodno pribavljena mišljenja Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, organa državne uprave nadležnih za pojedine djelatnosti za koje se utvrđuje godišnja kvota i Socijalnog savjeta, u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG“, br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24).

Ovom odlukom utvrđena je godišnja kvota dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2025. godinu u ukupnom broju od 28.988 dozvola. Iz navedenog broja, izdvojeno je 5.000 dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, koje Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, može dodatno rasporediti za pojedine namjene, u skladu sa potrebama tržišta rada na zahtjev Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Za zapošljavanje stranaca utvrđeno je 21.617 dozvola i za sezonsko zapošljavanje 2.371 dozvola. Dakle, iz ukupno utvrđenog broja raspoređeno je 23.988 dozvola.

Najviše dozvola je opredijeljeno za sljedeće djelatnosti: građevinarstvo 6.074 dozvola, usluge smještaja i ishrane 5.510 dozvola, ostale uslužne djelatnosti 4.670 dozvola, trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala 1.680, informisanje i komunikacije 1.400, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti 1.258, poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo 580 dozvola i prerađivačka industrija 570 dozvola.

AKTIVNOSTI U TOKU

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija

Pripremi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija pristupilo se zbog potrebe usklađivanja sa Direktivom (EU) 2018/958 Evropskog parlamenta i Savjeta od 28. juna 2018. godine, o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se regulišu profesije.

U 2024. godini, za pripremu navedenog zakona realizovan je Javni poziv o konsultovanju zainteresovane javnosti, Javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje jednog predstavnika za člana Radne grupe, sprovedena je javna rasprava o Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija i sačinjen je Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi. Nacrt Zakona je pripremila Radna grupa koju je obrazovalo Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, uz tehničku podršku Republike Hrvatske preko PLAC projekta.

Radi usklađivanja navedenog Zakona sa Direktivom (EU) 2018/958, uvodi se obaveza o sprovođenju ocjene proporcionalnosti od strane sprovodioca, odnosno nadležnog organa kod utvrđivanja novih ili izmjene postojećih uslova kojima se ograničava pristup regulisanim profesijama ili njihovo obavljanje. Izričito se propisuju uslovi pod kojima se sprovodi ocjena proporcionalnosti, kriterijumi po kojima se sprovodi i obim ocjenjivanja novih uslova. U odnosu na praćenje usklađenosti novih ili izmijenjenih uslova kojima se ograničava pristup regulisanim profesijama, propisuje se obaveza nadležnog organa za nadzor i praćenje da sprovodi isto i to za razdoblje od 2 godine, počevši od početka primjene novih ili izmijenjenih uslova. Nadalje, propisuje se obaveza sastavljanja Izvještaja o usklađenosti novih ili izmijenjenih uslova s načelom proporcionalnosti koje sastavlja nadležni organ za nadzor i praćenje ocjene proporcionalnosti i dostavlja koordinatorskom (ministarstvu nadležnom za poslove rada) nakon proteka razdoblja praćenja primjene novih ili izmijenjenih uslova. Određuje se da će se način sprovođenja ocjene proporcionalnosti, kao i način i tok praćenja novih ili izmijenjenih uslova kojima se ograničava pristup regulisanim profesijama s načelom proporcionalnosti, propisati propisima koje **donosi ministar nadležan za poslove rada**.

Nakon završene javne rasprave sačinjen je tekst Predloga zakona koji je u decembru 2024. godine upućen EK radi dobijanja komentara i mišljenja povodom istog.

INFORMACIJE, ANALIZE I IZVJEŠTAJI

Priprema informacija, koje uključuju i priloge za redovno izvještavanje Evropske komisije o napretku za Pregovaračka poglavlja 2- Sloboda kretanja radnika, 3- Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga i 19-Socijalna politika i zapošljavanje, iz nadležnosti Direktorata za pristup tržištu rada.

UPRAVNI POSTUPAK

U prvostepenom postupku u predmetu izdavanja dozvole za rad agenciji za zapošljavanje, u skladu sa Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni list CG“, broj 24/19), riješeno je po jednom zahtjevu u kojem je izdata dozvola za rad agenciji za zapošljavanje, dok je u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Službeni list CG“, br. 49/08, 73/10, 39/11, 55/16) donijeto jedno rješenje o ispunjenosti uslova za organizovanje i izvođenje profesionalne rehabilitacije lica sa invaliditetom izvođaču profesionalne rehabilitacije.

U drugostepenom postupku u izvještajnom periodu, donijeto je ukupno 47 rješenja po žalbama na upravna akta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, u skladu sa Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni list CG“, broj 24/19) i Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Službeni list CG“, br. 49/08, 73/10, 39/11, 55/16), od kojih:

- 27 u postupku utvrđivanja procenta invaliditeta i sticanja statusa lica sa invaliditetom (riješeno je na način da se 17 žalbi odbija, a 10 odluka je poništeno, od kojih je 3 vraćeno na ponovno odlučivanje, a 7 je odlučeno u meritumu);
- 1 u postupku ocjene mogućnosti zaposlenja kada je rješenje poništeno i predmet vraćen na ponovni postupak;
- 1 u postupku ocjene preostale radne sposobnosti gdje je žalba odbijena;
- 9 u postupku vođenja evidencije nezaposlenih lica (7 žalbi je odbijeno, 2 predmeta su vraćena na ponovni postupak)
- 7 u postupku ostvarivanja prava na novčanu naknadu (4 odbijeno, 3 predmeta vraćena na ponovno odlučivanje)
- 1 u postupku aktivne politike zapošljavanja u kojem je odlučeno da se žalba odbija.
- 1 u postupku ostvarivanja prava na subvenciju zarade zaposlenog lica sa invaliditetom gdje je odlučeno da se žalba odbija.

U 20 predmeta po žalbi nije rješavano.

Upravni sud donio je 9 presuda u kojima se 3 tužbe odbijaju, 3 usvajaju i 3 postupka su obustavljena.

Upravnom sudu proslijeđeno je 12 odgovora na tužbu.

OSTALE AKTIVNOSTI:

-učešće predstavnika Direktorata na radionici "Efikasno praćenje strateških dokumenata" održane 25.01.2024. godine u hotelu Premijer, Podgorica u okviru projekta tehničke podrške "Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovano na dokazima, implementacija praksi i koordinacije u sektorima zapošljavanja i socijalne politike i ojačani kapaciteti za učešće u ESF";

-učešće predstavnika Direktorata na poziv Ministarstva ekonomskog razvoja na Obuku o mehanizmu za rješavanje trgovinskih sporazuma (DSM), koji je organizovao UNCTAD u saradnji sa Savjetodavnim centrom za STO pravo (ACWL) i CEFTA Sekretarijatom koji se održao u Podgorici 29.02.2024. godine;

-učešće predstavnika Direktorata na sastanku povodom pripreme Industrijske politike Crne Gore 2024-2028 (koji se održao 06.marta 2024 godine u Sali Ministarstva ekonomskog razvoja);

-učešće predstavnika Direktorata na radionici realizovanoj kroz Twining projektat na temu mreže EURES-a (u periodu od 04 -08 marta 2024. godine);

-učešće predstavnika Direktorata na konferenciji u organizaciji ETF-a On the Way towards EU Integration: Countries of Eastern and South-Eastern Europe Shipping Lifelong Learning system – Na putu ka EU integracijama: Zemlje Istočne i Jugoistočne Evrope isporučuju sistem cjeloživotnog učenja koja se odnosila na razmjenu dobrih praksi i iskustava različitih zemalja u oblasti obrazovanja odraslih, održana je 13 marta 2024. godine u Briselu;

-učešće predstavnika Direktorata na „**Treningu nadležnih organa Crne Gore za uspostavljanje Jedinstvene kontakt tačke za usluge – JKT**“ koji se održao u Podgorici 3.aprila 2024. godine;

- učešće predstavnika Direktorata u pregovorima delegacija Crne Gore i Bosne i Hercegovine u vezi sa zaključivanjem Sporazuma između Crne Gore i Bosne i Hercegovine o socijalnom osiguranju, koji su održani u Podgorici 3. i 4. aprila 2024. godine.
- učešće predstavnika Direktorata na 16.UFM Regionalnoj platformi o radu i zapošljavanju koja se održala 16 i 17. aprila 2024. godine u Zagrebu, Hrvatska;
- prisustvo predstavnika Direktorara na sastanku Radne grupe za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zanatstvu, koji se održao 17. aprila 2024.godine u Ministarstvu ekonomskog razvoja;
- prisustvo predstavnika Direktorata na radionici **“Evaluacija u sektoru zapošljavanja i socijalne politike”** u okviru projekta: Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovano na dokazima, implementaciji praksi i koordinacije u sektorima zapošljavanja i socijalne politike i ojačani kapaciteti za učešće u ESF održanoj 19. Aprila 2024. godine u prostorijama Upbeat Hub Event and Training Centre u Podgorici;
- prisustvo predstavnice Direktorata prvoj konstitutivnoj sjednici Savjeta za kvalifikacije, koja se održala u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija 22.04.2024. godine;
- učešće predstavnika Direktorata na radionici **Socijalna ekonomija i socijalno preduzetništvo – EU koncept i prakse te mogućnosti razvoja u Crnoj Gori** u okviru projekta Tehničke podrške. održanoj 23.04.2024. godine;
- učešće predstavnika Direktorata na konsultativnom sastanku u okviru projekta *„Unaprijedjeno kreiranje politika zasnovanih na dokazima, implementacija praksi i koordinacija u sektorima zaposljavanja i socijalne politike i ojačani kapaciteti za učešće u Evropskom socijalnom fondu, 26.04.2024. godine;*
- učešće predstavnika Direktorata na online sastanak sa predstavnicima MOR-a, povodom izrade Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti koji je održan 30.04.2024. godine;
- prisustvo predstavnika Direktorata sastanku sa ekspertima iz Republike Hrvatske, održanom dana 9.05.2024. godine u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, povodom pripreme za izradu Akcionog plana za PP2;
- prisustvo predstavnika Direktorata II sjednici Savjeta za kvalifikacije koja se održala 3. juna 2024.godine, u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija.
- učešće predstavnika Direktorata na sastanku Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku između Crne Gore i Evropske unije, za PP2 Slobodno kretanje radnika, koji je održan 12.06.2024. godine;
- rad na izradi Prvog priloga izvještaju EK o Crnoj Gori, za period 15. jun 2023-1.april 2024. godine, za poglavlja PP 2 Sloboda kretanja radnika, PP 3 Osnivanje preduzeća i sloboda pružanja usluga, za podoblast: Međusobno priznavanje profesionalnih kvalifikacija i PP 19 Socijalna politika i zapošljavanje;
- priprema odgovora na pitanja EK za PP3 Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, za podoblast Međusobno priznavanje profesionalnih kvalifikacija, iz nadležnosti MRSS. Navedeni odgovori će biti dio materijala koji će se razmatrati na Pododboru za unutrašnje tržište i konkurenciju, koji će se održati 20. 06.2024. godine;
- prisustvo predstavnika Direktorata sastanku Radne grupe za izradu Nacrta zakona o stalnom sezoncu, dana 13.06.2024. godine.
- prisustvo predstavnika Direktorata održavanju radionice o pravnoj tekovini EU u oblasti regulisanih profesija koju organizuju Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji sa

Ministarstvom evropskih poslova uz podršku projekta "Centar za strateško-pravno savjetovanje za Crnu Goru - PLAC finansiran sredstvima EU **a koja se održala u srijedu, 3. jula 2024. godine u hotelu Ramada u Podgorici.**

-prisustvo predstavnika Direktorata sastanku podkoordinatora za PP2 Sloboda kretanja radnika, održanom 03.07.2024. godine. Na sastanku su razmatrani Operativni zaključci sa sastanka Pododbora održanog 12. juna u Podgorici, kao i dalji koraci u izradi Akcionog plana za PP2.

-učešće predstavnika Direktorata na događaju Mediteranska omladinska izgradnja inkluzivnih poduzetničkih ekosistema u organizaciji UfM Unije za mediteranski Forum mladih koji se održao u VALO Hotel & Work Helsinki, Finska, u period od 16-18.09.2024. godine;

-učešće predstavnika Direktorata na Jednodnevnoj obuci; „Integracija SDG indikatora u strateška dokumenta”, koju je organizovala Kancelarija za održivi razvoj u Generalnom sekretarijatu Vlade uz podršku Kancelarije rezidentnog koordinatora UN-a, za zaposlene u resorima i državnim institucijama o korišćenju indikatora održivog razvoja (SDG) i SDG platforme (www.sdgmontenegro.me) u strateškom planiranju a koja je održana 4. novembra 2024. godine u Hotelu Hilton, Podgorica;

-učešće predstavnika Direktorata na 17 UfM regionalnoj platformi o radu i zapošljavanju koja je održana 13-14. novembra 2024. godine u Rimu (Italija) na kojoj se diskutovalo o zapošljavanju mladih i zapošljavanju u zelenoj ekonomiji;

-učešće predstavnika Direktorata na treninzima za IPA strukturu (IPA.I.01, IPA.I.02 i IPA.I.03) održanim 18. i 19. Novembra 2024. godine u prostorijama **Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;**

-učešće predstavnika Direktorata na dvodnevnoj obuci "Implementacija Reformske Agende – Izveštavanje i utvrđivanje troškova strukturnih reformi" u organizaciji Ministarstva Evropskih poslova Crne Gore i Centra za razvoj finansija (CEF, Slovenija), **koja je održana 28. i 29. novembra 2024. godine u hotelu Hyatt Regency u Kotoru.**

OSVRT NA KRETANJA NA TRŽIŠTU RADA ZA 2024. GODINU:

Ostvareni indikatori iz Nacionalne strategije zapošljavanja 2021-2025 ukazuju:

Realizacija aktivnosti Akcionog plana zapošljavanja za 2024. godinu kao osnovnog instrumenta za sprovođenje Nacionalne strategije zapošljavanja 2021-2025 sugerise na poboljšanje indikatora na tržištu rada, s tim u vezi:

- Uzimajući u obzir polaznu vrijednost iz 2023. godine kada je stopa nezaposlenosti iznosila 13.95%, u III kvartalu 2024. godine stopa nezaposlenosti prema Anketi o radnoj snazi Monstat iznosi 11.0%. Cilj za 2027. godinu je da se stopa nezaposlenosti smanji na 11%, što ukazuje da je taj cilj izvjestan.
- Rodna razlika u stopi zaposlenosti za kategoriju 20-64 za 2023. godinu iznosila je 9,6 p.p, dok je u III kvartalu 2024. godine rodna razlika dostigla nivo od 8,2 p.p. što ukazuje na trend smanjenja rodni razlika u zaposlenosti.

- Stopa zaposlenosti mladih 15-29 je treći važan pokazatelj. U 2023. godini stopa zaposlenosti mladih je iznosila 53.9 %, dok je u trećem kvartalu 2024. godine iznosila 50,3%. Srednjoročni cilj je da ona dostigne nivo od 55% do 2027. godine.

S druge strane registrovani podaci ZZZCG ukazuju:

- Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje na dan 31.12.2024. godine nalazilo se ukupno 33.037 nezaposlenih lica (od čega 19.694 žena), što je u odnosu na isti mjesec prethodne godine (39.942) manje za 6.905 lica (žena manje za 3.569).
- Prema posljednjem poznatom podatku ZZZCG, stopa registrovane nezaposlenosti u novembru 2024 je iznosila 11,40%, što je u odnosu na isti mjesec prethodne godine kada je stopa registrovane nezaposlenosti iznosila 14,05 % smanjenje za 2,65 p.p. Ovi podaci ukazuju na značajan napredak i pozitivan trend smanjenja nezaposlenosti na tržištu rada.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU DIREKTORATA ZA EU FONDOWE, EVROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SARADNJU

IZVJEŠTAJ O RADU DIREKCIJE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SARADNJU

Tokom 2024. godine, Direkcija za evropske integracije i međunarodnu saradnju intenzivno je radila na sprovođenju niza aktivnosti potrebnih za nesmetano odvijanje procesa evropskih integracija u okviru nadležnosti Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga. Ove aktivnosti bile su usmjerene na ispunjavanje obaveza definisanih u EU agendi, uključujući koordinaciju između relevantnih institucija kako bi se osigurao efikasan i usklađen pristup evropskim integracijama.

U I kvartalu 2024. izvršena je priprema i objedinjavanje I priloga za Izvještaj EK o Crnoj Gori za pregvaračka poglavlja: 2 – sloboda kretanja radnika (PP2) i poglavlje 19 – socijalna politika i zapošljavanje (PP19) u martu 2024, a u II kvartalu II priloga za Izvještaj EK o Crnoj Gori u junu 2024.

Priprema priloga za sastanku Odbora za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i Evropske unije za PP2 i PP19.

Tokom II i III kvartala 2024, Direkcija za EI i međunarodnu saradnju obavljala je opsežne pripreme za održavanje sastanka Pododboru za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku. Tokom II kvartala rađeno je na koordinaciji i objedinjavanju informacija za prilog za Pododbor.

Objedinjeni prilog je poslat Evropskoj komisiji iz dva dijela, u julu i septembru 2024. godine. Održane su interne konsultacije i komunikacija sa socijalnim partnerima u vezi sa dostavljenim inputima, što je doprinijelo boljem razumijevanju i zajedničkom djelovanju u

okviru evropskih integracija. **Sastanak Pododbora između Crne Gore i Evropske unije, održan je 12.6.2024. u Podgorici**, na kojem je bilo riječi o oblastima koje obuhvataju poglavlja 2 – Sloboda kretanja radnika, 10 – Informatičko društvo i mediji, 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, 25 – Nauka i istraživanje i 26 – Obrazovanje i kultura. Na sastanku su razmotreni rezultati ostvareni u oblastima koji su tretirani pododborom.

Direkcija je aktivno radila na pripremama za sastanak Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku, uključujući i **pisanje zapisnika** sa ovog sastanka koji se bavio temama od suštinskog značaja za napredak Crne Gore u procesu evropskih integracija. U okviru Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku je detaljno razmatrano stanje i napredak ostvaren u usklađivanju s pravnom tekovinom EU, kao i operativni zaključci, koji se odnose na napredak koji je Crna Gora ostvarila na planu institucionalnih, zakonodavnih, političkih i ekonomskih reformi, uz projekciju planiranih aktivnosti.

Jedna od aktivnosti bila je izrada **nacrta Mape puta za pregovaračka poglavlje 2**. Ova aktivnost omogućila je uključivanje relevantnih aktera i osigurala kvalitetne informacije za dalji proces pregovora.

U II kvartalu 2024. intenzivno je rađeno na **izradi Akcionog plana za realizaciju završnih mjerila iz PP2 i Akcionog plana za realizaciju završnih mjerila iz PP19**.

U IV kvartalu 2024. godine, rađeno je na izradi novog **Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2025-2026. (PPCG)**. Ovaj sveobuhvatni dokument pruža detaljan pregled obaveza i dinamike njihove realizacije i predstavlja mehanizam za praćenje sprovođenja reformi, posebno u dijelu usklađivanja domaćih propisa sa pravnom tekovinom EU, kao i planiranja administrativnih kapaciteta neophodnih za efikasno i kvalitetno ispunjavanje zadataka iz domena evropskih integracija.

U okviru pripreme novog **Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)**, završeno je ocjenjivanje **novog seta pravne tekovine EU** za poglavlje 2.

Tokom 2024. intenzivno je rađeno na aktivnostima u cilju obezbjeđivanja neophodnih informacija za potrebe kvalitetne i sveobuhvatne pripreme Izvještaja o procjeni ispunjenosti privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24 (**Interim benchmark assessment report – IBAR**).

Direkcija je pripremila **Nacrt Memoranduma** o saradnji između Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore i Ministarstva porodice i socijalne politike Republike Turske u oblasti socijalne politike i zapošljavanja. Direkcija za Evropske integracije i međunarodnu saradnju kontinuirano obavlja niz aktivnosti koje su potrebne za nesmetano odvijanje procesa evropskih integracija iz nadležnosti Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, kao i koordinaciju aktivnosti između relevantnih institucija na sljedećim aktivnostima:

- Priprema TAIEX aplikacija i organizacija TAIEX događaja u cilju realizacije obaveza iz pregovaračkog procesa;

- Koordinacija u pogledu saradnje sa predstavnicima delagacije EU u okviru programa tehničke podrške SOCIEUX+ za oblast rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga;
- Ostvarivanje i praćenje saradnje sa međunarodnim organizacijama i regionalnim inicijativama;
- Preduzimanje svih neophodnih aktivnosti na ispunjavanju mjerila, a samim tim i zatvaranje pregovora u poglavlju 2 – sloboda kretanja radnika;
- Dostavljanje informacija koje se odnose na bilateralnu saradnju Ministarstva;
- Izrada Dinamičkog plana za PP2;
- Koordinacija u pripremi tabele usklađenosti CG zakonodavstva sa EU na nivou prehovaračkog poglavlja 2;
- Organizovano je više tematskih radionica.

IZVJEŠTAJ O RADU DIREKCIJE ZA PROGRAMIRANJE I IMPLEMENTIRANJE EU FONDOVA

Kontinuirane aktivnosti službenika **Direkcije za programiranje i implementiranje EU fondova** na godišnjem nivou su:

- Implementacija aktivnosti u pogledu zatvaranja Višegodišnjeg akcionog programa za Crnu Goru za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu politiku (SOPEES) 2015-2017;
- Implementacija i koordinacija Jednogodišnjim akcionim programom za Crnu Goru za 2020. godinu „**Podrška pametnom i inkluzivnom rastu – zapošljavanje i socijalna inkluzija**“ čija je ukupna vrijednost 7,7 miliona €. U okviru ovog programa se sprovode: jedan ugovor o uslugama Tehničke podrške, jedan tvining ugovor, dva ugovora o nabavci opreme za ZZZCG u okviru iste akcije, jedna grant šema u okviru koje su potpisana 24 grant ugovora. Od 24 grant ugovora, 11 prate službenici Direkcije za programiranje i implementaciju EU fondova.
 - Priprema polugodišnjeg izvještaja o realizaciji akcija/aktivnosti u okviru Jednogodišnjeg akcionog programa za Crnu Goru za 2020. godinu „Podrška pametnom i inkluzivnom rastu – zapošljavanje i socijalna inkluzija 2020“ (AD IPA 2020);
 - U pogledu sprovođenja grant ugovora, službenici imaju konstantnu komunikaciju sa korisničkim institucijama, korisnicima grantova, ugovaračima, projektnim timovima u cilju praćenja realizacije projekata; Učešće u provjerama na licu mjesta za sve ugovore koji su u fazi implementacije;
 - Praćenje i zatvaranje tvining projekta „Jačanje kapaciteta ZZZCG u pogledu sprovođenja aktivnih mjera tržišta rada, budućeg učešća u ESF i olakšavanje mobilnosti radne snage“;

- Praćenje i zatvaranje ugovora o nabavci opreme za Zavod za zapošljavanje Crne Gore „Unapređenje IT infrastrukture i novi informacioni sistem za Zavod za zapošljavanje Crne Gore“;
- Učešće na sastancima, koordinacija i pregled dokumentacije projekta Tehničke pomoći „Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovanih na dokazima, implementacija praksi i koordinacija u sektorima zapošljavanja i socijalne politike i ojačani kapaciteti za učešće u Evropskom socijalnom fondu“;
- Učešće u procesu akreditacije i koordinacija implementacije **Operativnog programa za zapošljavanje i socijalnu inkluziju 2024-2027** u ulozi Upravljačkog tijela;
- Revidiranje nacrtu Jednogodišnjeg Akcionog dokumenta za 2024. godinu za zapošljavanje i socijalnu politiku u Crnoj Gori kao pripremnog dokumenta za Višegodišnji Operativni program za zapošljavanje i socijalnu inkluziju 2024-2027 u skladu sa komentarima Evropske komisije;
- Ažuriranje obrazaca **Internog priručnika o procedurama** (MoP-a);
- **Upravljanje rizicima** – prepoznavanje i adekvatan tretman rizika u pogledu implementacije ugovora čija je implementacija u toku i rizika u pogledu akreditacije OP ESI 2024-2027; učešće na Panelu za upravljanje rizicima na polugodišnjoj osnovi; izvještavanje o Ključnim indikatorima rizika na kvartalnom nivou;
- Priprema i slanje **kvartalnog izvještaja o nepravilnostima**/slanje „Zero report-a“ ;
- Priprema **Ključnih indikatora učinka** za prvu polovinu tekuće godine;
- **Planiranje budžeta Direkcije:**
 - Za IPA program – za koji je zadužena Direkcija, kada CFCU dostavi trogodišnju listu izdataka;
 - Za Ministarstvo – priprema programskog budžeta za potrebe Direktorata;
- Učešće imenovanih članova na sastanku Sektorskog monitoring odbora i IPA Monitoring odbora organizovanog od strane NIPAK kancelarije i Delegacije EU, prezentujući informacije koje se odnose na SOPEES i AD IPA 2020, kao i pregled aktivnosti u okviru IPA III;
- Priprema kompleksne dokumentacije za izdavanje **Godišnje dozvole o upravljanju za 2024. godinu** prema Ministarstvu finansija kao potvrda djelotvornosti funkcionisanja Sistema upravljanja i kontrole na nivou Direkcije, kao Jedinice za implementaciju projekata, u okviru Sektorskog operativnog programa za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike (SOPEES 2015-2017) i godišnjeg akcionog programa za 2020. godinu (AD 2020);
- Učešće imenovanih članova u radu Zajedničkih odbora za nadgledanje u okviru IPA III programa prekogranične saradnje Crna Gora-Albanija, Crna Gora-Kosovo, Srbija-Crna Gora i Bosna i Hercegovina-Crna Gora;
- Učešće imenovanog člana na sastanku EaSI tehničke radne grupe u Briselu/online;
- Učešće IPA službenika na obaveznim obukama u cilju pripreme za OP ESI 2024-2027 (koje se odnose na unapređenje znanja iz oblasti sprovođenja i praćenja projekata i finansijskog upravljanja, javnih nabavki po pravilima EU, sektorskih politika, politika akreditacije, itd.) ;
- Učešće u evaluacionim komisijama;

- Organizacija i učešće na internim sastancima Direkcije, izrada zabilježki i dopisa na dnevnom nivou - kontinuirane aktivnosti.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ DIREKTORATA ZA SOCIJALNO PREDUZETNIŠTVO, VOLONTERIZAM I SARADNJU SA CIVILNIM SEKTOROM

Izveštajni period: septembar – decembar 2024. godine

Na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 22. novembra 2024. godine, razmotren je i usvojen *Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga br. 01-011/24-1409-1*, odnosno koji je stupio na snagu 25. novembra 2024. godine, kojim je formiran novi **Direktorat za socijalno socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom**, a koji obuhvata dvije direkcije: **Direkciju za socijalno preduzetništvo** i **Direkciju za volonterizam i saradnju s civilnim sektorom**.

Iako je navedeni Direktorat formalizovan krajem novembra 2024. godine, službenici angažovani na poslovima kojima se bavi ovaj Direktorat, već od septembra navedene godine aktivno rade na pripremi aktivnosti za buduću realizaciju javnih politika kojima će se baviti ovaj Direktorat. Za kratak period njegovog funkcionisanja u 2024. godini, službenici su, pored redovnih aktivnosti, učestvovali na više različitih sastanaka, obuka i događaja.

U naznačenom izvještajnom periodu, u *Direktoratu za socijalno socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom* su obavljani:

- bazični poslovi u vezi s redovnim obavezama, kao i obavezama koje proističu iz IPA-e (Instrumenta za pretprijetupnu podršku).
- aktivnosti u vezi s bazičnim poslovima (sastanci, događaji i obuke)

BAZIČNI POSLOVI

Aktivnost u vezi s izradom nacrtu Strategije o socijalnom preduzetništvu:

Nakon sastanka s ekspertkinom Vanjom Hazl 24. septembra 2024. godine¹, pristupljeno je čitanju nacrtu **Strategije socijalne i solidarne ekonomije** koju je izradila, kao i pripremama za donošenje ovog strateškog dokumenta, u skladu sa *Sjernicama za pripremu strateških dokumenata*² i *Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata*³. Takođe, radilo se na unapređivanju teksta

¹ O detaljima sastanka više u nastavku Izvještaja, u okviru sekcije *Sastanci*.

² Zvizdojević J, *Sjernice za pripremu strateških dokumenata*, Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore, Podgorica, 2022.

³ Kordić Z, Andrijašević R, Vukić A, etc, *Metodologija razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata*, Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore, Podgorica, 2023.

predložene Strategije, u skladu s relevantnom naučnom i stručnom literaturom, kako bi se što adekvatnije pripremio ovaj strateški okvir, uzimajući u obzir potrebe crnogorskog tržišta rada. Finalnu izradu nacrtu Strategije za socijalnu i soidarnu ekonomiju⁴ će nastaviti radna grupa čije se formiranje očekuje krajem januara 2025. godine.

Aktivnosti u vezi s objavom Sektorske analize u oblasti volonterizma:

Dana 18. novembra 2024. godine, objavljen je [Javni poziv nevladinim organizacijama čija su područja djelovanja razvoj civilnog društva i volonterizma, za konsultacije o nacrtu Sektorske analize za oblast razvoj civilnog društva i volonterizma](#). U toku trajanja javnih konsultacija, dvije nevladine organizacije, dostavile su primjedbe, predloge i sugestije na Nacrt sektorske analize (NVU *Naše doba* i NVO ADP - Zid), nakon čega je izrađen i 5. decembra 2024. godine objavljen [Izveštaj o sprovedenim javnim konsultacijama o nacrtu Sektorske analize za oblast razvoj civilnog društva i volonterizma](#). Po dobijenim završnim komentarima na ovaj dokument od *Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama*, na sajtu *Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga* objavljena je [konačna Sektorska analiza za oblast razvoj civilnog društva i volonterizma za 2025. godinu](#).

Aktivnosti u vezi s budućom objavom javnog konkursa u oblasti razvoja civilnog društva i volonterizma:

Vlada Crne Gore je na 62. sjednici donijela [Odluku o utvrđivanju prioriternih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2025. godini br. 127/24 od 27. decembra 2024. godine](#), kojom je među priotitetnim oblastima prepoznata **oblast razvoj civilnog društva i volonterizma**, za koju je nadležno *Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga*, odnosno u Ministarstvu *Direktorat za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju sa civilnim sektorom*. Ovom Odlukom je za Ministarstvo, odnosno za finansiranje ove oblasti, opredijeljeno 2,38% sredstva od ukupnih sredstava za sve priritetne oblasti od javnog interesa.

Aktivnosti u vezi s izradom Programa rada i Budžeta Direktorata:

U *Direktoratu za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju sa civilnim sektorom* je u izvještajnom periodu izrađen **Program rada Direktorata za 2025. godinu** koji je implementiran u Program rada Ministarstva za 2025. godinu. Takođe, izrađen je **Budžet Direktorata za 2025. godinu**, koji je u odgovarajućoj mogućoj mjeri imlementiran u zahtjev za budžetskim sredstvima Ministarstva za 2025. godinu.

Aktivnosti u vezi s izradom Programa rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu:

Kao sastavni dio redovnih obaveza, u Direktoratu je **popunjen Program rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu** u dijelu koji se odnosi na planirane aktivnosti *Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju sa civilnim sektorom*, a koji sadrži ukupno šest aktivnosti (*Mapiranje i analiza stanja socijalnog preduzetništva u Crnoj Gori*,

⁴ ili Strategiju o socijalnom preduzetništvu, još uvijek se polemíše o konkretnom nazivu.

Mapiranje i analiza stanja o volontiranju u Crnoj Gori, Izrada nacrtu Strategije o socijalnom preduzetništvu za period 2025-2029 sa Akcionom planom za period 2025-2027, Izrada nacrtu Strategije o volontiranju za period 2025-2029 sa Akcionom planom za period 2025-2027, Izrada predloga Zakona o socijalnom preduzetništvu i Izrada predloga novog Zakona o volonterskom radu).

Aktivnosti u vezi s promotivnim kampanjama:

Službenice u Direktoratu su bile aktivne učesnice u video kampanjama Ministarstva, koje su podrazumijevale promociju socijalnog preduzetništva i volonterizma, kao i u kampanji zaustavljanja nasilja prema ženama.

SASTANCI

- Dana **24. septembra 2024.**, u 9.00 časova, u prostorijama Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (Rimski trg 46, Podgorica), održan je sastanak na temu **napretka u izradi predloga Strategije socijalne i solidarne ekonomije**. Sastanak je održan s ekspertkinjama Vanjom Hazl (TAT) i ekspertkinjom Dinom Rakin (TAT). Ispred Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga sastanku su prisustvovali službenici **Biljana Vučetić, Snežana Drobnjak, Ranka Pavićević, Milica Marđokić Sekulovčić i Tanja Bešović**, dok je ispred Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije prisustvovala **Daria Marjanović**. Sastanak je održan radi presjeka stanja u vezi s realizacijom aktivnosti 1.4: *Stvaranje uslova za uspostavljanje povoljnog ambijenta za koncept socijalne ekonomije u Crnoj Gori u vezi s projektom EU podrška sektoru zapošljavanja i socijalne politike u Crnoj Gori (EU supports Employment and Social Policy in Montenegro)*. Fokus razgovora je bio na otvorena pitanja koja se odnose na terminologiju u oblasti socijalnog preduzetništva, institucionalni aranžman, izvore finansiranja, vremenski okvir i ulogu stručnjaka u daljem razvoju strategije i podršku ovoj politici.
- Dana **8. novembra 2024. godine**, u 9.30 časova, u prostorijama Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (Rimski trg 46, Podgorica), održan je sastanak u vezi s predstavljanjem projekta pod nazivom *"Mladi istražuju ruralni razvoj kroz prizmu socijalne ekonomije"* ili skraćeno **YOUSEED**, koji NVO COSV realizuje u Crnoj Gori sa partnerima NVO Agencija za lokalnu demokratiju Nikšić i NVO Mreža za ruralni razvoj Crne Gore. Takođe, na sastanku je **predloženo potpisivanje Memoranduma o saradnji** između ovih organizacija, 19 lokalnih samouprava i Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga. Ispred Ministarstva sastanku su prisustvovali ministarka **Naida Nišić** i službenici Ministarstva **Biljana Vučetić, Milica Marđokić Sekulović i Dušan Stanović**, dok su ispred organizacija bili prisutni **Sanja Mugoša (COSV), Suzana Stijević (COSV), Kerim Međedović (Agencija za**

lokalnu demokratiju Nikšić) i **Ratko Bataković** (Mreža za ruralni razvoj Crne Gore). Na sastanku je potvrđeno potpisivanje predloženog Menoranduma, a takođe se govorilo o budućoj saradnji u vezi s razvojem socijalnog preduzetništva u Crnoj Gori.

- Dana **11. novembra 2024. godine**, u 9.30 časova, u prostorijama Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (Rimski trg 46, Podgorica), održan je sastanak s predstavnicima NVO Centar za omladinsku edukaciju (COE). Ispred ove organizacije sastanku su prisustvovali osnivač i direktor COE Jugoslav Radović i nacionalna SIA (Social Impact Award) koordinatorka Jelena Kavarić, dok je ispred Ministarstva prisustvovala ministarka **Naida Nišić**, sa saradnicama **Biljanom Vučetić**, **Draganom Vojvodić** i **Snežanom Ivanović**. Tokom sastanka, predstavljan je *Social Impact Award Program* koji je u 2024. godini privukao preko 80 hiljada inovativnih ideja. Iz Ministarstva je data puna podrška ovoj inicijativi i naglašeno je da će Vlada Crne Gore aktivno raditi na unapređenju okvira za razvoj politika usmjerenih na mlade, kao i na razvoj socijalnog preduzetništva.
- Dana **20. novembra 2024. godine**, u 10.00 časova, u prostorijama Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (Rimski trg 46, Podgorica), održan je sastanak s ekspertkinjom Vanjom Hazl (TAT), na temu **čekiranja aktivnosti u kojima ekspertkinja može biti podrška Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga u kreiranju politike socijalnog i solidarnog preduzetništva**. Ispred Ministarstva sastanku su prisustvovali službenici **Biljana Vučetić**, **Milica Marđokić Sekulović**, **Darko Moračanin** i **Tanja Bešović**. Na sastanku je dogovoreno da se planira podrška ekspertkinje Vanje Hazl u izradi *Nacionalne strategije razvoja socijalnog preduzetništva* i *Zakona o socijalnom preduzetništvu*, kao i da se planira zajednički rad na kampanji podizanja svijesti o socijalnom preduzetništvu.
- Dana **27. novembra 2024. godine**, u 9.00 časova, u prostorijama Ministarstva zdravlja (Rimski trg 46, Podgorica), održan je sastanak predstavnika Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga s revizijom Evropske komisije (DG NEAR) u vezi s **procjenom spremnosti sistema za sprovođenje OP ESI 2024-2027**. Na sastanku su na pitanja revizora odgovarali predstavnici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, u ulozi Upravljačkog tijela za pomenuti OP. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, saradnju s civilnim sektorom i volonterizam, sastanku su prisustvovali službenice **Biljana Vučetić** i **Milica Marđokić Sekulović**.
- Dana **2. decembra 2024. godine**, u 13.30 časova, u prostorijama Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (Rimski trg 46, Podgorica), održan je sastanak s ekspertkinjom Vanjom Hazl (TAT) i s ekspertkinjom za vidljivost i promociju Kristinom Četković (NVO 35mm), na temu **kreiranja plana aktivnosti za kampanju podizanja svijesti o socijalnom preduzetništvu**. Ispred Ministarstva, sastanku su prisustvovali službenice **Biljana Vučetić**, **Milica Marđokić Sekulović** i **Tanja Bešović**. Na sastanku su dogovorene okvirne aktivnosti za kampanju podizanja svijesti u okviru projekta koji vodi g-đa Hazl, za koju je planirano da traje od marta do

maja 2025. godine. Za januar je planiran novi sastanak, radi izrade detaljnog plana aktivnosti.

DOGAĐAJI

- Dana **5. septembra 2024. godine**, u 16.00 časova, na Žabljanku, u okviru 17. React Forum, održan je panel pod nazivom Socijalno preduzetništvo i uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada, koji je okupio predstavnike relevantnih institucija i stručne javnosti. Na panelu su učestvovalе predstavnice Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga **Biljana Vučetić** i **Ivana Đodić**. Tokom diskusije, razgovaralo se o pravnom regulisanju socijalnog preduzetništva, kao i značaju ove nove javne politike za povećanje zaposlenosti teže zapošljivih lica. Predstavnice Ministarstva su naglasile da osobe s invaliditetom, kao i svi drugi građani, imaju parvo na učešće na tržište rada, na otvoren, inkluzivan i dostupan način.
- Dana **24. oktobra 2024. godine**, u 12.00 časova, u multimedijalnoj sali Skupštine Glavnog grada Podgorica, održana je panel diskusija na temu "Ružičasti oktobar", u organizaciji Sekretarijata za socijalno staranje (Kancelarija za rodnu ravnopravnost) i Skupštine Glavnog, a povodom mjeseca kampanje borbe protiv raka dojke i podizanju svijesti na ovu temu. Na događaju su govorili **dr Jelena Borovinić Bojović**, predsjednica Skupštine Glavnog grada, **dr Sanja Lekić**, Direktorka Instituta za onkologiju u Kliničkom centru Crne Gore, **dr Ivan Samardžić**, specijalista epidemiologije u Institutu za javno zdravlje Crne Gore, **Tajla Međedović**, psihološkinja u Institutu za onkologiju Kliničkog centra Crne Gore i Svetlana Mijušković, koja je podijelili ličnu priču. Ispred Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga događaju su prisustvovalе službenice **Milica Mardokić Sekulović** i **Ivana Đuranović**.
- Dana **22. novembra 2024. godine**, u 11.00 časova, u Plavoj Sali Rektorata u Podgorici, održan je panel na temu Multikulturalnost kao temeljno opredjeljenje Crne Gore zasnovano na odsustvu diskriminacije, u organizaciji NVO Građanska Alijansa. Na panelu su govorili **Fatmir Gjeka**, ministar ljudskih i manjinskih prava, **Radinka Ćinćur**, poslanica u Skupštini Crne Gore, **Siniša Bjeković**, zaštitnik ljudskih prava i sloboda, **Giovanni Gabassi**, predstavnik OEBS-a u Crnoj Gori, **Milan Radović**, predstavnik Građanske alijanse, dok je panelom moderirala **Jelena Ristović**, predstavnica NVO Građanska alijansa. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom događaju su prisustvovalе službenice **Mersiha Hasanbegović**, **Ivana Đuranović** i **Marija Dragaš**.
- Dana **25. novembra 2025. godine**, u 10.30 časova, u prostorijama Skupštine Glavnog grada Podgorica, obilježen je početak kampanje "16 dana aktivizma protiv

rodno zasnovanog nasilja", koja ima za cilj podizanje svijesti o ovoj temi i važnosti jačanja kapaciteta države za rješavanje ovog problema. Na događaju se govorile **Jelena Borovinić Bojović**, predsjednica Skupštine Glavnog grada, zatim **Naida Nišić**, ministarka rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i **Kaća Đuričković**, predstavnik UNDP. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom događaju je prisustvovala službenica **Marsiha Hasanbegović**.

- Dana **29. novembra 2024. godina**, u 9.00 časova, u prostorijama Upbeat Hub Event and Training Centara (Kralja Nikole 36, Podgorica), održana je konferencija na temu Klaster za jačanje socijalnih preduzeća, u organizaciji ADP Zid. Na Konferenciji je ispred Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, učestvovala službenica Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom **Biljana Vučetić**, i to u *Panelu 3 – Normativno uređenje socijalne ekonomije*. Ova konferencija je predstavljala događaj za trasiranje puta u stvaranju pozitivnih praksi i razvoju socijalne ekonomije u Crnoj Gori.
- Dana **3. decembra 2024. godine**, u 9.00 časova, u prostorijama Tehnopolisa u Nikšiću, održana je treća radionica u okviru projekta YouSEED - "Mladi istražuju ruralni razvoj kroz prizmu socijalne ekonomije", koja je obuhvatila teme Lokalne platforme za policy dijalog, upotrebu Living Lab metodologije u kreiranju lokalnih javnih politika, Misiju i viziju Living Lab-a. Radionicu su otvorile predstavnice Ministarstva, službenice u Direktoratu za socijalno preduzetništvo, saradnju s civilnim sektorom i volonterizam, **Biljana Vučetić** i **Milica Mardokić Sekulović**. U uvodnim izlaganjima su istakle da se razvoj socijalne i solidarne ekonomija u Crnoj Gori već prepoznaje kao potreba, te da će Ministarstvo kreirati ovu novu javnu politiku u domenu strateškog, zakonodavnog i institucionalnog okvira.
- Dana **4. decembra 2024. godine**, u 18.00 časova, u prostorijama Upbeat Hub Event and Training Centara (Kralja Nikole 36, Podgorica), organizovana je dodjela godišnje volonterske nagrade, u organizaciji ADP Zid, a povodom 5. decembra – Međunarodnog dana volontera. Ispred Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga dodjeli nagrada su prisustvovala ministarka **Naida Nišić** i službenica Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom **Biljana Vučetić**. Godišnja nagrada za volonterizam dodjeljuje se sa ciljem povećanja vidljivosti doprinosa razvoju volonterizma i promociju vrijednosti volonterizma.
- Dana **5. decembra 2024. godine**, u 12.00 časova, u Evropskoj kući (Trg Argentina, Podgorica), održano je potpisivanje Memoranduma o saradnji između Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, NVO Coordinamento delle Organizzazioni per il Servizio Volontario (COSV), NVO Agencija za lokalnu demokratiju, NVO Mreža za ruralni razvoj Crne Gore i 19 crnogorskih opština (Cetinje, Andrijevisa, Bar, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Danilovgrad, Zeta, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Plav, Petnjica, Plužine, Rožaje, Tuzi, Ulcinj, Žabljak, Šavnik). Potpisivanju Memoranduma su

prisustvovala ministarka **Naida Nišić** i službenica Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom **Biljana Vučetić**. Potpisivanje Menoranduma je aktivnost u okviru projekta pod nazivom "*Mladi istražuju ruralni razvoj kroz prizmu socijalne ekonomije*" ili skraćeno YOUSEED, podržanog od strane Evropske komisije, koji NVO COSV realizuje u Crnoj Gori sa partnerima NVO Agencija za lokalnu demokratiju Nikšić i NVO Mreža za ruralni razvoj Crne Gore. Projektom je planirano da se osnaže lokalne samouprave u razvoju lokalnih politika koje podržavaju socijalnu ekonomiju, i to raspisivanjem konkursa za projekte posredstvom grantova.

- Dana **13. decembra 2024. godine**, u 09.00 časova, u prostorijama Upbeat Hub Event and Training Centara (Kralja Nikole 36, Podgorica), održan je događaj na temu Trasiranje partnerstva u razvoju zelenih proizvoda, u organizaciji ADP Zid i Privredne komore Crne Gore. Događaj su otvorile predstavnice Ministarstva rada, zapošljavanja socijalnog dijaloga - V.d direktorica Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom, **Biljana Vučetić** i službenica u Direktoratu za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom, **Milica Mardokić Sekulović**. One su istakle da zelena ekonomija predstavlja ključ za stvaranje održivijeg i pravdnijeg ekonomskog sistema. Ovaj pristup naglašava ekološku odgovornost i socijalnu pravdu, povezujući očuvanje životne sredine sa stvaranjem zajedničkog dobra. Naglasile su i da je cilj Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga da, u saradnji s civilnim sektorom kreira strateški i zakonodavni okvir koji će biti osnova za razvoj socijalnog preduzetništva, tj. socijalne i solidarne ekonomije u Crnoj Gori.
- Dana **17. decembra 2024. godine**, u 11.30 časova, u Hard Rock Cafe-u u Podgorici, upriličeno je obilježavanje 15. godina poslovanja NVO Centar za omladinsku edukaciju. Ova organizacija je od svog osnivanja učestvovala u kreiranju promjena u oblasti omladinske politike, a između ostalog, implementirali su projekte i programe poput Evropske omladinske kartice, Social Impact Award-a, EmpowHer platforme i programa Prilike. Na događaju su govorili izvršni direktor NVO COE Jugoslav Radović, direktor EYCA Asocijacije Manuel Sanchez i i direktor SIA Kancelarije Jonas Dinger, koji su dali svoj lični osvrt na rad organizacije i učešće u radu na EU nivou. Događaju su prisustvovala predstavnice Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom, v. d. direktorice Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom **Biljana Vučetić** i načelnica Direkcije za socijalno preduzetništvo **Milica Mardokić Sekulović**.
- Dana **26. decembra 2024. godine**, u 11.30 časova, u prostorijama Mozaik Concept Store - Art shop (Narodnih heroja 18, Nikšić), upriličeno je otvaranje ovog Art Shop-a, a događaj je organizovala NVO Mozaik. Ova aktivnost je dio projekta "Kreativne socijalne preduzetnice" koji se realizuje u okviru programa "Jačanje civilnog društva za podršku održivom socio-ekonomskom razvoju Crne Gore" koji finansira Evropska unija, kofinansira Ministarstvo javne uprave, a realizuju NVO Help i NVO Juventas.

Mozaik Concept Store (Art Shop) pruža priliku za zapošljavanje osoba s invaliditetom, s posebnim naglaskom na žene s invaliditetom. Poslovanje ovog Art Shopa-a temeljiće se na principima socijalnog preduzetništva. Ovo socijalno preduzeće su otvorile predstavnice Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom, v. d. direktorice Direktorata **Biljana Vučetić** i načelnica Direkcije za socijalno preduzetništvo **Milica Mardokić Sekulović**.

OBUKE

- Dana 28, 29. i 30. oktobra 2024. godine, od 9.00 časova, u hotelu Franca u Bijelom Polju, **održana je obuka** na temu Podrška pripadnicima/ama zajednica u riziku od socijalne isključenosti u procesima zapošljavanja i institucionalne podrške, u organizaciji **NVO Juventas**. Ova obuka je dio projekta "*In employment, education, training - InEET*", koji je podržan kroz *IPA II program prekogranične saradnje Crne Gore – Kosovo*. Cilj obuke je bio unapređenje vještina i znanja stručnjaka na zadatu temu, kroz razmjenu najboljih praksi. Predavači na obuci su bili **Aleksandar Rakočević** i **Marica Stijepović**. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom obuci je prisustvovala službenica **Marsiha Hasanbegović**.
- Dana **31. oktobra 2024. godine**, od 9.30 časova, u prostorijama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (Bulevar Revolucije 5, Podgorica), **održana je obuka na temu** *Jačanje kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u pogledu sprovođenja aktivnih mjera tržišta rada, budućeg učešća u Evropskom socijalnom fondu i olakšavanja mobilnosti radne snage – Predstavljanje ITMS sistema za upravljanje projektima koji se koristi u Slovačkoj*. Predavači na obuci su bili **Jana Hogg** i **Boris Sloboda**, predstavnici Ministarstva rada, socijalnog staranja i porodice Republike Slovačke. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom obuci je prisustvovala službenica **Milica Mardokić Sekulović**.
- Dana **6. i 7. novembra 2024. godine**, u 9.00 časova, u prostorijama Upbeat Hub Event and Training Centara (Kralja Nikole 36, Podgorica), **održana je dvodnevna radionica** na temu Monitoring sprovođenja Zakona o zaštiti i zdravlja na radu, koja se realizovala u okviru projekta "*Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovano na dokazima, implementacija praksi i koordinacija u sektorima zapošljavanja i socijalne politike i ojačani kapaciteti za učešće u Evropskom socijalnom fondu*" ("*Improved evidence-based policymaking, implementation practices and coordination in the ESP sector and strengthened capacities to participate in ESF*"). Radionicu su održale ekspertkinje **Lien Maurite** iz Letonije i **Đina Janković** iz Crne Gore, dok je istu otvorila ekspertkinja **Vanja Hazl**. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom obuci je prisustvovala službenica **Marsiha Hasanbegović**.

- Dana **11. i 12. novembra 2024. godine**, od 09.00 časova, u prostorijama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (Bulevar Revolucije 5, Podgorica), **održana je dvodnevna online obuka za buduću IPA operacionalnu strukturu**. Predavač na obuci je bila ekspertkinja iz Hrvatske, **Naida Mekić**, a obuci su prisustvovali zaposleni u Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i Zavodu za zapošljavanje Crne Gore. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom obuci su prisustvovala službenice **Biljana Vučetić i Milica Marđokić Sekulović**.
- Dana **18. i 19. novembra 2024. godine**, od 09.00 časova, u prostorijama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (Bulevar Revolucije 5, Podgorica), **održana je dvodnevna obuka za IPA III IMBC sistem**. Predavač na obuci je bio ekspert iz Hrvatske, **Krešimir Ivančić**, a obuci su prisustvovali zaposleni u Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i Zavodu za zapošljavanje Crne Gore. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom obuci su prisustvovala službenice **Biljana Vučetić i Milica Marđokić Sekulović**.
- Dana **21. i 22. novembra 2024. godine**, od 09.00 godine, u Hotelu Aurel (Bulevar Josipa Broza Tita bb, Podgorica), **održana je dvodnevna radionica na temu "Priprema i implementacija projekata u području zapošljavanja i socijalne politike u skladu s principima Evropskog Socijalnog Fonda"**, koja se realizovala u okviru projekta *"Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovano na dokazima, implementacija praksi i koordinacija u sektorima zapošljavanja i socijalne politike i ojačani kapaciteti za učešće u Evropskom socijalnom fondu"* (*"Improved evidence-based policymaking, implementation practices and coordination in the ESP sector and strengthened capacities to participate in ESF"*). Radionicu su realizovale **Jelena Kljajić Šerbek i Ankica Paun Jarallah**, dok je radionicu otvorila rukovoditeljka projekta **Vanja Hazl**. Obuci su prisustvovali zaposleni u Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i Zavodu za zapošljavanje Crne Gore. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom događaju su prisustvovala službenice **Biljana Vučetić i Milica Marđokić Sekulović**.
- Dana **3. decembra 2024. godine**, od 9.00 časova, u prostorijama Naučno-tehnološkog parka u Podgorici, održana je **edukativna radionica** na temu **"Rodna ravnopravnost"**, u organizaciji UNDP. Na radionici je predstavljen neravnopravni položaj žena i muškaraca u različitim društvenim sferama, društveni stereotipi i uticaj medija na oblikovanje stavova i ponašanja u društvu. Istaknuta je važnost osnaživanja žena u crnogorskom društvu kako bi se postigla rodna ravnopravnost. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom obuci je prisustvovala službenica **Marija Dragaš**.

- Dana **4. i 5. decembra 2024. godine**, od 09.00 godine, u prostorijama Upbeat Hub Event and Training Centara (Kralja Nikole 36, Podgorica), **održana je dvodnevna obuka na temu Strateško planiranje i upravljanje**, koja je realizovana u okviru projekta *"Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovano na dokazima, implementacija praksi i koordinacija u sektorima zapošljavanja i socijalne politike i ojačani kapaciteti za učešće u Evropskom socijalnom fondu"* (*"Improved evidence-based policymaking, implementation practices and coordination in the ESP sector and strengthened capacities to participate in ESF"*). Obuku su realizovali **Mladen Vojković i Ankica Paun Jarallah**, dok je radionicu otvorila rukovoditeljka projekta **Vanja Hazl**. Obuci su prisustvovali zaposleni u Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije. Ispred Direktorata za socijalno preduzetništvo, volonterizam i saradnju s civilnim sektorom obuci su prisustvovali službenice **Biljana Vučetić i Milica Mardokić Sekulović**.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU ODJELJENJA ZA INSPEKCIJU RADA

U inspekciji rada sistematizovano je 31 radno mjesto, od toga se 26 radnih mjesta odnosi na glavnog inspektora i inspektore, dok se ostala radna mjesta odnose na samostalne savjetnike III (dva izvršioca), samostalne referente (dva izvršioca) i namještenika (jedan izvršilac).

Sva sistematizovana radna mjesta su popunjena. Kada je u pitanju mjesto rada, inspektori su raspoređeni na sledeći način: Glavni grad Podgorica 8, Nikšić 2, Budva 2, Ulcinj 1, Bar 2, Kotor 1, Herceg Novi 2, Bijelo Polje 2, Rožaje 1, Berane 2, Plav 1, Pljevlja 1.

Nadležnosti

Inspekcija rada sprovodi nadzor nad primjenom sljedećih zakona: Zakona o radu, Zakona o strancima, Zakona o štrajku, Zakona o reprezentativnosti sindikata, Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, Zakona o volonterskom radu, Zakona o zabrani zlostavljanja na radu, Zakona o rodnoj ravnopravnosti, Zakona o zabrani diskriminacije, Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, Zakona o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem, Zakona o zaštiti građana Crne Gore na radu u inostranstvu, Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe, Zakon o sportu i Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. Ova inspekcija vrši i nadzor nad primjenom Opšteg kolektivnog ugovora, granskih kolektivnih ugovora, kolektivnih ugovora kod poslodavca i drugih podzakonskih akata kojima se uređuje oblast radnih odnosa i zapošljavanja.

Inspekcijski nadzor

U izvještajnoj godini Inspekcija rada je izvršila ukupno 6.100 inspekcijskih pregleda, u kojima je utvrđeno ukupno 2.521 nepravilnosti.

Podaci iz nadzora

Broj inspekcijskih pregleda	6.100
- Redovni	3.768
- po inicijativi	1.539
- kontrolni	793
Broj utvrđenih nepravilnosti	2.521
Broj ukazivanja	941
Broj rješenja	55
Broj prekršajnih naloga	2.668
Iznos izrečenih novčanih kazni prekršajnim nalogima	1.751.730,00 €
Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	165

Najviše inspekcijskih pregleda izvršeno je u: uslugama smještaja i ishrane, trgovini i ostalim uslužnim djelatnostima¹.

Inspekcijski pregledi po djelatnostima

Djelatnost	Broj	%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	205	3,36
Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	13	0,21
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	30	0,49
Građevinarstvo	502	8,22
Informisanje i komunikacije	36	0,59
Obrazovanje	176	2,88
Ostale uslužne djelatnosti ⁵	1.315	21,55
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	208	3,40
Prerađivačka industrija	124	2,03
Saobraćaj i skladištenje	90	1,47
Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	24	0,39
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	27	0,44

⁵ Ugostiteljstvo bez hotela i restorana i zanatstvo

Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	1.345	22,04
Umjetnost, zabava i rekreacija	125	2,04
Usluge smještaja i ishrane	1.557	25,52
Vađenje ruda i kamena	2	0,03
Zdravstvena i socijalna zaštita	224	3,67
Obezbjedenje objekata	80	1,31
Održavanje ulaza	17	0,27

Utvrđene nepravilnosti:

U izvještajnoj godini utvrđeno je ukupno 2.521 nepravilnosti, a najveći dio odnosio se na: obavljanje poslova bez zaključenog ugovora o radu i neprijavljivanje na obavezno socijalno osiguranje, radno angažovanje stranaca bez prethodno pribavljene dozvole za boravak i rad, ili potvrde o prijavi rada, nedonošenje pisane odluke o rasporedu radnog vremena zaposlenih, o rasporedu zaposlenih po smjenama, neutvrđivanje rasporeda sedmičnog odmora, prekovremeni rad, kašnjenje u isplati zarada i neuručivanje obračuna zarada zaposlenima i radno angažovanje maloljetnih lica suprotno odredbama Zakonu o radu.

Preduzete upravne mjere:

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti (2.521), inspektori su u 941 slučajeva izrekli mjeru ukazivanje i donijeli 55 rješenja o otklanjanju nepravilnosti.

Prekršajna odgovornost :

Za počinjene prekršaje u izvještajnoj godini inspektori su izdali 2.668 prekršajnih naloga, sa novčanim kaznama u ukupnom iznosu od 1.751.730,00 €.

Pored izdatih prekršajnih naloga, inspektori su područnim sudovima za prekršaje podnijeli 165 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Nadzor po oblastima

U fokusu inspekcije rada tokom izvještajnog perioda bile su sledeće oblasti:

Suzbijanje neformalnog zapošljavanja (*obavljanje poslova bez zaključivanja ugovora o radu ili drugog ugovora iz Zakona o radu i bez prijave na obavezno socijalno osiguranje*): Inspekcija rada je sprovodila pojačani nadzor u cilju suzbijanja neformalnog zapošljavanja, koji je najizraženiji u vrijeme ljetnje turističke sezone, kada je povećan broj poslodavaca sa sezonskim odobrenjem za rad (u raznim djelatnostima koje su u funkciji turizma - ugostiteljstvo, trgovina, turističke i druge usluge, kao i u građevinarstvu).

U nezakonitom radu zatečeno je 1.285 lica (stranci – 897, crnogorski državljani: 388), od čega je, po nalogu inspektora, radni odnos u skladu sa zakonom zasnovalo 226 lica

(stranci -122, crnogorski državljani: 104). Ostala zatečena lica nisu mogla zasnovati radni odnos iz razloga što se radilo o penzionerima, korisnicima naknada ili drugim licima koja po propisima ne mogu zasnovati radni odnos, među kojima su i stranci koji nisu imali dozvolu za privremeni boravak i rad.

Suzbijanje nezakonitog prekovremenog rada: Inspekcija rada je u izvještajnom periodu kontinuirano kontrolisala primjenu odredaba Zakona o radu u pogledu trajanja radnog vremena zaposlenih i s tim u vezi kontrolisala poslodavce da li su donijeli pisane odluke o rasporedu radnog vremena zaposlenih i o rasporedu zaposlenih po smjenama, te da li su organizovali prekovremeni rad suprotno propisima. Kontrolisano je i da li su poslodavci utvrdili raspored sedmičnog odmora, kao i da li zaposleni koriste dnevni odmor na propisan način. U pogledu gore navedenog, inspekcija rada je utvrdila 549 nepravilnosti, za koje je izdala 640 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 357.300,00€, te podnijela 23 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Nezakonito radno angažovanje maloljetnih lica: U okviru svojih redovnih aktivnosti, ova inspekcija je, tokom izvještajne godine, posebno tokom ljetnje turističke sezone kada se radno angažuje veći broj djece, evidentirala 114 slučajeva nezakonitog radnog angažovanja djece, starosti od 15 do 18 godina. Nezakonitosti su se odnosile na rad djece bez sedmičnog odmora u trajanju od dva uzastopna dana, rad noću, prekovremeni rad, rad bez saglasnosti roditelja, rad bez nalaza nadležnog zdravstvenog organa kojim se utvrđuje sposobnost maloljetnika za obavljanje poslova za koje zaključuje ugovor o radu. Inspektori su za utvrđene nepravilnosti izricali novčane kazne poslodavcima i ukazivali da se otklone nepravilnosti, kako bi se ispunili uslovi za zakonit rad djece. Djeca su uglavnom zatečena u obavljanju poslova u ugostiteljskim i trgovinskim objektima (radnici u kuhinjama i restoranima u okviru hotela, prodavci u trgovačkim objektima), pa Inspekcija rada nije evidentirala slučajeve koji bi se mogli tretirati kao najgori oblik radnog angažovanja djece u bilo kojoj djelatnosti. Napori inspekcije rada u vezi provjere zakonitosti radnog angažovanja maloljetnika su prepoznati i pohvaljeni mišljenjem Ombudsmana br. 01-594/24 od 9.9.2024. godine, u kojem je istaknuto da je inspekcija u prethodnih dvije godine intenzivirala sprovođenje nadzora nad radnim angažovanjem djece - maloljetnih lica.

Postupanje po inicijativama:

Pored planiranog inspekcijskog nadzora, značajan dio rada ove inspekcije odnosio se na postupanje po inicijativama, kojih je u izvještajnoj godini bilo 1.539. Značajan broj inicijativa odnosio se na ostvarivanje prava iz rada i po osnovu rada zaposlenih u javnim ustanovama i drugim pravnim licima čiji je osnivač ili većinski vlasnik država ili lokalne samouprave. Inicijative su se uglavnom odnosile na zakonitost postupka zapošljavanja, transformaciju radnog odnosa sa određenog na neodređeno vrijeme, kao i na ostvarivanje drugih prava iz rada i po osnovu rada. Što se tiče poslodavaca iz realnog sektora inicijative su se odnosile na nezaključivanje ugovora o radu, neprijavljivanje zaposlenih na obavezno socijalno osiguranje, prekovremeni rad, neredovnu isplatu zarada, uskraćivanje prava na odmore i druga prava iz rada i po osnovu rada.

Od ukupnog broja inicijativa, 16 se odnosilo na mobing, a inspekcija rada je utvrdila nepravilnost u četiri slučaja u dijelu nepoštovanja zakonske procedure za zaštitu od mobinga kod poslodavca (neodređivanje posrednika za vođenje postupka kod poslodavca, neobavješćavanje zaposlenih o prepoznavanju, postupku i načinu zaštite od mobinga), na osnovu čega su inspektori preduzeli mjere iz svoje nadležnosti, na način što su poslodavcima izricali novčane kazne i ukazivali da otklone nepravilnosti (iste su otklonjene). U ostalim slučajevima nijesu konstatovane nepravilnosti iz nadležnosti Inspekcije rada. Utvrđivanje radnji i ponašanja koja imaju obilježja mobinga nije u nadležnosti inspekcije, pa su podnosioci inicijativa upućivani na sudsku zaštitu ili zaštitu pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova i Centrom za alternativno rješavanje sporova.

Na prijavu diskriminacije odnosilo se dvije inicijative, po kojima je pokrenut postupak inspekcijaskog nadzora i nakon provjere navoda nijesu utvrđene nepravilnosti, odnosno povrede prava iz radnog odnosa kroz diskriminaciju zaposlenih. Podnosioci su upućivani da pokrenu postupak pred nadležnim sudom, ukoliko smatraju da u postupcima poslodavca ima elemenata diskriminacije.

Pored postupanja po pisanim inicijativama, treba pomenuti i savjetodavni karakter Inspekcije rada, koja je davala pojašnjenja i savjete kako zaposlenim, tako i poslodavcima, u vezi sa njihovim pravima i obavezama

Izvršenje rješenja:

Od ukupno 55 donesenih rješenja u izvještajnom periodu, dobrovoljno je izvršeno 22, prinudno 2 rješenja, a za dva rješenja je obustavljeno izvršenje. Na kraju godine ostalo je neizvršeno ukupno 29 rješenja. U izvještajnoj godini dobrovoljno je izvršeno 3 rješenja, prenetih iz prethodne godine.

Ostale aktivnosti

Predstavnik Inspekcije rada je član Radne grupe za praćenje implementacije Strategije za borbu protiv trgovine ljudima 2019-2024. godine, za 2024. godinu. Ministarstvu unutrašnjih poslova – Odjeljenju za borbu protiv trgovine ljudima, dostavljen je izvještaj o aktivnostima iz Akcionog plana na sprovođenju pomenute Strategije.

Ministarstvu unutrašnjih poslova su dostavljeni i odgovori na upitnik za godišnji izvještaj Stejt Departmenta o sprječavanju trgovine ljudima, za period 1. April – 11. Decembar 2024. godine.

Takođe Američkoj ambasadi su dostavljeni odgovori na pitanja za godišnji izvještaj Stejt Departmenta o najgorim oblicima radnog angažovanja djece za 2024. godinu.

Takođe, u izvještajnoj godini, inspekcija rada je preko svojih predstavnika- glavnog inspektora i inspektora rada, učestvovala u brojnim radnim grupama koje su se odnosile na izmjene i dopune zakona, izradu strategijskih dokumenata, implementacije projekata i dr.

Ocjena stanja i predlog mjera

Inspekcija rada je posljednje dvije godine u značajnoj mjeri unaprijedila svoju efikasnost. Pored kontinuiranog rada u pogledu suzbijanja neformalnog zapošljavanja, inspekcija se na temeljan način bavila i pitanjem prekovremenog rada i radom maloljetnika, u kom dijelu su postignuti značajni rezultati. Veliki broj kontrola izvršen je van gradskog jezgra i u poslovnim objektima koji se nalaze u ruralnim područjima, što je rezultiralo utvrđivanjem većeg broja nepravilnosti. U cilju objektivnijeg sagledavanja stanja i utvrđivanja nepravilnosti, inspektori su vršili kontrole u opštinama van njihovog mjesta rada, što je dalo veoma dobre rezultate.

Kroz pružanje pravne zaštite zaposlenima poraslo je i povjerenje građana u inspekciju rada, pa je u 2024. godini oko 30% inspekcijskih nadzora izvršeno po inicijativama. Međutim, značajan priliv inicijativa i postupanje po istima onemogućava vršenje planiranih i ciljanih kontrola, kojima bi se obuhvatio što veći broj subjekata nadzora, a samim tim i zaposlenih lica. Imajući u vidu da su pojedine inicijative uopštene i u istima se ne navode konkretne povrede prava zaposlenih treba ostaviti na ocjenu inspektorima da, nakon razmatranja inicijative, odredi da li se radi o situacijama koje zahtijevaju vršenje inspekcijskog nadzora.

Za efikasno obavljanje inspekcijskih nadzora i sveobuhvatniju kontrolu subjekata nadzora veoma su važni kadrovski i tehnički kapaciteti Inspekcije rada. Prema zvaničnoj statistici Uprave za statistiku (MONSTAT), broj poslovnih subjekata 2022. godine iznosio je 45675, da bi 2023. godine porastao na čak 54094. Još uvijek nisu poznati podaci za 2024. godinu, ali evidentan je trend porasta broja poslovnih subjekata, a svi oni spadaju u domen nadležnosti inspekcije rada.

Imajući u vidu navedeno, neophodno je značajno povećanje broja inspektora, najmanje za 10 i značajno bolja opremljenost inspektora, prevashodno sa službenim vozilima.

Takođe, obzirom na sve češće promjene propisa i značajan priliv radne snage iz inostranstva, veoma je značajno obezbjediti kontinuiranu edukaciju inspektora, posebno imajući u vidu najavljeno donošenje Zakona o sezonskim i povremenim poslovima i izmjena i dopuna Zakona o radu.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU ODJELJENJA ZA INSPEKCIJU ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU

Najvažniji strateški dokumenti Vlade i njenih tijela, koji su bili u osnovi planiranja i realizacije inspekcijskog nadzora u izvještajnoj godini, su:

- Strategija za unapređenje zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori 2022-2027. godine, sa akcionim planom implementacije;
- Akcioni plan za postepeno usklađivanje sa pravnom tekovinom EU i izgradnju neophodnih kapaciteta za implementaciju i sprovođenje pravne tekovine EU za Poglavlje 19 - Socijalna politika i zapošljavanje;

- Akcioni plan za postepeno usklađivanje sa pravnom tekovinom EU i izgradnju neophodnih kapaciteta za implementaciju i sprovođenje pravne tekovine EU za Poglavlje 2 - Sloboda kretanja radnika;
- Metodologija analize rizika u vršenju inspekcijskog nadzora, shodno odredbama Zakona o inspekcijskom nadzoru, sa ciljem proaktivnog djelovanja u prevenciji i ranom otkrivanju koruptivnih radnji i drugih djela sa obilježima korupcije;

1. Inspekcija zaštite i zdravlja na radu

Broj sistematizovanih radnih mjesta u inspekciji zaštite i zdravlja na radu je 13, i to: 1 glavni inspektor zaštite i zdravlja na radu, 10 inspektora zaštite i zdravlja na radu, 1 samostalni savjetnik i 1 samostalni referent. Od ukupnog broja 10 zaposlenih inspektora zaštite i zdravlja na radu, 5 je sa mjestom rada u Podgorici (za opštine Podgorica, Zeta, Tuzi, Danilovgrad i Cetinje), uključujući glavnog inspektora zaštite i zdravlja na radu, dok su ostali raspoređeni u drugim gradovima: Nikšić - 1 (za opštine Nikšić, Šavnik i Plužine), Bijelo Polje - 1 (za opštine Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin), Berane - 1 (za opštine Berane, Plav, Gusinje, Petnjica i Andrijevica), Pljevlja - 1 (za opštine Pljevlja i Žabljak), Herceg Novi - 1 (za opštinu Herceg Novi) i Tivat - 1 (za opštine Tivat i Budvu).

Nadležnosti

Inspekcija zaštite i zdravlja na radu vrši nadzor nad sprovođenjem Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, propisa donijetih na osnovu njega i tehničkim i drugim mjerama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu vrši, ako zakonom nije određeno da nadzor u sprovođenju tih propisa u određenim djelatnostima vrše i drugi organi.

<https://www.gov.me/mrzs/zastita-i-zdravlje-na-radu>

Inspekcijski nadzor

U izvještajnoj godini ova inspekcija je realizovala aktivnosti u okviru propisanih nadležnosti, a u skladu sa godišnjim programom rada, zasnovanim između ostalog i na strateškim dokumentima Vlade.

Prioritetan zadatak Inspekcije zaštite i zdravlja na radu u izvještajnoj godini, je obezbjeđivanje bezbjednog uslova rada, sa aspekta zaštite i zdravlja na radu.

Inspekcijski nadzor u oblasti zaštite i zdravlja na radu, pažnja je posvećena kontroli: obezbjeđivanja mjera zaštite i zdravlja na radu, odnosno uslova na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom, usklađivanja normativnih akata sa odredbama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, obezbjeđivanja pregleda i ispitivanja sredstava za rad i ispitivanja uslova radne sredine u propisanim rokovima, osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad, obezbjeđivanja specijalističkih zdravstvenih pregleda zaposlenih koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima

rada, odnosno povećanim rizikom, organizovanja poslova zaštite i zdravlja na radu kod poslodavca, vođenja evidencija iz zaštite i zdravlja na radu, nabavke, izdavanja i obezbjeđivanja sredstava i opreme lične zaštite na radu, kolektivnog osiguranja zaposlenih, preduzimanja potrebnih mjera i određivanja zaposlenih za pružanje prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih i donošenja akta o procjeni rizika.

U izvještajnom periodu, Inspekcija zaštite i zdravlja na radu izvršila je ukupno 1.915 inspekcijskih pregleda u kojima je utvrdila ukupno 3.236 nepravilnosti.

Podaci iz nadzora

Inspekcijski nadzori i mjere	
Broj inspekcijskih nadzora	1.915
- Redovni	952
- po inicijativi	104
- po zahtjevu (prijava o povredi na radu)	16
- kontrolni	844
Broj utvrđenih nepravilnosti	3.236
Broj ukazivanja	761
Broj rješenja	99
Broj obustavljenih postupaka	711
Broj prekršajnih naloga	630
Iznos izrečenih novčanih kazni prekršajnim nalogima	278.740,00 €

Najviše inspekcijskih pregleda izvršeno je u: građevinarstvu, ostalim uslužnim djelatnostima, uslugama smještaja i ishrane i prerađivačkoj industriji.

Inspekcijski pregledi po djelatnostima

Djelatnost	Broj	%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	11	0.57
Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	0	0.00
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0.00
Građevinarstvo	681	35.56
Informisanje i komunikacije	27	1.41
Ostale uslužne djelatnosti	341	17.81
Prerađivačka industrija	234	12.22
Saobraćaj i skladištenje	16	0.84

Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	3	0.16
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	71	3.71
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	218	11.38
Umjetnost, zabava i rekreacija	29	1.51
Usluge smještaja i ishrane	251	13.11
Vađenje ruda i kamena	0	0.00
Zdravstvena i socijalna zaštita	33	1.72

Utvrđene nepravilnosti:

Najčešće nepravilnosti (3.236), koje su utvrđene u *oblasti zaštite i zdravlja na radu*, su: poslodavac ne nabavlja i ne izdaje na upotrebu zaposlenima sredstva za rad neophodna za njihovo radno mjesto, sa stručnim nalazom i ocjenom da su na njima obezbijeđene propisane mjere zaštite na radu; rad zaposlenih bez uvjerenja o osposobljenosti za bezbjedan rad i bez ljekarskih uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti za radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom; nevođenje evidencija iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, dok se ostalo odnosilo na nepoštovanje obaveza od strane poslodavca u pogledu nabavke, izdavanja na upotrebu i obezbjeđenja korišćenja sredstava i opreme lične zaštite na radu; neposjedovanje akta o procjeni rizika za sva radna mjesta; nepoštovanje obaveza od strane poslodavca u pogledu preduzimanja potrebnih mjera i određivanja zaposlenih za pružanje prve pomoći, zaštitu od požara i evakuaciju zaposlenih i dr. nepravilnosti.

U toku 2024. godine je izvršeno ukupno 16 uviđaja povreda na radu, i to: 4 smrtne i 12 teških povreda na radu, što je smanjenje čak za 71,43% u odnosu na 2008. godinu, kada je zabilježen najveći broj povreda na radu (smanjenje smrtnih povreda je 63,64%, a teških povreda na radu 72,09%). Nadzorom je konstatovano da je najčešći uzrok povreda na radu: neprimjenjivanje mjera zaštite i zdravlja na radu (pad sa visine ili u dubinu i prignječenje od strane sredstva za rad), angažovanje lica koja nijesu osposobljena za bezbjedan rad na poslovima koje obavljaju i kod kojih nije izvršena prethodna provjera zdravstvene sposobnosti; dotrajalost sredstava za rad, kao i upotreba istih bez prethodnog pregleda i ispitivanja, odnosno bez pribavljenih stručnih nalaza od ovlašćenih organizacija za poslove zaštite i zdravlja na radu. Ukoliko je utvrđena neposredna opasnost po život ili je ugroženo zdravlje zaposlenih, izricana je mjera zabrane rada ili zabrana upotrebe sredstava za rad na kojima se desila povreda, preduzimane su druge mjere i radnje iz nadležnosti Inspekcije zaštite i zdravlja na rada, a izvještaji o povredi na radu su dostavljeni nadležnim sudskim organima ili tužilaštvu.

Preduzete upravne mjere:

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti izrečeno je 761 mjera ukazivanja. Takođe su donijeta 99 rješenja, od kojih se: 55 se odnosi na otklanjanje nepravilnosti, a 25 na

privremenu zabranu rada i to zbog neposredne opasnosti po život i zdravlje zaposlenih i neprimjenjivanje mjera zaštite i zdravlja na radu.

Od 717 zaključaka, 6 se odnosi na izricanje novčanih kazni (4.000,00 €) u postupku administrativnog izvršenja rješenja, a 711 na obustavu postupka (kada su otklonjene nepravilnosti kod subjekta nadzora).

Izvršenje rješenja:

Od ukupnog broja donijetih rješenja (99) u izvještajnoj godini izvršeno je 95 (92 rješenja su izvršena dobrovoljno, a 3 rješenja su izvršena prinudno). Od 4 neizvršena rješenja, 3 nijesu izvršna, a jedno rješenje je izvršno.

Od ukupnog broja rješenja donesenih u prethodnom periodu (16), koja su prenijeta u 2024. godinu, 11 je izvršeno dobrovoljno, jedno je izvršeno prinudno, dok su 4 rješenja neizvršena (razlozi su nedostatak finansijskih sredstava, stečaj ili likvidacija).

U izvještajnom periodu nije bilo podnijetih žalbi.

Prekršajna odgovornost:

Za počinjene prekršaje u izvještajnoj godini inspektori su izdali 630 prekršajna naloga, sa novčanim kaznama u ukupnom iznosu od 278.740,00 €, od čega je naplaćeno ukupno 582 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 248.030,00 €, što je 92,38% od broja izdatih. Ukupno je bilo 12 podnesenih zahtjeva za sudsko odlučivanje. Za 32 prekršajnih naloga, koji su postali konačni i izvršni, inspektori su Centralnoj banci podnijeli naredbe o prinudnoj naplati. Za 4 prekršajna naloga nije istekao rok za naplatu.

Pored izdatih prekršajnih naloga, inspektori su područnim sudovima za prekršaje podnijeli 13 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Od strane područnih sudova za prekršaje, u izvještajnom periodu, riješena su 4 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (za 3 su donijeta rješenja o kažnjavanju, a za jedan je postupak obustavljen). Ostalih 7 zahtjeva su u postupku odlučivanja.

Na rješenje suda za prekršaje u izvještajnom periodu, nije bilo podnijetih žalbi.

Nadzor po oblastima

Efekti nadzora Inspekcije zaštite i zdravlja na radu ogledaju se u obezbjeđivanju i poboljšanju uslova na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i stvaraju pretpostavke za punu fizičku i psihičku zaštitu zaposlenih.

Pored postupanja po pisanim inicijativama, koje su zaprimane preko Call centra, redovnom poštom ili kroz JIIS (jedinstveni inspekcijski informacioni system), treba pomenuti i davanje mišljenja za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu, kao savjetodavni karakter Inspekcije zaštite i zdravlja na radu rada u pogledu ostvarivanja prava iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, pogotovo po osnovu povrede na radu.

Vršene su konstantne kontrole u građevinskoj djelatnosti, pogotovo u pogledu obaveza investitora da imenuje koordinatora u fazi projektovanja i u fazi izvođenja radova, trgovini

na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala, usluge smještaja i ishrane, ostalim uslužnim djelatnostima i prerađivačkoj industriji u pogledu Zakona o zaštiti i zdravlju na radu i pratećih podzakonskih akata.

Postupanje po inicijativama:

U ukupnim aktivnostima ove inspekcije, pored planiranog inspekcijskog nadzora, dio se odnosio na postupanje po inicijativama, kojih je u izvještajnoj godini bilo 104. Najveći broj inicijativa su se odnosile na neprimjenjivanje propisanih mjera zaštite i zdravlja na radu (prvenstveno na gradilištima i u trgovini) i neostvarivanje prava po osnovu povrede na radu. Po svim inicijativama su izvršeni inspekcijski nadzori.

Ostale aktivnosti

Predstavnik Inspekcije inspekcije zaštite i zdravlja na radu je Focal Point menadžer Evropske agencije za zaštitu i zdravlje na radu, Bilbao (Španija) i sprovodi sve aktivnosti ove agencije na teritoriji Crne Gore, koje se sprovode u zemljama EU i zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU.

Inspekcija zaštite i zdravlja na radu, preko svojih predstavnika aktivno učestvuje radnim grupama za pripremu propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i u pregovaračkom procesu. Članstvom u radnoj grupi za pripremu pregovora, čini dio pregovaračkog tima za poglavlje 19. U vezi sa tim, redovno je izvještavala o podacima iz nadzora, tj. sprovođenju propisa iz okvira nadležnosti, kao i o ostalim relevantnim podacima koji su sastavni dio priloga izvještaju o napretku.

Predstavnici inspekcije su uzeli učešće u ulozi predavača i učesnika na radionici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga koji se realizuje kroz projekat "Izgradnja kapaciteta za MRZS u oblasti zaštite i zdravlja na radu za koordinatore u Crnoj Gori", uz podršku i finansiranje SOCIEUX+. Ovaj projekat ima za cilj jačanje kapaciteta koordinatora u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i unapređenje standarda i praksi u ovoj prioritetnoj oblasti. S obzirom na to da je zaštita i zdravlje na radu od ključnog značaja za dobrobit zaposlenih, ovaj projekat će pružiti potrebne resurse i obuke koje će omogućiti efikasnije upravljanje rizicima.

Svi službenici inspekcije zaštite i zdravlja na radu su uzeli učešće na radionici o monitoringu sprovođenja Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, u okviru projekta „Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovano na dokazima, implementacija praksi i koordinacija u sektorima zapošljavanja i socijalne politike i ojačani kapaciteti za učešće u Evropskom socijalnom fondu.

Potrebno je jačanje kapaciteta inspekcije putem povećanja broja inspektora rada za oblast zaštite i zdravlja na radu, ali i kontinuiranim obukama inspektora, za efikasniji i efektniji inspekcijski nadzor, potrebna je i njihova bolja tehnička opremljenost.

**IZVJEŠTAJ O RADU SLUŽBE ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE I
JAVNE NABAVKE**

	PROGRAM	BUDŽET (€)
15 021	Politika tržišta rada	1.184.700,66
22 025	Socijalna zaštita	239.983.279,49
22 026	Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima Ministarstva	2.514.556,18
	Ukupno	243.682.536,33

Zakonom o budžetu za 2024. godinu, opredijeljena su sredstva u iznosu od 243.682.536,33 eura.

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, shodno odredbama člana 84 Zakona o javnim nabavkama, u propisanom roku sačinilo Plan javnih nabavki za 2024. godinu. Planom javnih nabavki utvrđeni su pojedinačni predmeti javnih nabavki, opis javne nabavke, procijenjena vrijednost, vrsta postupka koji će se sprovesti, okvirno vrijeme sprovođenja postupka i izvor sredstava po pojedinim predmetima javne nabavke.

Planom javnih nabavki, broj: 01-426/24-589/1 od 31.01.2024.godine, na koje je Ministarstvo financija dalo saglasnost, broj: 02-430/24-378/1 od 31.01.2024.godine utvrđene su vrijednosti javnih nabavki sa PDV-om u iznosu od 109.559,00 €.

U skladu sa članom 38 Zakona o javnim nabavkama, Ministarstvo je u propisanom roku sačinilo i dostavilo Izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila za 2024. godinu kao i Metodologiju analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki.

Također, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je blagovremeno pripremio i dostavilo Ministarstvu financija - Direktoratu za upravljanje javnim financijama i politiku javnih nabavki polugodišnji i godišnji Izvještaj o jednostavnim nabavkama vrijednosti ispod 8.000 €.

U izvještajnoj periodu sprovedeni su postupci javnih nabavki za nabavku kompjuterske opreme, za usluge prevođenja, usluge putničkih agencija, usluge mobilne telefonije i usluge servisa vozila.

IZVJEŠTAJ O RADU SLUŽBE ZA OPŠTE POSLOVE I LJUDSKE RESURSE

Služba za opšte poslove i ljudske resurse je obavljala aktivnosti u okviru svojih nadležnosti propisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga. Donosi rješenje o zahtjevima državnih službenika, odnosno namještenika Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, i to:

- Rješenje o zasnivnju radnog odnosa;
- Rješenje o ocjenjivanju probnog rada;
- Rješenje o prestanku radnog odnosa;
- Rješenje o privremenom raspoređivanju službenika;
- Rješenje o ocjenjivanju državnih službenika, odnosno namještenika;
- Rješenje o isplati otpremnine;
- Rješenje o raspoređivanju;
- Rješenje o zaradi;
- Rješenje o naknadama zarade i drugim primanjima;
- Rješenje o varijabilnom dijelu zarade;
- Rješenje o korišćenju godišnjeg odmora;
- Rješenje o plaćenom odsustvu u slučajevima:
 - zaključenja braka, rođenja djeteta, porođaja člana uže porodice, selidbe sopstvenog domaćinstva, polaganja stručnog ispita, polaganja pravosudnog i revizorskog ispita, odbrane magistarskog, odnosno master rada ili objavljivanja naučnoistraživačkog rada, učestvovanja u sindikalnim, kulturnim sportskim ili drugim javnim manifestacijama od nacionalnog i međunarodnog značaja, smrti srodnika van uže porodice, zaključno sa trećim stepenom krvnog srodstva, odnosno sa drugim stepenom tazbinskog srodstva, teže bolesti člana uže porodice, njege djeteta sa smetnjama i teškoćama u razvoju, zaštite od elementarnih nepogoda, korišćenja prevencije radne invalidnosti i rekreativnog odmora, dobrovoljnog davanja krvi, dobrovoljnog davanja ćelija, tkiva ili organa, odbrane doktorske disertacije);
- Rješenje o neplaćenom odsustvu u slučaju:
 - njege člana uže porodice, liječenja o sopstvenom trošku, učestvovanja u kulturnim, sportskim i drugim javnim manifestacijama, izrade magistarskog, odnosno master rada, izrade doktorske disertacije, pripreme za polaganje pravosudnog ispita, dokvalifikacije;
- Rješenje o uvećanju osnovne zarade po osnovu naučnog zvanja;
- Rješenje o isplati jubilarne nagrade,
- Rješenje o isplati u slučaju smrti zaposlenog, u slučaju smrti člana uže porodice, za nabavku ortopedskih, očnih, ušnih i drugih pomagala za zaposlenog ili člana njegove uže porodice;
- Rješenje o isplati jednokratne pomoći zaposlenom, odnosno članu uže porodice u slučaju duže ili teže bolesti, nabavke lijekova zdravstvene rehabilitacije zaposlenog ili člana njegove porodice, u slučaju otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda;
- formiranju i ažuriranju personalnih dosijea;
- vođenje i ažuriranje Centralne kadrovske evidencija koja obuhvata podatke o državnim službenicima i namještenicima;
- zaključivanju ugovora o djelu;
- zaključivanju ugovora o pružanju konsultantskih usluga;
- zaključivanju ugovora o dopunskom radu;
- prijavljivanju i odjavljivanju zaposlenih u Poresku upravu;
- izradu ovlašćenja za zaposlene;
- izradu rješenja o korišćenju službenih vozila;
- prijavljivanju zaposlenih na obuke koje se održavaju u Upravi za ljudske resurse, kao i na obuke van Uprave;
- donošenju Kadrovske plana za 2024. godinu;
- donošenju predloga za razrješenje/imenovanje vršilaca dužnosti generalnog/a direktora/ice;

- imenovanju članova/ica u Radne grupe, Koordinaciona tijela, Operativna tijela i Komisije;
- izradu rješenja o isplati članovima imenovanim u Radne grupe, Koordinaciona tijela, Operativna tijela i Komisije;
- izradu odluka o radu za vrijeme praznika;
- izradu rješenja o radu za vrijeme praznika;
- predstavljanje Ministarstva pred Sudovima za prekršaje na teritoriji Crne Gore u predmetima Inspekcije rada i Inspekcije zaštite i zdravlja na radu (Odlukom Vlade Crne Gore od 01.10.2024. godine dva Odjeljenja inspekcija su nastavila sa radom u okviru ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga- Inspekcija rada i Inspekcija zaštite i zdravlja na radu);
- izradu sporazuma o privremenom raspoređivanju službenika u drugi državni organ;
- izradu saglasnosti za privremeno raspoređivanje službenika u drugi državni organ;
- vođenje evidencije o registraciji vozila koja su u vlasništvu Ministarstva rada, zapošljavanja o socijalnog dijaloga;
- vođenje evidencije o troškovima servisiranja, redovnom održavanju, tehničkom pregledu i pranju vozila Ministarstva;
- neposredno primanje podnesaka, akata i drugih pošiljki;
- primanje pošte preko poštanske službe;
- otvaranje i pregled pošiljki;
- razvrstavanje i raspoređivanje akata, evidentiranje istih u djelovodnih;
- interna dostava i otpremanje akata putem poštanske službe kao i putem dostavljača;
- pružanje tehničke podrške svim organizacionim jedinicama Ministarstva;

Služba opšte poslove i ljudske resurse sačinjava i predloge za razrješenja i imenovanja za Vladu, odgovore na tužbe, ugovore o djelu, ugovore o dopunskom radu, ugovore o pružanju konsultantskih usluga, dopise, funkcionalnu analizu Ministarstva, sporazume, daje mišljenja, izdaje potvrde o dužini radnog staža, punomoćja, ovlašćenja...

U 2024. Godine arhiva Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga zavela je ukupno 10.919 podnesaka i drugih akata.

U izvještajnom period obavljena nije bilo internih oglasa, konkursa i javnih oglasa.

Služba za opšte poslove uporedo sa gore navedenim aktivnostima obavljala je i ostale zadatke, koji između ostalog podrazumijevaju svakodnevnu komunikaciju sa drugim organima državne uprave, pravnim i fizičkim licima.

IZVJEŠTAJ O RADU BIROA ZA SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA I KOMUNIKACIJU SA GRAĐANIMA

U periodu od 1.01.2024. godine do 26.07.2024.godine, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva rada i socijalnog staranja broj: 01-011/24-30/7 od 16.02.2024. godine, osnovana je Služba za slobodan pristup informacijama i komunikaciju sa građanima. Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list Crne Gore“, br. 98/23 102/23 113/23, 71/21, 72/24, 90/24 i 93/24, 104/24 i 117/24) prestalo je da postoji Ministarstvo rada i socijalnog staranja, a osnovano je Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, na sjednici Vlade Crne Gore od 26.07.2024. godine. sistematizaciji Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga donijelo je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji broj: 01-011/24-1409/1 od 22.11.2024. godine, kada je i osnovan Biro za slobodan pristup informacijama i komunikaciju sa građanima,

U izvještajnom periodu, Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, podnijeto je ukupno 168 zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

Od navedenog broja podnijetih zahtjeva obrađeno je 147 zahtjeva

U 21 predmetu koji su pokrenuti po zahtjevima još uvijek nije odlučeno.

- Donijeto je 91 rješenje po prijemu zahtjeva za slobodan pristup informacijama:

- U 45 predmeta donijeta su rješenja kojima se zahtjevi usvajaju i dozvoljava pristup traženim informacijama;
- U 35 predmeta donijeta su rješenja kojima se zahtjevi odbijaju, kao neosnovani i nedozvoljava pristup traženim informacijama
- U 11 predmeta donijeta su rješenja kojima se zahtjevi djelimično usvajaju.

- Donijeta su 36 obavještenja podnosiocima zahtjeva u vezi traženih informacija:

- U 33 predmeta podnosioci zahtjeva su obaviješteni da su njihovi zahtjevi proslijeđeni nadležnim organima na dalja postupanja;
- U tri predmeta podnosioci zahtjeva obaviješteni su da su tražene informacije javno objavljene.

- Dostavljeno je 20 poziva za ispravku zahtjeva.

- U izvještajnom periodu, Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, ukupno je izjavljeno 60 žalbi.

-Oblast slobodnog pristupa informacijama regulisana je zakonskim propisima :

- Zakonom o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list CG“, br. 44/12 i 30/17);
- Uredbom o naknadi troškova u postupku za pristup informacijama („Službeni list CG“ br. 66/16 i 121/21);
- Zakonom o upravnom postupku („Službeni list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17).

-U oblasti postupanja po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga kao javnopravni organ odlučuje u prvostepenom postupku.

Po svim podnijetim zahtjevima iz ove oblasti, postupaju zaposleni sa VII-1 nivoom kvalifikacija visokog obrazovanja (240 CSPK-a).

U svakoj upravnoj stvari, koja je predmet postupka, vodi se računa o poštovanju zakonskih rokova u cilju postizanja efikasnosti i ažurnosti u rješavanju upravnih predmeta.

*GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O
RADU ZA 2024. GODINU*

CRNA GORA

Fond rada

➤ I UVOD

Zakonom o Fondu rada uređuje se postupak za ostvarivanje prava zaposlenog na isplatu neisplaćenih potraživanja po osnovu prestanka radnog odnosa kod poslodavca nad kojim je pokrenut stečajni postupak, ako nijesu isplaćena u skladu sa posebnim propisom, način i djelokrug rada Fonda rada, finansiranje Fonda, kao i druga pitanja od značaja za rad Fonda. Zaštita zaposlenih za slučaj prestanka radnog odnosa propisana je Zakonom o radu. Fond rada je osnovan 2010. godine kao garantna institucija za ostvarivanje prava zaposlenih za slučaj prestanka radnog odnosa usled stečaja.

➤ Djelatnost Fonda rada

Fond ima svojstvo pravnog lica i ima status državnog fonda.

Fond obavlja sljedeće poslove:

- obezbjeđuje isplatu neisplaćenih potraživanja zaposlenih kod poslodavca usljed stečaja ako nijesu isplaćena ili su djelimično isplaćena;*
- vodi postupak i donosi odluku o ostvarivanju prava na isplatu neisplaćenih potraživanja kod poslodavaca nad kojim je pokrenut stečajni postupak u skladu sa opštim propisima o radu;*
- pruža stručnu pomoć pri ostvarivanju prava utvrđenih ovim zakonom i Zakonom o radu;*
- upravlja sredstvima obezbijedenim za namjenu utvrđenu ovim zakonom;*
- donosi godišnji program rada koji sadrži podatke o ciljevima, indikatorima uspješnosti, aktivnostima koje su potrebne za realizaciju ciljeva i licima odgovornim za realizaciju;*
- najmanje jednom godišnje, podnosi Vladi izvještaj o svom radu koji sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, podatke o realizaciji ciljeva iz programa rada Fonda, ocjenu stanja i mjera koje su preduzete za unaprjeđenje stanja i finansijski izvještaj i*
- vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom Fonda.*

Shodno odredbama Zakona o Fondu rada, Fond vrši isplatu potraživanja propisanih odredbama Zakona o radu (čl.112) pa zaposleni ima pravo na isplatu:

1) zarade i naknade zarade za vrijeme odsustvovanja sa rada zbog privremene spriječenosti za rad po propisima o zdravstvenom osiguranju koju je bio dužan da isplati poslodavac u skladu sa ovim zakonom za svaki mjesec koji nije isplaćen, kao i pravo na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje za navedena potraživanja po propisima o obaveznom penzijskom i invalidskom osiguranju, za period od šest mjeseci prije otvaranja stečaja; 2)

naknade štete za neiskorišćeni godišnji odmor usljed krivice poslodavca, za kalendarsku godinu u kojoj je pokrenut stečajni postupak, ako je to pravo imao prije pokretanja stečajnog postupka;3) otpremnine zbog odlaska u penziju; 4) naknade štete na osnovu odluke suda zbog povrede na radu ili profesionalne bolesti. Zarada i naknada zarade isplaćuje se u visini minimalne zarade, odnosno naknade štete za neiskorišćeni godišnji odmor, otpremnina zbog odlaska u penziju isplaćuje se u visini dvije minimalne neto zarade u Crnoj Gori, a naknada štete zbog povrede na radu ili profesionalnog oboljenja isplaćuje se u visini naknade utvrđene odlukom nadležnog suda. Zaposleni ima pravo na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje na isplaćene zarade iz sredstava Fonda rada, u skladu sa propisima o obaveznom penzijskom i invalidskom osiguranju.

Fond rada vrši i uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Zaposlenom kod poslodavca nad kojim je pokrenut stečajni postupak i kome su potraživanja utvrđena u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečajni postupak, doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje za godine radnog staža koje mu nedostaju za sticanje uslova na penziju za koji period mu poslodavac nije vršio uplatu tog doprinosa, uplaćuje Fond rada, nezavisno od okončanja stečajnog postupka. (čl.114).

Takođe, Fond vrši i isplatu potraživanja licima kojima je radni odnos prestao usled stečaja ili tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena do stupanja na snagu Zakona o radu, tj. do 23.08.2008. godine (čl.23 Zakona o Fondu rada), kojima se potraživanja isplaćuju u iznosu od 1926,00 €, čija je visina propisana Odlukom o kriterijumima i načinu isplate potraživanja kod Fonda rada ("Sl. list CG" 28/10).

Organizacija i organi Fonda rada

Fondom rada upravlja Upravni odbor, koji, saglasno članu 7 Zakona:

- donosi statut Fonda;*
- donosi godišnji program rada i finansijski plan;*
- podnosi izvještaj o radu i finansijski izvještaj Vladi;*
- donosi opšte akte Fonda;*
- imenuje i razrješava direktora Fonda;*
- usvaja godišnji izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda;*
- odlučuje o korišćenju sredstava Fonda;*
- predlaže mjere za unapređenje rada Fonda;*
- usvaja Plan javnih nabavki i izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama i*
- obavlja druge poslove utvrđene zakonom.*

Radom Fonda rukovodi direktor.

Direktora Fonda imenuje Upravni odbor na period od pet godina, na osnovu javnog konkursa.

Direktor Fonda:

- predstavlja, rukovodi i organizuje rad Fonda;*

- odgovara za zakonitost i kvalitet njegovog rada;
- predlaže statut, program rada i finansijski plan, izvještaj o radu i finansijski izvještaj, kao i druge odluke Upravnom odboru Fonda;
- izvršava odluke Upravnog odbora;
- upravlja ljudskim i finansijskim resursima;
- stara se o obezbjeđivanju javnosti rada Fonda;
- odlučuje o ostvarivanju prava iz člana 2 stav 3 alineja 2 ovog zakona;
- obrazuje stručne komisije i radna tijela;
- utvrđuje akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Fonda;
- odlučuje o ostvarivanju prava, obaveza i odgovornosti iz rada i po osnovu rada zaposlenih u Fondu, u skladu sa zakonom; i
- vrši druge poslove utvrđene ovim zakonom i statutom Fonda.

➤ II AKTIVNOSTI

Godišnjim programom rada Fonda rada za 2024. godinu bilo je planirano da se ključne aktivnosti usmjere na aktivnosti po pitanju sprovođenja javnog konkursa za izbor direktora/ice Fonda rada; Aktivnosti na realizaciji zaostalih predmeta ZFR2; Aktivnosti na izmjenama Poslovnika o radu Upravnog odbora i Statuta Fonda rada, kao i izmjeni Knjige procedura; Aktivnosti na izlučivanju arhivske građe, shodno Listi kategorija registraturskog materijala; Aktivnosti usmjerene na iniciranju izmjena Zakona o Fondu rada i Zakona o radu, radi eventualnog proširivanja djelatnosti Fonda rada; Aktivnosti na formiranju nove organizacione strukture u Fondu, odnosno donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji; Aktivnosti na izradi novog Vodiča za slobodan pristup informacijama, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama; Aktivnosti na jačanju informacionog sistema i informacione strukture, bekapovanju podataka iz elektronske baze, kao i nadogradnji Sajta i Aktivnosti na unapređenju elektronsko-kancelarijskog poslovanja tzv. eDMS sistem.

U dijelu sprovedenih aktivnosti, a planiranih godišnjim programom za 2024.godinu, u cjelosti je sproveden postupak za izbor direktora Fonda rada, odnosno izabran je direktor Fonda rada; zaostali predmeti ZFR2 su rješavani kontinuirano; započet je postupak na izlučivanju arhivske građe, shodno Listi kategorija registraturskog materijala; uspješno su realizovane aktivnosti na iniciranju izmjena i dopuna Zakona o Fondu rada, radi proširivanja djelatnosti Fonda rada; sprovedene su i Aktivnosti na unapređenju elektronsko-kancelarijskog poslovanja tzv. eDMS system , kroz instaliranje nove baze podataka.

Ciljevi su bili usmjereni i na izmjene Poslovnika o radu Upravnog odbora, Statuta Fonda rada, kao i izmjeni Knjige procedura, donošenje novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Fondu rada, te aktivnosti

na izradi novog Vodiča za slobodan pristup informacijama, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, ali isti nijesu realizovani.

➤ III ODLUKE

U 2024. godini, Upravni odbor je na 13 sjednica donosio odluke, koje se, pored redovnog razmatranja zahtjeva za isplatu potraživanja kod Fonda rada, odnose na razmatranje i usvajanje godišnjih planskih akata Fonda rada, a to su: Plan javnih nabavki za 2024. godinu, Godišnji izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki za 2023. godinu, Godišnji izvještaj o radu za 2023. godinu, Godišnji program rada Fonda rada za 2024. godinu, Izvještaj o popisu imovine za 2023. godinu, Polugodišnji izvještaj o sprovedenim nabavkama/računima za jednostavne nabavke za period od 01.01. do 30.06.2024. godine, Polugodišnji izvještaj o radu za 2024.godinu, Nacrt budžeta Fonda rada za 2024.godinu, Odluke o imenovanju vršioca dužnosti direktora Fonda rada, I Odluku o imenovanju direktora Fonda.

1.1 Pregled podnijetih i riješenih zahtjeva

1.1. Podnijeti i riješeni zahtjevi za isplatu potraživanja (član 112 Zakona o radu)

Fondu rada, u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine, podnijeto je 839 zahtjeva za isplatu potraživanja (ZFR1) po članu 112 Zakona o radu, od čega se većina odnosi na zarade i naknade zarada, kao i na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje, na isplaćene zarade iz sredstava Fonda rada u skladu sa propisima o obaveznom penzijskom i invalidskom osiguranju.

Tabela 1. Podnijeti zahtjevi (ZFR1) po opštinama sjedišta poslodavca

OPŠTINA	Predati zahtjevi ZFR1 od 01.01.2024.-31.12.2024.
Cetinje	748
Kolašin	
Nikšić	1
Pljevlja	
Podgorica	81
Rožaje	
Ulcinj	9
UKUPNO	839

U periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine, Fond rada je riješio 742 zahtjeva, od čega je 733 usvojeno, 9 zahtjeva su neosnovana.

Tabela 2.

Riješeni zahtjevi (ZFR1) po opštinama sjedišta poslodavca od 01.01.-31.12.2024.g.

U tabeli su prikazani i uporedni podaci iz prhodne tri godine.

OPŠTINA/ Status	Usvojen zahtjev- stari i novi ZUP	Neosnovan zahtjev- stari i novi ZUP	Odbijen neblag. podnesak	UKUPNO	Uporedni period 2023. godina	Uporedni period 2022. godina	Uporedni period 2021. godina
Bar					1	31	15
Berane						1	16
Bijelo Polje						2	3
Budva						4	24
Cetinje	693			693			1
Danilovgrad							3
Gusinje							2
Herceg Novi						1	6
Kolašin					1	18	
Kotor							
Mojkovac						1	
Nikšić					14	84	23
Plav							27
Plužine						31	
Pljevlja						10	
Podgorica		9		9	6	64	464
Rožaje					15	20	6
Tivat							
Tuzi						14	2
Ulcinj	40			40	1		1
Žabljak							
UKUPNO				733	38	281	593

Na kraju izvještajnog perioda za rješavanje je preostalo 97 zahtjeva i isti su u postupku obrade.

.1.2. Podnijeti i riješeni zahtjevi za isplatu potraživanja - član 23. Zakona o Fondu rada (ZFR2)

U izvještajnom periodu nije bilo podnijetih zahtjeva. Riješena su 93 zahtjeva iz prethodnog perioda čiji su podnosioci lica kojima je radni odnos prestao do stupanja na snagu Zakona o radu, tj. do 23. avgusta 2008. godine, od kojih je 3 usvojeno, 63 zahtjeva je neosnovano, 27 zahtjeva je obustavljeno.

Za usvojene zahtjeve stručna služba Fonda rada je u postupku utvrdila da ispunjavaju uslove za isplatu potraživanja u smislu člana 23 Zakona o Fondu rada, po utvrđenim kriterijumima iz Odluke o kriterijumima i načinu isplate potraživanja kod Fonda rada, te su donijeta rješenja za isplatu u visini od po 1926,00 €.

Odbijeni su zahtjevi većinom iz razloga što su podnosioci lica koja su u prethodnom periodu isplaćena potraživanja od strane države ili poslodavca, lica isplaćena od strane poslodavca po osnovu prestanka radnog odnosa usljed

stečaja i tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena po propisima koji su važili u momentu prestanka radnog odnosa podnosioca, zatim podnosioci kojima je radni odnos prestao po sporazumu između zaposlenog i poslodavca.

U ukupnom broju odbijenih zahtjeva značajan broj zahtjeva su podnijela lica koja su u prethodnom periodu isplaćena od strane države (SSCG ili Ministarstva rada i socijalnog staranja), kao i lica kojima je izvršen dokup staža da bi ostvarili pravo na starosnu penziju, a kojim je radni odnos prestao u periodu od 14.08.1990. do 29.07.2003. godine.

Zahtjevi koji su odbačeni odnose se na zahtjeve za isplatu potraživanja u smislu člana 23 Zakona o Fondu rada, za koje je stručna služba utvrdila da su predati nakon zakonom propisanog roka, te su odbačeni kao neblagovremeni, kao i zahtjevi u kojima stranke u postupku nijesu dostavile potpunu dokumentaciju, pa ni po pozivu za dopunu dokumentacije u ostavljenom roku, te se po istima ne može postupiti.

Tabela 3.

Riješeni zahtjevi ZFR2

Način rješavanja	Zahtjev usvojen	Zahtjev neosnovan	Obustavljen postupak	Odbačen	Ukupno
Broj predmeta	3	63	27		93

Tabela br. 4.

Prikaz riješenih zahtjeva (ZFR2) u izvještajnom periodu po opštinama sjedišta poslodavca

U tabeli su prikazani i uporedni podaci iz prethodne tri godine.

Opštine/ Status	Usvojen zahtjev	Neosnovan zahtjev	Obusta vljen	Odbačen	UKUPNO	Uporedni period 2023. godina	Uporedni period 2022. godina	Uporedni period 2021. godina
Andrijevića	1				1		6	3
Bar						1	4	2
Berane		23	5		28	21	100	73
Bijelo Polje			2		2	47	154	28
Budva							1	
Cetinje			1		1	3	17	5
Danilovgrad		6			6	4	17	
Gusinje							1	3
Herceg Novi			1		1	2	10	7
Kolašin							5	11
Kotor						3	26	14
Mojkovac			1		1	1	13	
Nikšić	1	8	1		10	33	65	44
Petnjica								1
Plav							5	10
Pljevlja		11	9		20	15	115	16
Podgorica	1				1	21	60	31
Rožaje		15	6		21	8	53	5
Šavnik						1		
Ulcinj			1		1		2	
Žabljak						14	11	1
Ukupno					93	174	665	254

Na kraju izvještajnog perioda, za obradu je preostalo 1116 zahtjeva. U toku je pribavljanje neophodne dokumentacije u cilju pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja i donošenja odluke u skladu sa zakonom. Evidentan je problem u kompletiranju dokumentacije usled činjenice da su zahtjevi predati još 2010. godine, da se jedan dio podnosioca zahtjeva odselio iz Crne Gore, jedan dio je preminuo, pa su u toku ostavinski postupci.

Kroz inteziviranje rada i efikasno korišćenje radnog vremena, zaostali predmeti bi mogli biti riješeni do kraja godine.

1.3. Predati i riješeni zahtjevi za uplatu doprinosa PIO - član 114 Zakona o radu (ZFR3)

Zakonom o radu, u članu 114, propisano je da licu čiji je radni odnos prestao usled stečaja, doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje, za godine staža koje mu nedostaju za sticanje uslova za penziju, za koji period mu poslodavac nije vršio uplatu tog doprinosa, uplaćuje Fond rada. Pravo na uplatu može ostvariti lice koje

je, do podnošenja zahtjeva (u daljem tekstu ZFR3) za ostvarivanje prava pred Fondom rada, steklo jedan od zakonskih uslova za ostvarivanje prava na penziju. U izvještajnom periodu podnijeto je 50 zahtjeva za uplatu doprinosa PIO iz člana 114 Zakona o radu.

Tabela br. 5

Pregled predatih zahtjeva ZFR3 po mjestu sjedišta poslodavaca od 01.01. do 31.12.2024. godine

Opština	Ukupno predati zahtjevi od 01.01.-31.12.2024.
Nikšić	10
Cetinje	1
Berane	1
B.Polje	2
Podgorica	30
Danilovgrad	1
Herceg Novi	5
UKUPNO	50

U izvještajnom periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine riješeno je 39 zahtjeva, od čega je 36 zahtjeva usvojena, 2 zahtjeva su neosnovana, a kod 1 zahtjeva je postupak obustavljen.

Tabela br. 6

Riješeni zahtjevi ZFR3 na kraju izvještajnog perioda

Godina obrade	Zahtjev usvojen	Zahtjev neosnovan	Obustavljen	Ukupno
2024. godina	36	2	1	39
UKUPNO	36	2	1	39

Tabela br. 7

Prikaz riješenih zahtjeva (ZFR3) u izvještajnom periodu po opštinama sjedišta poslodavca

U tabeli su prikazani i uporedni podaci iz prethodne tri godine.

OPŠTINE Status	Usvojen zahtjev	Neosnova n zahtjev	Obustavl jen	UKUPNO	Uporedni period 2023. godina	Uporedni period 2022. godina	Uporedni period 2021. godina
Bar					1	1	
Bijelo Polje						1	
Berane	1	1		2		1	

<i>Budva</i>					<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Cetinje</i>	<i>1</i>	<i>2</i>		<i>3</i>			<i>1</i>
<i>Gusinje</i>						<i>2</i>	
<i>Herceg Novi</i>	<i>3</i>			<i>3</i>			
<i>Kolašin</i>					<i>1</i>		
<i>Mojkovac</i>							
<i>Nikšić</i>	<i>8</i>		<i>1</i>	<i>9</i>		<i>2</i>	<i>1</i>
<i>Pljevlja</i>						<i>7</i>	<i>3</i>
<i>Podgorica</i>	<i>22</i>			<i>22</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Ulcinja</i>					<i>1</i>	<i>2</i>	<i>6</i>
UKUPNO	35	3	1	39	9	21	17

Na kraju izvještajnog perioda za rješavanje je preostao 11 zahtjeva i isti su u postupku obrade.

2. Isplata potraživanja

2.1. Isplata potraživanja (ZFR1)

Fond rada je u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine donio 733 rješenja, kojima se usvajaju zahtjevi za isplatu potraživanja (ZFR1) po članu 112 Zakona o radu. U izvještajnom periodu izvršena je isplata za 733 pozitivnih rješenja, od kojih se na isplatu garantovanih zarada odnosi 2.680.020,00 €, dok se na uplatu doprinosa po isplaćenim garantovanim zaradama odnosi 119.318,01 €.

Na dan 31.12.2024. godine, Fond ima neizmirene obaveza po osnovu - Garantovane zarade u iznosu 6.480,00€

2.2. Isplata potraživanja (ZFR2)

U izvještajnom periodu izvršena je isplata za 13 rješenja u iznosu od 25.038,00 €, licima kojima je radni odnos prestao usljed stečaja ili usljed tehnoloških, ekonomskih ili restrukturalnih promjena (član 23. Zakona o Fondu rada), 9 iz 2024. godine i 4 iz prethodnih godina.

Na dan 31.12.2024. godine za isplatu je preostalo 14 rješenja, iz razloga što se čeka okončanje ostavinskih postupaka i povratak podnosioca zahtjeva iz inostranstva.

2.3. Isplata potraživanja (ZFR3)

U izvještajnom periodu Fond rada je, po osnovu 36 pozitivno riješenih zahtjeva, izvršio uplatu doprinosa za penzijsko invalidsko osiguranje, za godine staža koje nedostaju za sticanje uslova za penziju (ZFR3), u iznosu od 119.318,01 €.

Na dan 31.12.2024. godine, nema neizmirenih obaveza.

IV SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE I FINANSIJE

Služba za opšte poslove i finansije vrši poslove finasijske obrade zahtjeva za isplatu sredstava saglasno donijetim rješenjima za isplatu potraživanja kod Fonda, ekonomsku analitiku održivosti izvora finansiranja u odnosu na podnijete zahtjeve i blagovremeno iniciranje preduzimanja potrebnih mjera, izradu opštih akata Fonda, pripremu i objedinjavanje programa, planova rada i izvještaja o radu Fonda.

Takođe, vrši pripremu pojedinačnih akata o ostvarivanju prava iz radnih odnosa zaposlenih, pripremu akata za obračun zarada, naknada i drugih primanja zaposlenih, pripremu i zaključivanje ugovora sa fizičkim i pravnim licima, vođenje personalne evidencije, druge organizacione, pravne, materijalno finansijske poslove, a posebno pripremu i izvršenje predračuna sredstava izradu finansijskog plana.

Navedena služba posebno je usmjerena na blagovremeno i namjensko korišćenje sredstava za namjene predviđene budžetom i finansijskim planom, vođenje poslovnih knjiga, izradu periodičnih obračuna i završnih računa, izradu finansijskih iskaza i dostavljanje Državnom trezoru, blagajničko poslovanje, knjigovodstvene poslove, ovjeravanje tačnosti i punovažnosti plaćanja državnim novcem, javne nabavke, kancelarijsko poslovanje, odnosi sa javnošću i druge poslove u skladu sa propisima.

Sredstva za rad Fonda, shodno Zakonu o Fondu rada, obezbjeđuju se iz:

- ❖ Budžeta Crne Gore;*
- ❖ Doprinosa u visini od 0,20% na teret poslodavca koji obveznik osiguranja od nezaposlenosti obračunava na osnovicu koja se odnosi na taj doprinos, u skladu sa posebnim zakonom;*
- ❖ Sredstava EU fondova;*
- ❖ Donacija, poklona i*
- ❖ drugih izvora u skladu sa Zakonom.*

Shodno Zakonu o budžetu, prihodi Fonda rada iz budžeta Crne Gore, čine opšte prihode, a doprinos Fondu rada je namjenski prihod Fonda.

Sredstva EU fondova i donacija obezbjeđuju se za finansiranje određenih projekata i koriste se prema utvrđenoj namjeni.

Služba za opšte poslove i finansije

Zadaci Službe za opšte poslove i finansije posebno su usmjereni na blagovremeno i namjensko korišćenje sredstava za namjene predviđene budžetom i finansijskim planom, vođenje poslovnih knjiga, izradu periodičnih obračuna i završnih računa, izradu finansijskih iskaza i dostavljanje Državnom trezoru, blagajničko poslovanje, knjigovodstvene poslove, ovjeravanje tačnosti i punovažnosti plaćanja državnim novcem, javne nabavke, kancelarijsko poslovanje, odnosi sa javnošću i druge poslove u skladu sa propisima.

3. Finansijski pokazatelji

3.1. Primici

U periodu januar-decembar 2024. godine, po osnovu doprinosa, Fondu rada uplaćeno je 5.303.748,35 €.

Fondu rada je Budžetom za 2024 godinu za Transfere za socijalnu zaštitu - isplata neisplaćenih potraživanja zaposlenih opredijeljeno ukupno 1.006.300,00€, od čega se: na otpremnine za tehnološke viškove odnosi 96,300,00€, na isplatu garantovanih zarada 702.000,00€ i na ostalo- isplata doprinosa za povezivanje staža 208.000,00€. Sa pozicije 4222 Otpremnine za tehnološke viškove, je prusmjereno 9.630,00€ kao i sa pozicije 4225 Ostalo, iznos od 20.800,00€ na 4221 Garantovane zarade. Da bi se izmirile obaveze prema radnicima Košute IMO Cetinje, sa tekuće budžetske reserve državnog trezora preusmjereno je 2.030.430,00€

Za otpremnine za tehnološke viškove ukupno je isplaćeno 25.038,00€.

Za garantovane zarade ukupno je isplaćeno 2.680.020,00€, od čega je bivšim radnicima I.M.O. Košuta iz Cetinja isplaćeno 2.498.400,00€, a ostalima 181.620,00€

za Ostalo - doprinosi na neizmirene zarade i povezivanje staža za sticanje prava na odlazak u penziju 119.318,01€.

3.2. Izdaci Fonda rada

Za finansiranje djelatnosti Fonda rada za 2024. godinu planirana su sredstva u iznosu od 304.229,36€.

Za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca planirana su sredstva na godišnjem nivou u iznosu od 195.378,48€. Tokom godine sa pozicije - Neto zarade preusmjereno je 6.988,22 na poziciju Ostale naknade.

Zahtijevana potrošnja u izvještajnom periodu iznosila je 148.407,14€, od čega je plaćeno 148.393,90€.

Struktura uplaćenih fiskaliteta je sledeća:

1)	Neto zarade	113.640,22€
2)	porez na zarade	6.763,56€
3)	doprinos na teret zaposlenog	20.005,17€
4)	doprinos na teret poslodavca	6.960,77€
5)	opštinski prirez	1.024,18€

Ostala lična primanja planirana su na godišnjem nivou od 60.000,00 €, preusmjereno je na ovu poziciju 6.988,22 €.

Plaćena sredstva za ostala lična primanja u iznosu od 66.419,60 € odnose se na naknade po osnovu članstva u Upravnom odboru u iznosu od 58.061,28€, te 5.077.92€ uplata obaveza po granskom kolektivnom ugovoru reprezentativnim sindikatima Fonda rada i 3.280.40€ po Ugovorima o dopunskom radu.

Rashodi za materijal planirani su, na godišnjem nivou, u iznosu od 9.950,00 €. Za ove namjene utrošena su sredstva u iznosu od 8.555,00 €, €, i to:

- rashodi za materijal u iznosu od 6.283,20€ i
- rashodi za gorivo u iznosu od 2.271,80€.

Rashodi za usluge planirani su na godišnjem nivou od 17.370,88€.

Za ove namjene su utrošena sredstva u iznosu od 11.273,75€ i to:

- rashodi za službena putovanja u iznosu od 2.173,00€
- rashodi za reprezentaciju u iznosu od 270,00€
- komunikacione usluge u iznosu od 7.913,66€
- advokatske, notarske i pravne usluge 21,80€
- usluge stručnog usavršavanja u iznosu od 577,50€
- ostale usluge u iznosu od 317,79€

Rashodi za tekuće održavanje opreme planirani su na godišnjem nivou od 3.000,00. Za ove namjene utrošena su sredstva u iznosu od 1.354,80€ i odnose se na registraciju dva službena automobile u iznosu od 663.00 i 691.80 na tekuća održavanja istih.

Ostali izdaci planirani su na godišnjem nivou od 10.680,00€.

Za ove namjene su utrošena sredstva u iznosu od 7.391,77€ i to:

- Izdaci po osnovu isplate po ugovoru o djelu u iznosu od 2.458,12€
- izdaci za izradu i održavanje softvera u iznosu od 3.802,50€
- osiguranje u iznosu od 224,00 i
- ostalo u iznosu od 907,15€.

Ostali transferi pojedincima Rashodi za ove namjene planirani na godišnjem nivou u ukupnom iznosu od 3.100,00€ Zahtijevana potrošnja za 2024 godinu iznosila 3.100€, i isplaćeno je 3.100,00€. i odnosi se na isplatu pomoći zaposlenima ili članovima uže porodice za slučaj teže ili lakše bolesti.

Kapitalni izdaci planirani su na godišnjem nivou u iznosu od 4.750,00€. Zahtijevana potrošnja za 2024 godinu iznosi 3.591,98€, a isplaćeno je 3.591,98€. Isplate se odnose na nabavku kancelarijske i kompjuterske opreme

3.3. Neizmirene obaveze

Na dan 31.12.2024. godine Fond rada ima 54.746,53€ neizmirenih obaveza, od čega se na obaveze po osnovu neisplaćenih pozitivno rješениh zahtjeva iz 2024 i ranijih godina za otpremnine za tehnološke viškove odnosi 21.186,00€, dok se preostalih 33.562,53€ odnosi na obaveze za doprinose za bivše zaposlene Solane Ulcinj.

Obaveze formirane u 2024 godini dospjele za plaćanje nakon 31.12.2024. godine u iznosu od 7.128,73€ i to:

Komunikacione usluge 448,73€

Usluge reprezentacije 200,00€ i

Garantovane zarade 6.480,00€

3.4 Javne nabavke

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Sl.list CG“, br. 074/19 od 30.12.2019. godine), u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine, u ovom organu su sprovedene jednostavne nabavke putem fakture i to uglavnom za: nabavku naftnih proizvoda i goriva, nabavku poštanskih usluga, nabavku kancelarijskog materijala, fiksne i mobilne telefonije, osiguranje lica, izrade softvera, održavanja softvera, katalog propisa, nabavku tehničke opreme.

➤ V DRUGE AKTIVNOSTI FONDA RADA

Aktivnosti na sprovođenju zakona

Aktivnosti Fonda rada, u izvještajnom periodu, pored aktivnosti vezanih za prijem i obradu zahtjeva iz nadležnosti ovog organa, bile su usmjerene na praćenje i analiziranje zakonskih propisa iz oblasti Zakona o Fondu rada, praćenje propisa iz oblasti javnih nabavki i učešće u sprovođenju postupka javnih nabavki, kao i provođenje zakonom propisanih obaveza, a koje se odnose na sledeće:

Fond rada je, shodno obavezi propisanoj članom 149 i 150 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Sl. list CG“, br.002/18,034/19 i 008/21), sačinio Kadrovski plan za 2024. godinu, koji je pripremljen u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, Metodologijom za izradu kadrovskog plana i Predlogom Budžeta za 2023. godinu. Na Kadrovski plan za 2024. godinu Ministarstvo finansija je dalo saglasnost 02.02.2023. godine. Saglasno obavezi propisanoj članom 153. Zakona o državnim službenicima i namještenicima, redovno se ažuriraju podaci u Informacionom sistemu za ljudske resurse (HRMIS), unosom podataka svih zaposlenih u program kadrovskog informacionog sistema i ažuriraju pomenute baze podataka za sve zaposlene koji se odnose na sljedeće kategorije informacija: unošenje rješenja o ocjenjivanju rada svih zaposlenih u Fondu rada za 2024. godinu, unošenje rješenja o raspoređivanju i rješenja o zaradi za zaposlene, kao i rješenja o godišnjem odmoru.

Javnost rada Fonda i saradnja sa drugim državnim organima

Javnost se o radu Fonda obavještava preko sredstava javnog informisanja, intervjuima, saopštenjima za javnost i učešćem u emisijama. Takođe se, prije hakerskog napada, javnost mogla informisati o radu Fonda i redovnim davanjem izvještaja na sajtu Fonda rada <http://www.fondrada.gov.me>, na kojem su se objavljivali podaci o izvršenim isplatama na kraju svakog mjeseca, izvještaji o radu Fonda, rješenja po zahtjevu za slobodan pristup informacijama i sl. Nakon hakerskog napada formiran je novi sajt za koji u službenici Fonda morali proći obuku, tako da se sada intenzivno radi na obnovi istog. Fond rada, od osnivanja ima redovnu komunikaciju sa drugim državnim organima i institucijama, posebno sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja i Ministarstvom finansija, a značajnu saradnju Fond je ostvario sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, Fondom za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i Privrednim sudom Crne Gore.

➤ VI ZAKLJUČAK

Tokom 2024. godine, Fond rada je održao 13 sjednice Upravnog odbora. Na istima se odlučivalo o Planu javnih nabavki za 2024. godinu, Godišnjem izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki za 2023. godinu, Godišnjem izvještaju o radu za 2023. godinu, Godišnjem programu rada Fonda rada za 2024. godinu, Izvještaju o popisu imovine za 2023. godinu, Polugodišnjem izvještaju o sprovedenim nabavkama/računima za jednostavne nabavke za period od 01.01. do 30.06.2024. godine, kao i po zahtjevima stranaka.

U drugoj polovini 2024. godine usvojen je Polugodišnji izvještaj o radu za period od 01.01. do 30.06. 2024. godine, kao i Nacrt budžeta za 2025. godinu.

Krajem 2024. godine u Fondu rada je nakon više od tri godine v.d. stanja izabran direktor na puni mandat, te riješene brojne nedoumice po pitanju tumačenja normi zakona koji se tiču osnovne nadležnosti Fonda rada, kako bi što veći broj građana mogao ostvariti pravo na penziju shodno važećem Zakonu.

Inicirane su izmjene i dopune Zakona o Fondu rada, sa ciljem proširenja nadležnosti Fonda rada kako bi se omogućila uplata nedostajućih doprinosa radi ostvarivanja prava na penziju licima čiji poslodavci više ne postoje.

Fond rada je nastavio sa radom shodno postavljenim ciljevima i planiranim aktivnostima, te na daljem stvaranju uslova da Fond rada bude prepoznat kao profesionalan, uslužno orijentisan servis građana.

Broj: 01-082-43/1-25

Podgorica, 07.02.2025. godine

DIREKTORI
CA
Ana

Mrdović

Crna Gora
AGENCIJA ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA ZA
2024. GODINU

Podgorica, februar 2025. godine

S A D R Ź A J:

- 1. UVOD*
- 2. PRAVNI OKVIR ZA POSTUPANJE AGENCIJE ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA*
- 3. ORGANI AGENCIJE*
- 4. DJELOKRUG RADA*
- 5. ORGANIZACIJA RADA I KADROVSKI KAPACITETI AGENCIJE*
- 6. MIRITELJI I ARBITRI*
- 7. INDIVIDUALNI RADNI SPOROVI*
- 8. KOLEKTIVNI RADNI SPOROVI*
- 9. SUDSKI SPOROVI*
- 10. REALIZOVANE AKTIVNOSTI PREDVIĐENE PROGRAMOM RADA ZA 2024. GODINU*

IZAZOVI U RADU

1. UVOD

Ostvarivanje kolektivnih i individualnih socijalno ekonomskih prava u Crnoj Gori preduslov je za nastavak društvene konsolidacije i društvenog približavanja na putu ka članstvu u Evropskoj uniji.

Mirno rješavanje radnih sporova predstavlja djelotvorno vansudsko sredstvo za obezbjeđenje ostvarivanja tih prava i dovodi do inkluzivnog pristupa pravdi na brži i ekonomičniji način.

Crna Gora je prepoznala značaj vansudskog rješavanja radnih sporova, prvenstveno zbog ekonomičnije i efikasnije zaštite prava zaposlenih, bez troškova postupka za strane u sporu i racionalnijeg trošenja budžetskih sredstava i finansijskih sredstava poslodavaca. Agencija za mirno rješavanje radnih sporova je prva institucionalna služba za vansudsko rješavanje kolektivnih i individualnih radnih sporova, osnovana Odlukom Vlade Crne Gore („Sl.list CG“, br.69/08), saglasno odredbama Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova („Sl.list CG“, br.16/07 i 53/11). Agencija je upisana u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici, dana 10.02.2010.godine, kao posebna organizacija sa svojstvom pravnog lica, a nakon ispunjenih zakonom propisanih uslova, počela sa radom dana 20.09.2010.godine. Vansudsko rješavanje kolektivnih i individualnih radnih sporova, rezultat je pozitivnog razvoja socijalnog dijaloga u Crnoj Gori i predstavlja još jedan pravni mehanizam ostvarivanja demokratije, kojim se omogućava poštovanje prava zaposlenih i poslodavaca u pravnom sistemu Crne Gore. Agencija kao nezavisna institucionalna služba za vansudsko rješavanje radnih sporova, stručnim i efikasnim rješavanjem kolektivnih i individualnih radnih sporova stvara uslove za uspješno poslovanje i unapređenje poslovnog ambijenta u Crnoj Gori i doprinosi da Crna Gora i na ovaj način bude prepoznata kao država sa zavidnim nivoom vladavine prava, kako sa aspekta države, tako i sa aspekta ostvarivanja ljudskih prava.

2. PRAVNI OKVIR ZA POSTUPANJE AGENCIJE ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

U postupku mirnog rješavanja radnih sporova Agencija, pored Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova primjenjuje propise kojima je uređena oblast rada i radnih odnosa - Zakon o radu, Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakon o upravnom postupku, Zakon o štrajku, Zakon o zabrani zlostavljanja na radu, Zakon o parničnom postupku, Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju, Zakon o fondu rada, Zakon o privrednim društvima, Zakon o stečaju. Pored navedenih, zaposleni u Agenciji, kao i miritelji i arbitri upisani u Imenik, sprovođenjem postupka mirnog rješavanja individualnih i kolektivnih radnih sporova moraju poznavati odredbe Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Zakona o unutrašnjim poslovima, Zakona o Vojsci Crne Gore, Zakona o lokalnoj samoupravi, podzakonske akate, uredbe, Opšti kolektivni i granske kolektivne ugovore, ugovore o radu kod poslodavaca.

U domenu međunarodnih standarda regulisanja radnih sporova, Međunarodna organizacija rada (MOR) je uspostavila opšte principe i smjernice za države članice u domenu rješavanja radnih sporova, kojima se obezbeđuje promocija kolektivnog pregovaranja; rješavanje radnih sporova, kroz pomoć strankama da sami u sporu nađu rješenje; rješavanje sporova u javnom sektoru putem nezavisnog i nepristrasnog tijela – posredovanje, arbitraža i dr. Uloga ovih smjernica i principa je od suštinskog značaja prilikom donošenja nacionalnih propisa i uspostavljanja zakonodavnog okvira prevencije radnih sporova.

Sagledavajući samo dio navedenih zakonskih i podzakonskih propisa, vidljiva je široka lepeza pravnih akata koje Agencija svakodnevno primjenjuje i prati u svom radu, stoga je veoma važno konstantno pratiti propise i analizirati podnesene predloge, imjući u vidu česte izmjene zakona i usaglašavanja sa EU zakonodavstvom.

3. ORGANI AGENCIJE ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

Organi Agencije su Savjet Agencije i direktor Agencije. Savjet Agencije imenuje i razrješava Vlada.

Savjet ima pet članova i to: tri člana koje predlaže starješina organa državne uprave nadležnog za poslove rada, jednog člana kojeg predlaže reprezentativna organizacija sindikata na nivou Crne Gore i jednog člana kojeg predlaže reprezentativno udruženje

poslodavaca na nivou Crne Gore. Predsjednik Savjeta imenuje se iz reda članova Savjeta, a mandat Savjeta traje četiri godine.

Poslovi Savjeta utvrđeni su Zakonom o mirnom rješavanju radnih sporova. Savjet: donosi statut Agencije i druga akta, u skladu sa zakonom; donosi godišnji program rada i finansijski plan Agencije; podnosi Vladi izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije; imenuje i razrješava direktora Agencije; usvaja program osnovne obuke za miritelje, odnosno arbitre; usvaja program obuke za stručno usavršavanje miritelja, odnosno arbitara; utvrđuje predlog zahtjeva za obezbjeđenje budžetskih sredstava Agencije za narednu fiskalnu godinu; izjašnjava se na inicijativu za donošenje i izmjenu zakona i drugih akata kojima se uređuje funkcionisanje i rad Agencije i vođenje postupaka iz njene nadležnosti; usvaja godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije; donosi plan javnih nabavki Agencije; donosi Etički kodeks; i odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima Agencije.

Direktora Agencije imenuje Savjet, na osnovu javnog konkursa. Za direktora može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnim organima, ima položen pravosudni ispit. Mandat direktora traje pet godina.

Direktor predstavlja Agenciju, rukovodi i organizuje rad u Agenciji; odgovara za zakonitost i kvalitet rada Agencije; predlaže Savjetu statut, godišnji program rada i finansijski plan, izvještaj o radu i finansijski izvještaj, kao i druge odluke; izvršava odluke Savjeta; upravlja ljudskim i finansijskim resursima; stara se o obezbjeđivanju javnosti rada Agencije; utvrđuje akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije; predlaže program osnovne obuke za miritelje, odnosno arbitre; predlaže program obuke za stručno usavršavanje miritelja, odnosno arbitara; podnosi inicijativu Savjetu u vezi sa donošenjem i izmjenom zakona i drugih akata kojima se uređuju funkcionisanje i rad Agencije i vođenje postupaka iz njene nadležnosti; ostvaruje saradnju sa nacionalnim i međunarodnim subjektima i odlučuje o angažovanju domaćih ili stranih stručnjaka, radi ostvarivanja poslova iz svoje nadležnosti; obrazuje radna tijela Agencije; i vrši druge poslove utvrđene zakonom, statutom i drugim aktima Agencije.

4. DJELOKRUG RADA

Djelokrug rada Agencije je propisan članom 19 Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova.

Stručni i administrativni poslovi Agencije koji se odnose na mirno rješavanje radnih sporova obuhvataju: prijem predloga za individualne i kolektivne radne sporove, obradu, dopunu, analizu predmeta spora i donošenje rješenja ukoliko nijesu ispunjene procesne pretpostavke za sprovođenje postupka mirenja.

Administrativni poslovi Agencije obuhvataju vođenje evidencija o podnijetim predlozima, postupanje po zahtjevima sudova za dostavljanjem spisa za vođenje sudskog postupaka, dostavljanje podataka institucijama i strankama o ishodu postupaka pred Agencijom i ostale poslove iz kancelarijskog poslovanja.

Agencija određuje miritelja, odnosno arbitra za postupanje u konkretnom radnom sporu, u skladu sa ovim Zakonom; vodi Imenik miritelja i arbitara; organizuje i sprovodi program osnovne obuke za miritelje, odnosno arbiter; program obuke za stručno usavršavanje miritelja, odnosno arbitara; odlučuje o izuzeću miritelja i arbitara, u skladu sa ovim zakonom stara se o poštovanju Etičkog kodeksa miritelja i arbitara ;vodi evidencije o postupcima mirnog rješavanja radnih sporova.

U skladu sa Zakonom o štrajku, Agencija donosi odluke o formiranju Arbitražnih vijeća, u cilju utvrđivanja minimuma procesa rada u djelatnostima od javnog interesa, donosi odluke po službenoj dužnosti o pokretanju kolektivnog interesnog ili pravnog radnog spora, ukoliko strane u sporu ne podnesu zajedničke predloge.

Agencija pruža i stručnu pomoć, pravne savjete poslodavcima i zaposlenima za vođenje postupka mirnog rješavanja radnih sporova i nadležnostima institucija za rješavanje konkretnih pravnih situacija.

5. ORGANIZACIJA RADA I KADROVSKI KAPACITETI AGENCIJE

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, utvrđene su dvije organizacione jedinice Agencije i to:

- ☐ *Odjeljenje za poslove mirnog rješavanja radnih sporova;*
- ☐ *Služba za opšte poslove i finansije.*

Postojećim Pravilnikom sistematizovano je 17 radnih mjesta.

Popunjenih radnih mjesta je 15, od kojih su 2 samostalna savjetnika II, diplomirana pravnika, zaposlena na određeno vrijeme do 6 mjeseci.

Naziv radnog mjesta Broj izvršilaca Popunjenost radnih mjesta

Direktorica 1 1

Načelnik/ca 2 1

Samostalni/a savjetnik/ca I 6 5 (za 1 ističe probni rad)

Samostalni/a savjetnik/ca II 2 2 (na određeno)

Samostalni/a savjetnik/ca III 1 1

Samostalni/a referent/kinja 5 5

Ukupno: 17 15

U toku je izrada novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u cilju očekivane izmjene odredaba Zakona o radu shodno kojem bi se postupak alternativnog rješavanja radnih sporova vodio samo pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova. S tim u vezi, iskazana je potreba uvođenja većeg broja izvršilaca sa opisom poslova koji se odnose na posebne stručne i administrativne poslove iz nadležnosti Agencije.

6. MIRITELJI I ARBITRI

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je po raspisanom Javnom pozivu za izbor miritelja i arbitara u decembru 2024.g. donijelo odluku o izboru za 31 miritelja i 5 arbitara.

Miriteljima i arbitrima koji su izabrani po starom Zakonom o mirnom rješavanju radnih sporova, koji je stupio na snagu 08.01.2022.godine, mandat je istekao 08.01.2023.godine. Ovi miritelji su nastavili sa radom u skladu sa zakonom.

Predmeti koje su zaključno sa decembrom 2024.godine zaduživali miritelji su u toku, i očekuje se da se u prvom kvartaru 2025.godine isti okončaju.

Agencija je donijela rješenje o upisu u Imenik miritelja i arbitara i isto je objavljena u Službenom listu Crne Gore, 25.12.2024.godine, br. 124/24.

7. INDIVIDUALNI I KOLEKTIVNI RADNI SPOROVI

7.1. INDIVIDUALNI RADNI SPOROVI

U radu Agencije u periodu od 01.01. do 31.12.2024.godine, bilo je ukupno 16.246 predloga koji su se odnosili na individualne radne sporove. Od toga je iz 2023. godine prenešeno 12.641 predlog, dok je podnijetih predloga od 01.01.do 31.12. 2024. bilo 3.625.

Razlog za podnošenje ovako velikog broja predloga je odredba važećeg čl.211 Zakona o radu, kojom je propisano da novčana potraživanja nastala po osnovu rada i iz rada, u periodu od 2008. godine do 07. januara 2020.godine, zastarijevaju za četiri godine, odnosno do 07.01.2024. godine, tako da su primljeni predlozi od polovine novembra i decembra 2023. godine preneseni u rad u 2024. godinu.

Posebno ističemo da se veći broj podnesenih predloga odnosio na više lica i više pravnih osnova, tako da je stvaran broj predlagača bio preko 22000, a čak i nekoliko hiljada više predmeta spora.

Aktivnosti koje je preduzela Agencija u prvom kvartalu 2024. godine, s obzirom na veliki broj podnešenih predloga odnosili su se na trijažu predmeta po predmetu spora, po drugoj strani u sporu, po punomoćnicima predlagača, radi preduzimanja radnji i donošenje rješenja o spajanju postupaka radi vođenja jedinstvenih postupka u cilju uštede ograničenih budžetskih sredstava opredjeljenih na ime nagrade za rad miriteljima.

Nadalje, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku potrebno je bilo tražiti dopunu, uređenje, preciziranje pojednih predloga, zatim izdvojiti predmete koji su iz procesnih razloga bili u nadležnosti Agencije, bez sprovođenja postupka mirenja. Donijeta su

rješenja kojima se obustavljaju postupci ili se odbija vođenje postupka zbog nenadležnosti ili neblagovremenosti. Iz navedenih razloga tokom 2024. godine u Agenciji je bio organizovan prekovremeni rad, dopunski rad i angažovana su lica po ugovoru o djelu, zbog povećanog obima posla, u trajanju propisanom odredbama Zakona o radu.

STRUKTURA PREDLOGA PO PREDMETU SPORA

Od 16 246 predloga koji su tokom 2024.godne bili u radu odnose se na:

- Naknadu štete za troškove prevoza na rad i sa rada zaposlenih i bivših zaposlenih u javnom sektoru odnosilo se 11.500 predloga;*
- 1150 predloga se odnosilo na neuplaćene doprinose za socijalno osiguranje zbog odlaska u penziju;*
- 950 predloga se odnosilo na povraćaj kriznog poreza I povraćaj sredstava uplaćenih u stambeni fond poslodavca;*

Ostalo:

- Naknada štete za vrijeme korone za održavanje on-line časova(škole);Naknade štete zbog manje isplaćene zarade zaposlenih raspoređenih u grupe poslova kategorije A i B uređenih Zakonom o zaradama u javnom sektoru. za vrijeme korone;*
- Naknadu štete za prekovremeni rad, rad noću i rad za vrijeme prazničnih dana, neiskorišćeni godišnji odmor, manje isplaćenu zaradu, zlostavljanje na radu-mobing, poništaj mjera izrečenih u disciplinskom postupku, poništaj otkaza ugovora o radu, poništaj aneksa ugovora o radu, neuplaćivanje ili manje uplaćivanje doprinosa za socijalno osiguranje, neusklađivanje zarade diplomatskih predstavnika sa troškovima života u zemljama prijema.*

ISHOD POSTUPAKA U INDIVIDUALNIM RADNIM SPOROVIMA

U izvještajnom periodu od 16.246 predmeta koji su bili u radu, Agencija je donošenjem rješenja o spajanju postupaka, radi vođenja jedinstvenog postupka, kod istog činjeničnog i pravnog osnova i istog poslodavca i pojedinačnim predmetima formirala 5008 predmeta.

Sporovi su okončani na sljedeći način:

- *Miritelji su rješenjem obustavili postupak za 2082 predmeta (41,57%);*
- *Miritelji su zaključili sporazuma 678 (13,54%);*
- *Agencija je donijela rješenja (obustava, odbijanje, dupli predlozi, proslijeđeni Centru, prekid postupka za 1695 predmeta (33,85%);*
- *Predmeti koji nijesu završeni, u toku 553 (11, 04%).*

Imajući u vidu da je okončano 88,96 % pokrenutih postupaka, da se zaključiti da je rad Agencije u izvještajnom periodu bio na izuzetno visokom nivou.

Grafički prikaz ishoda postupka :

8. KOLEKTIVNI RADNI SPORAVI

U izvještajnom periodu pred Agencijom je pokrenuto 6 kolektivnih radnih sporova, a iz 2023.godine preneseno je 5 predmeta . Od 11 podnesenih predloga 6 se odnosilo na pravne i 5 na interesne kolektivne radne sporove.

Sedam predmeta je obustavljeno, iz razloga što strane u sporu nijesu postigle saglasnost, a u četiri predmeta postupak je u toku.

9. SUDSKI SPOROVI

Protiv odluka Agencije i odluka miritelja podneseno je 35 tužbi, i to: Upravnom sudu 32 i 3 tužbe Osnovnom sudu.

10. REALIZOVANE AKTIVNOSTI PREDVIĐENE PROGRAMOM RADA ZA 2024.GODINU

Programom rada Agencije u 2024.godini definisani su ciljevi i aktivnosti koje je bilo potrebno realizovati planiranom dinamikom. Postavljeni ciljevi su bili:

Prioriteti/ciljevi:

1. *Razvoj ljudskih resursa u Agenciji, u cilju sticanja stručnih znanja zaposlenih, razvijanju proaktivnog i inovativnog pristupa poslu i obavljanju radnih zadataka.*
2. *Stručno usavršavanje unapređenje vještina i kompetencija izabranih miritelja i arbitara, u cilju sprovođenja efikasnog i kvalitetnog postupka mirnog rješavanja radnih sporova*
3. *Razvijanje novih servisa za edukaciju poslodavaca i zaposlenih u cilju jačanja povjerenja, razvijanju socijalnog dijaloga i prevencije radnih sporova.*
4. *Transparentnost rada Agencije i promocija značaja mirnog rješavanja radnih sporova*
5. *Inicijativa za Izmjenu Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova , donošenje podzakonskih akata, Inicijativa za Izmjenu Zakona o štrajku*
6. *Razvijanje saradnje sa poslodavcima, sindikatima, Zaštitnikom imovinsko pravnih interesa, MOR-om, sudovima, službama za inspekcijske i poreske poslove, civilnim sektorom.*

REALIZOVANE AKTIVNOSTI

- 1.1.1. *Obezbijeđene su dvije nove prostorije za održavanje rasprava, zaključen Ugovor o zakupu sa zakupodavcem u PC Palada.*
- 1.2. *Izrađen nacrt Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji;*
- 1.3. *Zaposleni motivisani za rad, uključene stimulacije zaposlenih za povećan obim posla, prekovremeni rad, varijabile, dopunski rad .*
- 2.2.1. *Donijete dvije interne procedure za prilagođavanje potrebama rada.*
- 3.3.1. *Zaposleni se stručno osposobljavali i razvijali kompetencije pohađanjem obuka i seminara u organizaciji Uprave za ljudske resurse, Instituta računovođa, Udruženja pravnika iz R.Srbije, na teme: Upravni postupak, Disciplinski postupak, Kancelarijsko poslovanje, Mobing,Računovodstvo, Izvještavanje u javnom sektoru, Slobodan pristup informacijama, Radno parvo u praksi, Socijalni dijalog.*

4.3.1. Donosen je *Etički kodeks za miritelje i arbitare.*

4.3.2. Organizovan je *modul stručnog usavršavanja novoizabranih miritelja i arbitara*

6.6.1. *Zbog nedostajućih kapaciteta i velikog obima posla Plan edukacije i obilaska poslodavaca i organizacija zaposlenih nije realizovan.*

7.7.1. *U cilju transparentnosti rada Agencije i promocije značaja mirnog rješavanja radnih sporova ažurirana je internet stranice Agencije.*

7.7.2. *Održana je panel diskusija na temu "Izazovi u primjeni Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova" sa učesnicima: Unijom slobodnih sindikata, Unijom poslodavaca, Osnovnog suda u Podgorici, Upravnog suda, Poreske uprave, Inspekcije rada i Centra za alternativno rješavanje sporova.*

7.7. 3. *U cilju promocije održana su gostovanja u elektronskim medijima: TV Vijesti i TV CG i jedan intervju za Radio CG i Portal Analitika.*

8.8.1. *Podnijeta je Inicijativa za izmjenu Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova i dostavljena Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga.*

9.9.1. *Nastavljena saradnja sa MOR-a i Agencijama za mirno rješavanje radnih sporova iz Beograda i Banja Luke.*

U okviru postavljenih prioriteta i ciljeva Programom rada za 2024.godinu, možemo zaključiti da je i pored velikog broja podnesenih predloga, Agencija uspjela organizaciono i tehnički da sprovede planirane aktivnosti, u veoma visokom procentu, od 13 planiranih aktivnosti realizovano je 12.

IZAZOVI U RADU

Na kraju, smatramo potrebnim ukazati na izazove sa kojima se susreće Agencija u svom radu:

- ☐ *Dosadašnja praksa pokazala je da zbog neusklađenosti propisa iz oblasti radno pravnih odnosa koji se odnose na mirno rješavanje radnih sporova dolazi do poteškoća u primjeni Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova koje uslovljavaju da se ovaj institut postavi kao alternative sudskoj zaštiti. Osim toga, uočeni su nedostaci u samom postupku mirenja u pojedinim segmentima, koji dovode do bespotrebnog odugovlačenja istog, nedovoljne fleksibilnosti, kao i neprepoznavanja prednosti ovog instituta;*
- ☐ *Nepodnošenje zahtjeva zaposlenog poslodavcu prije podnošenja predloga Agenciji ili sudu u cilju prevencije sporova;*
- ☐ *Nestimulativna nagrada za rad miritelja i arbitara;*

- ☐ *Neprepoznavanje benefita od strane poslodavaca za besplatno rješavanje sporova, pogotovo kod presuđenih sporova u sudskom postupku, nema kaznenih odredbi;*
- ☐ *Nedovoljna kadrovska popunjenost Agencije za razvijanje institucije, preduga procedura za popunjavanje radnih mjesta onemogućava funkcionisanje., nemogućnost angažovanja visokoškolaca za stručno usavršavanje, česta i duga bolovanja zaposlenih, uz nemogućnost adekvatne zamjene;*
- ☐ *Nedovoljno uključivanje inspeksijskih službi i kontrola prijava osiguranja i uplate doprinosa za socijalno osiguranje, u cilju prevencije sporova;*
- ☐ *Zakonska obaveza prihvatanja postupka mirnog rješavanja radnih sporova od strane poslodavaca ne daje mogućnosti da Agencija obustavi postupak bez sprovođenja postupka mirenja;*
- ☐ *Postojeća zakonska regulativa ne doprinosi značajno ekonomičnosti i efikasnosti u radu, iz razloga različitog postupanja u alternativnim načinima rješavanja radnih sporova u Crnoj Gori, tako da se dešava konfuzija u pristupu postupku, prije pokretanja tužbi kod nadležnih sudova. (Na nivou donosioca odluka razmatra se mogućnost rješavanja svih radnih sporova pred Agencijom);*
- ☐ *Nedovoljno uključivanje inspeksijskih službi i kontrolu prijava osiguranja i uplate doprinosa za socijalno osiguranje, u cilju prevencije sporova;*
- ☐ *Kratak rok za prijavljivanje potraživanja zaposlenih iz stečajnog postupka kod Fonda rada.*

Naprijed navedeno ukazuje na potrebu sistemskog pristupa zaštiti prava zaposlenih i poslodavaca i podršku donosioca odluka u realizaciji postavljenih ciljeva.

Unapređenje mehanizama za vansudsko rješavanje radnih sporova je od presudnog značaja kako bi oni postali održiva opcija za zaposlene i poslodavce i doprinijeli jačanju socijalnog dijaloga i poštovanju ljudskih prava.

Pored širokog obima radnih sporova koji se mogu riješiti sporazumno, prednosti vansudskih metoda rješavanja radnih sporova su brojne i priznate su međunarodnim instrumentima za zaštitu socijalno ekonomskih prava. Postupak omogućava brzo, ekonomično i efikasno rješavanje spornih pitanja, a s druge strane doprinosi osnaživanju kulture dijaloga, smanjenju tenzija i jačanju povjerenja između strana u sporu.

Na osnovu iznijetog smatramo da uloga Agencije za mirno rješavanje radnih sporova mora biti vidljivija, nedležnosti i ovlašćenja proširene što podrazumijeva donošenje novog

**Centar za profesionalnu
rehabilitaciju**

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2024. GODINU

Aleksandra Damjanovic

Aleksandra Damjanovic

Aleksandra Damjanovic

IUvod

Izveštaj o radu Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za 2024. godinu, sačinjen je na osnovu člana 47 Statuta Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica, broj 2018-11 od 23.04.2018. godine. Predmetnim članom propisano je da Centar sačinjava godišnji izveštaj o radu i dostavlja ga organu državne uprave nadležnom za poslove socijalnog staranja. Izveštaj o radu za 2024. godinu, direktor podnosi Upravnom odboru na usvajanje na osnovu člana 28 Statuta kojim je propisano da direktor podnosi izveštaje o realizaciji godišnjeg plana i programa rada i na osnovu člana 18 Statuta kojim je propisano da Upravni odbor usvaja izveštaj o realizaciji godišnjeg plana i programa rada Centra.

Javna ustanova "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica pripremila je Izveštaj o radu u kojem je dat pregled svih aktivnosti realizovanih u prethodnoj godini, a koje su doprinijele kontinuitetu njegovog razvoja. Tokom 2024 godine rađeno je na postizanju konkretnih ciljeva odnosno realizaciji aktivnosti predviđenih Planom i programom rada za 2024. godinu br. UO/37-3/2023, koji je donešen 28.12.2023. godine na 37 (trideset sedmoj) sjednici Upravnog odbora. Naše aktivnosti bile su usmjerene ka unaprjeđenju procesa profesionalne rehabilitacije i socijalne uključenosti, intenziviranju saradnje sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstvom rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i velikim brojem poslodavaca. Zahvaljujući posvećenom i predanom radu zaposlenih, predsjednika i članova Upravnog odbora uspjeli smo da kvalitet usluga podignemo na veći nivo i da Centar, među licima sa invaliditetom, učinimo još prepoznatljivijim i pouzdanijim parterom na trnovitom putu koji vodi do njihovog zaposlenja, a samim tim i integracije i egzistencijalno materijalne nezavisnosti.

II Osnovni podaci o Centru

Naziv	Javna ustanova "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica
Adresa	Ulica Princeze Ksenije br. 6a
Datum osnivanja	30. novembar 2017. godine
Osnivač	Vlada Crne Gore
Datum registracije	07.05.2018. godine
Rješenje o registraciji	8-0027827/001
Radno vrijeme	7 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰
Telefon	020/675-923; 020/675-990
Web sajt	www.czpr.me
E-mail	info@czpr.me

III Upravljanje Centrom

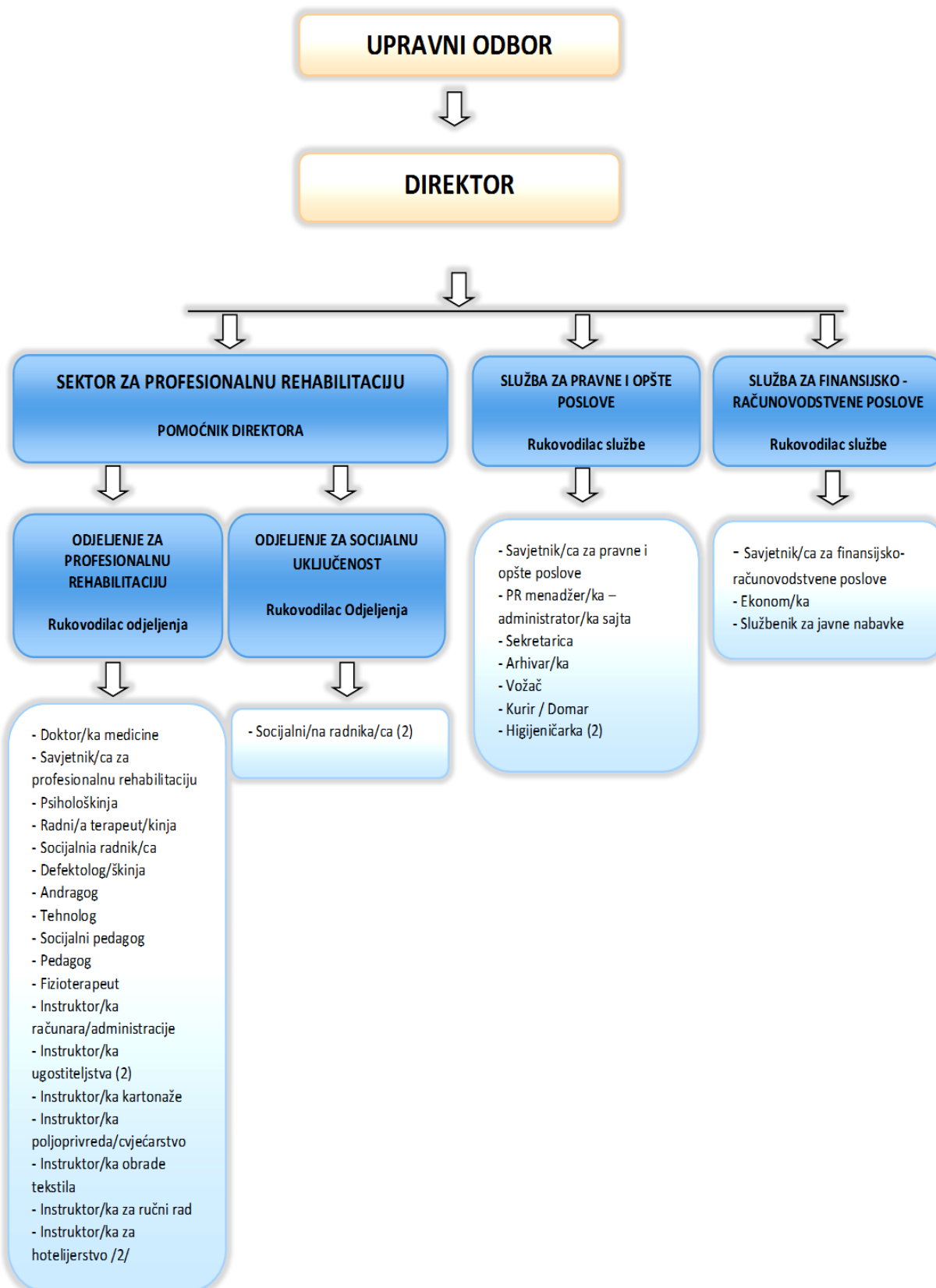
R.br.	Ime i prezime	funkcija
1.	Ramazan Laniku	predsjednik Upravnog odbora
2.	Ahmed Hadžić	član Upravnog odbora
3.	Ivana Nedović	članica Upravnog odbora

IV Rukovođenje Centrom

R. br.	Ime i prezime	Funkcija

1.	Milo Paunović	Direktor
2.	Zilha Husović	Pomoćnica direktora
3.	Bojana Dragaš	Rukovoditeljka Službe za finansijsko - računovodstvene poslove
4.	Almin Hasović	Rukovodilac Službe za pravne i opšte poslove
5.	Slavka Mirović	Rukovoditeljka Odjeljenja za profesionalnu rehabilitaciju

V Organizaciona šema

VI Kadar

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JU "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica, u sklopu 3 (tri) organizacione jedinice, Sektor za profesionalnu rehabilitaciju (sa Odjeljenjima za profesionalnu rehabilitaciju i socijalnu uključenost), Služba za pravne i opšte poslove i Služba za finansijsko - računovodstvene poslove, sistematizovano je 39 radnih mjesta.

Od 39 naprijed radnih mjesta, popunjeno je 20 (dvadeset), i to:

R. br.	Zvanje	Ime i prezime
1.	Direktor	Milo Paunović
2.	Pomoćnica direktora	Zilha Husović
3.	Rukovoditeljka Odjeljena za profesionalnu rehabilitaciju	Slavka Mirović
4.	Psiholog	Ana Novaković
5.	Radni terapeut	Amra Dacić
6.	Savjetnik za profesionalnu rehabilitaciju	Šeila Purišić
7.	Andragog	Vukosava Peković
8.	Pedagog	Sabina Muratović
9.	Fizioterapeutkinja	Ljiljana Radulović
10.	Socijalni radnik	Vanja Barjaktarović
11.	Rukovodilac Službe za pravne i opšte poslove	Almin Hasović
12.	Savjetnik za pravne i opšte poslove	Danko Furtula
13.	PR menadžer / administrator sajta	Ivan Ivanović
14.	Arhivar	Danica Terzić
15.	Kurir / domar	Marjan Bakić
16.	Rukovodilac Službe za finansijsko - računovodstvene poslove	Bojana Dragaš
17.	Savjetnik za finansijsko - računovodstvene poslove	Jovana Babović
18.	Službenik za javne nabavke	Rajka Ateljević
19.	Ekonom	Miloje Maljević

20.	Higijeničarka	Valentina Vučeljić
-----	---------------	--------------------

Centar je tokom 2024. godine angažovao jednu spoljnu saradnicu - doktoricu medicine rada.

R.br.	Zvanje	Ime i prezime
1.	Doktorica medicine rada	Sanja Simović

VII Aktivnosti organa Centra

1. Upravni odbor

Upravni odbor Centra za profesionalnu rehabilitaciju je u 2024. godini održao ukupno 6 (šest) sjednica na kojima je razmatrao pitanja od značaja za rad i funkcionisanje ustanove.

Prva sjednica Upravnog odbora (ukupno trideset osma po redu) održana je krajem januara i na istoj su usvojena sledeća akta:

1. Zapisnik sa 37 (trideset sedme) sjednice Upravnog odbora JU "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica
2. Odluka o usvajanju Izveštaja o radu Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za 2023. godinu
3. Odluka o usvajanju Finansijskog izveštaja, završnog računa Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za 2023. godine
4. Odluka o donošenju Finansijskog plana Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za 2024. godinu
5. Odluka o davanju saglasnosti na Plan javnih nabavki Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za 2024. godinu
6. Odluka o usvajanju Izveštaja o zaštiti i zdravlju na radu zaposlenih u Javnoj ustanovi "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za 2023. godinu
7. Odluka o usvajanju ažuriranog Vodiča za slobodan pristup informacijama u posjedu Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica

Druga sjednica Upravnog odbora (ukupno trideset deveta po redu) održana je, takođe krajem januara i na istoj su usvojena sledeća akta:

1. Zapisnik sa 38 (trideset osme) sjednice Upravnog odbora JU "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica
2. Odluka o usvajanju Finansijskog izveštaja, završnog računa Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za 2023. Godinu

Treća sjednica Upravnog odbora (ukupno četrdeseta po redu) održana je početkom maja i na istoj su usvojena sledeća akta:

1. Zapisnik sa 39 (trideset devete) sjednice Upravnog odbora JU "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica
2. Zaključak o upoznavanju i prihvatanju Izvještaja o radu Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za I kvartal 2024. godine
3. Zaključak o upoznavanju i prihvatanju finansijskih izvještaja Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za I kvartal 2024. godine
4. Zaključak kojim se predsjednik Upravnog odbora ovlašćuje da u ime Upravnog odbora može donositi odluke o uvećanju zarada po osnovu ostvarenih rezultata u radu za direktora Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica
5. Zaključak o upoznavanju sa informacijom o obezbjeđivanju prostornog kapaciteta neophodnog za osnivanje i rad Zavoda za vještačenje invaliditeta
6. Zaključak o upoznavanju sa informacijom o ishodu postupka inspekcijskog pregleda

Četvrta sjednica Upravnog odbora (ukupno četrdeset prva po redu) održana je krajem jula i na istoj su usvojena sledeća akta:

1. Zapisnik sa 40 (četrdesete) sjednice Upravnog odbora JU "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica
2. Zaključak o upoznavanju i prihvatanju Izvještaja o radu Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za II kvartal 2024. godine
3. Zaključak o upoznavanju i prihvatanju finansijskih izvještaja Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za II kvartal 2024. godine
4. Zaključak o upoznavanju sa informacijom o ishodu postupka inspekcijskog pregleda
5. Zaključak o upoznavanju sa informacijom o ishodu sudskog postupka

Peta sjednica Upravnog odbora (ukupno četrdeset druga po redu) održana je početkom decembra i na istoj su usvojena sledeća akta:

1. Zapisnik sa 41 (četrdeset prve) sjednice Upravnog odbora JU "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica
2. Zaključak o upoznavanju i prihvatanju Izvještaja o radu Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za III kvartal 2024. godine
3. Zaključak o upoznavanju i prihvatanju finansijskih izvještaja Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za III kvartal 2024. godine

Šesta sjednica Upravnog odbora (ukupno četrdeset treća po redu) održana je krajem decembra i na istoj su usvojena sledeća akta:

1. Zapisnik sa 42 (četrdeset druge) sjednice Upravnog odbora JU "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica
2. Odluka o donošenju Plana i programa rada Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica za 2025. godinu

2. Direktor

U okviru svojih ovlaštenja, direktor je u izvještajnom periodu u cilju zakonitog rada i kvalitetnog vršenja poslova propisanih Zakonom i Statutom Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica, sproveo brojne aktivnosti. Direktor je organizovao rad u Centru i koordinisao svim aktivnostima navedenim u ovom izvještaju.

VIII Aktivnosti organizacionih jedinica Centra

Aktivnosti svih organizacionih jedinica Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica realizovane su u skladu sa Planom i programom rada Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica, za 2024. godinu, broj br. UO/37-3/2023 od 28.12.2023. godine koji je usvojen na 37 (trideset sedmoj) sjednici Upravnog odbora, Odlukom broj UO/37-4/2023 od 28.12.2023. godine.

1. Sektor za profesionalnu rehabilitaciju

1.1. Pomoćnica direktora

Pomoćnica direktora je, u okviru svojih ovlaštenja, u izvještajnom periodu sprovela niz aktivnosti u cilju zakonitog i kvalitetnog vršenja poslova iz nadležnosti Sektora za profesionalnu rehabilitaciju. Takođe, pomoćnica direktora organizovala je rad i kordinisala svim aktivnostima navedenim u izvještaju za Sektor za profesionalnu rehabilitaciju

1.2. Odjeljenje za profesionalnu rehabilitaciju

U sklopu Odjeljenja za profesionalnu rehabilitaciju funkcioniše stručni tim koji spovodi mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije u skladu sa Standardima za sprovođenje mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije. Mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije propisane su članom 12 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom.

Proces profesionalne rehabilitacije obuhvata razne aspekte koje kroz rad na mjerama i aktivnostima razvijamo somatski, psihološki, socijalni, pedagoški, radno-profesionalni i društveno-rekreativni, koji obezbjeđuju cjelovitost i uspješnost profesionalne rehabilitacije. Kroz ove vidove podrške Centar podstiče osnaživanje svih teže zapošljivih lica, kako bi postali što konkurentniji na tržištu rada, našli odgovarajuće zaposlenje,

zadržali postojeće, poboljšali svoje uslove rada i dr. i na taj način unaprijedili svoju samostalnost. Sprovođenje mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije u Centru predstavlja unaprijeđen sistem podrške i usluga usmjerenih ka konkretnom korisniku i usklađen sa individualnim potrebama korisnika, kako bi svim osobama koje prolaze kroz proces profesionalne rehabilitacije na jednom mjestu obezbijedili objedinjene sve potrebne oblike stručne pomoći i podrške.

Članice stručnog tima uredno su tokom cijele godine uredno izvršavale sve radne zadatke i dodatne aktivnosti, bez obzira na privremenu spriječenost za rad pojedinih članica tima. Zaposlene su prisustvovala timskim sastancima, izrađivale su nedeljne planove rada stručnog tima, radile su na izradi upitnika za analizu radnog mjesta. Predano su pristupale analizi i konsultacijama kako bi unaprijedile sprovođenje dosadašnjih mjera ali i mjera koje su timskim planovima planirane za sprovođenje u bližem vremenskom periodu. Zaposlene u Odjeljenju za profesionalnu rehabilitaciju su obavljale aktivnosti koje su bile od velikog značaja za rad sa učesnicima i rad Centra uopšte.

I kvartal

U I kvartalu članice stručnog tima su nastavile sa izvođenjem Mjere 12 sa učesnicima kojima je Centar kroz Mjeru - 6 pomogao da pronađu odgovarajuća radna mjesta kod poslodavaca AD "Pošta Crne Gore" Podgorica, DOO "Velma" Podgorica i DOO "Mixo" Podgorica. U skladu sa Pravilnikom o standardima za sprovođenje mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije i Timskim planom praćenja učesnika/ca na radnom mjestu članice stručnog tima su redovno obavljale posjete učesnicima kod navedenih poslodavaca. Po obavljenim posjetama pristupale su analizi i obradi dobijenih podataka i izradi mjesečnih izvještaja. Realizacijom navedenih aktivnosti postignut je cilj, da se pomogne pojedincu i njegovom radnom okruženju da bude uspješan u obavljanju radnih zadataka, da se uključi u radno okruženje i da ostvari komunikaciju sa saradnicima na poslu, da posao zadrži i njemu napreduje.

Dakle, tokom izvještajnog perioda Mjera 12 je izvedena sa 4 učesnika/ce u ukupnom trajanju od 15h 50min, članica stručnog tima u posjeti kod poslodavaca.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	M.V.	12	06.12.2023. - 05.01.2024.	go
			06.01.2024. - 05.02.2024.	1h 50min
			06.02.2024. - 05.03.2024.	1h 30min
			06.03.2024.- 05.04.2024.	1h 30min
2.	N.V	12	05.12.2023. - 04.01.2024.	go
			05.01.2024. - 04.02.2024.	1h 30min
			05.02.2024. - 04.03.2024.	1h 30min
			05.03.2024. - 04.04.2024.	1h 30min
3.	M.J.	12	07.12.2023. - 06.01.2024.	go

			07.01.2024. - 06.02.2024.	1h 30min
			07.02.2024. - 06.03.2024.	1h 30min
			07.03.2024. - 06.04.2024.	1h 30min
4.	M.Š.	12	06.03.2024.- 05.04.2024.	2h
UKUPNO				15h 50min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnike M.V., N.V., M.J., M.Š. sa kojima je u izvještajnom period realizovao Mjeru - 12, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti blagovremeno ih dostavio ZZZCG. Aktivnosti u realizaciji Mjere 12 - Praćenje lica sa invaliditetom na radnom mjestu nakon zaposlenja, za učesnicu A.M. zaposlenu kod poslodavca DOO "Velma" Podgorica, nijesu realizovane za izvještajni period zbog toga što je učesnica bila privremeno spriječenost za rad, o čemu je obaviješten ZZZCG Biro rada Podgorica.

Imajući u vidu da su ugovori o radu za učesnike Mjere 12, M.V., N.V., M.J isticali krajem januara 2024. godine, Centar se u predhodnom periodu obratio AD "Pošta Crne Gore" Podgorica molbom za razmatranje mogućnosti produženja ugovora za ova tri učesnika čime je pružio dodatnu podršku učesnicima.

U cilju zapošljavanja tri učesnika u AD "Pošta Crne Gore" Podgorica, članice stručnog tima su im pružale kontinuiranu pomoć, motivišući učesnike da budu strpljivi i da vjeruju da će doći do produženja njihovog ugovora o radu. Tim povodom su održavale intenzivnu komunikaciju i razmjenu informacija putem telefona sa predstavnikom poslodavca. Poslodavac je 12.01.2024. godine raspisao oglas, nakon čega su članice stručnog tima učesnicima pružile podršku prilikom prijave na isti. Nakon sprovedenog oglasa i intervjua naša tri učesnika su dana 24.01.2024. godine potpisali ugovor o radu u trajanju od 12 mjeseci.

Stručni tim Centra kontinuirano je izvodio Mjeru 6 - pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta, sprovodeći sledeće aktivnosti: individualan rad sa učesnicima, usmjeravanje učesnika prema potencijalnim poslodavcima i slobodnim radnim mjestima, praćenje slobodnih radnih mjesta, upoređivanje profila zahtjeva radnog mjesta sa profilom sposobnosti, znanja i interesa konkretnog učesnika i sl. Članice stručnog tima su tokom ovog izvještajnog perioda pratile oglase na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i oglase objavljene na drugim portalima, motivisale učesnike za poslove koji su bili u skladu sa njihovim profesionalnim profilima.

Nakon uključivanja u mrežu poslodavaca, DOO "Mixo" Podgorica je iskazalo interesovanje za zapošljavanje lica sa invaliditetom na radnom mjestu pomoćna krojačica/šnajderka. Za potrebe navedenog poslodavca stručni tim je u predhodnom periodu procijenio, a na osnovu profesionalnog profila, interesovanja i motivacije, da učesnica M.Š. može biti potencijalna kandidatkinja za pomenuto radno mjesto. Stručni tim je učesnicu M.Š. usmjerio ka poslodavcu DOO "Mixo" Podgorica, sa kojim je učesnica u ovom izvještajnom periodu, zaključila Ugovor o radu na određeno vrijeme.

Prilikom širenja mreže poslodavaca, zajedničkim zalaganjem svih zaposlenih u Centru, uspostavljena je saradnja sa novim poslodavcem DOO "CODE 61" Podgorica koji je iskazao interesovanje za zapošljavanje lica sa invaliditetom na radnom mjestu asistent u kancelarijskim i terenskim poslovima. Za potrebe navedenog poslodavca stručni tim je procijenio da na osnovu profesionalnog profila, interesovanja i motivacije učesnik J.R. može biti potencijalni kandidat za predmetno radno mjesto. Stručni tim je pomenutog učesnika usmjerio ka pomenutom poslodavcu sa kojim je učesnik zaključio Ugovor o radu na određeno vrijeme. Navedenom poslodavcu upućen je zahtjev za uključivanje u mrežu poslodavaca.

Zapošljavanjem učesnika/ca kroz realizaciju aktivnosti Mjere 6 ostvaren je rezultat, a to je smanjenje opasnosti od učvršćivanja negativnih iskustava prilikom uključivanja u realnu radnu sredinu, smanjivanje mogućnosti formiranja negativnih stavova prema učesnicima kod poslodavaca, uspostavljanje mogućnosti za nova uključivanja i zaposlenja kao i bolju informisanost i spremnost poslodavaca za odgovarajuću integraciju učesnika u rad.

Dakle, tokom izvještajnog perioda Mjera 6 je realizovana sa 2 učesnika/ce u ukupnom trajanju od 4h 05min, u koje nije uračunato vrijeme koje su stručne radnice provele na sastancima sa poslodavcima, kao ni komunikacija putem telefona/mejla sa obje zainteresovane strane.

R.br.	Učesnik/ce	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/cama
1.	M.Š.	6	29.07.2022. - 05.02.2024.	3h 05min
2.	J.R.	6	12.03.2024. - 21.03.2024	1h
UKUPNO				4h 05min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnicu/ka M.Š. i J.R. sa kojima je u izvještajnom periodu realizovao Mjeru - 6, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti blagovremeno ih dostavio ZZZCG.

Tokom ovog izvještajnog perioda, stručni tim je nakon izrade izvještaja za Mjeru 2, dana 11.01.2024. godine sa predstavnicom Zavoda za zapošljavanje Crne Gore - Biroa rada Podgorica održao sastanak sa ciljem zaključenja mjere. Sastanak je održan u skladu sa obavezama iz Ugovora o izvođenju mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije. Članice stručnog tima predstavile su pojedinačne izvještaje kao i zaključke o postignutim rezultatima i potrebnom upućivanju učesnika u ostale mjere profesionalne rehabilitacije. Dana 15.01.2024. godine učesnicima/ama je saopšteno zaključno mišljenje stručnog tima.

Dakle, u okviru Mjere 2 realizovane su aktivnosti kojima je prisustvovala grupa od devet učesnika/ca. Mjera je izvedena u trajanju od 78h 20min individualnog rada i 168 grupnog rada.

R.br.	Učesnici/ce	Mjera	Broj sati individualnog i grupnog rada sa učesnikom/com		Ukupno I i G rada
			Individualni rad	Grupni rad	
1.	V.C.	2	6h 10min	20h	26h 10min
2.	D.M.	2	9h 30min	16h	25h 30min
3.	J.R.	2	8h 50min	20h	28h 50min
4.	G.Č.	2	9h 05min	20h	29h 05min
5.	M.J.	2	9h 15min	20h	29h 15min
6.	S.R.	2	9h 55min	20h	29h 55min
7.	S.Z.	2	10h 40min	20h	30h 40min
8.	A.B.	2	8h 15min	16h	24h 15min
9.	M.M.	2	6h 40min	16h	22h 40min
UKUPNO			78h 20min	168h	246h 20min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti blagovremeno ih dostavio ZZZCG.

U mjesecu decembru 2023.godine Centar dobija upute za 6 zaposlenih učesnika/ca i to u Mjere 1, 2, 7, 8 i 9. Realizaciju ovih mjera, počev od Mjere 1, članice stručnog tima započinju u januaru 2024. god. Kada je ova grupa učesnika u pitanju naglasimo da su učesnici već u ranije zasnovanim radnim odnosima, te nakon Mjera 1 i 2, slijedi sprovođenje Mjera 7, 8 i 9.

U Mjeri 1 - savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja, rađeni su intervjui, uvidi i analiza medicinske dokumentacije, obrađivana je potrebna dokumentacija za personalna dosijea, vođene su evidencije prisutnosti korisnika, sačinjavani izvještaji. Rad stručnog tima sa učesnicima praćen je timskim sastancima, pripremama, konsultacijama, promjeni u organizaciji, preraspodjeli poslova i plansko prilagođavanje termina individualnog rada. Članice stručnog tima su nakon što su zaključile Mjere 1 analizom i obradom dobijenih podataka i informacija pristupile izradi izvještaja. Saopštavanjem pojedinačnog i zaključnog mišljenja učesnicima obavljeno je individualno čime je zaključena Mjera 1 - savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja.

U okviru Mjere 1 realizovane su aktivnosti kojima je prisustvovalo šest zaposlenih učesnika/ca. Mjera je izvedena u trajanju od 13h 45min individualnog rada.

R.br.	Učesnici/ce	Mjera	Broj sati individualnog i grupnog rada sa učesnikom/com		Ukupno I i G rada
			Individualni rad	Grupni rad	
1.	A.N.	1	2h	0	2h
2.	S.Š.	1	2h 30min	0	2h 30min
3.	N.V.	1	2h 20min	0	2h 20min
4.	V.V.	1	2h 30min	0	2h 30min
5.	F.M.	1	2h 15min	0	2h 15min
6.	L.B.	1	2h 10min	0	2h 10min
UKUPNO			13h 45min	0	13h 45min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, za učesnike/ce sa kojima je u izvještajnom period realizovao Mjeru - 1, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti blagovremeno ih dostavio ZZZCG.

Tokom ovog izvještajnog perioda, stručni tim je nastavio da izvodi Mjeru 2 - utvrđivanje preostale radne sposobnosti, sa 6 zaposlenih učesnika Članice stručnog tima su sprovodile aktivnosti predviđene Pravilnikom, uz stalno unapređenje i unošenje novina u radu sa učesnicima. Rad stručnog tima sa učesnicima praćen je timskim sastancima, pripremama, konsultacijama, promjeni u organizaciji, preraspodjeli poslova i plansko prilagođavanje termina individualnog i grupnog rada sa učesnicima. Sa ciljem unapređenja rada sa učesnicima mjera i aktivnosti organizvani su nedeljni timski sastanci, a vrlo često, kada bi situacija to nalažala, stručni tim je održavao i dodatne sastanke. Svi sastanci su održani s ciljem izvještavanja i upoznavanja sa sprovedenim aktivnostima, njihove stručne analize, razmjena dobijenih rezultata o učesnicima mjera stručne analize istih sa ciljem realne procjene, usklađivanja termina individualnog i grupnog rada sa učesnicima, donošenja nedeljnih planova rada i utvrđivanja predloga za budući rad.

Nakon završenih aktivnosti sa učesnicima stručni tim bi pristupio obradi i sintezi dobijenih podataka, ocjeni funkcionisanja pojedinaca i prognostičkoj ocjeni i pristupio izradi Izvještaja.

Zaključivanje Mjere 2 i saopštavanje zaključnog mišljenje stručnog tima i predstavnikom ZZZCG obavljeno je 15.03.2024. godine. Predmetni sastanak je održan u skladu sa obavezama iz Ugovora o izvođenju mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije. Članice stručnog tima predstavile su pojedinačne izvještaje kao i zaključke o postignutim rezultatima i predstavile za svakog učesnika karakteristike za pojedina radna mjesta koja pokrivaju. Nakon sastanka učesnicima je saopšteno zaključno mišljenje stručnog tima.

Dakle, u okviru Mjere 2 realizovane su aktivnosti kojima je prisustvovala grupa od šest zaposlenih učesnika/ca. Mjera je izvedena u trajanju od 43h 30min individualnog rada i 15h grupnog rada.

R.br.	Učesnici/ce	Mjera	Broj sati individualnog i grupnog rada sa učesnikom/com		Ukupno I i G rada
			Individualni rad	Grupni rad	
1.	A.N.	2	8h 30min	3h	11h 30min
2.	I.B.	2	9h	3h	12h
3.	S.Š.	2	6h 10min	3h	9h 10min
4.	V.V.	2	8h	0h	8h
5.	N.V.	2	6h 40min	3h	9h 40min
6.	F.M.	2	5h 10min	3h	8h 10min
UKUPNO			43h 30min	15h	58h 30min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti dostavio ih ZZZCG. Za 6 (šest) zaposlenih učesnika u narednom periodu slijede aktivnosti u realizaciji Mjera 7, 8 i 9.

Za učesnicu M.P. zaposlenu kod poslodavca DOO "Tobacco S Press" Podgorica stručni tim dao predlog narednih aktivnosti uključivanje/upućivanje u Mjeru 10 - Osposobljavanje za rad na konkretnom radnom mjestu, i sačinio Individualni plan osposobljavanja broj: 2024-261 od 29.02.2024.godine, koji je prema Pravilniku usaglašen sa učesnicom, poslodavcem i Zavodom za zapošljavanje Crne Gore. Nakon sprovedenih aktivnosti Zavod je uputio učesnicu u Mjeru 10, dalje aktivnosti za navedenu mjeru biće realizovane u narednom periodu.

II kvartal

U II kvartalu članice stručnog tima su nastavile sa izvođenjem Mjere 12 sa učesnicima kojima je Centar kroz Mjeru - 6 pomogao da pronađu odgovarajuća radna mjesta kod poslodavaca AD "Pošta Crne Gore" Podgorica, DOO "Velma" Podgorica, DOO "Mixo" Podgorica, DOO "Code 61" Podgorica i DOO "ION Solutions" Podgorica. U skladu sa Pravilnikom o standardima za sprovođenje mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije i Timskim planom praćenja učesnika/ca na radnom mjestu članice stručnog tima su redovno obavljale posjete učesnicima/ma kod navedenih poslodavaca. Po obavljenim posjetama pristupale su analizi i obradi dobijenih podataka i izradi mjesečnih izvještaja. Realizacijom navedenih aktivnosti postignut je cilj, da se pomogne pojedincu i njegovom

radnom okruženju da bude uspješan u obavljanju radnih zadataka, da se uključi u radno okruženje i da ostvari komunikaciju sa saradnicima na poslu, da posao zadrži i njemu napreduje.

Dakle, tokom izvještajnog perioda Mjera 12 je izvedena sa 7 učesnika/ca u ukupnom trajanju od 16h, koje su članice stručnog tima provele u posjeti kod poslodavaca.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	M.V.	12	06.04.2024. - 05.05.2024.	1h 30min
2.	N.V.	12	05.04.2024. - 04.05.2024.	1h 30min
3.	M.J.	12	07.04.2024. - 06.05.2024.	1h 30min
4.	M.Š.	12	06.04.2024. - 05.05.2024.	1h 30min
			06.05.2024. - 05.06.2024.	1 h 30min
5.	A.M.	12	06.04.2024. - 05.05.2024.	1h 30min
			06.05.2024. - 05.06.2024.	1h 30min
6.	J.R.	12	10.04.2024. - 09.05.2024.	2h
			10.05.2024. - 09.06.2024.	1h 30min
7.	S.O.	12	23.05.2024. - 22.06.2024.	2h
UKUPNO				16h

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnike A.M., M.Š., J.R., S.O. sa kojima je u izvještajnom period realizovao Mjeru - 12, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti blagovremeno ih dostavio ZZZCG. Za učesnike Mjere 12, M.V., N.V., M.J koji su zaposleni u AD "Pošta Crne Gore" Podgorica, nakon izvođenja Mjere - 12 u trajanju od jedanaest mjeseci i nakon što je utvrđeno da je postignut cilj Mjere, članice stručnog tima su izradile Završni izvještaj i dostavile ga ZZZCG.

Stručni tim Centra je kontinuirano izvodio Mjeru 6 - pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta, sprovodeći sledeće aktivnosti: individualan rad sa učesnicima, usmjeravanje učesnika prema potencijalnim poslodavcima i slobodnim radnim mjestima, praćenje slobodnih radnih mjesta, upoređivanje profila zahtjeva radnog mjesta sa profilom sposobnosti učesnika, znanja i interesa konkretnog učesnika i sl. Članice stručnog tima su tokom ovog izvještajnog perioda pratile oglase na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i oglase objavljene na drugim portalima i medijima te u skladu sa njihovim profesionalnim mogućnostima i interesovanjima upoznavale učesnike ove mjere sa potencijalnim radnim mjestima.

Realizacijom programskih aktivnosti stručnog tima Centra, a u cilju pronalaženja odgovarajućeg radnog mjesta za učesnika S.O. uspostavljen je kontakt sa više poslodavaca. Samostalnim traženjem radnog mjesta učesnika i redovnim aktivnostima stručnog tima, uspostavljena je saradnja sa poslodavcem DOO "ION SOLUTIONS"

Podgorica, koji se bavi implementacijom smart sistema i sistema automatike. Nakon uspostavljenje saradnje, poslodavac je shodno potrebama firme za učesnika S.O. ponudio slobodno radno mjesto magacioner. Prilikom posredovanja u zapošljavanju i podrške u realizaciji zaposlenja učesnika, u neposrednom kontaktu sa predstavnikom poslodavca i prilikom obilaska potencijalnog radnog mjesta, stručni tim je istog upoznao sa formalnim obrazovanjem i sa drugim karakteristikama učesnika. Pri tome je predstavnik poslodavca upoznat i sa učesnikovim teškoćama i ograničenjima u radu, te mogućim prilagođavanjem u cilju njegovog zaposlenja, ličnog prilagođavanja i očuvanja radnog mjesta. Naprijed navedene aktivnosti rezultirale su zaposlenjem učesnika S.O. u ovom izvještajnom periodu, odnosno njegovim zaključivanjem Ugovora o radu na određeno vrijeme sa DOO "ION SOLUTIONS" Podgorica.

Zapošljavanjem učesnika kroz realizaciju aktivnosti Mjere 6 ostvaren je rezultat, i to: smanjenje opasnosti od učvršćivanja negativnih iskustava prilikom uključivanja u realnu radnu sredinu, smanjivanje mogućnosti formiranja negativnih stavova prema učesnicima/ma kod poslodavaca, uspostavljanje mogućnosti za nova uključivanja i zaposlenja kao i bolju informisanost i spremnost poslodavaca za odgovarajuću integraciju učesnika/ca u rad.

Mjera 6 je realizovana sa jednim učesnikom u ukupnom trajanju od 7h, u koje nije uračunato vrijeme koje su stručne radnice provele na sastancima sa poslodavcima, kao ni komunikacija putem telefona/mejla sa obje zainteresovane strane.

R.br.	Učesnik/ce	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/cama
1.	S.O.	6	28.03.2023. - 11.04.2024.	7h
UKUPNO				7h

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnika S.O. sa kojim je u izvještajnom period realizovao Mjeru - 6, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti blagovremeno ih dostavio ZZZCG.

Nakon realizovane Mjere 2 sa 6 šest zaposlenih učesnika, stručni tim je nastavio sa realizacijom Mjere 7 - analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, Mjere 8 - izada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lica sa invaliditetom i Mjere 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lica sa invaliditetom na tom radnom mjestu.

Članice stručnog tima pristupile su realizaciji Mjere 7 - analizi konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja kako bi na sistematičan način utvrdile zahtjeve i opterećenje na

radnom mjestu, tehničke uslove, tehnološke uslove, organizaciju procesa rada, ekološka opterećenja, opasnost od nesreća, fizička opterećenja i psihosenzorne zahtjeve.

Mjera 7 - analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, izvedena je sa 5 učesnika u ukupnom trajanju od 66h.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	F.M.	7	04.04.2024. - 15.04.2024.	16h
2.	S.Š.	7	16.04.2024. - 07.05.2024.	13h
3.	L.B.	7	17.04.2024. - 25.04.2024.	11h
4.	A.N.	7	23.04.2024. - 07.05.2024.	13h
5.	N.V.	7	24.04.2024. - 07.05.2024.	13h
UKUPNO				66h

Članice stručnog tima su nakon posjete radnom mjestu, analize i obrade dobijenih podataka i informacija pristupile izradi izvještaja o obavljenim aktivnostima

Nakon realizovane Mjere 7, članice stručnog tima su nastavile sa realizacijom Mjere 8 - Izada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lice sa invaliditetom koja se izvodi u skladu sa predhodno urađenom analizom uslova na radnom mjestu i obuhvata prilagođavanje radnih objekata, sredstava rada, zaštitnih sredstava, radnog okruženja, dostupnosti, radnog namještaja, procesa izvođenja radnih zadataka, kao i potrebnog obrazovanja i osposobljavanja za rad na konkretnom radnom mjestu.

Mjera 8 - izada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lice sa invaliditetom, izvedena je sa šest učesnika u ukupnom trajanju od 30h.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	F.M.	8	18.04.2024. - 30.04.2024.	8h
2.	S.Š.	8	08.05.2024. - 14.05.2024.	4h

3.	L.B.	8	26.04.2024. - 13.05.2024.	6h
4.	A.N.	8	09.05.2024. - 13.05.2024.	5h
5.	N.V.	8	09.05.2024. - 14.05.2024.	7h
UKUPNO				30h

Članice stručnog tima su nakon analize i obrade dobijenih podataka i informacija pristupile izradi mjesečnog izvještaja o obavljenim aktivnostima.

Nakon sačinjenog izvještaja za Mjeru 8, članice stručnog tima su nastavile sa realizacijom Mjere 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom na tom radnom mjestu. Mjera 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad je zasnovana na predhodno urađenoj psihofizičkoj i funkcionalnoj sposobnosti učesnika i testiranju primjerenosti pomagala u procesu obavljanja posla u cilju poboljšanja radne efikasnosti Mjera 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom na tom radnom mjestu, izvedena je sa šest učesnika u ukupnom trajanju 25h.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	F.M.	9	09.05.2024. - 03.06.2024.	7h
2.	S.Š.	9	30.05.2024. - 03.06.2024.	4h
3.	L.B.	9	31.05.2024. - 03.06.2024.	4h
4.	A.N.	9	24.05.2024. - 03.06.2024.	6h
5.	N.V.	9	28.05.2024. - 03.06.2024.	4h
UKUPNO				25h

Članice stručnog tima su nakon analize i obrade dobijenih podataka i informacija pristupile izradi mjesečnog izvještaja o obavljenim aktivnostima.

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je ZZZCG dostavio izvještaje za učesnike/ce o realizovanim mjerama i aktivnostima profesionalne rehabilitacije kao i dnevne evidencije o prisutnosti učesnika/ca za Mjeru 7 - analiza konkretnog radnog

mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, Mjeru 8 - izada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lica sa invaliditetom, i Mjeru 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lica sa invaliditetom na tom radnom mjestu.

Prema uputu ZZZCG - Biro rada Podgorica od 15.03.2024.godine, Centar je počeo sa realizacijom Mjere 1 sa grupom od 9 (devet) učesnika/ca. U Mjeri 1 - savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja, rađeni su intervjui, uvidi i analiza medicinske dokumentacije, obrađivana je potrebna dokumentacija za personalne dosjee, vođene su evidencije prisutnosti korisnika, sačinjavani izvještaji. Rad stručnog tima sa učesnicima praćen je timskim sastancima, pripremama, konsultacijama, promjeni u organizaciji, preraspodjeli poslova i plansko prilagođavanje termina individualnog rada. Članice stručnog tima su nakon što su zaključile Mjeru 1 analizom i obradom dobijenih podataka i informacija pristupile izradi izvještaja. Saopštavanje pojedinačnog i zaključnog mišljenja učesnicima obavljeno je individualno čime je zaključena Mjera 1 - savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja.

U okviru Mjere 1 realizovane su aktivnosti kojima je prisustvovalo devet učesnika/ca. Mjera je izvedena u trajanju od 20h 10min individualnog rada i 16h grupnog rada.

R.br.	Učesnici/ce	Mjera	Broj sati individualnog i grupnog rada sa učesnikom/com		Ukupno I i G rada
			Individualni rad	Grupni rad	
1.	N.R.	1	3h 15min	2h	5h 15min
2.	S.M.	1	3h 30min	1h	4h 30min
3.	D.N.	1	2h 20min	2h	4h 20min
4.	R.I.	1	1h 50min	1h	2h 50min
5.	S.R.	1	2h 15min	2h	4h 15min
6.	J.M.	1	1h 30min	2h	3h 30min
7.	Š.D.	1	1h 30min	2h	3h 30min
8.	I.K.	1	2h 30min	2h	4h 30min
9.	N.A.	1	1h 30min	2h	3h 30min
U K U P N O			20h 10min	16	36h 10min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnike/ce sa kojima je u izvještajnom period realizovao Mjeru - 1, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti blagovremeno ih dostavio ZZZCG.

Tokom ovog izvještajnog perioda, stručni tim je nastavio da izvodi Mjeru 2 - utvrđivanje preostale radne sposobnosti, sa 9 učesnika. Članice stručnog tima su sprovodile aktivnosti predviđene Pravilnikom, uz stalno unapređenje i unošenje novina u radu sa

učesnicima. Rad stručnog tima sa učesnicima praćen je timskim sastancima, pripremama, konsultacijama, promjeni u organizaciji, preraspodjeli poslova i plansko prilagođavanje termina individualnog i grupnog rada sa učesnicima. Sa ciljem unapređenja rada sa učesnicima mjera i aktivnosti organizvani su nedeljni timski sastanci, a vrlo često, kada bi situacija to nalažala, stručni tim je održavao i dodatne sastanke. Svi sastanci su održani s ciljem izvještavanja i upoznavanja sa sprovedenim aktivnostima, njihove stručne analize, razmjena dobijenih rezultata o učesnicima mjera stručne analize istih sa ciljem realne procjene, usklađivanja termina individualnog i grupnog rada sa učesnicima, donošenja nedeljnih planova rada i utvđivanja predloga za budući rad.

Nakon završenih aktivnosti sa učesnicima stručni tim je pristupio obradi i sintezi dobijenih podataka, ocjeni funkcionisanja pojedinaca i prognostičkoj ocjeni i pristupio izradi Izvještaja.

Članice stručnog tima su dana 28.06.2024. godine sa predstavnicom Zavoda za zapošljavanje Crne Gore - Biroa rada Podgorica održale sastanak sa ciljem zaključenja mjere. Sastanak je održan u skladu sa obavezama iz Ugovora o izvođenju mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije. Članice stručnog tima predstavile su pojedinačne izvještaje kao i zaključke o postignutim rezultatima i potrebnom upućivanju učesnika u ostale mjere profesionalne rehabilitacije. Zaključno mišljenje stručnog tima učesnicima je saopšteno početkom narednog izvještajnog perioda i u skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je izvještaje sa evidencijama prisutnosti dostavio ZZZCG. III kvartal

U III kvartalu članice stručnog tima su nastavile sa izvođenjem Mjere 12 sa učesnicima kojima je Centar kroz Mjeru - 6 pomogao da pronađu odgovarajuća radna mjesta kod poslodavaca DOO "Velma" Podgorica, DOO "Mixo" Podgorica i DOO "ION Solutions" Podgorica. U skladu sa Pravilnikom o standardima za sprovođenje mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije i Timskim planom praćenja učesnika/ca na radnom mjestu članice stručnog tima su redovno obavljale posjete učesnicima/ma kod navedenih poslodavaca. Po obavljenim posjetama pristupale su analizi i obradi dobijenih podataka i izradi mjesečnih izvještaja. Realizacijom navedenih aktivnosti postignut je cilj, da se pomogne pojedincu i njegovom radnom okruženju da bude uspješan u obavljanju radnih zadataka, da se uključi u radno okruženje i da ostvari komunikaciju sa saradnicima na poslu, da posao zadrži i njemu napreduje.

Dakle, tokom izvještajnog perioda Mjera 12 je izvedena sa 3 učesnika/ce u ukupnom trajanju od 11h 30min, koje su članice stručnog tima provele u posjeti kod poslodavaca.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	M.Š.	12	06.06.2024. - 05.07.2024.	1h 30min
			06.07.2024. - 05.08.2024.	1 h
			06.08.2024. - 05.09.2024.	1h

2.	A.M.	12	06.06.2024. - 05.07.2024.	1h 30min
			06.07.2024. - 05.08.2024.	1h
			06.08.2024. - 05.09.2024.	1h
3.	S.O.	12	23.06.2024. - 22.07.2024.	1h
			23.07.2024. - 22.08.2024.	1h
			23.08.2024. - 22.09.2024.	2h 30min
UKUPNO				11h 30min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnike A.M, M.Š. i S.O. sa kojima je u izvještajnom periodu realizovao Mjeru - 12, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti blagovremeno ih dostavio ZZZCG.

Potrebno je navesti da za učesnika J.R. Mjera 12 nije realizovana po planu jer je došlo do isteka Ugovora o radu na radnom mjestu asistent u kancelarijskim i terenskim poslovima kod poslodavca DOO "CODE 61" Podgorica, o čemu je obaviješten ZZZCG.

Stručni tim Centra je kontinuirano izvodio Mjeru 6 - pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta, sprovodeći sljedeće aktivnosti: individualan rad sa učesnicima, usmjeravanje učesnika prema potencijalnim poslodavcima i slobodnim radnim mjestima, praćenje slobodnih radnih mjesta, upoređivanje profila zahtjeva radnog mjesta sa profilom sposobnosti učesnika, znanja i interesa konkretnog učesnika i sl. Članice stručnog tima su tokom ovog izvještajnog perioda pratile oglase na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i oglase objavljene na drugim portalima i medijima te u skladu sa njihovim profesionalnim mogućnostima i interesovanjima upoznavale učesnike ove mjere sa potencijalnim radnim mjestima.

Realizacijom programskih aktivnosti stručnog tima Centra, a u cilju pronalaženja odgovarajućeg radnog mjesta za učesnike/ce uspostavljen je kontakt sa poslodavcem DOO "CEROVO" Bar, nakon čega je istom poslat Zahtjev za uključivanje u mrežu poslodavaca.

U okviru Mjere 6, članice stručnog tima su pristupile izradi izvještaja za učesnice, kod kojih je tokom sprovođenja aktivnosti mjere došlo do dodatnih zdravstvenih problema i pogoršanja zdravstvenog stanja, što je u značajnoj mjeri uticalo na njihovo dalje radno funkcionisanje a samim tim i na dalju realizaciju mjera profesionalne rehabilitacije.

Centar za profesionalnu rehabilitaciju je u predhodnom izvještajnom period realizovao mjere 7, 8 i 9 sa pet učesnika/ca. U izvještajnom periodu članice stručnog tima su za potrebe poslodavaca kod kojih su ti učesnici/ce zaposleni/ne, sačinile izvještaj o realizovanim mjerama 7, 8 i 9, nakon čega su predmetni izvještaji dostavljeni istima.

Tokom ovog izvještajnog perioda, stručni tim je nastavio sa daljim aktivnostima u Mjeri 2 - utvrđivanje preostale radne sposobnosti. Nakon završenih aktivnosti sa učesnicima stručni tim je pristupio obradi i sintezi dobijenih podataka, ocjeni funkcionisanja pojedinaca i prognostičkoj ocjeni i pristupio izradi Izvještaja. Članice stručnog tima su dana 28.06.2024. godine sa predstavnicom Zavoda za zapošljavanje Crne Gore - Biroa rada Podgorica održale sastanak sa ciljem zaključenja mjere. Sastanak je održan u

skladu sa obavezama iz Ugovora o izvođenju mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije. Članice stručnog tima predstavile su pojedinačne izvještaje kao i zaključke o postignutim rezultatima i potrebnom upućivanju učesnika u ostale mjere profesionalne rehabilitacije. Zaključno mišljenje stručnog tima saopšteno je učesnicima 08, 09 i 10.07.2024. godine.

U okviru Mjere 2 realizovane su aktivnosti kojima je prisustvovalo devet učesnika/ca. Mjera je izvedena u trajanju od 92h 50min individualnog rada i 126h grupnog rada.

R.br.	Učesnici/ce	Mjera	Broj sati individualnog i grupnog rada sa učesnikom/com		Ukupno I i G rada
			Individualni rad	Grupni rad	
1.	J.M.	2	10h	19h	29h
2.	N.R.	2	11h 30min	19h	30h 30min
3.	I.K.	2	11h 30min	19h	30h 30min
4.	S.M.	2	14h 15min	12h	26h 15min
5.	S.R.	2	10h 20min	19h	29h 20min
6.	D.N.	2	9h 15min	19h	28h 15min
7.	R.I.	2	13h	7h	20h
8.	N.A.	2	10h 30min	12h	22h 30min
9.	Š.D.	2	2h 30min	0h	2h 30min
U K U P N O			92h 50min	126h	218h 50min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnike/ce sa kojima je u prethodnom izvještajnom periodu realizovao Mjeru - 2, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti dostavio ih ZZZCG.

Tokom ovog izvještajnog perioda, nakon realizovane Mjere 2, stručni tim je nastavio sa jednom zaposlenom učesnicom realizaciju Mjere 7 - analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, Mjere 8 - izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lica sa invaliditetom i Mjere 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lica sa invaliditetom na tom radnom mjestu.

Članice stručnog tima pristupile su realizaciji Mjere 7 - analizi konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja kako bi na sistematičan način utvrdile zahtjeve i opterećenje na radnom mjestu, tehničke uslove, tehnološke uslove, organizaciju procesa rada, ekološka opterećenja, opasnost od nesreća, fizička opterećenja i psihosenzorne zahtjeve.

Mjera 7 - analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, izvedena je sa jednom učesnicom u ukupnom trajanju od 22h.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	N.A.	7	11.07.2024. - 11.09.2024.	22h
UKUPNO				22h

Članice stručnog tima su nakon posjete radnom mjestu, analize i obrade dobijenih podataka i informacija pristupile izradi izvještaja o obavljenim aktivnostima.

Nakon realizovane Mjere 7, članice stručnog tima su nastavile sa realizacijom Mjere 8 - izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lica sa invaliditetom koja se izvodi u skladu sa prethodno urađenom analizom uslova na radnom mjestu i obuhvata prilagođavanje radnih objekata, sredstava rada, zaštitnih sredstava, radnog okruženja, dostupnosti, radnog namještaja, procesa izvođenja radnih zadataka, kao i potrebnog obrazovanja i osposobljavanja za rad na konkretnom radnom mjestu.

Mjera 8 - izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lica sa invaliditetom, izvedena je sa jednom učesnicom u ukupnom trajanju od 8h.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	N.A.	8	12.09.2024. - 24.09.2024.	8h
UKUPNO				8h

Članice stručnog tima su nakon analize i obrade dobijenih podataka i informacija pristupile izradi izvještaja o obavljenim aktivnostima.

Nakon sačinjenog izvještaja za Mjeru 8, članice stručnog tima su počele sa realizacijom Mjere 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lica sa invaliditetom na tom radnom mjestu. U okviru aktivnosti Mjere 9 članice stručnog tima su sa učesnicom obišle specijalizovane radnje koje se bave prodajom kancelarijskog namještaja i opremanjem poslovnih prostora kvalitetnim namještajem sa ergonomskim karakteristikama.

Zaposleni u Sektoru za profesionalnu rehabilitaciju Centru su u ovom izvještajnom periodu koristili pravo na godišnji odmor.

IV kvartal

U IV kvartalu članice stručnog tima su nastavile sa izvođenjem Mjere 12 sa učesnicima kojima je Centar kroz Mjeru - 6 pomogao da pronađu odgovarajuća radna mjesta kod poslodavaca DOO "Velma" Podgorica, DOO "Mixo" Podgorica i DOO "ION Solutions" Podgorica. U skladu sa Pravilnikom o standardima za sprovođenje mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije i Timskim planom praćenja učesnika/ca na radnom mjestu članice stručnog tima su redovno obavljale posjete učesnicima/ma kod navedenih poslodavaca. Po obavljenim posjetama pristupale su analizi i obradi dobijenih podataka i izradi mjesečnih izvještaja. Realizacijom navedenih aktivnosti postignut je cilj, da se pomogne pojedincu i njegovom radnom okruženju da bude uspješan u obavljanju radnih zadataka, da se uključi u radno okruženje i da ostvari komunikaciju sa saradnicima na poslu, da posao zadrži i njemu napreduje.

Dakle, tokom izvještajnog perioda Mjera 12 je izvedena sa 3 učesnika/ce u ukupnom trajanju od 9h, koje su članice stručnog tima provele u posjeti kod poslodavaca.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	M.Š.	12	06.09.2024. - 05.10.2024.	1h
			06.10.2024. - 05.11.2024.	1h
			06.11.2024. - 05.12.2024.	1h
2.	A.M.	12	06.09.2024. - 05.10.2024.	1h
			06.10.2024. - 05.11.2024.	1h
			06.11.2024. - 05.12.2024.	1h
3.	S.O.	12	23.09.2024. - 22.10.2024.	1h
			23.10.2024. - 22.11.2024.	1h
			23.11.2024. - 22.12.2024.	1h
UKUPNO				9h

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnike A.M, M.Š. i S.O. sa kojima je u izvještajnom periodu realizovao Mjeru - 12, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti i dostavio ih ZZZCG.

Stručni tim Centra je kontinuirano izvodio Mjeru 6 - pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta, sprovodeći sljedeće aktivnosti: individualan rad sa učesnicima, usmjeravanje učesnika prema potencijalnim poslodavcima i slobodnim radnim mjestima, praćenje slobodnih radnih mjesta, upoređivanje profila zahtjeva radnog mjesta sa profilom sposobnosti učesnika, znanja i interesa konkretnog učesnika i sl.

Članice stručnog tima su tokom ovog izvještajnog perioda pratile oglase na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i oglase objavljene na drugim portalima i medijima te u skladu sa njihovim profesionalnim mogućnostima i interesovanjima upoznavaile učesnike ove mjere sa potencijalnim radnim mjestima, radile na širenju mreže poslodavaca.

Nakon upućivanja učesnika/ca od strane ZZZCG - Biro rada Podgorica, Centar je počeo sa realizacijom Mjere 1 sa grupom od 8 (osam) učesnika/ca. U Mjeri 1 - savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja, rađeni su intervjui, uvidi i analiza medicinske dokumentacije, obrađivana je potrebna dokumentacija za personalne dosjee, vođene su evidencije prisutnosti korisnika, sačinjavani izvještaji. Rad stručnog tima sa učesnicima praćen je timskim sastancima, pripremama, konsultacijama, promjeni u organizaciji, preraspodjeli poslova i plansko prilagođavanje termina individualnog rada. Članice stručnog tima su nakon što su zaključile Mjeru 1 analizom i obradom dobijenih podataka i informacija pristupile izradi izvještaja. Saopštavanje pojedinačnog i zaključnog mišljenja učesnicima obavljeno je individualno čime je zaključena Mjera 1 - savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja.

U okviru Mjere 1 realizovane su aktivnosti kojima je prisustvovalo osam učesnika/ca. Mjera je izvedena u trajanju od 24h 45min individualnog rada i 4h grupnog rada.

R.br.	Učesnici/ce	Mjera	Broj sati individualnog i grupnog rada sa učesnikom/com		Ukupno I i G rada
			Individualni rad	Grupni rad	
1.	M.P.	1	2h	30min	2h 30min
2.	M.U.	1	3h 30min	30min	4h
3.	D.N.	1	2h 30min	30min	3h
4.	S.N.	1	2h 30min	30min	3h
5.	T.D.	1	3h 45min	30min	4h 15min
6.	S.R.	1	3h 30min	30min	4h
7.	N.M.	1	3h 30min	30min	4h
8.	B.J.	1	3h 30min	30min	4h
UKUPNO			24h 45min	4h	28h 45min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnike/ce sa kojima je u izvještajnom periodu realizovao Mjeru - 1, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti blagovremeno ih dostavio ZZZCG.

Tokom ovog izvještajnog perioda, stručni tim je nastavio da izvodi Mjeru 2 - utvrđivanje preostale radne sposobnosti, sa 9 učesnika. Članice stručnog tima su sprovodile aktivnosti predviđene Pravilnikom, uz stalno unapređenje i unošenje novina u radu sa učesnicima. Rad stručnog tima sa učesnicima praćen je timskim sastancima, pripremama, konsultacijama, promjeni u organizaciji, preraspodjeli poslova i plansko prilagođavanje termina individualnog i grupnog rada sa učesnicima. Sa ciljem unapređenja rada sa učesnicima mjera i aktivnosti organizvani su nedeljni timski sastanci, a vrlo često, kada bi situacija to nalogala, stručni tim je održavao i dodatne sastanke. Svi sastanci su održani s ciljem izvještavanja i upoznavanja sa sprovedenim aktivnostima, njihove stručne analize, razmjena dobijenih rezultata o učesnicima mjera stručne analize istih sa ciljem realne procjene, usklađivanja termina individualnog i grupnog rada sa učesnicima, donošenja nedeljnih planova rada i utvrđivanja predloga za budući rad.

Tokom ovog izvještajnog perioda, stručni tim je nastavio sa daljim aktivnostima u Mjeri 2 - utvrđivanje preostale radne sposobnosti. Nakon završenih aktivnosti sa učesnicima stručni tim je pristupio obradi i sintezi dobijenih podataka, ocjeni funkcionisanja pojedinaca i prognostičkoj ocjeni i pristupio izradi Izvještaja.

Članice stručnog tima su dana 24.12.2024. godine sa predstavnicom Zavoda za zapošljavanje Crne Gore - Biroa rada Podgorica održale sastanak sa ciljem zaključenja mjere. Sastanak je održan u skladu sa obavezama iz Ugovora o izvođenju mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije. Članice stručnog tima predstavile su pojedinačne izvještaje kao i zaključke o postignutim rezultatima i potrebnom upućivanju učesnika u ostale mjere profesionalne rehabilitacije. Zaključno mišljenje stručnog tima saopšteno je učesnicama/cima 26.12.2024.godine i 27.12.2024. godine.

U okviru Mjere 2 realizovane su aktivnosti kojima je prisustvovalo sedam učesnika/ca. Mjera je izvedena u trajanju od 56h 55min individualnog rada i 103h grupnog rada.

R.br.	Učesnici/ce	Mjera	Broj sati individualnog i grupnog rada sa učesnikom/com		Ukupno I i G rada
			Individualni rad	Grupni rad	

1.	M.P.	2	6h 45min	12h	18h 45min
2.	M.U.	2	7h 55min	19h	26h 55min
3.	D.N.	2	8h	4h	12h
4.	S.N.	2	7h	11h	18h
5.	S.R.	2	9h 30min	19h	28h 30min
6.	N.M.	2	8h 30min	19h	27h 30min
7.	B.J.	2	9h 15min	19h	28h 15min
UKUPNO			56h 55min	103h	159h 55min

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je za učesnike/ce sa kojima je u prethodnom izvještajnom periodu realizovao Mjeru - 2, izradio izvještaje i sa evidencijama prisutnosti dostavio ih ZZZCG.

Članice stručnog tima su u ovom kvartalnom period nastavile sa realizacijom Mjere 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom na tom radnom mjestu sa jednom učesnicom. Mjera 9 je zasnovana na prethodno urađenoj psihofizičkoj i funkcionalnoj sposobnosti učesnice i testiranju primjerenosti pomagala u procesu obavljanja posla u cilju poboljšanja radne efikasnosti.

Mjera 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom na tom radnom mjestu, izvedena je sa šest učesnika u ukupnom trajanju 8h.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	N.A.	9	30.09.2024. - 11.10.2024.	8h
UKUPNO				8h

Članice stručnog tima su nakon analize i obrade dobijenih podataka i informacija pristupile izradi izvještaja o obavljenim aktivnostima.

U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, Centar je ZZZCG dostavio izvještaje za učesnike/ce o realizovanim mjerama i aktivnostima profesionalne rehabilitacije kao i dnevne evidencije o prisutnosti učesnika/ca za Mjeru 7 - analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, Mjeru 8 - izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lice sa invaliditetom, i Mjeru 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom na tom radnom mjestu. Takođe, članice stručnog tima su izradile izvještaj o realizovanim mjerama 7, 8 i 9 za poslodavca i dostavile ga poslodavcu DOO "GAZIVODA D&R" Podgorica.

Tokom ovog izvještajnog perioda, nakon upućivanja dva učesnika u Mjere 7, 8 i 9 od strane ZZZCG Biroa rada Podgorica, stručni tim je započeo realizaciju Mjere 7 - analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, Mjere 8 - izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lice sa invaliditetom i Mjere 9 - izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lice sa invaliditetom na tom radnom mjestu.

Članice stručnog tima pristupile su realizaciji Mjere 7 - analizi konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja kako bi na sistematičan način utvrdile zahtjeve i opterećenje na radnom mjestu, tehničke uslove, tehnološke uslove, organizaciju procesa rada, ekološka opterećenja, opasnost od nesreća, fizička opterećenja i psihosenzorne zahtjeve.

Mjera 7 - analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, izvedena je sa dva učesnika u ukupnom trajanju od 32h.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	J.M.	7	07.11.2024. - 05.12.2024.	17h
2.	S.O.	7	07.11.2024. - 06.12.2024.	15h
UKUPNO				32h

Članice stručnog tima su nakon posjete radnom mjestu, analize i obrade dobijenih podataka i informacija pristupile izradi izvještaja o obavljenim aktivnostima.

Nakon realizovane Mjere 7, članice stručnog tima su nastavile sa realizacijom Mjere 8 - izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lice sa invaliditetom koja se izvodi u skladu sa prethodno urađenom analizom uslova na radnom mjestu i obuhvata prilagođavanje radnih objekata, sredstava rada, zaštitnih sredstava, radnog okruženja, dostupnosti, radnog namještaja, procesa izvođenja radnih zadataka, kao i potrebnog obrazovanja i osposobljavanja za rad na konkretnom radnom mjestu.

Mjera 8 - izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lice sa invaliditetom, izvedena je sa dva učesnika u ukupnom trajanju od 16h.

R.br.	Učesnik/ca	Mjera	Period izvođenja	Broj sati individualnog rada sa učesnikom/com
1.	J.M.	8	09.12.2024. - 23.12.2024.	8h
2.	S.O.	8	10.12.2024. - 23.12.2024.	8h
UKUPNO				16h

Članice stručnog tima su nakon analize i obrade dobijenih podataka i informacija pristupile izradi izvještaja o obavljenim aktivnostima.

Tokom mjeseca decembra u telefonskoj komunikaciji sa ZZZCG - Birom rada Podgorica, Centru je predloženo upućivanje 5 učesnika za realizaciju mjera 1, 2, 7, 8 i 9 profesionalne rehabilitacije, od kojih su 3 učesnika sa Cetinja. Zbog nemogućnosti dolaska učesnika sa Cetinja u Podgoricu na sprovođenje mjera 1 i 2, prihvaćen je predlog da se one realizaciju u prostorijama Biroa rada - Cetinje. Planu sprovođenja mjera 1 i 2 pristupljeno je detaljnom analizom u vidu organizacije i prevazilaženja potencijalnih izazova.

1.1. Odjeljenje za socijalna uključenost

Članom 10 Statuta, broj 2018-11 od 23.04.2018. godine, na koji je resorno Ministarstvo dalo saglasnost, broj broj 023-327/18-2 od 26.04.2018. godine, propisano je da je jedna od djelatnosti Centra za profesionalnu rehabilitaciju, izvođenje programa socijalne uključenosti. Aktivnosti iz programa socijalne uključenosti realizovane su u skladu sa Planom i programom rada za 2024. godinu, br. UO/37-3/2023, koji je donešen 28.12.2023. godine na 37 (trideset sedmoj) sjednici Upravnog odbora, kojim je Centar aplicirao na javni poziv za izbor izvođača socijalne uključenosti koji je krajem 2023. godine godine raspisalo Ministarstva rada i socijalnog staranja. Odlukom br. 2023-1980 od 29.12.2023. godine Centar je izabran za izvođača programa socijalne uključenosti za 2024. godinu i dodijeljeno mu do 10 polaznika ovog programa

I kvartal

Centar za profesionalnu rehabilitaciju je na osnovu predmetne Odluke o izabru izvođača programa socijalne uključenosti za 2024. godinu od Zavoda za zapošljavanje pisanim putem zatražio obezbjeđivanje ostalih 8 polaznika. Po predmetnom zahtjevu br. 04/2024 od 21.01.2024. godine nije dobijen odgovor od Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, tako da je u izvještajnom periodu program socijalne uključenosti nastavljen da se sprovodi sa dvije polaznice, A.G. i V.S., koje su nam dodijeljene po prethodnom konkursu.

Učesnice su od strane zaposlenih motivisane u cilju realizacije budućih aktivnosti čime se postigla angažovanost i učešće u sprovođenju individualnog plana. Kroz individualni i grupni rad, pažljivo smo radili na jačanju i unapređenju komunikacijskih i socijalnih vještina kod učesnika, s ciljem da im omogućimo lakšu integraciju u širu društvenu zajednicu, u skladu sa njihovim mogućnostima.

Takođe, posvetili smo se razvijanju interpersonalnih vještina i pružanju podrške u prepoznavanju i razvijanju njihovih ličnih interesa i sposobnosti.

U radno-okupacionom dijelu, nastavili smo sa modulom za izradu ukrasnih predmeta od mase za modelovanje. U navedenom periodu, pored magneta (*Slika 1*), uvrstili smo izradu dekorativnih i višenamjenskih posuda, kao i izradu dekorativnih tanjirića od Das mase, te na taj način realizovali napredni nivo navedenog modula. Učesnice su upoznate sa adekvatnim alatom i priborom koji se koriste u njihovoj izradi, a vremenom su demonstrirane i složenije tehnike i postupci izrade (ukrasne predmete oblikuju prstima, alatima i pomoću kalupa). Takođe, akcenat je stavljen na tehnike dekorisanja, koristeći livadsko (svježe) cvijeće, raznolike motive i dekorativne šablone u cilju dobijanja željenog efekta (*Slika 2*). Predstavljene su tehnike bojenja akvarel bojama koje su lake za rukovanje i kombinaciju, uz mogućnost korekcije, što omogućava učesnicama da isprave eventualne greške.

Slika 1

Slika 2

Takođe, u navedenom periodu, nastavili smo sa modulom za izradu i dekorisanje ukrasnih predmeta i ambalaže od papira, tj. izradom velikih i malih čestitki i koverti, sa prilogađenim motivima Međunarodnom danu žena. Učesnice su već upoznate sa mogućnostima kombinacije različitih materijala koji se koriste u njihovoj izradi kao i sa postupcima same izrade. Čestitku dekorišu na pripremljenom šablonu, koristeći detalje za dekorisanje od različitih materijala (krep papir, kolaž papir, natur papir) i ukrasne bušaće za papir, kako bi postigle željeni motiv (*Slika 3*).

Slika 3

Svrha ovih aktivnosti je unapređenje kreativnosti, preciznosti i motoričkih sposobnosti kod učenika, te osposobljavanje za izradu predmeta navedenih u programu, u skladu sa ličnim mogućnostima i potencijalima.

Osnovne metode korišćene u radu sa učesnicama su: usmena objašnjenja, instrukcije, demonstracija i praktičan rad.

Kroz zajedničke aktivnosti i rad, saradnja među učesnicama je na adekvatnom nivou, a komunikacija se odvija u skladu sa ličnim mogućnostima (*Slika 4*).

Slika 4

U cilju njihove integracije u širu društvenu sredinu, ali i obilježavanja rođendana jedne od učesnica, 31.01.2024. godine organizovali smo izlet i posjetili izletišta „Nijagarini vodopadi” nadomak Podgorice.

II kvartal

Programske aktivnosti su i u drugom kvartalu sprovedene planiranom dinamikom. U psihosocijalnom dijelu programa, kroz primjenu metoda savjetovanja i diskusije, pažljivo je rađeno na jačanju i unapređenju komunikacijskih i socijalnih vještina učesnica, s ciljem omogućavanja lakše integracije u širu društvenu zajednicu, u skladu sa njihovim mogućnostima. Programski sadržaj podstiče i razvoj drugih ključnih vještina i navika kao što su funkcionalna pismenost, održavanje lične higijene te promovisanje zdravih stilova života. U okviru radnog dijela programa, realizovali smo napredni nivo modula za izradu ukrasnih predmeta od mase za modelovanje. Nastavili smo sa izradom različitih predmeta poput višenamjenskih posuda i dekorativnih tanjirića, a uvrstili smo izradu novih magneta u obliku kućica modelovanih od Das mase (*Slika 5*). Učesnice koriste potrebne alate i pribor, pri čemu je predstavljeno nekoliko novih, složenijih tehnika i postupaka u izradi. Proces uključuje osnovne tehnike utiskivanja detalja, kao i složenije metode dekorisanja. Koristeći male komadiće ili tanke trake mase, dodaju elemente poput prozora, vrata i balkona, čime se postiže realističan izgled. Nakon što se masa osuši, slijedi bojenje akvarel bojama koje su jednostavne za rukovanje i kombinovanje. Ove boje omogućavaju lako korigovanje, što učesnicama daje mogućnost da isprave eventualne greške. Završni postupci podrazumijevaju lakiranje i lijepljenje magneta.

Slika 5

Takođe, započeli smo sa novim, složenijim modulom programa, a to je izrada nakita - minđuša, od mase za modelovanje (Das mase). Učesnice su upoznate sa alatom i potrebnim materijalom (kliješta za savijanje i sječenje, metalne komponente - udice, igle, alke, kalupi različitih oblika i veličina) koji se koristi u njihovoj izradi. Masu prvenstveno oblikuju rukama, a zatim je istanje pomoću valjkastog alata do adekvatne debljine. U cilju dobijanja željenog i preciznog oblika, koriste se kalupima u obliku cvijeta, kruga i zvijezde. Akcenat je stavljen na dekorisanju, tehnikom reljefa u cilju dobijanja željenog efekta, bojenju minđuša akvarel bojama, te ukršavanju gliterima. Završni postupci podrazumijevaju sastavljanje svih komponenti minđuše, što ujedno predstavlja i motorički najzahtjevniji dio za učesnice.

Pored minđuša, uvrstili smo izradu kartica za izlaganje/pakovanje nakita, kako bi na jednostavan i kreativan način predstavili iste. U izradi se koristi kartonski papir različitih boja, koji se bira u zavisnosti od stila minđuša. Uz instrukcije i pomoć u mjerenju, učesnice kartonski papir režu na pravougaonike ili kvadrate, dok veličinu prilagođavaju veličini i tipu minđuša (Slika 26).

Slika 6

Tokom navedenog perioda, nastavili smo sa modulom za izradu i dekorisanje ukrasnih predmeta i ambalaže od papira, tj. izradom velikih čestitki i koverti, sa prilagođenim motivima Vaskršnjim praznicima (*Slika 7*). Učesnice već pripremljenu čestitku dekorišu koristeći motive vaskršnjih jaja, pripremljenih od ukrasnih papira pastelnih boja. Takođe, kako bi upotpunile izgled čestitke dodaju ukrasne elemente poput cvijeća, dobijenih pomoću dekorativnih bušača, a kombinujući različite materijale kao krep, kolaž i natur papir.

Slika 7

Cilj ovih aktivnosti je poboljšanje kreativnosti, preciznosti i motoričkih vještina kod učesnica, kao i osposobljavanje za izradu predmeta predviđenih programom, u skladu sa njihovim individualnim mogućnostima i potencijalima.

Osnovne metode korišćene u radu sa učesnicama su: usmena objašnjenja, instrukcije, demonstracija i praktičan rad.

Kroz zajedničke aktivnosti i rad, saradnja među učesnicama je na adekvatnom nivou, a komunikacija se odvija u skladu sa ličnim mogućnostima (*Slika 8*).

Slika 48

U cilju integracije u širu društvenu sredinu za učesnice je 10. maja 2024. godine organizovana posjeta izložbenoj galeriji Prirodnjačkog muzeja (*Slika 9*). S obzirom da se radi o specijalizovanom muzeju, koji je i jedina ustanova ovog tipa u Crnoj Gori, učesnice su imale priliku da se upoznaju sa bogatstvom biodiverziteta i geodiverziteta naše države. Kako se radi o raznim zbirkama vodozemaca, gmizavaca, ptica, insekata, sisara itd, učesnice su od kustosa imale priliku da dobiju mnogo korisnih informacija o istim, kao i načinu njihovog prepariranja i sl.

Slika 9

III kvartal

Aktivnosti iz programa socijalne uključenosti čija je realizacija planirana za ovaj period sprovedene su po utvrđenom planu i programu. Učesnice su motivisane od strane

zaposlenih kako bi se postigla njihova angažovanost i aktivno učešće u sprovođenju planiranih aktivnosti. U psihosocijalnom dijelu programa, kroz primjenu metoda savjetovanja i diskusije, nastavljeno je da se pažljivo radi na jačanju i unapređenju komunikacijskih i socijalnih vještina učesnica, s ciljem omogućavanja lakše integracije u širu društvenu zajednicu, u skladu sa njihovim mogućnostima. Programski sadržaj podsticao je i razvoj drugih ključnih vještina i navika kao što su funkcionalna pismenost, održavanje lične higijene te promovisanje zdravih stilova života.

U radno-okupacionom dijelu programa, učesnice su nastavile da se osposobljavaju za izradu magneta koristeći masu za modelovanje. Novina je što smo, pored kućica, uvrstili i izradu magneta u obliku zgrada (*Slika 10*). Inspiraciju za njihov dizajn pronalazili smo na internetu, gledajući kuće i zgrade iz različitih zemalja koje su jedinstvene po svom obliku i kombinaciji boja. Koristeći potrebne alate, učesnice su izrađivale zgrade i kućice različitih oblika i veličina, primjenjujući osnovne tehnike utiskivanja detalja kao i složenije metode dekorisanja. Dodavanjem elemenata poput prozora, vrata i balkona, postignut je realističan izgled. Nakon dizajniranja, slijedilo je bojenje akvarel bojama, što predstavlja najinteresantniji dio procesa. Ova faza omogućava slobodu u kombinovanju boja i istraživanju različitih nijansi i prelaza, čime se vizuelno obogaćuje izgled magneta.

Slika 10

Takođe, nastavili smo i sa izradom nakita, konkretno minđuša od mase za modelovanje (Das mase). Učesnice su koristile odgovarajuće alate i pribor tokom procesa izrade. Kako bi postigle precizne i definisane oblike, koristile su različite kalupe, poput onih u obliku cvijeta, kruga i zvijezde. Nakon toga, minđuše su bojale akvarel bojama i dekorisale gliterima, čime je postignut finalni izgled. Završni dio procesa, koji podrazumijeva sklapanje metalnih komponenti i dodavanje perli, ostaje najzahtjevniji zbog potrebe za finom motorikom i visokom preciznošću. Učesnice su navedene aktivnosti sporovodile u skladu sa ličnim mogućnostima i interesovanjima.

U izvještajnom period nastavili smo i sa izradom kartica za izlaganje i pakovanje nakita, koristeći kartonski papir. Uz instrukcije i pomoć u mjerenju, učesnice su izrađivale kartice odgovarajuće veličine u zavisnosti od tipa minđuša (*Slika 11*).

Slika 11

Cilj ovih aktivnosti je razvoj kreativnosti, preciznosti i finih motoričkih vještina kod učesnica, kao i sticanje vještina potrebnih za izradu predmeta predviđenih programom, prilagođeno njihovim individualnim sposobnostima i potencijalima.

Osnovne metode korišćene u radu sa učesnicama su: usmena objašnjenja, instrukcije, demonstracija i praktičan rad.

Zabavno - rekreativne aktivnosti nastavili smo da sprovodimo i u ovom periodu. Ove aktivnosti ne samo da su podsticale na razmišljanje i aktivno učestvovanje, već su osnaživale takmičarski duh i saradnju među učesnicama (*Slika 12*).

Slika 12

IV kvartal

Nakon duže vremena, više zahtjeva i urgencija Centar je u ovom kvartalu od ZZZCG dobio potatke za još 3 (tri) nezapošljiva lica sa invaliditetom, odnosno potencijalna učesnika programa socijalne uključenosti, od kojih su se dva u oktobru, uključila u predmetni program. Tokom uvodnih aktivnosti, učesnicima su predstavljeni ciljevi programa, kao i osnovne aktivnosti koje se sprovode. Takođe, imali su priliku upoznati se sa zaposlenima, prostorijama i radom Centra. Ovaj početni proces imao je za cilj da im olakša prilagođavanje, pomogne u integraciji u radni i socijalni ambijent Centra i stvori osnovu za njihovo aktivno učešće u programu.

U ovom kvartalu, u okviru psihosocijalnog dijela programa, nastavili smo sa primjenom metoda savjetovanja i diskusije kako bismo dodatno osnažili i unaprijedili komunikacijske i socijalne vještine učesnika. Ovaj pristup imao je za cilj olakšati njihovu integraciju u širu društvenu zajednicu, vodeći računa o njihovim individualnim mogućnostima. Program je i dalje podsticao razvoj drugih ključnih vještina i navika, uključujući funkcionalnu pismenost, održavanje lične higijene te promovisanje zdravih stilova života.

U radno-okupacionom dijelu programa, prateći jesenje motive, uvrstili smo dekorisanje šišarki. Cilj nam je bio "oživjeti" šišarke i iskoristiti prirodna dobra u svrhe novogodišnjih ukrasa za jelku ili same jelke. U ovom procesu korišćene su četkice za bojenje, akrilne boje, lijepak za drvo, tečni silikon, tvrdi silikon sa topilicom, gliteri i ostali sitni ukrasni materijali u vidu cirkona, dekorativnih šljokica, bisera, te ukrasnog konca i traka.

Za dekorisanje šišarki koristeći akrilne boje, koje su lake za upotrebu, učesnici su izrazili svoju kreativnost u skladu sa ličnim mogućnostima i interesovanjima. Boje su birane slobodnim izborom, po ličnom ukusu i želji (Slika 13).

Slika 13

Takođe, u susret novogodišnjim praznicima, organizovane su aktivnosti usmjerene na izradu čestitki (Slika14), kroz koje su učesnici razvijali i unapređivali svoje kreativne vještine. Učesnice koje su već imale iskustva u ovom procesu iskoristile su ovaj period za obnavljanje stečenih vještina, prisjećanjem svih koraka u izradi i dodatnim usavršavanjem, dok su novi učesnici upoznati sa osnovama procesa izrade čestitki i koverti. Učesnici su koristili raznovrsne materijale, pribor i alate, uključujući hamer u boji, ukrasni papir, kolaž papir, A4 papir u boji, natron papir, makaze, bušaće za papir i različite dekorativne elemente. Kroz praktične aktivnosti, demonstriran je proces izrade osnovnih elemenata čestitki i koverti, koji obuhvata mjerenje, rezanje, savijanje i lijepljenje. Na taj način, učesnici su se postepeno osposobljavali za pravilno korišćenje materijala i alata, istovremeno razvijajući svoje kreativne potencijale i doprinoseći pripremi praznične atmosfere.

Slika 14

Osnovne metode korišćene u radu sa učesnicima su: usmena objašnjenja, instrukcije, demonstracija i praktičan rad.

Nakon što je završen rad na dekorisanju šišarki, učesnici su uz pomoć zaposlenih, učestvovali u izradi jelke koja je krasila zid prostorije gdje se sprovodi program socijalne uključenosti (*Slika 15*). Konstrukcija jelke je izrađena od bambusa i kanapa, pažljivo postavljenih kako bi se stvorio oblik novogodišnje jelke. Dekorisana je prethodno ukrašenim šišarkama, dok su novogodišnje lampice, omotane oko konstrukcije, dodale prazničnu čar i toplu atmosferu. Pored toga, učesnici su aktivno učestvovali u kićenju velike novogodišnje jelke (*Slika 16*), koja je postavljena u holu Centra. Kroz navedene aktivnost, učesnici su iskazali svoju kreativnost, maštovitost i timski duh, doprinosivši stvaranju jedinstvene praznične dekoracije.

Slika

15

Slika 16

I u ovom period nastavili smo da srovodimo zabavno - rekreativne aktivnosti, koje ne samo da su podsticale na razmišljanje i aktivno učestvovanje učesnika, već su i osnaživale njihov takmičarski duh i medjusobnu saradnju.

U cilju integracije u širu društvenu sredinu za učesnike je početkom novembra 2024. godine, organizovan jednodnevni izlet u Bar (*Slika 17*). Učesnici su zajedno sa zaposlenima Centra, posjetili značajne kulturno-istorijske lokalitete, uključujući Staru maslinu i Stari Bar. Obilazak ovih znamenitosti pružio je priliku za bolje upoznavanje bogatog kulturnog nasleđa, što je dodatno obogatilo iskustvo i ostavilo poseban utisak na sve učesnike.

Slika 17

2. Služba za pravne i opšte poslove

U okviru Službe za pravne i opšte poslove u 2024. godini, u skladu sa planom i programom rada, kao i djelokrugom i opisom poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, odrađen je veliki broj aktivnosti. Važnije aktivnosti koje su opisane po kvartalima, a koje je Služba za pravne i opšte poslove u navedenom periodu izvršila su sledeće:

I Kvartal

- Izrada izvještaja o radu Službe za pravne i opšte poslove za IV kvartal 2023. godine
- Analiza novodonešenih propisa koji su stupili na snagu, a koje je Centar u obavezi da primenjuje;
- Aktivnosti planiranja i pripreme akata za potrebe Centra;
- Kontinuirano praćenje svih vrsta ugovora koji su zaključeni u Centru (izvršavanje, poštovanje odredaba, rokove na koji ističu, obaveze koje proizilaze iz istih);
- Prisustvovanje i uzimanje učešća u užim kolegijumima kod direktora Centra
- Povodom raspisanog oglasa za za radno mjesto Higijeničarka na određeno vrijeme sproveden čitav postupak zasnivanja radnog odnosa uz izradu i potpisivanje ugovora, kao i prijava ZZZCG i poreskoj Upravi;
- Povodom isteka ugovora za Katalog propisa, ostvarena komunikacija sa predstavnicima navedene firme i zaključen novi ugovor;
- Rješavanje po zahtjevima za plaćeno odsustvo i novčanu pomoć, shodno tome donijeta odgovarajuća akta;
- Izrada izvještaja o zaštiti i zdravlju na radu;
- Izrada ažuriranog Vodiča za slobodan pristup informacijama;
- Izrada različitih rješenja, uvjerenja, punomoćja i drugih akata;
- Aktivnosti povodom izrade predloga Liste registratorske građe
- Uspostavljanje kontakta sa Državnim arhivom Crne Gore povom davanja mišljenja i smjernica za formiranje konačne verzije Liste kategorija registratorske građe;
- Sprovedene procedura za pripremu materijala za 38 Sjednicu UO, prisustvovanje i izrada zapisnika sa iste
- Izrada ugovora o pružanju advokatskih usluga
- Postupanje po zahtjevu za slobodan pristup informacijama
- Ispunjavanje upitnika MRSS za javne ustanove u Crnoj Gori
- Izrada i dostavljanje dopisa za potrebe izrade Plana korišćenja godišnjih odmora, kao i izrada predloga Plana godišnjih odmora
- Povodom raspisivanja javnog poziva od strane ZZZCG za finansiranje projekata koji se tiču sprovođenje edukacije i povećanje zapošljivosti lica sa invaliditetom LSI (Grant šema), uzeto je učešće u izradi dokumentacija za apliciranje na navedeni javni poziv;
- Sprovedena nadzorna provjera sistema menadžmenta kvaliteta JU "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica od strane Jugoinspekt kontrola;
- Nastavljena komunikacija sa Upravom za ljudske resurse povodom obuka zaposlenih iz Centra koje se sprovode shodno potrebama Centra i planu obuka koje obavljuje i sprovodi Uprava;
- Izrada Ugovora o djelu koje je Centar u ovom kvartalu zaključio;
- Sprovedene procedura za pripremu materijala za 39 Sjednicu UO, prisustvovanje i izrada zapisnika sa iste;
- Izrada dopisa Agenciji za sprječavanje korupcije koje se tiče obavještenja o sponzorstvima i donacijama, kao i primljenih poklona;

- Shodno Zakonu o medijima i odredbama koji se odnose na Evidenciju transparentnosti finansiranja medija iz javnih prihoda sačinjen i upućen dopis Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija;
- Postupanje po zahtjevima upućenih od strane zaposlenih u Centru;
- Kontinuirana komunikacija sa svim subjektima sa kojima CZPR za ovaj kvartal ima službenu komunikaciju u okviru opisa poslova SPOP;
- Praćenje i sprovođenje postupaka koji se odnose na prava i obaveze zaposlenih iz radnog odnosa;
- Izrada u zakonom predviđenom roku cjelokupnog izvještaja o sprovođenju Plana integriteta u CZPR.
- U okviru radnih zadataka koji se tiču web sajta i promocije Centra rađeno je na pripremi sinopsisa za film koji bi bio posvećen šestogodišnjici postojanja JU "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica. Sajt je redovno ažuriran i dodavana su dokumenta za koja postoji zakonska obaveza objavljivanja (Finansijski plan, Izvještaj o radu, Plan i program rada, rješenje i zahtjev za slobodan pristup informacijama i sl.).
- Redovno su aktuelnim informacijama ažurirane stranice Centra na društvenim mrežama Facebook i Instagram kao i multimedijalna tabla u centralnom holu Centra
- Zaposleni u Službi za pravne i opšte poslove su, u okviru svojih radnih zadataka, vršili i poslove rednog održavanja zgrade, inventara i opreme i vođenje evidencije o potrebnim popravkama, kao i prevoz kolega u ispunjavanju radnih zadataka;

II Kvartal

- Analiza novodonešenih propisa koji su stupili na snagu, a koje je Centar u obavezi da primenjuje;
- Aktivnosti planiranja i pripreme akata za potrebe Centra
- Kontinuirano praćenje svih vrsta ugovora koji su zaključeni u Centru (izvršavanje, poštovanje odredaba, rokove na koji ističu, obaveze koje proizilaze iz istih)
- Prisustvovanje i uzimanje učešća u užim kolegijumima kod direktora Centra
- Donijet i usvojen plan korišćenja godišnjih odmora i shodno istom donijeta rješenja za zaposlene koji će koristiti godišnji odmor u narednom periodu
- Sprovedena cjelokupna procedura povodom prestanka radnog odnosa po sili zakona za zaposlenu psihološkinju, kao i postupanje po njenom zahtjevu za isplatu naknade za neiskorišćeni godišni odmor
- Postupanje po dostavljenom upitniku od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja za potrebe Državne revizorske institucije pod nazivom "Ocjene zadovoljstva zainteresovanih strana Godišnjim izvještajem o izvršenim revizijama i aktivnostima DRI za period oktobar 2022- oktobar 2023. godine
- Izvršena je kompletna nadzorna provjera QMS-a koju sprovodi akreditovano sertifikaciono tijelo. Tim povodom je ispred akreditovanog predstavnika „Jugoinspekt Control“, u Centru boravila provjeravačica koja je u saradnji sa

rukovodiocem Službe za pravne i opšte poslove izvršila provjeru sistema menadžmenta kvalitetom i utvrdila je da Centar uspješno sprovodi navedeni sistem menadžmenta kvaliteta.

- Analiza odredbi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom dostavljenog od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja i davanje mišljenja na isti
- Izrada različitih ugovora (ugovor o dopunskom radu sa doktorkom medicine rada, Ugovor za nabavku kompijutera i kompijuterske opreme, Ugovor o djelu za podršku i održavanje za poslovno aplikativni sistem „OKS" (Online Knjigovodstveni Softver)
- Nastavljena komunikacija sa Državnim arhivom Crne Gore, s kojim je u izvještajnom periodu utvrđena konačna Lista kategorija registratorske gradje sa rokovima čuvanja za svaku dokumentaciju ponaosob
- Izrada pojedinih dopisa koji su upućeni u resornom Ministarstvu rada i socijalnog staranja i drugim institucijama
- Izrada rješenja, uvjerenja, punomoćja i drugih akata
- Sprovedene procedura za pripremu materijala za 40 Sjednicu UO, prisustvovanje i izrada zapisnika sa iste
- Nastavljena komunikacija sa Upravom za ljudske resurse povodom apliciranja zaposlenih iz Centra za pohađanje obuka koje se sprovodi u ovoj instituciji. Obuke koje pohađaju zaposleni u Upravi za ljudske resurse su u skladu sa potrebama Centra, a istovremeno prate godišnji plan obuka koje obavljuje i sprovodi Uprava
- Postupanje po zahtjevima upućenih od strane zaposlenih u Centru
- Kontinuirana komunikacija sa svim subjektima sa kojima CZPR za ovaj kvartal ima službenu komunikaciju u okviru opisa poslova SPOP
- Praćenje i sprovođenje postupaka koji se odnose na prava i obaveze zaposlenih iz radnog odnosa
- Kontinuirani prevoz korisnika kao i zaposlenih u Centru u cilju ispunjavanju radnih zadataka
- Sprovođenje aktivnosti koje podrazumijevaju postavljanje inventarskih brojeva na pokretnoj imovini Centra
- Kontinuirano ažuriranje web sajta Centra (postavljanje izvještaja o nadzornoj provjeri sistema menadžmenta kvalitetom), njegovih stranica na društvenim mrežama Facebook i Instagram kao i multimedijalne tabla u centralnom holu Centra
- Izrada izvještaja o radu Službe za pravne i opšte poslove za I kvartal 2024. godine

III Kvartal

- Analiza novodonešenih propisa koji su stupili na snagu, a koje je Centar u obavezi da primenjuje
- Aktivnosti planiranja i pripreme akata za potrebe Centra
- Kontinuirano praćenje svih vrsta ugovora koji su zaključeni u Centru (izvršavanje, poštovanje odredaba, roкове na koji ističu, obaveze koje proizilaze iz istih)

- Prisustvovanje i uzimanje učešća u užim kolegijumima kod direktora Centra
- Izrada različitih ugovora (aneks ugovora o radu sa higijeničarkom, ugovor o dopunskom radu sa doktorkom medicine rada)
- Komunikacija sa Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga vezano za uskladjivanje opštih akata Centra sa novodonešenim Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru
- Dostavljanje zaposlenim u Centru rješenja o korišćenju godišnjih odmora, kao i ažuriranje evidencije o iskorišćenim godišnjim odmorima za 2024. godinu
- Postupanje po podnijetom zahtjevu za naknadu štete zbog neiskorišćenog godišnjeg odmora za zaposlenu kojoj je prestao radni odnos u Centru
- Postupanje po zahtjevu za slobodan pristup informacijama
- Nastavljena komunikacija sa Državnim arhivom Crne Gore vezano za postupak davanja saglasnosti na Listu kategorija registratorske gradje sa rokovima čuvanja za svaku dokumentaciju ponaosob
- Izrada pojedinih dopisa koji su upućeni u resornom Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
- Izrada rješenja, uvjerenja, punomoćja i drugih akata
- Sprovedene procedura za pripremu materijala za 41. Sjednicu Upravnog odbora Centra i izrada zapisnika sa iste
- Nastavljena komunikacija sa Upravom za ljudske resurse povodom apliciranja zaposlenih iz Centra za pohađanje obuka koje se sprovodi u ovoj instituciji. Obuke koje pohađaju zaposleni u Upravi za ljudske resurse su u skladu sa potrebama Centra, a istovremeno prate godišnji plan obuka koje obavljuje i sprovodi Uprava
- Postupanje po zahtjevima upućenim od strane zaposlenih u Centru
- Kontinuirana komunikacija sa svim subjektima sa kojima CZPR za ovaj kvartal ima službenu komunikaciju u okviru opisa poslova SPOP
- Praćenje i sprovođenje postupaka koji se odnose na prava i obaveze zaposlenih iz radnog odnosa
- Kontinuirano ažuriranje web sajta Centra (postavljanje svih vrsta dokumenata i vizuelnih informacija), njegovih stranica na društvenim mrežama Facebook i Instagram kao i na multimedijalnoj tabli u centralnom holu Centra
- Dopuna video prezentacije na elektronskoj oglasnoj tabli Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica
- Kampanja promocije još jednog uspjeha Centra, zaposlenje lica sa invaliditetom Stefana Orovića koje je podrazumijevalo sledeće aktivnosti:
 - a) Obilazak zaposlenog Stefana Orovića na radnom mjestu u firmi "ION Solutions".
Sa njim smo razgovarali o utiscima boravka u Centru i prolaska kroz mjere profesionalne rehabilitacije, kao i utiscima na novom poslu.
 - b) Obilazak i razgovor sa upravom "ION Solutions" i njihovim impresijama nakon zaposlenja lica sa invaliditetom, a razgovarali smo i o utiscima saradnje sa Centrom za profesionalnu rehabilitaciju.
 - c) Pravljenje reportaže o pomenutim i objavama na sajtu czpr.me

- d) Medijska prezentacija našeg uspjeha (reportaža o uspjehu Centra zavrijedila je pažnju portala Dan, Adrija TV i portala Udruženja sportskih novinara s obzirom na to da je Stefan Orović bio učesnik projekta Udruženja sportskih novinara posvećenog licima sa invaliditetom.
- e) Pres kliping (Čitav promo sadržaj sa portala uredno je prikupljen, arhiviran i poslat na uvid upravi Centra za profesionalnu rehabilitaciju i upravi firme "ION Solutions" čime je kampanja promocije uspješno okončana).
- Izrada izvještaja o radu Službe za pravne i opšte poslove za II kvartal 2024. godine
- Kontinuirani prevoz korisnika Centra, kao i zaposlenih u cilju ispunjavanju radnih zadataka
- Obavljanje aktivnosti koje se tiču dostave i ekspedicije pošte
- Redovno održavanje zgrade, inventara i opreme, kao i vođenje evidencije o potrebnim popravkama

IV Kvartal

- Analiza novodonešenih propisa koji su stupili na snagu, a koje je Centar u obavezi da primenjuje
- Aktivnosti planiranja i pripreme akata za potrebe Centra
- Kontinuirano praćenje svih vrsta ugovora koji su zaključeni u Centru (izvršavanje, poštovanje odredaba, rokove na koji ističu, obaveze koje proizilaze iz istih)
- Prisustvovanje i uzimanje učešća u užim kolegijumima kod direktora Centra
- Postupanje po podnijetim zahtjevima zaposlenih za ostvarivanje prava iz radnih odnosa
- Izrada različitih ugovora (ugovor o dopunskom radu sa doktorkom medicine rada)
- Službena komunikacija sa Agencijom za sprječavanje korupcije povodom prikupljanja informacija koji se tiču implementacije nove regulative koja se odnosi na Pravilnik o izradi i sprovođenju planova integriteta kao i dostavljanje informacija ASK povodom izrade i objavljivanja plana integriteta u Centru
- Izrada rješenja o korišćenju godišnjih odmora za zaposlene koji su koristili odmor u ovom kvartalu, kao i uredno vođenje evidencije o iskorištenim kao o i preostalim danima odmora
- Izrada Plana i programa rada Službe za pravne i opšte poslove za 2025. godinu
- Izrada različitih rješenja, uvjerenja, punomoćja i drugih akata
- Izrada i dostavljanje dopisa za koje su primaoci institucije i pojedinci sa kojima je Centar imao komunikaciju ove vrste
- Praćenje i sprovođenje postupaka koji se odnose na prava i obaveze zaposlenih iz radnog odosa
- Sprovedene procedura za pripremu materijala za 43 Sjednicu UO, prisustvovanje istoj a nakon toga i izrada zapisnika sa predmetne sjednice
- Dopuna video prezentacije koja se nalazi u holu Javne ustanove "Centar za profesionalnu rehabilitaciju" Podgorica

- Kontinuirano ažuriranje web sajta Centra, stranica na društvenim mrežama Facebook i Instagram kao i multimedijalne tabla u centralnom holu Centralizirana Novogodišnje čestitke (Adobe IN designe), prezentacija i slanje prijateljima "Centra"
- Službena komunikacija sa svim subjektima sa kojima CZPR ima saradnju u okviru poslova SPOP
- Prevoz korisnika kao i zaposlenih u Centru u cilju ispunjavanja radnih zadataka
- Izrada izvještaja o radu Službe za pravne i opšte poslove za III kvartal 2024. godine

Tokom 2024. godine, svakodnevno su obavljani poslovi prijema, razvrstavanja, raspoređivanja i sređivanja ulazne i izlazne dokumentacije, evidentiranja, davanja u rad podnesaka, administrativno-tehničke obrade akata, otpremanje kao i njihovo razvođenje, arhiviranje i čuvanje. Donijet je 1693 akt, od kojih je 115 dostavljeno preko "Interne dostavne knjige", a blizu 252 preko "Dostavne knjige za mjesto" i lično u sjedištu primaoca uz ostavljanje otiska prijemnog pečata na našem primjerku akta. Preko Pošte Crne Gore izvršena je dostava sedam akata. Za sve navedene podatke postoji uredna evidencija u arhivi Centra. U izvještajnom periodu u "Knjizi primljenih računa" evidentirano je 161 faktura/računa.

Broj primljenih i donešenih akata koji su evidentirani u djelovodniku Centra iskazan je u tabeli koja slijedi:

▪ Mjesec	Evidentirani akti u djelovodniku		
	Primljeni akti	Donešeni akti	Ukupno
Januar	86	28	114
Februar	111	42	153
Mart	108	41	149
April	148	49	197
Maj	91	25	116
Jun	98	51	149
Jul	93	28	121
Avgust	48	22	70
Septembar	87	28	115
Oktobar	145	33	178
Novembar	130	21	151
Decembar	120	60	180
UKUPNO	1265	428	1693

Takođe, zaposleni u Službi za pravne i opšte poslove svakodnevno su odgovarali na veliki broj telefonskih poziva, direktnih i neposrednih upita, primali i slali e-mail poštu, kucali i veliki broj dokumenata, učestvovali u pribavljanju ponuda za nabavku osnovnih sredstava i njihov prijem/pregled/utvrđivanje ispravnosti, komunicirali sa raznim državnim

institucijama iz cijele Crne Gore i okruženja, komunicirali sa poslovnim partnerima iz Crne Gore i cijelog svijeta, raznim pravnim licima iz zemlje i inostranstva. Kontinuirano su radili i na organizaciji i planiranju svih sastanaka direktora Centra, dočekivali i usluživali sve koji su boravili u Centru u službeni ili bilo koju drugu posjetu.

3. Služba za finansijsko računovodstvene poslove

U okviru Službe za finansijsko-računovodstvene poslove sproveden je veliki broj aktivnosti kako iz nadležnosti radnih mjesta u sklopu ove Službe tako i iz nadležnosti nepopunjenih radnih mjesta iz drugih organizacionih jedinica Centra. Ključne aktivnosti realizovane tokom 2024. godine u Službi za finansijsko računovodstvene poslove su:

I Kvartal

- Obračun zarada zaposlenih putem sistema "Centralizovan obračun zarada" za mjesec januar, februar i mart. Evidentiranje obračuna zarada zaposlenih i obrada naloga za isplatu zarada putem elektronskog sistema Hipotekarne banke za mjesec januar i februar
- Izrada Finansijskog plana za 2024. godinu
- Izrada plana Javnih nabavki za 2024. godinu i izvještaja o sprovedenim postupcima i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama u 2023. godini
- Izrada i dostavljanje Ministarstvu rada i socijalnog staranja strukture neizmirenih obaveza i potvrde stanja na računima na dan 31.12.2023. godine
- Podnošenje IOPPD obrasca elektronskim putem preko portala Poreske uprave za mjesec januar i februar 2024. godine
- Priprema finansijske dokumentacije i sprovođenje procedura za otvaranje žiro - računa neophodnih za apliciranje na javni poziv za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom - Grant šema
- Izrada Završnog računa za 2023. godinu
- Priprema i dostavljanje Upravi za državnu imovinu podataka o stanju osnovnih sredstava na dan 31.12.2023. godine
- Shodno zahtjevu Ministarstva rada i socijalnog staranja priprema i dostavljanje posebnog izvještaja o sopstvenim prihodima ostvarenim na računima kod poslovnih banaka i utrošku tih sredstava u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine
- Obračun naknada polaznicima programa socijalne uključenosti shodno dnevnoj evidenciji prisutnosti. Izrada i dostavljanje zahtjeva za uplatu novčanih sredstava Ministarstvu rada i socijalnog staranja za mjesec decembar 2023. godine, januar i februar 2024. godine
- Shodno zahtjevima zaposlenih kontinuirano sprovođenje aktivnosti vezano za izdavanje formulara za kredite (rješenje o administrativnoj zabrani korisnika kredita, potvrda o zaposlenju i visini primanja)
- Shodno zahtjevu Uprave za statistiku "MONSTAT", priprema i mjesečno dostavljanje podataka o zaradama zaposlenih, ukupnom broju časova godišnjeg

odmora, broju časova bolovanja, broju časova državnih praznika i neradnih dana, ostalih plaćenih a neizvršenih časova rada, broju zaposlenih i sl.

- Izrada i dostavljanje zahtjeva Ministarstvu rada i socijalnog staranja za:
 - otpuštanje i prenos budžetskih sredstava kako bi se izvršilo plaćanje zaostalih obaveza vezanih za komunikacione usluge, notarske usluge, isplata ugovora o djelu, mjesečnih računa za utrošenu električnu energiju/vodu kao i ostalih obaveza koje Centar ima po tom osnovu
 - otpuštanje i prenos budžetskih sredstava kako bi se izvršilo plaćanje obaveze koja se odnosi na isplatu jednokratne novčane pomoći zaposlenoj zbog smrti člana uže porodice
 - otpuštanje i prenos budžetskih sredstava kako bi se izvršilo plaćanje obaveza vezanih za isplatu naknade za predsjednika i članove Upravnog odbora
- Obračun i isplata naknada predsjedniku i članovima Upravnog odbora za mjesec januar i februar 2024. godine
- Kontinuirano sprovođenje aktivnosti s ciljem utvrđivanja i naplate neizmirenih obaveza o realizovanim mjerama i aktivnostima profesionalne rehabilitacije shodno dostavljenim izvještajima i zahtjevima za plaćanje Zavodu za zapošljavanje Crne Gore
- Obavljanje svih aktivnosti neophodnih za realizaciju tekućih nabavki za nesmetano funkcionisanje Centra
- Kontinuirano ažuriranje evidencije o jednostavnim nabavkama
- Isplate tekućih obaveza (fakture, ugovori o djelu, konsultantske usluge, ugovori o dopunskom radu) kao i obavljanje drugih poslova po nalogu pretpostavljenog

II Kvartal

- Shodno zahtjevu Uprave za statistiku "MONSTAT", priprema i mjesečno dostavljanje podataka o zaradama zaposlenih, ukupnom broju časova godišnjeg odmora, broju časova bolovanja, broju časova državnih praznika i neradnih dana, ostalih plaćenih a neizvršenih časova rada, broju zaposlenih i sl.
- Izrada finansijskog izvještaja (obraci 03, 04, 05) za I kvartal 2024. godine
- Sprovođenje procedure kod Hipotekarne banke za aktivaciju mHB klik aplikacije za obavljanje elektronskih platnih transakcija (popunjavanje pristupnice za pravna lica, instalacija mTokena i sl.)
- Izrada i dostavljanje zahtjeva Ministarstvu rada i socijalnog staranja za:
 - otpuštanje i prenos budžetskih sredstava kako bi se izvršilo plaćanje obaveze koja se odnosi na isplatu naknade štete zaposlenoj za neiskorićene dane godišnjeg odmora uslijed prestanka radnog odnosa
 - otpuštanje i prenos budžetskih sredstava kako bi se izvršilo plaćanje obaveza vezanih za isplatu naknade predsjednika i članova Upravnog odbora

- otpuštanje i prenos budžetskih sredstava kako bi se izvršilo plaćanje zaostalih obaveza vezanih za komunikacione usluge, isplata ugovora o djelu, mjesečnih računa za utrošenu električnu energiju/vodu kao i ostalih obaveza koje Centar ima po tom osnovu
- Obračun i isplata naknada predsjedniku i članovima Upravnog odbora za mjesec mart, april i maj 2024. godine
- Obračun naknada polaznicima programa socijalne uključenosti shodno dnevnoj evidenciji prisutnosti. Izrada i dostavljanje zahtjeva za uplatu novčanih sredstava Ministarstvu rada i socijalnog staranja za mjesec mart i april 2024. godine
- Podnošenje IOPPD obrasca elektronskim putem preko portala Poreske uprave za mjesec mart, april i maj 2024. godine
- Izrada Izvještaja o radu za I kvartal 2024. godine
- Obračun zarada zaposlenih putem sistema "Centralizovan obračun zarada" za mjesec april, maj i jun. Evidentiranje obračuna zarada zaposlenih i obrada naloga za isplatu zarada putem elektronskog sistema Hipotekarne banke za mjesec mart, april i maj
- Kontinuirano sprovođenje aktivnosti s ciljem utvrđivanja i naplate neizmirenih obaveza o realizovanim mjerama i aktivnostima profesionalne rehabilitacije shodno dostavljenim izvještajima i zahtjevima za plaćanje Zavodu za zapošljavanje Crne Gore
- Obavljanje neophodnih aktivnosti vezano za realizaciju tekućih nabavki za nesmetano funkcionisanje Centra
- Izrada Izvještaja o sprovedenim javnim nabavkama za period 01.01.2024. - 30.06.2024. godine
- Kontinuirano ažuriranje evidencije o jednostavnim nabavkama
- Kontinuirano plaćanje tekućih obaveza (fakture, ugovori o dopunskom radu, ugovori o djelu itd.)
- intezivna komunikacija putem e-maila/telefona sa firmama sa kojima je Centar u komunikaciji u ovom periodu, a vezano je za aktivnosti Službe za finansijsko-računovodstvene poslove

III Kvartal

- Obračun zarada zaposlenih putem sistema "Centralizovan obračun zarada" za mjesec jul, avgust i septembar. Evidentiranje obračuna zarada zaposlenih i obrada naloga za isplatu zarada putem elektronskog sistema Hipotekarne banke za mjesec jul i avgust
- Podnošenje IOPPD obrasca elektronskim putem preko portala Poreske uprave za mjesec jun, jul i avgust
- Shodno Zaključku javnog izvršitelja pripremljeni i dostavljeni podaci za zaposlenu (iznos neto zarade, obaveze po osnovu odbitaka od zarade, iznos zarade po odbitku obaveza...)
- Obračun naknada polaznicima programa socijalne uključenosti shodno dnevnoj evidenciji prisutnosti. Izrada i dostavljanje zahtjeva za uplatu novčanih sredstava

Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga za mjesece jun, jul i avgust 2024. godine

- Izrada Izvještaja o radu za drugi kvartal 2024. godine
- Izrada i dostavljanje zahtjeva Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga za:
 - otpuštanje i prenos budžetskih sredstava kako bi se izvršilo plaćanje obaveza vezanih
 - za naknade predsjednika i članova Upravnog odbora
 - otpuštanje i prenos budžetskih sredstava kako bi se izvršilo plaćanje obaveza vezanih
 - za advokatske, komunikacione usluge, isplata ugovora o djelu, ugovora o dounskom radu, mjesečnih računa za utrošenu električnu energiju/vodu kao i ostalih obaveza koje Centar ima po tom osnovu.
- Sprovođenje aktivnosti koje se odnose na izvještavanje u izornoj kampanji odnosno evidentiranje analitičkih kartica, objavljivanje sedmodnevno na web sajtu Centra kao i dostavljanje istih Odboru Skupštine Crne Gore i Agenciji za sprečavanje korupcije
- Shodno zahtjevima zaposlenih kontinuirano sprovođenje aktivnosti vezano za popunjavanje formulara za kredite (rješenje o administrativnoj zabrana korisnika kredita, potvrda o zaposlenju i visini primanja itd.)
- Obavljanje svih aktivnosti neophodnih za realizaciju tekućih nabavki za nesmetano funkcionisanje Centra
- Shodno zahtjevu Uprave za statistiku "MONSTAT", priprema i mjesečno dostavljanje podataka o zaradama zaposlenih, ukupnom broju časova godišnjeg odmora, broju časova bolovanja, broju časova državnih praznika i neradnih dana, ostalih plaćenih a neizvršenih časova rada, broju zaposlenih zaposlenih ...
- Kontinuirano plaćanje tekućih obaveza (fakture, ugovori o radu, ugovori o dopunskom radu itd.)
- Izrada i podnošenje Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga finansijskog izvještaja (obrasci 03, 04, 05) za drugi kvartal 2024. godine
- Kontinuirano vođenje evidencije uplata od strane Zavoda za zapošljavanje sa brojem sati individualnog i grupnog rada
- Intezivna komunikacija putem e-maila/telefona sa firmama, a vezano je za aktivnosti Službe za finansijsko-računostvene poslove

IV Kvartal

- Izrada i dostavljanje Evidencije o sukobu interesa odnosno kršenju antikorupcijskog pravila i Metodologije analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki Direktoratu za politiku javnih nabavki
- Izrada i podnošenje Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga finansijskog izvještaja (obrasci 03, 04, 05) za treći kvartal 2024. godine

- Izrada Plana budžeta za 2025. godinu
- Sprovođenje procedure u vezi službenog putovanja na 37. Susret Kopaoničke škole prirodnog prava i organizovanja jednodnevnog izleta korisnika Programa socijalne uključenosti u Bar (popunjavanje putnih naloga, isplata akontacija za službeno putovanje, vršenje obračuna i pravdanje putnih troškova nakon povratka sa službenog putovanja)
- Shodno zahtjevu Uprave za statistiku "MONSTAT", priprema i mjesečno dostavljanje podataka o zaradama zaposlenih, ukupnom broju časova godišnjeg odmora, broju časova bolovanja, broju časova državnih praznika i neradnih dana, ostalih plaćenih a neizvršenih časova rada, broju zaposlenih i sl.
- Obračun naknada polaznicima programa socijalne uključenosti shodno dnevnoj evidenciji prisutnosti. Izrada i dostavljanje zahtjeva za uplatu novčanih sredstava Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga za mjesece septembar, oktobar i novembar 2024. godine
- Shodno zahtjevu Ministarstva finansija a u cilju unapređenja sistema za Centralizovan obračun zarada dostavljeni podaci o svim vrstama naknada i ostalih prihoda koji se isplaćuju
- Obračun zarada zaposlenih putem sistema "Centralizovan obračun zarada" za mjesece oktobar, novembar i decembar. Evidentiranje obračuna zarada zaposlenih i obrada naloga za isplatu zarada putem elektronskog sistema Hipotekarne banke za mjesece septembar, oktobar, novembar i decembar
- Shodno zahtjevima zaposlenih kontinuirano sprovođenje aktivnosti vezano za popunjavanje formulara za kredite (rješenje o administrativnoj zabrani korisnika kredita, potvrda o zaposlenju i visini primanja itd.)
- Kontinuirano vođenje evidencije uplata od strane Zavoda za zapošljavanje sa brojem sati individualnog i grupnog rada
- Podnošenje IOPPD obrasca elektronskim putem preko portala Poreske uprave za mjesece septembar, oktobar i novembar 2024. godine
- Obračun i isplata naknada Predsjedniku i članovima Upravnog odbora za mjesece jun, jul, avgust, septembar, oktobar, novembar i decembar 2024. godine
- Izrada Izvještaja o radu za treći kvartal 2024. godine
- Kontinuirano ažuriranje evidencije o jednostavnim nabavkama

IX Saradnja Centra sa drugim subjektima, prisustvo seminarima, konferencijama, obukama, posjete ...

Tokom 2024. godine zaposleni su prisustvovali raznim aktivnostima od kojih izdvajamo sledeće.

Direktor i pomoćnica direktora su 18.01.2024. godine prisustvovali stastanaku sa ministarkom rada i socijalnog staranja gđom Naidom Nišić i njenim saradnicima. Sastanak je održan u prostorijama Ministarstva rada i socijalnog staranja. Tema sastanka bila je

rješavanje problema kojim je Centar ranije upoznao resorno Ministarstvo, a koji i dan danas stvara ozbiljne probleme u njegovom funkcionisanju, a tiče se preknjižavanja poreza i doprinosa iz i na lična primanja direktora sa PIB-a Ministarstva na PIB Centra Savjetnik za pravne i opšte poslove pohađao je obuku u Upravi za ljudske resurse na temu "Slobodan pristup informacijama".

Povodom stvaranja uslova za osnivanje i rad budućeg Zavoda za vještačenje invaliditeta u službeni posjetu Centru za profesionalnu rehabilitaciju, dana 29.03.2024. godine boravili su predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, vršilac dužnosti generalnog direktora Direktorata za pristup i politike tržišta rada, generalna direktorica Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu Mersida Aljićević i zaposlena u Ministarstvu Budimirka Đukanović. Sastanku su ispred Centra prisustvovali direktor, pomoćnica direktora, rukovoditeljka Odjeljenja za profesionalnu rehabilitaciju, rukovoditeljka Službe za finansijsko računovodstvene poslove i rukovodilac Službe za pravne i opšte poslove.

Dana 03.04.2024. godine, Uprava za ljudske resurse u okviru Opšteg programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika organizovala je obuku na temu "Javne nabavke" koju je pohađala službenica za javne nabavke.

Dana 08.04.2024. godine u organizaciji Uprave za ljudske resurse održana je obuka na temu "Kancelarijsko poslovanje", koju je pohađala arhivarka.

Dana 23.04.2024. godine Direktorat za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki u okviru stručnog osposobljavanja i usavršavanja u oblasti javnih nabavki organizovala je obuku na temu " Korišćenje elektronskog sistema javnih nabavki " koju je pohađala službenica za javne nabavke.

Radna terapeutkinja i psihološkinja Centra za profesionalnu rehabilitaciju su u prostorijama Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu 9. i 10. maja 2024. godine prisustvovala programu obuke "Osnovna znanja o procesima deinstitutionalizacije i transformacije rezidencijalnih ustanova za lica sa intelektualnim invaliditetom". Opšti cilj programa obuke jeste jačanje profesionalnih kapaciteta stručnih radnika kroz upoznavanje osnova za sprovođenje procesa deinstitutionalizacije i transformacije rezidencijalnih ustanova.

Rukovoditeljka Odjeljenja za profesionalnu rehabilitaciju, psihološkinja i radna terapeutkinja su 13. i 14. maja 2024. godine u Zavodu za socijalnu i dječju zaštitu Crne Gore prisustvovala "Programu osnovne obuke za znakovni jezik". Obuku je organizovao Savez gluhih i nagluhih Crne Gore u cilju unapređenja samostalnog života i života u zajednici osoba sa invaliditetom i jačanje profesionalnih kapaciteta stručnih radnika. Kroz obuku su kroz teorijski i praktični rad usvajale nova znanja koja su se odnosila na gestovnu azbuku i uobičajene, svakodnevne znakovne izraze, kao i neke stručne i specifične gestove. Ova aktivnost je od posebnog značaja za budući rad stručnog tima

Centra u cilju ostvarivanja što bolje komunikacije s potencijalnim korisnicima koji se služe znakovnim jezikom.

Sekretarijat za socijalno staranje Glavnog grada je 14. maja 2024. godine obilježio "Nedelju porodice" u susret Svjetskom danu porodice 15. maja 2024. Panel debata "Porodični život osoba s invaliditetom" održana je u sali Skupštine Glavnog grada na kojoj su prisustvovala pomoćnica direktora i rukovoditeljka Odjeljena za profesionalnu rehabilitaciju.

Dana 30.05.2024. godine u organizaciji Uprave za ljudske resurse održana je obuka na temu "Upravljanje stresom" koju je pohađao PR menadžer/administrator sajta.

Dana 04.06.2024. godine, radna terapeutkinja, fizioterapeutkinja i pedagoškinja pohađale su obuku pod nazivom "Emocionalna inteligencija" koju je organizovala Uprava za ljudske resurse Crne Gore. Kroz aktivno učešće članice tima stekle su više znanja o aspektima zadovoljstva tokom obavljanja svog posla. Kroz teorijski dio predavanja su usvojile nova znanja koja se tiču pet ključnih vještina Danijela Golemana te su naučile zbog čega je važna emocionalna inteligencija, kako u odnosu na profesionalnu produktivnost tako i u odnosu na lični rad i razvoj. Nakon obavljene obuke članice stručnog tima su prenijele dobijeno iskustvo sa stručnim timom, a sve u cilju povećanja efikasnosti rada kroz prizmu povećanog ličnog zadovoljstva radnim ambijentom.

Dana 25. i 26. septembra 2024. godine u prostorijama Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu rukovoditeljka odjeljenja za profesionalnu rehabilitaciju i radna terapeutkinja prisustvovala su obuci "Radno-okupaciona terapija - primjena u socijalnoj zaštiti, ujednačavanje prakse". Ciljevi programa obuke bili su doprinos obezbjeđivanju kvalitetne usluge za korisnike, usavršavanje i sticanje novih znanja i vještina i jačanje profesionalnih kapaciteta kod zaposlenih koji su u direktnom radu sa korisnicima. Zaposlene su prisustvovala ovoj obuci s ciljem pronalaženja zajedničkih interesovanja i razmjene iskustava u dijelu radno-okupacione terapije, u nedostatku specijalizovanih obuka iz domena profesionalne rehabilitacije.

U cilju uspostavljanja saradnje upućeno je pismo namjere Evropskom udruženju pružalaca usluga licima sa invaliditetom - EASPD nakon čega je uslijedio kontakt sa predstavnicima ovog udruženja, a krajem septembra i online sastanak na kojem su dogovoreni dalji koraci koji bi u krajnjem rezultirali članstvom Centra u ovoj velikoj evropskoj organizaciji.

Dana 09.10.2024. godine, u organizaciji Centra za radno i poslovno pravo održan je jednodnevni seminar na temu "Novine u primjeni poreskih propisa" kome je prisustvovala rukovoditeljka Službe za finansijsko - računovodstvene poslove. Cilj seminara je osvrst na započetu poresku reformu u periodu 2022. - 2024. godine, nastavak reforme u 2024. godini, poreski propisi obuhvaćeni Fiskalnom strategijom kao i izmjene seta poreskih

propisa i prezentacija novog zakonskog rješenja o otpisu kamate na dospjele poreske obaveze.

Dana 22.11.2024. godine u organizaciji Ministarstva finansija održana je obuka krajnjih korisnika za korišćenje sistema za Centralizovan obračun zarada. Cilj obuke je osposobljavanje ovlašćenih lica u potrošačkim jedinicama koji su angažovani na poslovima vezanim za obračun zarada u sticanju praktičnog znanja neophodnog za samostalno obavljanje aktivnosti obračuna zarada putem Sistema za centralizovan obračun zarada - unos naknada. Istu je u ime Centra za profesionalnu rehabilitaciju pohađala rukovoditeljka Službe za finansijsko - računovodstvene poslove.

Direktor i rukovoditeljka Odjeljenja za profesionalnu rehabilitaciju su 10.12.2024. godine u prostorijama Hotela Ramada prisustvovali panelu „RAZGOVORI O LJUDSKIM PRAVIMA - Relevantnost Reformske agende za inkluziju osoba s invaliditetom” u organizaciji UNDP, EU, Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografiji i Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija.

Direktor i rukovodilac Službe za pravne i opšte poslove u periodu od 14.12.2024. godine do 17.12.2024. godine prisustvovali su 37. Susretu Kopaoničke škole prirodnog prava čiji se rad u okviru intezivnog radnog programa odvijao na plenarnim sjednicama i na sjednicama katedri i sekcija. Tokom tri dana prisustvovali su u okviru Katedre Pravo na slobodu radu Sekcije za slobodu ličnosti i u okviru Katedre pravo na imovinu radu Sekcije za radne odnose.

U cilju finaliziranja Liste kategorija registratorske građe ostvarena je službena posjeta Državnom arhivu Crne Gore.

X Tehničko održavanje i unapređenje uslova u objektu i dvorištu Centra

Tokom 2024. godine nastavili smo da posvećujemo maksimalnu pažnju tehničkom održavanju opreme i objekta u kojem Centar obavlja djelatnost i službenim vozilima. U izvještajnom periodu u radni odnos primljena je higijeničarka tako da je održavanje higijene prostorija i kompletne opreme koja se nalazi u objektu bilo olakšano u odnosu na predhodni period. Dvorište, tj zelene površine i rastinje koje se na njoj nalaze redovno su održavane i središane. Sve ovo rezultiralo je time da boravak u Centru u kontinuitetu bude i prijatan i siguran, kako za naše korisnike/ce tako i za naše zaposlene i sve one koji su bilo kojim povodom bili u Centru. Dakle, sve naprijed navedene aktivnosti, odnosno održavanje higijene u preko 1300m² prostora, uspjeli da obezbijedimo sa samo jednom izvršiteljkom, a održavanje zelenih površina tj dvorišta uz periodično angažovanje jednog izvršioca po osnovu ugovora o djelu.

XI Zaključak

Centar za profesionalnu rehabilitaciju je u 2024. godini uspješno realizovao brojne programske aktivnosti i poslove iz svoje nadležnosti. I pored činjenica da se Centar i tokom 2024. godine suočavao sa brojnim izazovima, postigniti su zavidni rezultati. Zakonitost poslovanja Centra bila je dva puta predmet kontrole nadležnih inspeksijskih organa, prvi put inspekcije za rad, a drugi inspekcije za javne nabavke i u oba slučaja nije utvrđena ni jedna nepravilnost. Takođe, u 2025. godini Centar je pred Vrhovnim sudom Crne Gore u svoju korist pravosnažno okončao još jedan radni spor. Na ovaj način nastavljen je dugogodišnji kontinuitet potvrđivanja zakonitog poslovanja Centra od strane nadležnih državnih institucija.

Skoro svi zaposleni u Centru dali su svoj profesionalni, stručni i lični doprinos realizaciji aktivnosti koje su obuhvaćene ovim Izvještajem. Svi koji su učestvovali u njihovoj realizaciji su u skladu sa Zakonom, Statutom, Poslovnikom o radu, Pravilnikom o sistematizaciji i drugim propisima na sjednicama i kolegijumima, sastancima, konsultacijama i drugim vidovima komunikacija koje su održane u izvještajnom periodu, posvetili punu pažnju svim segmentima rada, poslovanja i prije svega uspostavljanja i razvoja široke oblasti profesionalne rehabilitacije i sporednih djelatnosti. Na cjelovit, stručan, profesionalan i odgovoran način pristupano je svakom pitanju od značaja za Centar za profesionalnu rehabilitaciju, kako razvojno - strateškim, tako i operativno-tekućim, što je doprinijelo uspješnom poslovanju.

Broj: 11/2025

Podgorica, 23.01.2025. godine.

CRNA GORA

ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE CRNE GORE

IZVJEŠTAJ O RADU
ZA 2024. GODINU

Podgorica, februar 2025. godine

UVOD

U skladu sa članom 14. Statuta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore Upravni odbor Zavoda usvaja godišnji izvještaj o radu Zavoda. Ovaj izvještaj za cilj ima prikaz osnovnih kretanja na tržištu rada (period u komparaciji sa uporednim periodom prethodne godine) i prikazivanje rezultata rada Zavoda u izvještajnom periodu.

Izvještaj se formira u Sektoru za evidenciju, statistiku i istraživanja u oblasti zapošljavanja na osnovu izvještaja o radu koji dostavljaju rukovodioci sektora, službi i odjeljenja. Nakon usvajanja izvještaj se dostavlja Ministarstvu nadležnom za poslove rada i zapošljavanja i dostupan je javnosti objavljivanjem na web sajtu Zavoda (link: [strategije-planovi-analize-i-izvjestaji](#)).

Izvještaj se sastoji od četiri dijela:

- Prvim dijelom je obuhvaćeno stanje na tržištu rada Crne Gore kroz prikaz:
 - kretanja nezaposlenosti,
 - stope nezaposlenosti,
 - kvalifikacione strukture nezaposlenih lica,
 - regionalne strukture nezaposlenosti,
 - strukture nezaposlenosti prema dužini traženja zaposlenja,
 - starosne strukture,
 - strukture nezaposlenih lica prema dužini radnog staža,
 - novoprijavljenih nezaposlenih lica,
 - lica sa invaliditetom,
 - oglašavanja slobodnih radnih mjesta,
 - zapošljavanja sa evidencije Zavoda,
 - osiguranja za slučaj nezaposlenosti i
 - zapošljavanja i rada stranaca;
- U drugom dijelu dat je prikaz Programskih aktivnosti koje su realizovane u 2024. godini;
- U trećem dijelu dat je prikaz aktivnosti službi i odjeljenja u skladu sa organizacionom strukturom Zavoda;
- Četvrti dio čine tabelarni prilozi koji su osnova za izradu Izvještaja, a sadrže podatke o stanju i kretanjima na tržištu rada.

1. STANJE I KRETANJA NA TRŽIŠTU RADA

1.1. Kretanje nezaposlenosti

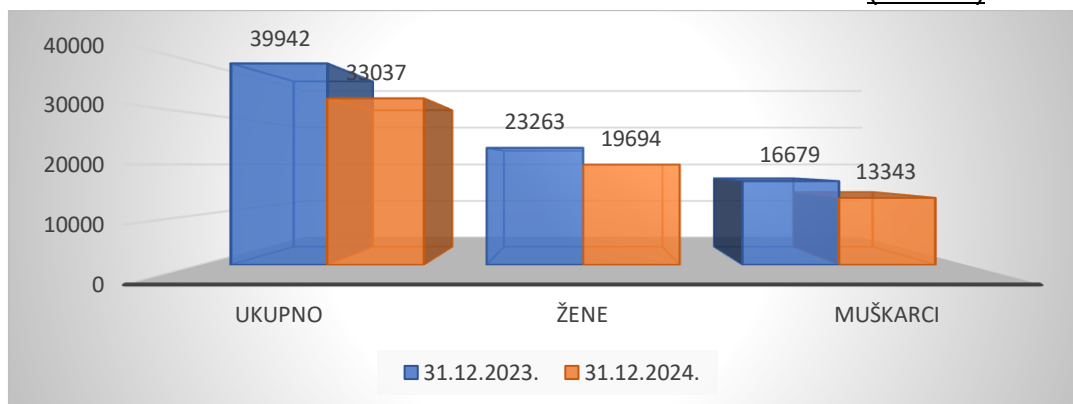
Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje na dan 31. decembar 2024. godine nalazilo se 33.037 nezaposlenih lica (od toga je 19.694 žena ili 59,61%).

U odnosu na 31.12.2023. godine (39.942 lica, a od toga 23.263 žene ili 58,24%) broj nezaposlenih je smanjen za 6.905 lica ili za 17,29%.

Broj nezaposlenih

- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine–

(Graf. 1.)

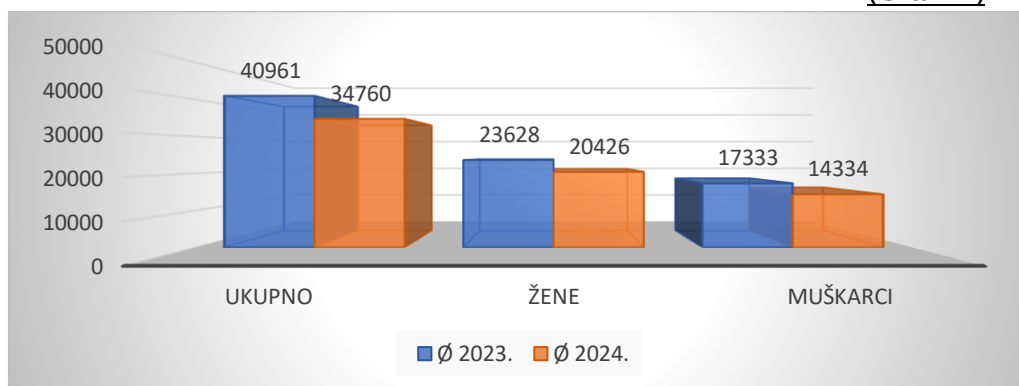

Prosječan broj nezaposlenih u 2024. godini je iznosio 34.760, a prosječan broj nezaposlenih žena 20.426. U odnosu na prosječan broj nezaposlenih u 2023. godini, kada je bilo 40.961 lice (23.628 žena) došlo je do prosječnog smanjenja nezaposlenih za 6.201 ili 15,14%.

Prosječan broj nezaposlenih

- u 2023. i 2024. godini–

(Graf. 2.)

Na evidenciji ostalih tražilaca zaposlenja na dan 31.12.2024. godine nalazilo se 293 lica (od toga 179 žena ili 61,09%), od kojih je 47 redovnih učenika (28 žena), 57 studenata osnovnih studija (29 žena), 1 lice koja su registrovana kao preduzetnici i 188 zaposlenih lica koja traže promjenu zaposlenja (122 žene).

1.2. Stopa nezaposlenosti

-
- Stopa nezaposlenosti, posmatrana kao odnos broja registrovanih nezaposlenih i aktivnog stanovništva (registrovani nezaposleni i registrovani zaposlenih), u decembru 2024. godine, je iznosila 11,36%. U odnosu na stopu nezaposlenosti iz decembra 2023. godini, kada je iznosila 13,95%, došlo je do smanjenja stope za 2,59 procentnih poena.
-
- Prosječna stopa nezaposlenosti u 2024. godini, posmatrana kao odnos prosječnog broja registrovanih nezaposlenih i prosječnog broja aktivnog stanovništva tokom godine (prosječan broj registrovanih nezaposlenih i prosječan broj registrovanih zaposlenih), je iznosila 11,90%. Prosječna stopa nezaposlenosti u 2023. godini je iznosila 14,35%, tako da je došlo do smanjenja prosječne stope nezaposlenosti za 2,45 procentnih poena.

Stope nezaposlenosti
- decembar 2024. i prosječna u 2024. godini–
(Tab.1.)

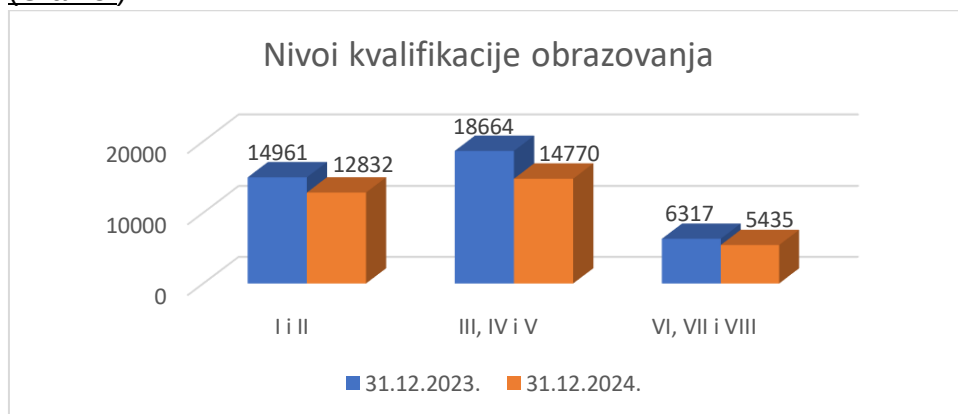
Decembar 2024. godine				Ø I-XII 2024. godine		
Nezapo- sleni	○ Zaposleni	○ Aktivno stanovništvo	○ Stopa nezaposlenosti	○ Nezapo- sleni	○ Zaposleni	○ A s
2	○ 3	○ 4 (2+3)	○ 5 (2/4)	○ 6	○ 7	○ 8
	607	1348	54.97	783	606	1388
	5805	9595	39.50	3937	5696	9633
	23568	24167	2.48	613	24514	25127
	9606	12668	24.17	3271	9383	12653
	17243	18409	6.33	1154	17490	18644
	4136	4971	16.80	860	4092	4952
	5023	5617	10.58	683	4864	5547
	3140	3646	13.88	550	2914	3464
	357	895	60.11	618	335	952
	13001	13412	3.06	349	13645	13995
	1656	2326	28.80	707	1625	2332
	8747	8965	2.43	182	8969	9152
	1493	2201	32.17	770	1486	2256
	18560	21754	14.68	3346	18381	21727
	113275	118894	4.73	5657	111680	117336
	1526	2978	48.76	1761	1482	3243
	346	1195	71.05	943	343	1286
	6824	8613	20.77	1939	6856	8795
	561	725	22.62	183	560	742
	3926	7920	50.43	4379	3862	8240
	320	393	18.58	75	322	397
	8329	8569	2.80	222	8446	8668

	2610	3413	23.53	822	2525	3347
	6351	7241	12.29	816	6545	7361
	768	900	14.67	140	771	911
7	257778	290815	11.36	34760	257390	292150

1.3. Kvalifikaciona struktura nezaposlenih

Na evidenciji Zavoda se nalazi 12.832 lica ili 38,84% sa I i II nivoom kvalifikacija obrazovanja (31.12.2023. godine 14.961 lice ili 37,46%). Nezaposlenih sa III, IV i V nivoom kvalifikacija obrazovanja je 14.770 ili 44,71% (31.12.2023. godine 18.664 ili 46,73%), a sa VI, VII i VIII nivoom obrazovanja (visokoškolci) – 5.435 lica ili 16,45% (31.12.2023. godine 6.317 lica ili 15,82%).

Nezaposleni prema kvalifikacionoj strukturi
(nivoi obrazovanja – Nacionalni okvir kvalifikacija)
- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine –
(Graf. 3.)

Broj nezaposlenih po polu i nivoima kvalifikacije obrazovanja
- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine –
(Tab.2.)

Rb.	Nivo/podnivo kvalifikacija obrazovanja	31.12.2023.			31.12.2024.			Odnosi 4:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom.raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7	8 (5-2)	9 (5/2)
1	I-1	3963	2684	1279	3493	2411	1082	-470	88.14
2	I-2	10014	5691	4323	8491	4979	3512	-1523	84.79
3	II	984	553	431	848	495	353	-136	86.18
4	III	7538	3467	4071	6030	2862	3168	-1508	79.99

5	IV-1	10573	6518	4055	8291	5164	3127	-2282	78.42
6	IV-2	94	26	68	69	21	48	-25	73.40
7	V	459	244	215	380	217	163	-79	82.79
8	VI	2701	1722	979	2540	1629	911	-161	94.04
9	VII-1	3260	2113	1147	2563	1689	874	-697	78.62
10	VII-2	335	235	100	313	216	97	-22	93.43
11	VIII	21	10	11	19	11	8	-2	90.48
12	Ukupno:	39942	23263	16679	33037	19694	13343	-6905	82.71

1.4. Regionalna struktura nezaposlenosti

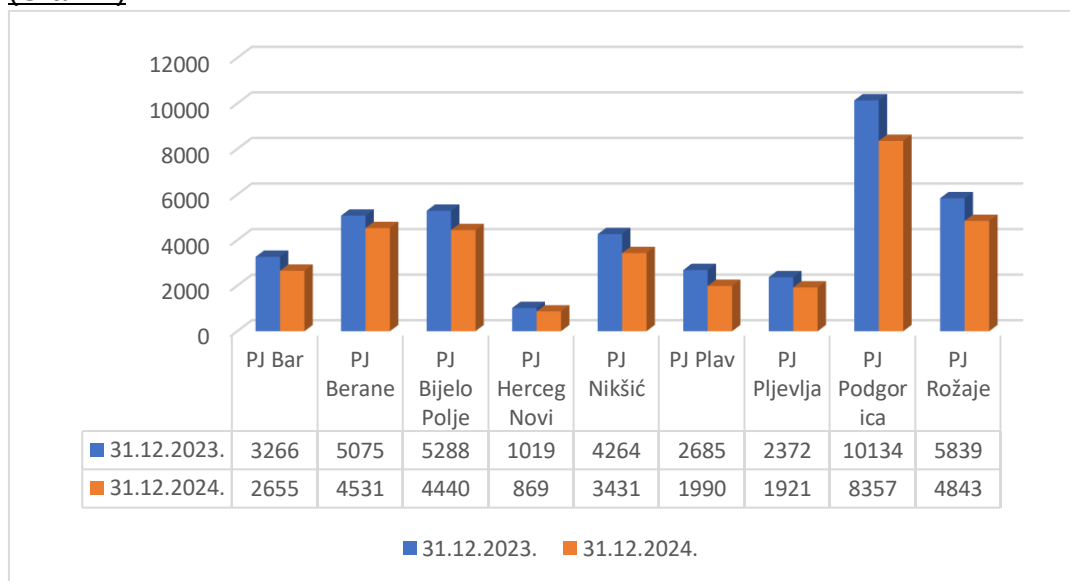
Najviše nezaposlenih, na dan 31. decembar 2024. godine, imali su Područna jedinica Podgorica, za Podgoricu, Danilovgrad, Cetinje, Tuzi i Zetu – 8.357 lica ili 25,29% (31.12.2023. godine 10.134 lica ili 25,37%), PJ Rožaje, za opštine Rožaje i Petnjica – 4.843 lica ili 14,66% (31.12.2023. godine 5.839 lica ili 14,62%) i PJ Berane, za opštine Berane i Andrijevicu – 4.531 lica ili 13,71% (31.12.2023. godine 5.075 lica ili 12,71%).

Najmanji broj nezaposlenih lica je registrovan u Područnoj jedinici Herceg Novi, za opštine Herceg Novi, Kotor i Tivat – 869 lica ili 2,63% (31.12.2023. godine 1.019 lica ili 2,55%), Područnoj jedinici Pljevlja, za opštine Pljevlja i Žabljak – 1.921 lice ili 5,81% (31.12.2023. godine 2.372 lica ili 5,94%) i Područnoj jedinici Plav, za opštine Plav i Gusinje – 1.990 lica ili 6,02% (31.12.2023. godine 2.685 lica ili 6,72%).

Nezaposleni po područnim jedinicama

- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine –

(Graf. 4.)

Promjene broja nezaposlenih po područnim jedinicama i biroima rada

- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine –

(Tab. 3.)

R b	Područna jedinica/ Biro rada	31.12.202 3.	%	31.12.202 4.	%	Odnosi 4:2	
						Nom. razlika	Index
1	2	3	4	5	6	7	
1	Bar	1495	3.74	1166	3.53	-329	77.99
2	Budva	759	1.90	599	1.81	-160	78.92
3	Ulcinj	1012	2.53	890	2.69	-122	87.94
4	PJ Bar	3266	8.18	2655	8.04	-611	81.29
5	Berane	4248	10.64	3790	11.47	-458	89.22
6	Andrijevica	827	2.07	741	2.24	-86	89.60
7	PJ Berane	5075	12.71	4531	13.71	-544	89.28
8	Rožaje	4871	12.20	3994	12.09	-877	82.00
9	Petnjica	968	2.42	849	2.57	-119	87.71
10	PJ Rožaje	5839	14.62	4843	14.66	-996	82.94
11	Bijelo Polje	3589	8.99	3062	9.27	-527	85.32
12	Mojkovac	904	2.26	708	2.14	-196	78.32
13	Kolašin	795	1.99	670	2.03	-125	84.28
14	PJ Bijelo Polje	5288	13.24	4440	13.44	-848	83.96
15	Nikšić	3960	9.91	3194	9.67	-766	80.66
16	Šavnik	82	0.21	73	0.22	-9	89.02
17	Plužine	222	0.56	164	0.50	-58	73.87
18	PJ Nikšić	4264	10.68	3431	10.39	-833	80.46
19	Plav	2006	5.02	1452	4.40	-554	72.38
20	Gusinje	679	1.70	538	1.63	-141	79.23
21	PJ Plav	2685	6.72	1990	6.02	-695	74.12
22	Pljevlja	2215	5.55	1789	5.42	-426	80.77
23	Žabljak	157	0.39	132	0.40	-25	84.08
24	PJ Pljevlja	2372	5.94	1921	5.81	-451	80.99
25	Podgorica	6701	16.78	5619	17.01	-1082	83.85
26	Tuzi	904	2.26	803	2.43	-101	88.83

27	Zeta	650	1.63	506	1.53	-144	77.85
31	Cetinje	1052	2.63	835	2.53	-217	79.37
32	Danilovgrad	827	2.07	594	1.80	-233	71.83
33	PJ Podgorica	10134	25.37	8357	25.30	-1777	82.46
34	Herceg Novi	513	1.28	411	1.24	-102	80.12
35	Kotor	256	0.64	218	0.66	-38	85.16
36	Tivat	250	0.63	240	0.73	-10	96.00
37	PJ Herceg Novi	1019	2.55	869	2.63	-150	85.28
38	CRNA GORA	39942	100	33037	100	-6905	82.71

1.5. Struktura nezaposlenih prema dužini traženja zaposlenja

Zaposlenje preko jedne godine traži 24.385 lica ili 73,81% od ukupnog broja nezaposlenih na evidenciji Zavoda (na dan 31.12.2023. godine 29.209 lica ili 73,13%), preko tri godine 19.187 lica ili 58,08% nezaposlenih (31.12.2023. godine 18.306 lica ili 45,83%), a preko 5 godina 11.949 lica ili 36,17% (31.12.2023. godine 11.602 lica ili 29,05%).

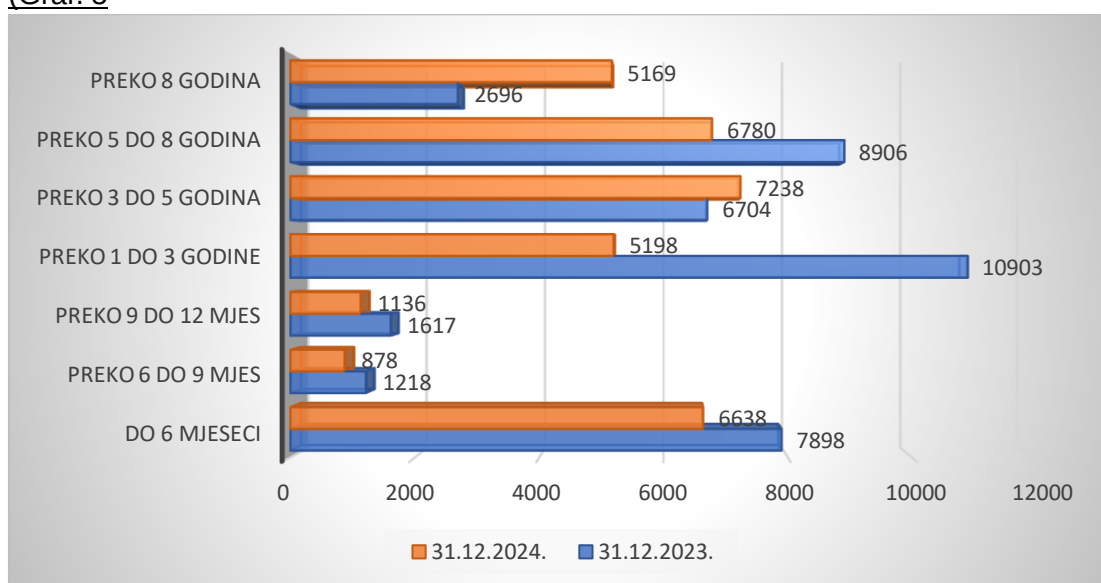
Nezaposleni prema dužini traženja zaposlenja
-na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine –

(Tab. 4.)

Rb	Dužina traženja zaposlenja	31.12.2023. godine			31.12.2024. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom.raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Do 6 mjeseci	7898	4637	3261	6638	3986	2652	-1260	84.05
2	Preko 6 do 9 mjes	1218	668	550	878	528	350	-340	72.09
3	Preko 9 do 12 mjes	1617	887	730	1136	674	462	-481	70.25
4	DO 1 GODINE	10733	6192	4541	8652	5188	3464	-2081	80.61
5	Preko 1 do 3 godine	10903	6705	4198	5198	3128	2070	-5705	47.67

6	Preko 3 do 5 godina	6704	3970	2734	7238	4484	2754	534	107.97
7	Preko 5 do 8 godina	8906	5276	3630	6780	4080	2700	-2126	76.13
8	Preko 8 godina	2696	1120	1576	5169	2814	2355	2473	191.73
9	PREKO 1 GODINE	29209	17071	12138	24385	14506	9879	-4824	83.48
10	Ukupno:	39942	23263	16679	33037	19694	13343	-6905	82.71

Nezaposleni prema dužini traženja zaposlenja
- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine –
(Graf. 5)

1.6. Starosna struktura nezaposlenih lica

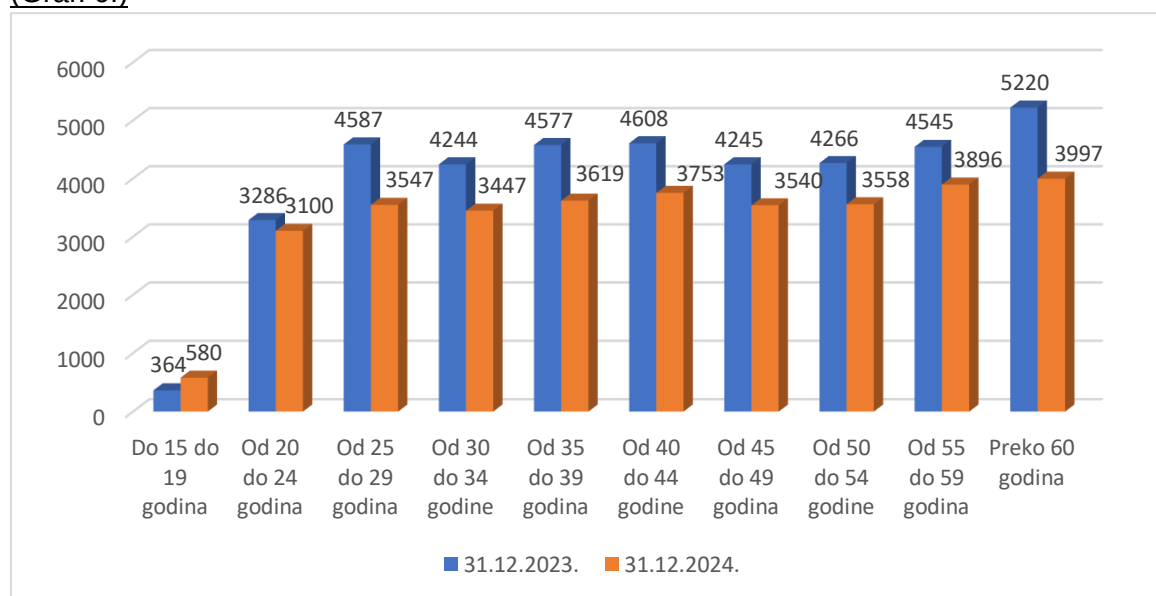
Lica starosti do 25 godina ima 3.680 ili 11,14% od ukupnog broja nezaposlenih (31.12.2023. godine 3.650 ili 9,14%), do 30 godina 7.227 ili 21,88% (31.12.2023. godine 8.237 ili 20,62%), lica starosti do 30 godina ima 7.227 ili 21,87% od ukupnog broja nezaposlenih (31.12.2023. godine 8.237 ili 20,62%), a preko 50 godina 11.451 ili 34,66% (na dan 31.12.2023. godine 14.031 ili 35,13%).

Nezaposleni prema godinama starosti
- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine –
(Tab. 5.)

Rb	Starosna grupa	31.12.2023. godine			31.12.2024. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom. raz.	Indeks

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Do 15 do 19 godina	364	184	180	580	315	265	216	159.34
2	Od 20 do 24 godina	3286	1912	1374	3100	1916	1184	-186	94.34
3	Od 25 do 29 godina	4587	2979	1608	3547	2329	1218	-1040	77.33
4	Od 30 do 34 godine	4244	2786	1458	3447	2281	1166	-797	81.22
5	Od 35 do 39 godina	4577	2956	1621	3619	2337	1282	-958	79.07
6	Od 40 do 44 godine	4608	2720	1888	3753	2237	1516	-855	81.45
7	Od 45 do 49 godina	4245	2345	1900	3540	1993	1547	-705	83.39
8	Od 50 do 54 godine	4266	2269	1997	3558	1947	1611	-708	83.40
9	Od 55 do 59 godina	4545	2315	2230	3896	2023	1873	-649	85.72
10	Preko 60 godina	5220	2797	2423	3997	2316	1681	-1223	76.57
11	Ukupno:	39942	23263	16679	33037	19694	13343	-6905	82.71

Nezaposleni prema godinama starosti
- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine -
(Graf. 6.)

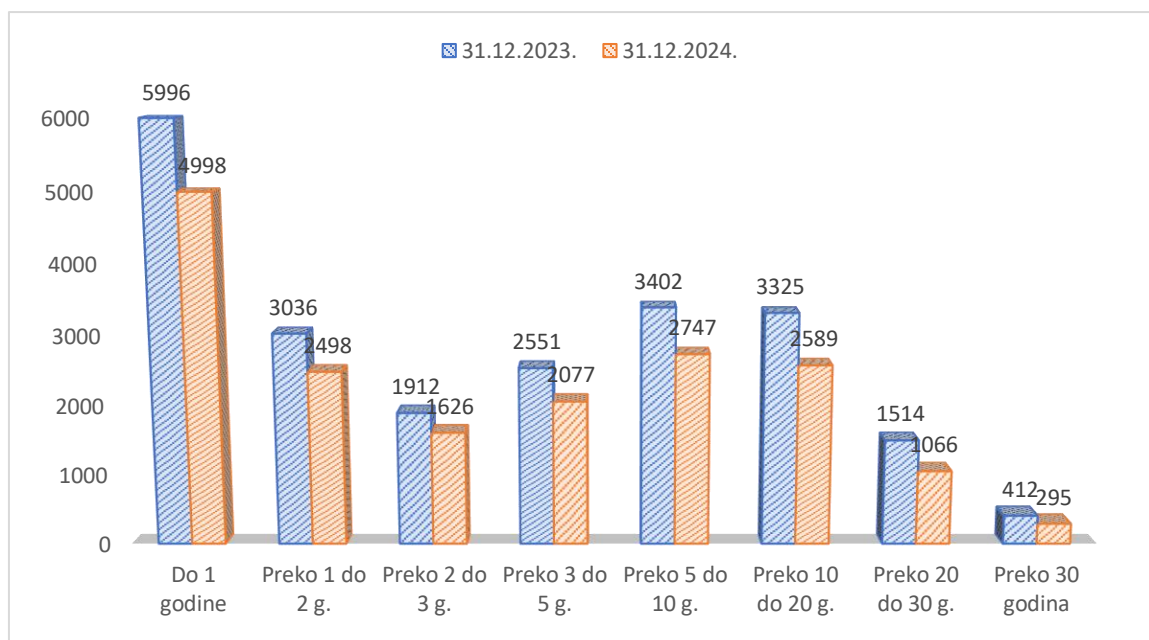
1.7. Struktura nezaposlenih prema dužini radnog staža

Prvi put traži zaposlenje, odnosno nema evidentiranog radnog staža 15.141 lica ili 45,83% (na dan 31.12.2023. godine 17.794 lica ili 44,55%). Radni staž posjeduje 17.896 lica ili 54,17% (na dan 31.12.2023. godine 22.148 lica ili 55,45%).

Nezaposleni prema dužini radnog staža
- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine -
(Tab. 6.)

Rb	Radni staž	31.12.2023. godine			31.12.2024. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom. raz.	Indeks
		2	3	4	5	6	7	8	9
1	Bez staža	17794	11164	6630	15141	9686	5455	- 2653	85.09
2	Do 1 godine	5996	3451	2545	4998	2953	2045	-998	83.36
3	Preko 1 do 2 g.	3036	1828	1208	2498	1507	991	-538	82.28
4	Preko 2 do 3 g.	1912	1146	766	1626	984	642	-286	85.04
5	Preko 3 do 5 g.	2551	1475	1076	2077	1200	877	-474	81.42
6	Preko 5 do 10 g.	3402	1912	1490	2747	1573	1174	-655	80.75
7	Preko 10 do 20 g.	3325	1596	1729	2589	1269	1320	-736	77.86
8	Preko 20 do 30 g.	1514	563	951	1066	438	628	-448	70.41
9	Preko 30 godina	412	128	284	295	84	211	-117	71.60
10	Sa stažom	22148	12099	10049	17896	10008	7888	- 4252	80.80
11	Ukupno:	39942	23263	16679	33037	19694	13343	- 6905	82.71

Nezaposleni prema dužini radnog staža
- na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine –
(Graf. 7.)

1.8. Novoprijavljeni

Tokom 2024. godine u evidenciju Zavoda za zapošljavanje se prijavilo 18.796 lica. Od navedenog broja, broj lica koja se prvi put prijavljuju je 4.199 ili 22,34%, dok se 14.597 lica ili 77,66% već prijavljivalo na evidenciju Zavoda. U odnosu na 2023. godinu prijavljeno je 3.260 lica manje ili 14,78% (u 2023. godini – 22.056 novoprijavljenih lica).

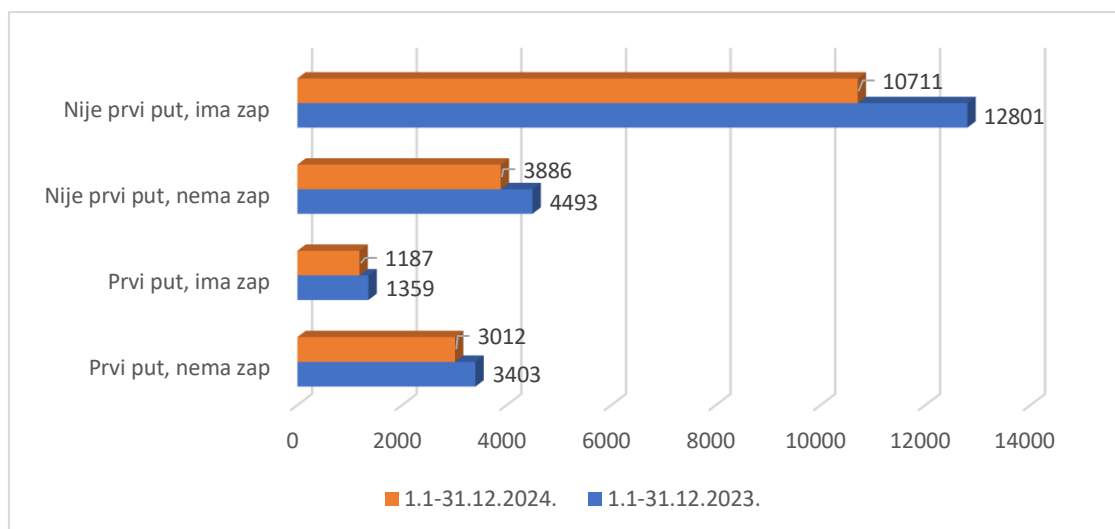
Pregled novoprijavljenih
(Tab. 7.)

R b	Novoprijavljeni	1.1 – 31.12.2023.			1.1 – 31.12.2024.			Odnosi 5:2	
		Ukupn o	Žene	Muškar ci	Ukup no	Žene	Muškar ci	Nom. raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Prvi put, nema zap	3403	1822	1581	3012	1712	1300	-391	88.51
2	Prvi put, ima zap	1359	778	581	1187	738	449	-172	87.34
3	Nije prvi put, nema zap	4493	2683	1810	3886	2373	1513	-607	86.49
4	Nije prvi put, ima zap	12801	7282	5519	10711	6237	4474	-2090	83.67
5	UKUPNO:	22056	12565	9491	18796	11060	7736	-3260	85.22

Novoprijavljeni

- u 2023. i 2024. godini -

(Graf. 8.)

Najviše novoprijavljenih lica bilo je u Podgorici (4.914 ili 26,14%), Nikšiću (2.286 ili 12,16%) i Bijelom Polju (1.746 ili 9,29%). Najviše novoprijavljenih je u starosnoj dobi od 18 do 25 godina (4.048 ili 21,54%) i od 25 do 30 godina (3.413 ili 18,16%).

Posmatrano prema razlozima prestanka radnog odnosa, najviše novoprijavljenih je onih kojima je radni odnos prestao zbog isteka rada na određeno radno vrijeme (6.301 ili 52,96% od novoprijavljenih sa radnim stažom), zatim zbog zaključenog sporazuma s poslodavcem o prestanku radnog odnosa (496 ili 4,17%) i pismene izjave zaposlenog da želi da raskine radni odnos (otkaz ugovora o radu) – 316 ili 2,65%.

1.9. Lica sa invaliditetom

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, na dan 31.12.2024. godine, nalazilo se 8.635 lica sa invaliditetom, od čega je 5.234 ili 60,61% žena. U odnosu na isti dan 2023. godine, kada su registrovana 9.522 lica sa invaliditetom (5.620 žena ili 59,02%), došlo je do smanjenja za 887 lica ili 9,32%.

Najviše lica sa invaliditetom je registrovano u Birou rada Berane 2.015 ili 23,34% (od čega je 1.123 žena ili 55,73%), zatim u Birou rada Rožaje 1.758 ili 20,36% (od čega je 1.202 žena ili 68,37%) i u Birou rada Bijelo Polje 784 ili 9,08% (od čega je 463 žena ili 59,06%)

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, najviše lica sa invaliditetom je bez zanimanja i stručne sprema 4.307 ili 49,88%, zatim sa III nivoom obrazovanja 1.906 ili 22,07% i IV nivoom 1.723 ili 19,95%.

Najviše lica sa invaliditetom je po rješenju komisije za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda – 7.979 ili 92,4%, kategorisane omladine 405 ili 4,69% i invalida rada II i III kategorije 181 ili 2,10%.

Posmatrano prema godinama starosti najviše lica sa invaliditetom je u starosnoj grupi preko 60 godina – 2.584 lica ili 29,92%, od 55 do 60 godina starosti – 1.860 lica ili 21,54% i od 50 do 55 godina 1.344 ili 15,56%.

1.10. Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima

U 2024. godine Zavod za zapošljavanje je kroz upravni postupak donošenja rješenja o prestanka vođenja evidencije o nezaposlenim licima prestao da vodi evidenciju za 24.467 nezaposlenih lica (13.878 žena ili 56,72%). U odnosu na 2023. godinu urađeno je 3.217 rješenja o prestanu vođenja evidencije manje ili 11,62% (u 2023. godini Zavod je donio 27.684 rješenja o prestanka vođenja evidencije o nezaposlenim licima, od čega 15.558 ili 56,19% za žene).

Glavni razlozi prestanka vođenja evidenciju su: lice nije raspoloživo za rad – 9.543 ili 39%, kada nezaposleno lice zasnjuje radni odnos na punim radnim vremenom na određeno vrijeme – 6.839 ili 27,95%, kada se nezaposleno lice samo odjavi sa evidencije organizacije za zapošljavanje – 2.006 ili 8,2%, stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa – 1.855 ili 7,58% i lica na sezonskom radu 1.707 ili 6,98%.

Najviše rješenja o prestanku vođenja evidencije je izvršeno u Birou rada Podgorica 5.885 ili 24,05%, zatim u biroima rada: Nikšić 2.932 ili 11,98%, Bijelo Polje 2.224 ili 9,09%, Rožaje 1.884 ili 7,7% i Berane 1.791 ili 7,32%.

Pregled prestanka vođenja evidencije⁶
o nezaposlenim licima u 2024. godini

(Tab.8.)

Biro rada	Ukupn o	R1	R2	R4	R14	R16 5	R22 1	R166 4	OSTAL I
Andrijevića	232	54	1	11	51	64	12	14	25
Berane	1791	586	29	10 3	66	169	648	72	118
Budva	493	118	6	21	8	110	158	58	14
Bijelo Polje	2224	951	13	78	160	121	583	135	183
Bar	1299	211	8	43	127	173	556	136	45

⁶ ŠIFARNIK RAZLOGA PRESTANKA VOĐENJA EVIDENCIJE O NEZAPOSLENIM LICIMA

R1 - Kada nezaposleno lice zasnjuje radni odnos sa punim radnim vremenom na određeno vrijeme

R2 - Kada nezaposleno lice zasnjuje radni odnos sa punim radnim vremenom na neodređeno vrijeme

R4 - Kada nezaposleno lice stekne svojstvo učenika, odnosno redovnog studenta

R14 - Kada se nezaposleno lice samo odjavi sa evidencije organizacije za zapošljavanje

R165 - Lica na sezonskom radu

R221 - Lice nije raspoloživo za rad

R1664 - Stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa

Cetinje	519	187	15	42	21	53	125	39	37
Danilovgrad	647	151	1	8	16	60	360	34	17
Zeta	377	108	5	8	14	8	194	31	9
Gusinje	281	114	8	3	18	0	112	11	15
Herceg Novi	533	94	5	30	27	69	210	76	22
Kolašin	306	211	2	11	9	2	11	19	41
Kotor	334	48	0	18	79	67	63	48	11
Mojkovac	447	160	7	18	103	60	38	25	36
Nikšić	2932	918	6	43	150	118	1261	260	176
Podgorica	5885	1520	5	79	355	141	2678	529	578
Plav	916	217	11	17	100	18	430	21	102
Petnjica	219	20	5	13	59	0	100	3	19
Pljevlja	1465	489	5	52	452	20	316	70	61
Plužine	136	40	0	10	4	11	46	9	16
Rožaje	1884	334	13	50	67	143	1136	96	45
Šavnik	35	11	0	3	6	4	2	3	6
Tivat	268	60	6	11	45	21	97	15	13
Tuzi	463	109	3	10	15	23	247	41	15
Ulcinj	700	102	17	13	48	239	150	103	28
Žabljak	81	26	9	2	6	13	10	7	8
UKUPNO=	24467	6839	180	697	2006	1707	9543	1855	1640

1.11. Oglašavanje slobodnih radnih mjesta

U 2024. godini poslodavci su Zavodu za zapošljavanje prijavili 25.269 slobodnih radnih mjesta kroz 16.539 prijava o slobodnim radnim mjestima. U odnosu na 2023. godinu, prijavljeno je 4.292 ili 14,52% manje slobodnih radnih mjesta (u 2023. godini oglašeno je 29.561 slobodno radno mjesto).

Od ukupnog broja prijavljenih slobodnih radnih mjesta 3.424 ili 13,55% je radni odnos na neodređeno vrijeme, dok je 21.845 ili 86,45% je radni odnos na određeno vrijeme.

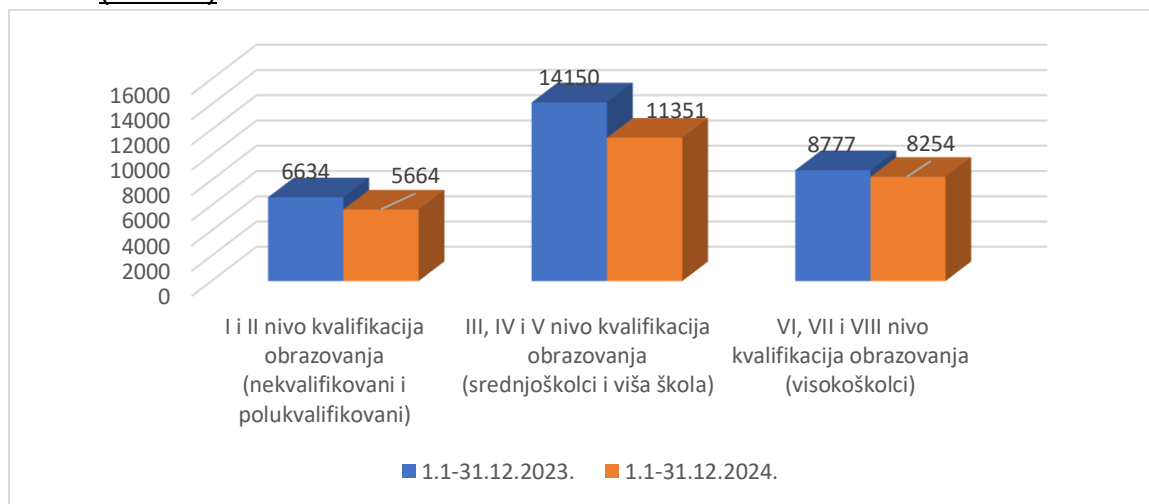
Posmatrano prema vrsti radnog mjesta 7.621 ili 30,16% su novootvorena radna mjesta, a 17.648 ili 69,84% su upražnjena radna mjesta. Od ukupno prijavljenih slobodnih radnih

mjesta 25.126 ili 99,43% su potrebe za radnicima, a 143 ili 0,57% su iskazane potrebe za pripravnici.

Oglašena slobodna radna mjesta
- prema kvalifikacionoj strukturi -
(Tab. 9.)

R b	Oglašena slobodna radna mjesta prema kvalifikacionoj strukturi	1.1 – 31.12.2023.		1.1– 31.12.2024.		Odnosi 4:2	
		Ukupn o	%	Ukupn o	%	Nom.ra z.	Indek s
		2	3	4	5	6	7
1	I i II nivo kvalifikacija obrazovanja (nekvalifikovani i polukvalifikovani)	6634	22.44	5664	22.41	-970	85.38
2	III, IV i V nivo kvalifikacija obrazovanja (srednjoškolci i viša škola)	14150	47.87	11351	44.92	-2799	80.22
3	VI, VII i VIII nivo kvalifikacija obrazovanja (visokoškolci)	8777	29.69	8254	32.67	-523	94.04
4	UKUPNO:	29561	100	25269	100	-4292	85.48

Oglašena slobodna radna mjesta
- u 2023. i 2024. godini -
(Graf. 9.)

Najviše slobodnih radnih mjesta je prijavljeno za VII nivo kvalifikacija obrazovanja – 7.876 ili 31,17%, zatim IV nivo – 5.921 ili 23,43% i III nivo 4.718 ili 18,67%.

Najviše slobodnih radnih mjesta je prijavljeno u Podgorici – 6.794 ili 26,89%, Herceg Novom 3.501 ili 13,85% i Budvi 2.709 ili 10,72%.

Oglašena slobodna radna mjesta
- prema djelatnostima poslodavaca –
(Tab.10.)

R b	Djelatnost	1.1 – 31.12.2023.		1.1 – 31.12.2024.		Odnosi 4:2	
		OSR M	%	OSR M	%	Nom.ra z.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7
1	A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	200	0.68	256	1.01	56	128.00
2	B.Rudarstvo	140	0.47	42	0.17	-98	30.00
3	C.Prerađivačka industrija.	1167	3.95	656	2.60	-511	56.21
4	D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	204	0.69	92	0.36	-112	45.10
5	E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	472	1.60	618	2.45	146	130.93
6	F.Građevinarstvo	1890	6.39	1056	4.18	-834	55.87
7	G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	3845	13.01	3485	13.79	-360	90.64
8	H.Saobraćaj i skladištenje	1276	4.32	998	3.95	-278	78.21
9	I.Usluge smještaja i ishrane	4906	16.60	4144	16.40	-762	84.47
10	J.Informisanje i komunikacije	349	1.18	333	1.32	-16	95.42
11	K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	367	1.24	504	1.99	137	137.33
12	L.Poslovanje nekretninama	427	1.44	252	1.00	-175	59.02
13	M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	774	2.62	612	2.42	-162	79.07
14	N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1427	4.83	1105	4.37	-322	77.44
15	O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	1954	6.61	1651	6.53	-303	84.49
16	P.Obrazovanje	6537	22.11	6552	25.93	15	100.23
17	Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	2437	8.24	1948	7.71	-489	79.93
18	R.Umjetnost,zabava i rekreacija	463	1.57	371	1.47	-92	80.13

19	S.Ostale uslužne djelatnosti	725	2.45	589	2.33	-136	81.24
20	U.Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	1	0.00	5	0.02	4	500.00
21	UKUPNO CRNA GORA=	29561	100	25269	100	-4292	85.48

Najviše prijavljenih slobodnih radnih mjesta je u sledećim djelatnostima: Obrazovanje (6.552 ili 25,93%), Usluge smještaja i ishrane (4.144 ili 16,40%) i Trgovina na veliko i malo; popravka motornih vozila i motocikala (3.485 ili 13,79%).

Najviše slobodnih radnih mjesta je prijavljeno za VII – 1 podnivo kvalifikacije obrazovanja – 7.670 ili 30,35%, zatim za IV-1 podnivo – 5.804 ili 22,97% i za III nivo kvalifikacija obrazovanja – 4.718 ili 18,67%.

Slobodna radna mjesta

- prema nivoima/podnivoima klasifikacije obrazovanja -

(Tab. 11.)

Rb.	Nivo/podnivo kvalifikacija obrazovanja	1.1 – 31.12.2023.		1.1 – 31.12.2024.		Odnosi 4:2	
		Ukupno	%	Ukupno	%	Nom.ra z.	Indek s
	1	2	3	4	5	6	7
1	I-1	591	2.00	544	2.15	-47	92.05
2	I-2	4535	15.34	4016	15.89	-519	88.56
3	II	1508	5.10	1104	4.37	-404	73.21
4	III	6507	22.01	4718	18.67	-1789	72.51
5	IV-1	6688	22.62	5804	22.97	-884	86.78
6	IV-2	105	0.36	117	0.46	12	111.43
7	V	850	2.88	712	2.82	-138	83.76
8	VI	296	1.00	301	1.19	5	101.69
9	VII-1	8172	27.64	7670	30.35	-502	93.86
10	VII-2	230	0.78	206	0.82	-24	89.57
11	VIII	79	0.27	77	0.30	-2	97.47
12	Ukupno:	29561	100	25269	100	-4292	85.48

1.12. Zapošljavanje lica sa evidencije Zavoda za zapošljavanje

Prema povratnim informacijama dobijenim od strane Poreske uprave Crne Gore, u 2024. godini, posredstvom Zavoda za zapošljavanje zaposlenje je dobilo 12.916 lica sa evidencije nezaposlenih, od čega je 7.745 ili 59,96% žene.

Najviše su zapošljavani srednjoškolci sa IV nivoom klasifikacije obrazovanja – 4.596 ili 35,58%, zatim lica sa VII nivoom 3.012 ili 23,32% i srednjoškolci sa trećim nivoom klasifikacije obrazovanja – 2.164 ili 16,75%. Najviše zapošljavanja je bilo u Podgorici – 3.251 ili 25,17%, zatim u Nikšiću – 1.329 ili 10,29% i u Bijelom Polju – 1.304 ili 10,10%.

Posmatrano prema djelatnostima poslodavaca najviše zapošljavanja je bilo u Trgovini na malo i veliko, popravci motornih vozila i motocikala (2.272 ili 17,59%), zatim u Obrazovanju (2.176 ili 16,85%), Uslugama smještaja i ishrane (1.678 ili 12,99%) i Administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima (911 ili 7,05%).

Pregled zapošljavanja
(Tab. 12.)

Rb	Nivo/podnivo kvalifikacija obrazovanja	1.1-31.12.2023. godine			1.1-31.12.2024. godine			Odnosi 5:2	
		Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Nom.raz	Index
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	I-1	484	264	220	478	280	198	-6	98.76
2	I-2	1576	861	715	1320	707	613	-256	83.76
3	II	227	139	88	150	96	54	-77	66.08
4	III	2845	1196	1649	2164	992	1172	-681	76.06
5	IV-1	5830	3237	2593	4563	2693	1870	-1267	78.27
6	IV-2	39	6	33	33	9	24	-6	84.62
7	V	246	145	101	178	109	69	-68	72.36
8	VI	1314	838	476	1008	676	332	-306	76.71
9	VII-1	3645	2582	1063	2616	1880	736	-1029	71.77
10	VII-2	348	236	112	396	298	98	48	113.79
11	VIII	6	2	4	10	5	5	4	166.67
12	Ukupno:	16560	9506	7054	12916	7745	5171	-3644	78.00

Nominalno posmatrano zapošljavanje posredstvom Zavoda za zapošljavanje je u 2024. godini bilo manje za 3.644 ili 22% u odnosu na 2023. godinu (16.560:12.916). Ako posmatramo učešće zaposlenih posredstvom Zavoda u 2024. godini kao broj zaposlenih u odnosu na ukupnu ponudu tokom 2024. godine (ukupna ponuda predstavlja broj

nezaposlenih na početku perioda – 1.1.2024. godine i broj novoprijavljenih tokom perioda – tokom 2024. godine), učešće zaposlenih je u 2024. godini iznosilo 21,99% (ukupna ponuda u 2024. godini je iznosila 58.738 lica – na dan 1.1.2024. godine registrovano je 39.942, a tokom 2024. godine je bilo 18.796 novoprijavljenih lica). Učešće zaposlenih u ukupnoj ponudi radne snage u 2023. godini je iznosilo 24,12% (ukupna ponuda u 2023. godini je iznosila 68.652 lica – na dan 1.1.2023. godine registrovano je 46.569, a tokom 2023. godine je bilo 22.056 novoprijavljenih lica), odnosno učešće zaposlenih posredstvom Zavoda u 2024. godini je manje za 2,13 p.p.

1.13. Prava za vrijeme nezaposlenosti

Pod uslovima propisanim Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Sl. list CG", broj 24/19), nezaposleno lice može da ostvari pravo na:

- novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti,
- novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti,
- jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, ako zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme van mjesta prebivališta.

U izvještajnom periodu, u okviru prava za vrijeme nezaposlenosti, Zavod je, kao prvostepeni organ, odlučivao po zahtjevima nezaposlenih lica za ostvarivanje prava na novčanu naknadu i prava na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti.

Novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti:

Nakon prestanka radnog odnosa nezaposleno lice ima pravo, po osnovu osiguranja od nezaposlenosti, na isplatu novčane naknade pod određenim uslovima.

Uslovi za ostvarivanje i prestanak, dužina trajanja, visina novčane naknade i ponovno sticanje prava na novčanu naknadu, utvrđeni su Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Pravo na novčanu naknadu ima osiguranik koji prije prestanka radnog odnosa ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci, kojem je radni odnos prestao bez njegove saglasnosti ili krivice i ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u zakonom propisanom roku.

Osnovni kriterijum za utvrđivanje perioda za koje vrijeme nezaposlenom licu nakon prestanka radnog odnosa pripada novčana naknada je prethodno ostvarena dužina staža osiguranja. Minimalni period za koji se vrši isplata novčane naknade iznosi tri mjeseca

(za osiguranike sa stažom osiguranja od devet mjeseci do pet godina), a maksimalni 12 mjeseci (za osiguranike od 25 do 35 godina staža osiguranja).

Izuzetak čini nezaposleno lice koje ima više od 35 godina staža osiguranja, kojem pravo na novčanu naknadu traje do ponovnog zaposlenja, odnosno do ispunjavanja uslova u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom.

Novčana naknada, shodno članu 57 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, iznosi 120% od obračunske vrijednosti koeficijenata utvrđenog zakonom i drugim propisom, što iznosi 108 eura neto (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko osiguranje 130,14 eura, odnosno od 1.10.2024. godine 118,80 eura).

U prelaznim i završnim odredbama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, regulisno je pitanje stečenih prava tako da nezaposleno lice koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarilo pravo po osnovu nezaposlenosti, u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja da koristi pravo u istom obimu, trajanju i iznosu i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Novčana naknada za korisnike koji su stekli ovo pravo po prethodnom zakonu u iznosu od 40% minimalne zarade, novčana naknada od 1. januara 2022. godine do 1.10.2024. godine iznosila je 180 eura neto (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko osiguranje 216,90 eura).

Počev od 1. oktobra 2024. godine, novčana naknada za korisnike koji su ostvarili ovo pravo u iznosu 40% od minimalne zarade utvrđene u skladu sa zakonom, obračunava se u odnosu na odredbu člana 101 stav 2 Zakona o radu (»Službeni list CG«, br. 74/19, 8/21, 59/21, 68/21, 145/21, 77/24 i 86/24) kojom je propisano da minimalna zarada u neto iznosu ne može biti niža od 600 eura za zaposlene na radnim mjestima do V nivoa kvalifikacije obrazovanja, odnosno 800 eura za zaposlene na radnim mjestima sa VI i višim nivoom kvalifikacije obrazovanja.

Povodom zahtjeva Zavoda vezano za primjenu citirane odredbe Zakona o radu, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, dalo je mišljenje prema kojem obračun novčane naknade za ova lica treba vršiti u iznosu 40% od minimalne zarade, u odnosu na iznos minimalne zarade koji odgovara njihovom stečenom nivou kvalifikacije obrazovanja.

Stoga je navedenim korisnicima novčana naknada počev od 1.10.2024. godine isplaćena u iznosu od 240 eura neto (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko osiguranje 264 eura), odnosno 320 eura neto (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko osiguranje 352 eura). Invalidima rada II i III kategorije koji su ostvarili pravo na novčanu naknadu po Zakonu o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti (prethodni zakon) u

visini najniže penzije, shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (»Sl. list CG«, br. 125/23) od 1. januara 2024. godine novčana naknada isplaćuje se u iznosu od 450 eura neto (sa doprinosom za penzijsko i invalidsko 542,25 eura, odnosno od 1.10.2024. godine 495 eura).

Pregled isplata novčanih naknada
u 2023. i 2024. godini
(Tab.13.)

Rb	Mjesec	Broj korisnika		Nominalna razlika	Indeks
		2023.	2024.		
1	Januar	10550	9467	-1083	89.73
2	Februar	10369	9236	-1133	89.07
3	Mart	10179	9101	-1078	89.41
4	April	9868	8892	-976	90.11
5	Maj	9694	8729	-965	90.05
6	Jun	9458	8630	-828	91.25
7	Jul	9511	8630	-881	90.74
8	Avgust	9373	8549	-824	91.21
9	Septembar	9295	8568	-727	92.18
10	Oktobar	9267	8573	-694	92.51
11	Novembar	9360	8588	-772	91.75
12	Decembar	9342	8633	-709	92.41

Na iznos isplaćene novčane naknade obračunava se i plaća doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje (po stopi 20,5%). Ukupna sredstva izdvojena za novčanu naknadu za 2024. godine iznose 23.192.195,37 eura. U prosjeku, mjesečno je 8.800 nezaposlenih lica koristilo navedeno pravo.

Novčana pomoć i naknada troškova prevoza za vrijeme obrazovanja, osposobljavanja i uključivanja u druge mjere

Nezaposleno lice koje je Zavod uputio na obrazovanje, osposobljavanje i u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, ima pravo na novčanu pomoć, u visini do 15% od prosječne mjesečne bruto zarade zaposlenih u Crnoj Gori, ostvarene u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Nezaposleno lice koje se, upućuje van mjesta prebivališta, odnosno boravka, ima pravo na naknadu troškova prevoza za vrijeme za koje je upućeno. Visina troškova prevoza u navedenom slučaju utvrđuje se u visini troškova javnog prevoza u drumskom i željezničkom saobraćaju.

Način ostvarivanja prava na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza nezaposlenih lica za vrijeme obrazovanja, osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti propisan je Pravilnikom o načinu ostvarivanja novčane pomoći i naknade troškova prevoza za nezaposlena lica ("Sl. list CG", br. 58/19).

Ukupna sredstva utrošena za novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza, za vrijeme obrazovanja, osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti za 2024. godinu iznose 12.032,22 Eur.

1.14. Zapošljavanje i rad stranaca

Uredbom o kriterijumima i postupku za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca ("Sl. list CG", br. 20/2019 od 4.4.2019. godine), članom 6 predviđeno je da Zavod za zapošljavanje Crne Gore jednom u tri mjeseca sačinjava izvještaj o izdatim dozvolama za privremeni boravak i rad stranaca i dostavlja ga Ministarstvu.

Zapošljavanje i rad stranaca u Crnoj Gori uređeni su Zakonom o strancima („Sl. list CG“, br. 12/2018, 3/19 i 86/22). Zakonom je dat okvir utvrđivanja broja radnih dozvola za strance, odnosno definisano je da Vlada godišnje utvrđuje broj radnih dozvola za strance – kvote.

Odlukom o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2024. godinu ("Sl. list CG", br. 121/23 od 29.12.2023.), utvrđen je godišnji broj dozvola za privremeni boravak i rad stranaca – godišnja kvota za 2024. godinu, kao i djelatnosti u kojima se stranci mogu zapošljavati. Godišnja kvota za 2024. godinu utvrđena je u ukupnom broju od 28.988 dozvola. Iz navedene godišnje kvote, izdvojeno je 5.000 dozvola koje organ državne uprave nadležan za poslove rada može dodatno rasporediti za pojedine namjene, u skladu sa potrebama tržišta rada, na zahtjev Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, shodno članu 2 stav 1 Odluke o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2024. godinu. Iz godišnje kvote (član 2 stav 1 ove odluke), 23.988 dozvola utvrđuju se za: zapošljavanje stranaca – 21.727 dozvola i za sezonsko zapošljavanje stranaca – 2.261 dozvola.

Prema podacima iz Ministarstva unutrašnjih poslova, kao nadležnog za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, u 2024. godini izdato je 38.019 dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (24.748 u kvoti i 13.271 van kvote) što je za 924 ili 2,37% dozvola manje u odnosu na isti period 2023. godine (23.822 dozvola u kvoti i 15.121 van kvote).

Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti (24.748), posmatrano prema vrstama dozvola, 91,15% je izdato za zapošljavanje stranaca (22.557), a 8,85% za sezonsko zapošljavanje stranaca (2.191). U utrošenim kvotama za zapošljavanje stranaca u 2024. godini pretežno učešće (68,35%), imaju tri grupe zanimanja: građevinarstvo, usluge smještaja i ishrane i ostale uslužne djelatnosti. Utrošenost kvote u odnosu na raspoređenu kvotu u 2024. godini je na nivou 88,05%. Utrošenost kvota prema vrstama

dozvola je kod zapošljavanja stranaca – 90,13%, dok je za sezonsko zapošljavanje 71,11%.

Pregled izdatih dozvola za privremeni boravak i rad stranaca

(Tab. 14.)

DJE LATNOST	Raspoređena kvota za 2024.			Izdate radne dozvole u 2024.			Indeks utrošenosti kvota		
	Dozvole za zapošljavanje stranaca	Dozvole za sezonsko zapošljavanje stranaca	Ukupno	Dozvole za zapošljavanje stranaca	Dozvole za sezonsko zapošljavanje stranaca	Ukupno	Dozvole za zapošljavanje stranaca	Dozvole za sezonsko zapošljavanje stranaca	Ukupno
A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	440	278	718	322	260	582	73.18	93.53	81.06
B.Rudarstvo	114	0	114	102	0	102	89.47		89.47
C.Prerađivačka industrija	602	20	622	565	17	582	93.85	85.00	93.57
D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	60	0	60	25	0	25	41.67		41.67
E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	105	0	105	80	0	80	76.19		76.19
F.Građevinarstvo	6515	59	6574	6448	47	6495	98.97	79.66	98.80
G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	1854	72	1926	1654	24	1678	89.21	33.33	87.12
H.Saobraćaj i skladištenje	505	80	585	418	36	454	82.77	45.00	77.61
I.Usluge smještaja i ishrane	4640	1812	6452	4200	1293	5493	90.52	71.36	85.14
J.Informisanje i komunikacije	1842	0	1842	1404	0	1404	76.22		76.22
K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	100	0	100	77	0	77	77.00		77.00

L.Poslovanje nekretninama	390	8	398	249	7	256	63.85	87.50	64.32
M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	1505	24	1529	1320	4	1324	87.71	16.67	86.59
N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	660	18	678	525	10	535	79.55	55.56	78.91
O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0	0			
P.Obrazovanje	303	0	303	263	0	263	86.80		86.80
Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	247	0	247	184	0	184	74.49		74.49
R.Umjetnost,zabava i rekreacija	335	11	346	267	10	277	79.70	90.91	80.06
S.Ostale uslužne djelatnosti	4790	699	5489	4445	483	4928	92.80	69.10	89.78
T.Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	15	0	15	9	0	9	60.00		60.00
U.Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	5	0	5	0	0	0	0.00		0.00
UKUPNO	25027	3081	28108	22557	2191	24748	90.13	71.11	88.05

Posmatrano prema polu, za muškarce je izdato 70,69% dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, od čega je u kvoti 64,48% dozvola i 35,52% van kvote.

Pregled izdatih dozvola prema polu
(Tab. 15.)

RB	Izdate dozvole za privremeni boravak i rad stranaca po polu						
	Pol	Izdate radne dozvole u kvoti	%	Izdate radne dozvole van kvote	%	Ukupno (uk+vk)	%
1	Muški	17330	70.03	9545	71.92	26875	70.69
2	Ženski	7418	29.97	3726	28.08	11144	29.31

3	Ukupno	24748	100	13271	100.00	38019	100
---	--------	-------	-----	-------	--------	-------	-----

Od ukupnog broja izdatih radnih dozvola prema godinama starosti najveći broj 30,21% ili 11.485 (7.278 ili 63,37% u kvoti; 4.207 ili 36,63% van kvote) se odnosi na lica od 31-40 godina starosti, 23,69% ili 9.006 (4.932 ili 54,76% u kvoti; 4074 ili 45,24% van kvote) je izdato licima od 41-50 godina starosti, 16,77% ili 6.377 (5.004 ili 78,47% u kvoti; 1.373 ili 21,53% van kvote) radne dozvole su izdate licima starosti od 25-30 godina i 13,81% ili 5.252 (3.002 ili 57,16% u kvoti; 2.250 ili 42,84% van kvote) dozvole za privremeni boravak i rad stranaca je izdat licima od 51-60 godina života.

Pregled izdatih dozvola za privremeni boravak i rad stranaca prema godinama starosti

(Tab. 16.)

Godine starosti	U kvoti	%	Van kvote	%	Ukupno (uk+vk)	%
15-24	3580	14.47	491	3.70	4071	10.71
25-30	5004	20.22	1373	10.35	6377	16.77
31-40	7278	29.41	4207	31.70	11485	30.21
41-50	4932	19.93	4074	30.70	9006	23.69
51-60	3002	12.13	2250	16.95	5252	13.81
61-67	922	3.73	609	4.59	1531	4.03
Preko 67	30	0.12	267	2.01	297	0.78
Ukupno:	24748	100	13271	100	38019	100

Kada je u pitanju zapošljavanje stranaca po zemlji porijekla, najviše dozvola za privremeni boravak i rad stranaca izdato je licima iz: Turske (9.382 ili 24,68%), Ruske Federacije (9.042 ili 23,78%), Srbije (7.443 ili 19,58%), Albanije (2.035 ili 5,35%) i Bosne i Hercegovine (1.866 ili 4,91%), što čini 78,3% ukupnog broja izdatih radnih dozvola.

Najveći broj izdatih dozvola za privremeni boravak i rad stranaca u kvoti (77,67%) je izdato licima iz: Srbije (6.386), Turske (5.175), Ruske Federacije (4.079), Albanije (1.948) i Bosne i Hercegovine (1.634).

2. PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

Nacionalna strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2021-2025. godine predstavlja osnovni programski okvir za definisanje politike zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa.

Akcionim planom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa za 2024. godinu, utvrđene su mjere i aktivnosti usmjerene ka ostvarivanju prioriteta i ciljeva definisanih Nacionalnom strategijom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2021-2025. godine.

Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, shodno odredbama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, donio je Program rada za 2024. godinu, kojim su utvrđene mjere i aktivnosti iz Akcionog plana zapošljavanja koje u 2024. godini sprovodi Zavod kao i finansijski okvir za realizaciju ovih programskih aktivnosti.

2.1. Stručni tretman nezaposlenih lica

U 2024. godini Zavod za zapošljavanje je pružao usluge *informisanja o mogućnostima i uslovima zapošljavanja* svim nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. Navedena usluga se sprovodila kroz individualno i grupno informisanje, kao i putem sajta, štampanih i elektronskih medija, oglasnih tabli, flajera i sl, putem kojih su ciljne grupe informisane o prijavljenim slobodnim radnim mjestima, mjerama aktivne politike zapošljavanja, sezonskom zapošljavanju kao vrsti radnog odnosa, kao i pravima i obavezama za vrijeme nezaposlenosti.

U istom periodu, Zavod je pružao usluge *savjetovanja radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja* nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. Usluge savjetovanja su se odnosile na izbor, traženje i prihvatanje zaposlenja, upoznavanje sa metodama i tehnikama aktivnog traženja zaposlenja, podršku u razvoju vještina upravljanja karijerom, kao i vještine potrebne za povećanje zapošljivosti i unaprijeđenja profesionalnog razvoja. Savjetovanje se sprovodilo kao individualno i grupno.

Usluge *individualnog savjetovanja* pružene su svim novoprijavljenim licima, kroz prvo individualno savjetovanje, što je rezultiralo utvrđivanjem *individualnog plana zapošljavanja* za 18.796 lica. Osim prvog individualnog savjetovanja, realizovano je 293.087 *individualnih konsultacija* koje predstavljaju međusobne kontakte nezaposlenog lica i savjetnika za evidenciju i posredovanje, kroz koje su razmjenjivane informacije o aktivnostima koje su utvrđene individualnim planom zapošljavanja.

Pregled urađenih aktivnosti

(Tab. 17.)

	Biro rada	Broj utvrđenih individualnih planova zapošljavanja	Broj realizovanih konsultacija
Rb	1	2	3
1	Andrijevića	149	6.764
2	Berane	1.374	33.718
3	Budva	346	5.258
4	Bijelo Polje	1746	28.361
5	Bar	997	11.778
6	Cetinje	314	7.199
7	Danilovgrad	470	5.986

8	Zeta	712	4.932
9	Gusinje	177	5.484
10	Herceg Novi	436	2988
11	Kolašin	207	6.083
12	Kotor	303	1592
13	Mojkovac	276	6.955
14	Nikšić	2.286	28.315
15	Podgorica	4.922	47.734
16	Plav	380	15.179
17	Petnjica	108	501
18	Pljevlja	1.090	16.799
19	Plužine	83	1.637
20	Rožaje	1.045	37.957
21	Šavnik	97	590
22	Tivat	265	1.992
23	Tuzi	376	7.007
24	Ulcinj	575	7.076
25	Žabljak	62	1.202
26	UKUPNO	18.796	293.087

2.2. Profesionalna orijentacija

Realizacija opštih i specifičnih programa profesionalne orijentacije

Zavod realizuje opšte i specifične programe profesionalne orijentacije. Opšti programi profesionalne orijentacije podrazumijevaju pružanje usluga profesionalnog informisanja i profesionalnog savjetovanja.

U odnosu na metod rada programi se dijele na individualne i grupne.

Individualni programi profesionalne orijentacije podrazumijevaju, u prosjeku, dva susreta savjetnika za profesionalnu orijentaciju i korisnika, na kojima se identifikuju individualne mogućnosti nezaposlenog lica, prepoznaju i usklađuju njegove potrebe sa zahtjevima tržišta rada i pruža pomoć pri donošenju odluka vezanih za karijerni razvoj.

Grupni programi baziraju se na interaktivnom tipu rada, kroz grupne, edukativne ili motivacione seminare i putem stručnih prezentacija, koji za cilj imaju da nezaposlena lica stiču i usvajaju znanja i vještine koje ih čine konkurentnijim na tržištu rada.

Specifični programi profesionalne orijentacije zahtijevaju poseban stručni psihološki tretman, uz primjenu specijalizovanih alata i metoda rada. Psihološka obrada (primjena odgovarajuće testovne baterije), kao i profesionalna selekcija (na zahtjev poslodavca ili za uključivanje u programe aktivne politike zapošljavanja) predstavljaju specifične programe profesionalne orijentacije.

U toku 2024. godine ukupan broj servisiranih usluga iz oblasti profesionalne orijentacije iznosi 14.968. Uključuje opšte usluge individualnog i grupnog profesionalnog informisanja i profesionalnog savjetovanja 12.712 i specifične usluge profesionalnu selekciju na

zahtjev poslodavca ili za uključivanje u programe aktivne politike zapošljavanja, profesionalnu psihološku obradu, kao i produbljeni psihološki intervju za upravljanje karijerom, ukupno 592, dok je u programe seminara bilo uključeno 1.664 lica.

Prikaz korisnika usluga opštih i specifičnih programa profesionalne orijentacije u toku 2024. godine dati su u tabelama:

Tabelarni prikaz opštih usluga profesionalne orijentacije (pružene usluge)

(Tab. 18.)

Programi	Nezaposlena lica	Poslodavci	Lica koja traže promjenu zaposlenja	Ostali tražioci posla	Ukupno	Žene	Mladi do 29	Romi	M O
Profesionalno informisanje-grupno	2041	31	-	-	2072	1051	709	50	115
Profesionalno informisanje - individualno	3821	314	63	77	4275	1094	347	73	73
Profesionalno savjetovanje-grupno	1756	5	-	-	1761	835	679	78	122
Profesionalno savjetovanje - individualno	2887	89	40	53	3069	380	68	244	14
Prezentacija za sezonsko zapošljavanje	1535	-	-	-	1535	761	663	128	135

Tabelarni prikaz specifičnih usluga profesionalne orijentacije

(Tab. 19.)

Program	Lica koja su koristila usluga profesionalne orijentacije						
	Za uključivanje u mjere APZ-a	Na zahtjev poslodavca	Ukupno	Žena	Mladi do 29	Romi	M O
Selekcija	135	115	250	132	66	2	-

Tabelarni prikaz specifičnih usluga profesionalne orijentacije

(Tab. 20.)

Program	Lica koja su koristila usluga profesionalne orijentacije						
	Nezaposlena lica	Lica koja traže promjenu zaposlenja	Ukupno	Žene	Mladi do 29	Romi	MO
Psihološka obrada	123	32	155	43	22	-	6
Produbljeni psihološki intervju za upravljanje karijerom	145	42	187	77	50	18	24

Kreiranje i unaprijeđenje novih programa i usluga

U cilju unaprijeđenja programa i usluga u izvještajnom periodu održano je šest sastanaka sa predstavnicima psihološke i savjetodavne službe iz svih područnih jedinica, koji su ishodovali kreiranjem programa seminara iz oblasti upravljanja karijerom, sa osnovnim zajedničkim ciljem unaprijeđenja zapošljivosti nezaposlenih lica i ostalih tražioca zaposlenja.

Sa ciljem unapređenja znanja i vještina savjetnika za profesionalnu orijentaciju realizovana je edukacija za vođenje seminara, kao i edukacija na kojoj su predstavljeni novokreirani programi seminara i metode rada u okviru istih.

Program seminara za podsticanje sezonskog zapošljavanja

Opšti cilj programa je osposobljavanje nezaposlenih lica za upravljanje karijerom i njihovo pripremanje za uključivanje u tržište rada. Pružanje podrške u preuzimanju odgovornosti i aktivne uloge u svom budućem karijernom razvoju predstavlja jedan od osnovnih ciljeva programa.

Program seminara za podsticanje preduzetništva

Opšti cilj programa je motivisanje i podsticanje nezaposlenih lica za samozapošljavanje, prezentovanje preduzetničkih znanja, vještina i osobina, koje nezaposlena lica trebaju prepoznati i unaprijediti prije pokretanja vlastitog biznisa.

Program seminara za unaprijeđenje vještina upravljanja karijerom

Opšti cilj programa je osposobljavanje nezaposlenih lica za upravljanje karijerom i njihovo pripremanje za uključivanje u tržište rada. Pružanje podrške u preuzimanju odgovornosti i aktivne uloge u svom budućem karijernom razvoju predstavlja jedan od osnovnih ciljeva programa.

Edukativno informativni seminar karijerne orijentacije

Opšti cilj programa je povećanje nivoa informisanja i osposobljavanje nezaposlenih lica i ostalih tražioca zaposlenja za prijavu na slobodna radna mjesta.

Tabelarni prikaz realizacije seminara – opštih usluga profesionalne orijentacije

(Tab. 21.)

Programi	Ukupno	Žene	Mladi do 29	Romi	MO
Ja na sezonskom radu	1020	491	404	60	56

Ja preduzetnik	278	218	69	2	3
Upravljanje karijerom	176	117	60	-	12
Edukativno informativni seminar karijerne orijentacije	190	142	144	10	8

Ostale aktivnosti Odsjeka za pripremu za zapošljavanje

U cilju što bolje pripreme nezaposlenih lica za ljetnju turističku sezonu, Zavod je, počev od februara 2024. godine, intenzivirao *informisanje, motivisanje i evidentiranje zainteresovanosti* nezaposlenih lica za zapošljavanje na *poslovima sezonskog karaktera*. Odsjek za pripremu za zapošljavanje sačinio je i uputio područnim jedinicama stručno uputstvo – smjernice *“Priprema nezaposlenih lica za zapošljavanje na sezonskim poslovima – 2024”* kao vodič kroz proces pripreme. Smjernice sadrže opis ciljne grupe, opise procesa informisanja i motivisanja, kao i postupak evidentiranja realizovanih aktivnosti i zainteresovanosti nezaposlenih lica za ovu vrstu zapošljavanja. S ciljem unaprijeđenja kvaliteta usluga informisanja i motivisanja, područnim jedinicama proslijeđen je program jednodnevnog seminara *“Ja na sezonskom radu”*, kao i prezentacija *“Sezonsko zapošljavanje 2024”*, koja na jednom mjestu objedinjava sve korisne informacije o ovom vidu zapošljavanja. Osim navedenog, područnim jedinicama su dostavljene *Kvota za grupno informisanje i motivisanje nezaposlenih lica*.

NVO "Centar za afirmaciju RE populacije – CAREP", u okviru projekta *Karijerna karta za mlade Rome/kinje, “OdEdukacijeDoZapošljavanja”* realizuje *Program plaćenog stažiranja mladih osoba* kod poslodavaca u opštinama Nikšić, Bijelo Polje, Berane i Pljevlja. Tim povodom tokom aprila mjeseca 2024. godine, organizovani su javni pozivi za poslodavce i za mlade učesnike i učesnice Programa. Uloga Odsjeka za pripremu za zapošljavanje je bila da pomogne u motivisanju mladih Roma i Egipćana iz tih područnih jedinica za učešće u ovom programu. Kroz saradnju sa Zavodom i opštinama, NVO “CAREP” je organizovao info sesije za poslodavce u ovim opštinama, koje su završene prijavom 36 mladih pripadnika romske i egipćanske zajednice zainteresovanih za plaćeno stažiranje. Predstavnik Zavoda je bio član stručne Komisije koja je bila zadužena za odabir 12 mladih koji će učestvovati u Programu, ali i odabir 12 poslodavaca sa kojima NVO “CAREP” potpisuje Memorandum o saradnji.

Odsjek za pripremu za zapošljavanje je područnim jedinicama uputio *prilagođenu formu CV-a* i smjernice o načinu upućivanja i evidentiranja zainteresovanih lica za apliciranje kod poslodavaca na *sajmovima zapošljavanja na sezonskim poslovima*. U izvještajnom periodu održani su sajmovi Summer Job, Život i rad u Sloveniji, Portonovi Azmont Investments.

Odsjek za pripremu za zapošljavanje je sačinio predlog *Kataloga usluga pripreme za zapošljavanje*. Katalog je sačinjen sa namjerom objedinjavanja svih usluga dostupnih nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore. Svaka usluga je detaljno opisana, sa navedenim ciljevima, korisnicima usluge, odgovornim licima, aktivnostima, metodologijom, fazama realizacije, trajanjem, ishodima i rokovima sprovođenja. Katalog sadrži opise sljedećih usluga:

1. Informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja
2. Savjetovanje radi povećanja zapošljivosti i zapošljavanja
- 2.1 Prvo individualno savjetovanje
- 2.2 Motivacijsko savjetovanje
- 2.3 Individualne konsultacije
3. Profesionalna orijentacija
 - 3.1 Individualno profesionalno informisanje
 - 3.2 Grupno profesionalno informisanje
 - 3.3 Psihološka procjena/profesionalna selekcija nezaposlenih lica
 - 3.4 Individualno profesionalno savjetovanje
 - 3.5 Grupno profesionalno savjetovanje
4. Profilisanje nezaposlenih lica
5. Utvrđivanje individualnog plana zapošljavanja

Za potrebe finalizacije dokumenta OIS – Operational Identification Sheet, Odsjek za pripremu sačinio je *tri dokumenta* koji se odnose na *pripremu nezaposlenog lica za uključivanje u mjere aktivne politike zapošljavanja*. Proces pripreme nezaposlenog lica je razrađen po koracima i to konkretno za tri programa koji su predloženi u dokumentu OIS:

1. Program: “Osposobljavanje mladih za samostalan rad”;
2. Program: “Podsticaji za samozapošljavanje mladih”;
3. Program: “Osposobljavanje za rad kod poslodavca”.

Pravilno profilisanje i segmentacija u odgovarajuće kategorije je osnov za izradu kvalitetnog individualnog plana zapošljavanja, procesa pripreme za zapošljavanje, definisanje adekvatnih usluga i uključivanja u mjere aktivne politike zapošljavanja. Imajući navedeno u vidu, sačinjeno je i proslijeđeno Područnim jedinicama *Uputstvo za sprovođenje aktivnosti profilisanja nezaposlenih lica*, kao smjernica i pomoć savjetnicima za evidenciju i posredovanje u radu sa nezaposlenim licima.

U izvještajnom periodu, Odsjek za pripremu za zapošljavanje sačinio je *Upitnik za novoprijavljena lica*, u cilju efikasnije izrade individualnog plana zapošljavanja. Uputnik i uputstvo za njegovo sprovođenje distribuirano je biroima rada gdje će Upitnik biti dostupan novoprijavljenim nezaposlenim licima kao neobavezujući dokument i uručivati im se prilikom prve prijave u evidenciju Zavoda. Upitnik sadrži pitanja o samoprocjeni nezaposlenog lica u smislu poslova koje je do tada radio, osobina koje posjeduje a koje mu mogu pomoći dok traži posao, poslova koji ga zanimaju i očekivanja od Zavoda u procesu traženja zaposlenja.

Za potrebe uvida u rad područnih jedinica i unapređenja u tom smislu, Odsjek za pripremu za zapošljavanje je u kontinuitetu vršio *analizu svake područne jedinice sa pripadajućim biroima*. Analizom je obuhvaćeno profilisanje nezaposlenih lica u smislu uvida u broj i strukturu lica po kategorijama zapošljivosti i čekanju na zaposlenje, te pripadnost najranjivijim kategorijama (lica sa invaliditetom, lica preko 50 godina starosti i korisnici materijalnog obezbjeđenja). Osim navedenog, radi boljeg sagledavanja kvaliteta savjetodavnog rada sa nezaposlenim licima, Odsjek za pripremu je izvršio uvid u individualne planove zapošljavanja, odabrane slučajnim uzorkom, te utvrdio probleme koji

se najčešće javljaju prilikom njegove izrade, što će poslužiti kao input za kreiranje aktivnosti usmjerenih na unapređenje kapaciteta savjetnika u tom dijelu.

Odsjek za pripremu za zapošljavanje je tokom oktobra 2024. godine, u saradnji sa kolegama iz Sektora za mjere aktivne politike zapošljavanja i Sektora za evidencije, statistiku i istraživanje u oblasti zapošljavanja, a svako iz svoje nadležnosti, radio na *istraživanju uzroka koji dovode do odustajanja izabranih korisnika sredstava po programima aktivne politike zapošljavanja* od zaključivanja ugovora ili zaključivanja aneksa ugovora, zbog smanjenja broja učesnika. Rezultati istraživanja dobijeni su kroz prikupljanje podataka od područnih jedinica, kao i kroz neposredni uvid u način evidentiranja i izrade individualnih planova zapošljavanja u dijelu pripreme za uključivanje u mjere aktivne politike zapošljavanja. Na osnovu rezultata istraživanja sačinjene su preporuke, a glavne se odnose na unapređenje saradnje i informisanja poslodavaca, bolje promovisanje programa koje Zavod sprovodi, unapređenje rada sa nezaposlenim licima kroz kontinuirano pružanje usluga grupnog informisanja i savjetovanja. Osim toga, potrebno je raditi na obezbjeđivanju dostupnosti mjera aktivne politike zapošljavanja u kontinuitetu.

U okviru projekta »*Jačanje kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u pogledu sprovođenja mjera aktivnog tržišta rada, budućeg učešća u Evropskom socijalnom fondu i olakšavanja mobilnosti radne snage*«, u periodu od 8. do 16. maja 2024. godine, održane su *obuke – seminari* koje su imale za cilj unaprijeđenje kvaliteta i efektivnosti usluga Zavoda u skladu sa standardima EU i najboljom međunarodnom praksom. Odsjek za pripremu za zapošljavanje i evropski eksperti su pripremili program i realizovali obuke.

Obukama su u najvećem broju prisustvovali savjetnici za rad sa nezaposlenim licima, zatim savjetnici za rad sa poslodavcima, načelnici i šefovi prodručnih jedinica/ biroa rada i predstavnici Sektora za pripremu i posredovanje pri zapošljavanju. Ukupno 99 zaposlenih iz svih biroa rada je prisustvovalo obukama, a održavale su se u prostorijama biroa rada Podgorica, Bar, Nikšić, Bijelo Polje i Berane.

Učesnici su imali priliku da obnove ili usvoje nova znanja o osnovnim principima i tehnikama komunikacije, kao i strukturi i vještini vođenja intervjua kao osnovnog alata u radu savjetnika. Istaknuta je važnost dobre pripreme za savjetodavni intervju, ali i stručne osposobljenosti savjetnika u smislu poznavanja prilika na tržištu rada, regulative u oblasti zapošljavanja, rada samog Zavoda, mjera i programa koji su u ponudi, tehnika profilisanja, segmentacije, IT vještina i osposobljenosti za korišćenje aplikacija Zavoda za zapošljavanje, interneta, emaila, društvenih mreža.

U dijelu *profilisanja nezaposlenih lica* – procjene njihove zapošljivosti, odnosno procjene vjerovatnoće da će lice postati dugovoročno nezaposleno, savjetnici su se obučavali za identifikovanje prednosti, slabosti, nedostataka i prepreka nezaposlenog lica u cilju pripreme strategije rada sa nezaposlenim licem i definisanja daljih aktivnosti (upućivanja u usluge, mjere).

Na osnovu povratnih informacija od učesnika o njihovom iskustvu u radu sa nezaposlenim licima i problemima sa kojima su svakodnevno suočeni, definisane su *preporuke za unaprijeđenje procesa rada* u vezi opšte organizacije rada, savjetodavnog rada, ponude mjera aktivne politike zapošljavanja, rada sa poslodavcima finansijske pomoći i saradnje sa poslodavcima.

Odsjek za pripremu za zapošljavanje je u izvještajnom periodu aktivno učestvovao u radu radne grupe "*Razvoj novih programa, usluga i mjera aktivacije radno sposobnih korisnika materijalnog obezbjeđenja i pripadnika drugih ranjivih grupa*", što je predviđeno važnim strateškim dokumentima kao što je Reformska agenda Crne Gore 2024–2027 za instrument EU za reformu i rast, koji targetira žene i korisnike materijalnog obezbjeđenja kao ciljne grupe, a Zavod za zapošljavanje kao instituciju odgovornu za kreiranje i realizaciju seta programa aktivacije i novih programa aktivne politike zapošljavanja. Operativni program je dokument u okviru kojeg su identifikovana područja koja će se finansirati od strane Evropske unije.

Takođe, u okviru istog projekta, u toku decembra mjeseca, na *šestodnevnoj edukaciji za trenere*, učestvovalo je 18 savjetnika za evidenciju i posredovanje iz svih biroa rada. Učesnici su tokom rada unaprijedili vještine vođenja intervjua i studije slučaja, vještine aktivnog slušanja, empatije, asertivne komunikacije i naučili kako upravljati problemima u radu sa ranjivim grupama.

Pružanje stručne pomoći područnim jedinicama u cilju unapređivanja tehnologije rada pri pružanju usluga informisanja, savjetovanja i izrade individualnog plana zapošljavanja, kao i profilisanja nezaposlenih lica je jedan od najvažnijih poslova Odsjeka za pripremu za zapošljavanje. Programom rada za 2024. godinu predviđeno je *unapređenje kapaciteta savjetnika* za evidenciju i posredovanje na lokalnom nivou kroz pružanje stručne pomoći – edukacija savjetnika na lokalnom nivou. Imajući navedeno u vidu, a u susret realizaciji projekta Garancija za mlade koji će se tokom 2025. godine izvoditi kao pilot projekat u opštinama Bijelo Polje, Ulcinj i Nikšić, Odsjek za pripremu za zapošljavanje je u oktobru organizovao i realizovao tri jednodnevna seminara za savjetnike za evidenciju i posredovanje u područnim jedinicama Bijelo Polje, Bar i Nikšić. Opšti cilj seminara bio je unapređenje kvaliteta, efikasnosti i efektivnosti pružanja usluga nezaposlenim licima, naročito u susret realizaciji projekta Garancija za mlade.

Program je obuhvatio osnovne informacije o projektu Garancija za mlade, dok su se ostale teme odnosile na jačanje kapaciteta savjetnika za sprovođenje individualnog savjetovanja, koristeći tehniku intervjua, unapređenje profilisanja i izradu individualnog plana zapošljavanja. Kroz radioničarski način rada, učesnici seminara su usvajali ili obnavljali svoja znanja i vještine u dijelu prepoznavanja potreba nezaposlenog lica i načina pružanja primjerenih usluga, zatim u dijelu vođenja intervjua, vršenja profilisanja i svrstavanja nezaposlenih lica prema stepenu zapošljivosti, kao i izrade individualnog plana zapošljavanja, kao alata za uspješan savjetodavni rad.

Seminaru je prisustvovalo 38 zaposlenih iz Područne jedinice Bijelo Polje (biroi rada Bijelo Polje, Kolašin i Mojkovac), Područne jedinice Bar (biroi rada Bar, Ulcinj i Budva) i Područne jedinice Nikšić (biroi rada Nikšić, Plužine i Šavnik). Najbrojniji su bili savjetnici za evidenciju i posredovanje pri zapošljavanju (26 iz svih biroa rada), a osim njih, seminaru su prisustvovali savjetnici za profesionalnu orijentaciju, savjetnici za rad sa poslodavcima, šefovi biroa rada i načelnici područnih jedinica.

S ciljem podizanja svijesti o važnosti stalnog usavršavanja i unapređenja vještina u procesima zapošljavanja i radu sa nezaposlenim licima, objedinjeni podaci o učešću 180 savjetnika, iz svih područnih jedinica i biroa rada, u različitim internim i eksternim obukama i seminarima, proslijeđeni su Službi za kadrovske i opšte poslove.

Odsjek za pripremu za zapošljavanje je tokom cijelog izvještajnog perioda aktivno učestvovao u *procesu izrade novog informacionog sistema Zavoda*. Kroz neposrednu komunikaciju sa predstavnicima kompanije koja je radila na njegovoj izradi, radili su u cilju pronalazjenja najboljeg digitalnog rješenja za *individualni plan zapošljavanja*, koji je koncipiran na način da bude sveobuhvatan i da se planirane aktivnosti prate i pretražuju na jednostavan način po različitim kriterijumima. Osim toga, savjetnice iz Odsjeka su predložile izmjenu koncepta i sadržaja *elektronskog CV-a*. Sve navedeno, uz sistem *statističkog profilisanja*, koji će takođe biti dio novog aplikativnog rješenja, po modelu koji je uz podršku Međunarodne organizacije rada ranije razvijen, unaprijediće rad savjetnika na lokalnom nivou, a samim tim i kvalitet i dostupnost usluga koje se pružaju klijentima Zavoda za zapošljavanje.

Zavod za zapošljavanje je početkom 2024. godine potpisao *Memorandum o saradnji* sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava. Cilj ovog Memoranduma je definisanje i uspostavljanje oblika saradnje između Ministarstva ljudskih i manjinskih prava i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u angažovanju Medijatora – Saradnika, koji djeluju kao posrednici između romske i egipćanske zajednice i državnih institucija. Saradnja se zasniva na principima partnerstva, transparentnosti, odgovornosti i međusobnog informisanja. Strane potpisnice su se saglasile da će u okviru svojih nadležnosti uspostaviti odgovarajuće mehanizme za saradnju u ostvarivanju ljudskih prava, radi preduzimanja zajedničkih aktivnosti na ispunjenju cilja Memoranduma. Uloga Saradnika u socijalnoj inkluziji Roma i Egipćana je veoma značajna. Njihov zadatak u oblasti zapošljavanja sastoji se u pružanju pomoći pojedincima iz romske i egipćanske populacije u ostvarivanju prava na zaposlenje. Saradnici pružaju podršku biroima rada na lokalnom nivou i u sprovođenju pojedinačnih kampanja, ali i edukativnih i informativnih sesija radi podizanja svijesti korisnika o načinu ostvarivanja prava iz zapošljavanja, o aktivnim mjerama zapošljavanja (aktuelne ponude, prijava za posao, aktivno traženje posla, subvencije). Zavod za zapošljavanje Crne Gore podržava Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava prilikom uključivanja i jačanja uloge Saradnika u socijalnoj inkluziji Roma i Egipćana u oblasti zapošljavanja za šest saradnika u opštinama Bar, Berane, Bijelo Polje, Nikšić, Podgorica i Ulcinj, na način što obezbjeđuje saradnicima uslove za svakodnevno obavljanje posla u instituciji, kao i mentora koji organizuje, koordinira i izvještava o radu svakog od njih.

2.3. Posredovanje pri zapošljavanju i rad sa poslodavcima

Zavod za zapošljavanje, u cilju povezivanja poslodavaca i lica koja traže zaposlenje, kontinuirano pruža sljedeće usluge:

- Posredovanje pri zapošljavanju (oglašavanje slobodnih radnih mjesta, neposredno povezivanje poslodavaca i nezaposlenih lica, odnosno ostalih tražioca zaposlenja, prethodna selekcija nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja, profesionalna selekcija nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja, posredovanje prilikom zapošljavanja u inostranstvu);
- Posjete poslodavcima – anketiranje poslodavaca;

- Pravna i tehnička pomoć prilikom zasnivanja radnog odnosa, a po potrebi i ustupanje prostora poslodavcima za obavljanje intervjua sa nezaposlenima;
- Tematski sastanci, prezentacije, okrugli stolovi, sajmovi zapošljavanja i aktivnosti informisanja o promjenama i novim zakonskim rješenjima, procedurama iz oblasti rada i zapošljavanja.

Posredovanje pri zapošljavanju

Prema Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, poslodavac je dužan da slobodno radno mjesto prijavi Zavodu. Zavod je dužan da slobodno radno mjesto oglasi po zahtjevu poslodavca i u slučajevima utvrđenim posebnim zakonom, na oglasnoj tabli, internet stranici Zavoda i u štampanim medijima. U 2024. godini poslodavci su Zavodu za zapošljavanje prijavili 25.269 slobodnih radnih mjesta, kroz 16.539 prijava o slobodnim radnim mjestima, što je za 14,52% manje u odnosu na 2023. godinu (u 2023. godini prijavljeno je 29.561 slobodno radno mjesto).

Prema navedenom Zakonu, Zavod neposredno povezuje poslodavca koji je prijavio slobodno radno mjesto i nezaposlena lica odnosno ostale tražioce zaposlenja, koja ispunjavaju uslove za to radno mjesto:

- upućivanjem kod poslodavca;
- organizovanjem grupnog ili individualnog informisanja kod poslodavca, odnosno u prostorijama Zavoda;
- kroz druge oblike povezivanja nezaposlenog lica, odnosno ostalih tražilaca zaposlenja i poslodavca.

U izvještajnom periodu, Zavod za zapošljavanje je posredovao 34.673 puta, za ukupno 20.505 lica sa evidencije nezaposlenih.

Pregled broja posredovanja

(Tab. 22.)

PODRUČNA JEDINICA	Broj posredovanja	Broj lica
PJ BAR	7.093	3.002
PJ BERANE	2.285	1.604
PJ BIJELO POLJE	2.292	1.608
PJ HERCEG NOVI	1.258	701
PJ PODGORICA	9.734	5.695
PJ PLJEVLJA	417	341
PJ PLAV	834	701
PJ NIKŠIĆ	5.173	3.029
PJ ROŽAJE	5.587	3.824
UKUPNO	34.673	20.505

Na osnovu zahtjeva poslodavaca za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta, u biroima rada su se organizovale i aktivnosti selekcije i profesionalne selekcije nezaposlenih lica,

koji mogu zadovoljiti iskazane potrebe poslodavaca. Navedeni postupak sa izabranim kandidatima su radili savjetnici za rad sa poslodavcima. U izvještajnom periodu, Zavodu za zapošljavanje se obratilo 236 poslodavaca sa 549 prijava za direktno posredovanje radi zapošljavanja, putem kojih je iskazana potreba za 1.611 izvršioca. Kroz ovaj vid posredovanja (intervjui, predselekcije, selekcije) prošlo je 3.889 nezaposlenih lica, što je 2,4 puta više u odnosu na traženi broj izvršilaca.

Pregled broja posredovanja na zahtjev poslodavca

(Tab. 23.)

PODRUČNA JEDINICA	Broj lica kojima je posredovano u zapošljavanju na zahtjev poslodavca
PJ BAR	807
PJ BERANE	696
PJ BIJELO POLJE	39
PJ HERCEG NOVI	142
PJ PODGORICA	1.742
PJ NIKŠIĆ	463
UKUPNO CRNA GORA	3.889

Sezonsko zapošljavanje

Sezonsko zapošljavanje je vid zapošljavanja koji utiče na ublažavanje problema nezaposlenosti jer se u toku turističke sezone na ovim poslovima godišnje angažuje značajan broj sezonskih radnika. U 2024. godini zaposleno je 3.328 sezonskih radnika, što je za 11,5% više u odnosu na prethodnu godinu. U 2023. godini se zaposlilo 2.964 radnika na sezonskim poslovima.

U cilju promocije sezonskog zapošljavanja Zavod, sa respektabilnim partnerima (poslodavcima, udruženjima, lokalnim upravama...), organizuje i realizuje sajmove zapošljavanja. To je prilika da se, u direktnom kontaktu, povežu ponuda i tražnja za radnom snagom, što svakako utiče na konačan ishod – zapošljavanje nezaposlenih lica i ostalih tražilaca zaposlenja. Zavod je, u izvještajnom periodu, u saradnji sa Studentskim parlamentom realizovao sajmove sezonskog zapošljavanja u Podgorici i u Kotoru na kojima je učestvovalo 80 respektabilnih poslodavaca većinom iz oblasti turizma i ugostiteljstva. Takođe, Zavod je aktivno učestvovao i na brojnim sajmovima u organizaciji renomiranih poslodavaca u velikom broju opština u Crnoj Gori (Bar, Bijelo Polje, Berane...).

Saradnja sa poslodavcima i ostalim partnerima

Zadatak Zavoda je da kontinuirano njeguje dobre odnose sa poslodavcima jer bez njih, kao ključnih aktera na tržištu rada, nema zapošljavanja. U ovom segmentu je prepoznata

važnost proaktivnog djelovanja i rada, kao sistema savremenog ophođenja prema korisnicima usluga.

U cilju njegovanja dobre i kontinuirane saradnje sa udruženjima poslodavaca, predstavnici Zavoda za zapošljavanje su organizovali sastanke sa istima na kojima su ih informisali o kretanjima na tržištu rada, predstavili im programe i mjere koje realizuje u cilju smanjenja nezaposlenosti u Crnoj Gori, te upoznali iste sa planovima za narednu godinu. Zavod je u izvještajnom periodu održao sastanke sa tri renomirana udruženja poslodavaca: Privrednom komorom Crne Gore, Unijom poslodavaca Crne Gore u Crnogorskim udruženjem poslodavaca (CUP). Definisane su mjere i aktivnosti, iz kojih treba da uslijedi potpisivanje sporazuma o saradnji.

Takođe, Zavod je u prethodnoj godini organizovao i realizovao tri okrugla stola sa poslodavcima na temu Identifikacija potreba poslodavaca za radnom snagom, izazovi i rješenja. Cilj ove aktivnosti je da se identifikuju kadrovske potrebe poslodavaca, definišu izazovi sa kojima se suočavaju u prevazilaženju istih i utvrde mogući vidovi saradnje na tom polju. Okrugli stolovi su održani u Beranama, Baru i Podgorici. U Beranama su bila prisutna 33 poslodavca iz Berana, Rožaja, Petnjice, Andrijevice, Gusinja i Plava, iz različitih privrednih grana. Ovu aktivnost je podržala i Opština Berane, čiji je predstavnik učestvovao u realizaciji Okruglog stola. U Baru je prisustvovalo 18 poslodavaca iz Bara i Ulcinja, dok je u Podgorici okrugli sto održan, u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore na kojem je učestvovalo 55 poslodavaca.

Veoma važna aktivnost Zavoda u dijelu saradnje sa poslodavcima je i obilazak istih. Akcenat je stavljen na obilazak poslodavaca sa ciljem da se identifikuju njihove kadrovske potrebe, ponudi usluga posredovanja i predstave programi koje Zavod realizuje. Aktivnost posjete poslodavcima ima prevashodni cilj da se, kroz monitoring kretanja na tržištu rada, utvrde potrebe za određenim profesijama, kompetencijama, vještinama. Kroz neposredni kontakt, prikupiljene su njihove kadrovske potrebe, što će koristiti Zavodu za kreiranje politika i mjera u cilju smanjenja nezaposlenosti i odgovora poslodavcima u dijelu obezbjeđivanja nedostajućeg kadra.

Takođe, u okviru projekta „Povećanje prilika za zapošljavanje sezonskih radnika u Jugoistočnoj Evropi“, koji je finansiran od strane GLZ-a (Njemačko društvo za međunarodnu saradnju), a u koordinaciji Ministarstva turizma i Privredne komore, Zavod je prepoznat i djeluje kao reprezentativni partner. U cilju poboljšanja dosadašnje prakse u vezi sa sezonskim zapošljavanjem u turizmu, kroz projekat se namjeravaju primijeniti najbolja iskustva stečena kroz sprovođenje sličnih projekata u regionu, prije svih unapređenje postojećih procedura i razvoj softvera za elektronsku registraciju sezonskih radnika.

Saradnja Zavoda sa socijalnim partnerima je intenzivirana i kroz učešće predstavnika Zavoda u mnogobrojnim radnim tijelima i grupama u kojima participiraju predstavnici udruženja poslodavaca i sindikata. Rezultati rada tih radnih tijela i grupa su usvojeni strateški dokumenti na nacionalnom i lokalnom nivou koji za cilj imaju kreiranje i implementaciju politika iz oblasti rada, socijalne inkluzije i zaštite, poštovanja ljudskih i manjinskih prava, prava radnika, rodne ravnopravnosti, slobode kretanja radnika isl. Direktni uticaj socijalnih partnera na program rada Zavoda, njegovu realizaciju i kontinuirani nadzor nad njegovim radom imaju predstavnici Unije poslodavaca Crne Gore

i Unije slobodnih sindikata Crne Gore, kroz članstvo njihovih predstavnika u Upravnom odboru Zavoda za zapošljavanje.

2.4. Posredovanje pri zapošljavanju u inostranstvu – EURES

U 2024. godine je završena realizacija TWINNING projekta MN 29 IPA SO 01 22 „Jačanje kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za sprovođenje aktivnih mjera za zapošljavanje, buduće učešće u Evropskom socijalnom fondu (ESF) i podršku u mobilnosti radne snage“, u iznosu od 823.529,41€. Realizacija projekta je otpočela u aprilu 2023. godine. Projekat je bio podijeljen na 3 komponente – komponenta 3 se odnosila na jačanje administrativnih kapaciteta za pružanje podrške za poboljšanje mobilnosti radne snage i pripremu za pridruživanje EURES mreži. Sprovođenje TWINNING-a i realizacija radionica i misija eksperata podrazumijevala je kontinuirani samostalni rad i rad sa ekspertima koji obuhvata detaljnu i sveobuhvatnu logističku i tehničku organizaciju, kao i učešće u izradi planskih i strateških dokumenata – outputi TWINNING-a – koji obuhvataju analizu trenutne situacije, smjernice i preporuke za buduće aktivnosti i planove rada.

U sklopu komponente III, u periodu od 19. do 23. februara 2024. je održana serije radionica. Teme radionica su bile: pregled organizacione strukture EURES-a, NCO-a (nacionalno koordinaciono tijelo za EURES) i ELA-e (Evropska agencija za rad) i njihove uloge, kadrovska struktura i administrativni kapaciteti EURES sistema, sistem upravljanja učinkom u okviru EURES-a, finansijsko planiranje, budžetiranje i monitoring u EURES mreži, EURES usluge za tražioce posla i poslodavce, promocija i vidljivost EURES-a na nacionalnom nivou. Radionicama je prisustvovalo preko 20 zaposlenih iz Zavoda za zapošljavanje i Ministarstva rada i socijalnog staranja. Obuke su sprovodili eksperti iz SR Njemačke.

U izvještajnom periodu, pripremljena je i organizovana studijska posjeta Bratislavi, Republika Slovačka, od 10. do 16. marta 2024., za 8 zaposlenih iz Zavoda za zapošljavanje CG i Ministarstva rada i socijalnog staranja. Crnogorska delegacija posjetila je Slovačku javnu službu za zapošljavanje (COLSAF) i Evropsku agenciju za rad (ELA). Teme pokrivene studijskom posjetom su bile: EURES mreža (organizacija, funkcionisanje, finansiranje, aktivnosti, usluge, administrativni i tehnički kapaciteti...), IT sistem za usluge zapošljavanja, interoperabilnost, mjere i usluge u okviru aktivne politike tržišta rada i programa “Garancija za mlade” i projekti u okviru Evropskog socijalnog fonda.

U maju 2024. učesnici studijske posjete su pripremili „Post study visit“ radionicu. Učesnici su predstavili stečena znanja, iskustva i naučene lekcije i šta i kako se to može primjeniti u Crnoj Gori.

Kolege iz njemačke javne službe za zapošljavanje su u februaru 2024. održali on-line radionicu vezano za ESCO sistem klasifikacija, koji je, u cilju pristupanja EURES mreži, neophodno integrisati i u crnogorski Zavod. Radionici su prisustvovali zaposleni u: Sektoru za pripremu i posredovanje pri zapošljavanju, Sektoru za evidencije, statistiku i istraživanje u oblasti zapošljavanja i u Službi za informacioni sistem.

U cilju promocije članstva Crne Gore u EURES mreži i promociji usluga koje će državljanima Crne Gore biti dostupne danom ulaska Crne Gore u EU, Zavod je u julu 2024. organizovao konferenciju „Crna Gora ka EU: Mobilnost radne snage“. Na konferenciji su predstavljene aktivnosti koje su do sada urađene vezano za obaveze i standard koje treba ispuniti u cilju priključivanja CG Eures mreži, kao i planovi budućih koraka.

Završna konferencija povodom obilježavanja kraja implementacije Twinning projekta je održana u decembru 2024. Na Konferenciji su predstavljeni rezultati i ključni pokazatelji tokom 21 mjeseca implementacije projekta, zahvaljujući kojem je Zavod uspješno unaprijedio svoje kapacitete i modernizovao usluge, postavljajući čvrste temelje za usklađivanje sa najvišim evropskim standardima i pružanje inovativnih rješenja na tržištu rada.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore je uključen u više pregovaračkih poglavlja u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Poglavlje 19 (P19) – Socijalna politika i zapošljavanje i Poglavlje 2 (P2) – Sloboda kretanja radnika – se najviše tiču rada Zavoda i direktno utiče na njegovo funkcionisanje. Program pristupanja Crne Gore EU (PPCG) je strateški dokument koji obuhvata 33 pregovaračka poglavlja i osmišljen je u vidu tabelarnog prikaza. Pregovaračka struktura za vođenje pregovora CG sa EU, na čelu sa Glavnim pregovaračem i članovima Pregovaračkog tima, zvanično je uspostavljena. Odluka o obrazovanju Pregovaračke radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU za oblast pravne tekovine EU koja se odnosi na P2 objavljena je u Službenom listu od 29.02.2024. Održano je nekoliko sastanaka RG na kojima su razmatrane dosadašnje i predstojeće obaveze i aktivnosti. Inteziviranje procesa pristupnih pregovora Crne Gore Evropskoj uniji i značajni pomaci napravljeni tokom 2024., doveli su do velikog broja aktivnosti i izrade dokumenata i izvještaja u skladu sa potrebama ovog procesa i zahtjevima Evropske komisije.

- Izvještaj iz nadležnosti Zavoda iz oblasti koje obuhvataju poglavlja 2 i 19 za period od 25.01.2023. do 1.02.2024. radi izrade *Priloga za XIII sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje*, koji je održan 21.02.2024. u Podgorici.
- Izvještaj iz nadležnosti Zavoda u cilju izrade *Izvještaja o samoprocjeni završnog mjerila za P2*.
- Plan pridruživanja CG EU za period 2024-2027. iz nadležnosti Zavoda za potrebe izrade nacionalnog *Plana pridruživanja Crne Gore*.
- Izvještaj iz nadležnosti Zavoda radi izrade *priloga Izvještaju EK o Crnoj Gori*.
- Prijedlog aktivnosti iz domena rada Zavoda za potrebe izrade *Mape puta za P2 i P19*.
- *Izvještaj o realizaciji Operativnih zaključaka sa sastanka Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku* iz oktobra 2023. g.
- *Prijedlog Akcionog plana* iz domena rada Zavoda.
- Izvještaj iz nadležnosti Zavoda za potrebe izrade *Priloga za 14. Pododbor za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku*, koji je održan 12.06.2024. u Podgorici.
- Plan aktivnosti za ispunjavanje završnih mjerila za zatvaranje Poglavlja 2.

- Pregled potreba za obezbjeđivanjem dodatne ekspertske podrške u cilju jačanja administrativno – tehničkih kapaciteta i predlog načina i vrste obezbjeđivanja pomoći, a u cilju ispunjavanja obaveza u sklopu pregovaračkog procesa sa EU.
- Plan potrebe administrativnih kapaciteta u skladu sa preuzetim obavezama u sklopu procesa pristupanja EU.
- Tabela usklađenosti nacionalne pravne regulative sa regulativom EU za P2 i P19.

Predstavnici Evropske komisije i članovi Radne grupe za Poglavlje 19 su u novembru u Podgorici održali sastanak vezan za realizaciju Operativnih zaključaka sa Pododbora. Tokom sastanka, crnogorska delegacija je prezentovala rad na realizaciji zaključaka, buduće planove i aktivnosti i odgovarala na pitanja predstavnika EK.

On-line sastanka na nivou stručnjaka između DG Employent-a i DG NEAR-a, sa jedne strane, i crnogorskog tima, sa druge strane, je održan u decembru 2024. Na sastanku su prezentovana dosadašnja postignuća i razjasnile dileme radi prevazilaženja prepoznatih izazova na putu ka ispunjavanju uslova definisanih u završnom mjerilu za Pregovaračko poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika. Za potrebe sastanka su, na zahtjev EU strane, pripremljena dokumenta u kojima je sadržano šta je do sada urađeno, šta još treba uraditi i na koji način nam EK kroz strukturne fondove i ekspertsku pomoć, može asistirati u ispinjavanju obaveza.

Aktivnosti na realizaciji izrade Mape puta i Plana implementacije Garancije za mlade su nastavljene i tokom 2024. godine. U julu 2024. je usvojen *nacionalni Plan implementacije Garancije za mlade*, kojim su definisane obaveze, aktivnosti, finansijska sredstva i dinamika ispunjavanja zadataka svih institucija uključenih u realizaciju programa Garancije za mlade.

Predstavnici Zavoda su učestvovali na 3 stručna skupa u okviru instrumenta za tehničku pomoć EU-MOR vezano za GzM: „Stručni skup o pilotiranju Garancija za mlade“, „Kolegijalno učenje o minimalnim standardima i dobrim praksama za dosezanje do neaktivnih NEET osoba“ i „Razmjena znanja među kolegama: prikupljanje podataka i informacija za praćenje Planova implementacije „Garancije za mlade““.

Delegacija Crne Gore, sastavljena od predstavnika Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG) i Ministarstva rada i socijalnog staranja (MRSS), boravila je u studijskoj posjeti Talinu, Estonija. Posjeta je organizovana u okviru Komponente I Twinning projekta sa ciljem da se steknu dragocjeni uvidi u implementaciju Garancije za mlade u Estoniji, rad administrativnih tijela na ovom pitanju, kao i digitalizaciju usluga javne službe za zapošljavanje u ovoj zemlji. Delegacija je imala priliku da posjeti više ministarstava, vladine agencije, nevladine organizacije i omladinske aktiviste, kako bi razumjeli sinergiju i zajednički rad koji su učinili estonsku Garanciju za mlade među najuspješnijom u Evropi. U septembru 2024. učesnici studijske posjete su pripremili „Post study visit“ prezentaciju za kolege iz korisničkih institucija. Kroz „Post study visit“ prezentaciju predstavljena su stečena znanja, iskustva i naučene lekcije, a sve u cilju što uspješnije primjene pozitivnih iskustava u Crnoj Gori.

Predstavnici Zavoda su u martu 2024. prisustvovali skupu „Mobilnost radne snage u Sloveniji: potrebe, izazovi i prakse“, koji je u Kongresnom centru Brdo pri Kranju organizovala Evropska agencija za rad u saradnji sa javnom službom za zapošljavanje Slovenije. Događaju su prisustvovali i predstavnici javnih službi za zapošljavanje zemalja

EU i Zapadnog Balkana, evropskih institucija i socijalnih partnera. Na međunarodnom događaju, na kome su tokom tri panel diskusije, razmijenjena iskustva i najbolje prakse između različitih evropskih zemalja na temu mobilnosti radne snage u cilju prevazilaženja deficita na tržištu radne snage.

Radionica „Digitalizacija javne službe za zapošljavanje i administracija tržišta rada“ je održana u junu 2024. u Podgorici. Radionicu su organizovali Ministarstvo rada i socijalnog staranja Crne Gore i Savezno ministarstvo rada i privrede Austrije. Tema je bila digitalizacija javnih službi za zapošljavanje i koji su njeni benefiti za sve korisnike usluga i kako će to uticati na kvalitet i efikasnost procesa rada, kao i budući planovi vezani za unaprjeđenje IT sistema.

Nastavljen je rad na aktivnostima vezanim za rodnu ravnopravnost:

- Prisustvo Konferenciji „Žene u menadžmentu – snaga promjena i ekonomskog napretka“ koju su organizovali Unija poslodavaca Crne Gore u partnerstvu sa Skupštinom Glavnog grada Podgorica i Međunarodnom organizacijom rada.
- Aktivno učešće u radu Koordinacionog odbora za žensko preduzetništvo Privredne komore Crne Gore.
- Urađen je izvještaj o realizaciji *Akcionog plana 2023-2024. godinu za sprovođenje Strategije razvoja ženskog preduzetništva Crne Gore za 2023. godinu*. Strategija obuhvata podsticajne mjere za osnaživanje žena preduzetnica usmjerenih ka prevazilaženju ključnih izazova u ovoj oblasti, a koji se odnose na strukturne, ekonomske i infrastrukturne prepreke koje se odnose na pokretanje i unaprjeđenje biznisa u vlasništvu žena.
- Urađen je i izvještaj iz domena rada Zavoda za potrebe *Trećeg periodičnog izvještaja Crne Gore o sprovođenju Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena – CEDAW*.

Zavod je i tokom 2024. godine nastavio sa aktivnostima vezanim za informisanje građana Crne Gore o procedurama i postupcima tokom traženja posla u inostranstvu i viznom režimu. Aktivnosti se sprovode radi informisanja naših građana i njihove zaštite prilikom odlaska na rad u inostranstvo.

2.5. Sprovođenje mjera aktivne politike zapošljavanja

Saglasno potrebama tržišta rada utvrđenim Programom rada Zavoda za zapošljavanje za 2024. godinu, realizovano je šest programa u osnovi usmjerenih ka stvaranju uslova nezaposlenim licima za bržu i veću integraciju u svijet rada i konceptualno primjerenih planiranom obimu i strukturi nezaposlenih lica kojima su i namijenjeni.

Programom rada planirana je realizacija programa aktivne politike zapošljavanja za 1.365 nezaposlenih lica, prioriteto mladih lica, lica nedovoljnog i neodgovarajućeg obrazovanja, žena, pripadnika RE populacije, korisnika materijalnog obezbjeđenja, lica koja su u evidenciji nezaposlenih duže od 12 mjeseci i drugih nezaposlenih lica, a u cilju povećanja zapošljivosti i zaposlenosti na otvorenom tržištu.

Shodno budžetom opredijeljenim sredstvima u iznosu od 3.500.000€, za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja donijete su odluke o izboru korisnika sredstava za realizaciju programa za 1.355 nezaposlenih lica što čini 99,27% od planiranog broja.

Na osnovu navedenih odluka ugovorena je realizacija programa aktivne politike zapošljavanja za 1.235 nezaposlenih, lica što čini 90,48% planiranog broja učesnika programa, uz finansijsko učešće Zavoda u iznosu od 3.226.908,02€.

U cilju efikasnijeg upravljanja programima kontinuirano je praćen proces njihovog sprovođenja i sagledani mjerljivi pokazatelji napretka i indikatori rezultata realizovanih programa. Na osnovu rezultata procesa praćenja programa, stvoreni su uslovi za analizu strukturnih karakteristika nezaposlenih lica uključenih u programe aktivne politike zapošljavanja, rezultata u pogledu planiranog zapošljavanja učesnika, troškova dosadašnjeg sprovođenja programa i ishoda uspješnosti programa završenih u 2024. godini.

Ključni dokumenti sprovođenja i praćenja programa aktivne politike zapošljavanja realizovanih u 2024. godini su: ugovori o realizaciji programa zaključeni između Zavoda i izvođača programa, operativni priručnici za sprovođenje programa, ugovori o uključivanju u programe zaključeni između Zavoda i nezaposlenih lica, ugovori o radu zaključeni između izvođača i učesnika programa, smjernice za praćenje realizacije programa, kao i set obrazaca za izvještavanje, procjenu stepena zadovoljstva učesnika, nalazi neposrednog obilaska lokacije realizacije programa i drugi obrasci koji prate proces sprovođenja programa.

U programima je najveće učešće nezaposlenih lica ženskog pola i iznosi 60,48%, zatim dugoročno nezaposlenih lica 46,88% i mladih 27,45%. Pored ovih nezaposlenih lica, učesnici programa su i lica sa invaliditetom (3,08%), korisnici materijalnog obezbjeđenja (4,13%), pripadnici RE populacije (1,78%) i druga nezaposlena lica izložena riziku na tržištu rada.

Nezaposlena lica iz opština Sjevernog regiona, shodno njihovom učešću u ukupnoj nezaposlenosti, u mjerama aktivne politike zapošljavanja učestvuju sa 66,64% (823 lica). U ukupnom broju učesnika mjera aktivne politike zapošljavanja lica iz opština Središnjeg regiona učestvuju sa 28,58% (353 lica), a sa 4,78% (59 lica) iz opština Primorskog regiona.

Posmatrano prema nivoima obrazovanja, učešće lica I i II nivoa kvalifikacije obrazovanja je 18,38%, lica III i IV nivoa 67,77%, dok lica V, VI i VII nivoa obrazovanja učestvuju sa 13,85%.

Struktura učesnika programa ukazuje da su u programe uključena lica iz kategorije nezaposlenih lica koja pripadaju strateškim prioritetima, uz uvažavanje ravnomjernog regionalnog razvoja.

Za naknadu troškova realizacije programa aktivne politike zapošljavanja, u 2024. godini utrošena su sredstva u iznosu od 2.852.725,85€, dok će se neizmirene ugovorne obaveze do 374.182,17€, izmiriti ugovorenom dinamikom njihovog dospjeća u 2025. godini.

Stopa iskorišćenosti budžetom opredijeljenih sredstava za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja je 88,40%.

Nakon završetka svih programa aktivne politike zapošljavanja započetih u 2024. godini stvorit će se uslovi za konačnu analizu ishoda ovih programa u pogledu:

- uspješnosti njihovog završetka;
- strukturnih karakteristika uspješnih učesnika programa;
- rezultata u pogledu zapošljavanja učesnika po realizaciji programa i
- troškova sprovođenja programa u cjelosti.

Navedeni rezultati biće predstavljeni u izvještajima o radu za 2025. godinu.

2.5.1 Obrazovanje i osposobljavanje odraslih

S ciljem da se nezaposlenim licima obezbijedi brža tranzicija iz sistema obrazovanja u svijet rada, a imajući u vidu nedovoljnu usklađenost ponude obrazovnih institucija sa potrebama tržišta, Zavod je ovu mjeru sproveo kroz Programom rada za 2024. godinu planirane programe i to:

- *Program "Obrazovanje i osposobljavanje"*
- *Program "Osposobljavanje za rad kod poslodavca i*
- *Program "Osposobljavanje za samostalan rad".*

Programom rada planirana je realizacija navedenih programa za 965 nezaposlenih lica uz finansijsku podršku Zavoda u iznosu od 1.900.000€.

Opredijeljenim sredstvima stvoreni su uslovi za sprovođenje postupka izbora korisnika sredstava i izbora najpovoljnije ponude usluga obrazovanja odraslih.

Odlukama o izboru korisnika programa, donešenim u prvom i trećem kvartalu 2024. godine, opredijeljena su sredstva u iznosu od 1.498.089,08€.

Po izvršenom izboru korisnika sredstava za realizaciju programa obrazovanja i osposobljavanja odraslih i najpovoljnije ponude usluga obrazovanja odraslih, zaključeni

su ugovori kojima su uređena međusobna prava, obaveze i odgovornosti u vezi realizacije za 665 učesnika od kojih za:

- programa obrazovanja i osposobljavanja za sticanje stručnih kvalifikacija i ključnih vještina za 213 polaznika;
- programa osposobljavanja za rad kod poslodavca za 248 učesnika i
- programa osposobljavanja za samostalan rad za 204 učesnika.

Ugovorena finansijska obaveza Zavoda po osnovu naknade troškova izvođačima za sprovođenje programa obrazovanja i osposobljavanja odraslih, za 665 učesnika, iznosila je 1.337.892,34€.

Izvođači programa su ugovorima, između ostalog, preuzeli obavezu da sa realizacijom programa započnu najkasnije 30 od dana njegovog zaključenja. Međutim, zbog odustajanja izvođača od realizacije programa, smanjenja broja učesnika pojedinih programa, neizvršavanja ugovornih obaveza koje su dovele do raskida ugovora, odnosno programi realizovani su za 626 učesnika, od kojih:

- programi obrazovanja i osposobljavanja za sticanje stručnih kvalifikacija i ključnih vještina za 213 polaznika;
- programi osposobljavanja za rad kod poslodavca za 248 učesnika;
- programi osposobljavanja za samostalan rad 165 učesnika.

Ugovorena finansijska obaveza Zavoda po osnovu realizacije programa za navedeni broj učesnika iznosila je 1.204.964,96€.

Implementacija Programa Evropa sad 2 uvela je troškove izvođača programa osposobljavanja za rad kod poslodavca i osposobljavanja za samostalan rad što je opredijelilo uvećanje učešća Zavoda u naknadi troškova realizacije odnosnih programa za 407 učesnika, počev od 1.10.2024. godine pa do isteka ugovorenog perioda pružanja podrške. Po ovom osnovu, ugovorena finansijska obaveza Zavoda za realizaciju programa obrazovanja i osposobljavanja odraslih iznosi 1.300.576,68€, od kojih je u 2024. godini utrošeno 1.238.782,97€.

U izvještajnom periodu, programi obrazovanja i osposobljavanja odraslih su završeni za 206 učesnika, dok će se za preostalih 420 lica realizovati do kraja prvog kvartala 2025. godine.

A) Obrazovanje i osposobljavanje

U cilju sprovođenja Programom "Obrazovanje i osposobljavanje" utvrđenih aktivnosti, raspisan je javni poziv za nabavku usluga obrazovanja odraslih, u iznosu od 170.000€, za 333 nezaposlena lica, što je za 13 lica više od planiranog broja polaznika ovih

programa (320). Očekivani ishod javnog poziva bio je nabavka usluga realizacije devet programa sticanja stručnih kvalifikacija za 185 polaznika i pet programa sticanja ključnih vještina za 148 polaznika.

Po sprovedenom postupku javnih nabavki, a shodno odluci o izboru najpovoljnije ponude, zaključeni su ugovori sa izabranim organizatorima obrazovanja za realizaciju sedam od planiranih devet programa sticanja stručnih kvalifikacija za 98 polaznika i za realizaciju pet od planiranih pet programa sticanja ključnih vještina za 114 polaznika.

Za naknadu troškova realizacije navedenih programa za 213 polaznika ugovorena su sredstva u ukupnom iznosu od 79.050,22€.

Usled osipa polaznika tokom realizacije programa uključena su dva od tri polaznika koja su napustila program shodno ugovorenoj mogućnosti zamjene polaznika i u okviru ugovorenih sredstva.

Programi sticanja stručnih kvalifikacija realizuju se za 97 nezaposlenih lica – polaznika programa od kojih su:

- 17 polaznici programa „računovodstveni tehničar“;
- 30 polaznici programa „zaštitar imovine i lica“;
- 27 polaznici programa „rukovalac građevinskim mašinama – bager“ i „rukovalac građevinskim mašinama – utovarivač“;
- 11 polaznici programa „kozmetičar – manikir/pedikir“;
- 5 polaznici programa „pomoćnik frizera za žene“ i
- 7 polaznici programa „frizer za žene“.

Ovi programi završeni su za 90 nezaposlenih lica, dok će se za 7 polaznika programa za sticanje stručne kvalifikacije „frizer za žene“ završiti u prvom kvartalu 2025. godine.

Programi sticanja ključnih vještina realizovani su za 116 lica, od kojih su:

- 76 polaznika programa učenja stranih jezika i to: 59 polaznika za učenje engleskog jezika i 17 njemačkog jezika;
- 40 polaznika programa za obuku vozača motornih vozila i to: 26 polaznika programa za sticanje „C“ kategorije, 10 polaznika za sticanje „D“ kategorije i 4 polaznika programa za sticanje „E“ kategorije.

U ukupnom broju učesnika programa obrazovanja i osposobljavanja, žene učestvuju sa 44,13% (94), dugoročno nezaposleni sa 64,32% (137), mladi sa 24,88% (53), lica sa invaliditetom sa 7,98% (17) i korisnici materijalnog obezbjeđenja sa 11,73% (25).

Posmatrano sa aspekta stečenog nivoa obrazovanja lica uključenih u programe obrazovanja i osposobljavanja, učešće lica I i II nivoa kvalifikacije obrazovanja je 9,86%

(21 lica), lica stečenog srednjeg obrazovanja 62,44%, (133 lica), dok lica sa stečenim višim i visokim obrazovanjem učestvuju sa 27,70% (59).

Najviše uključenih lica je iz opština Središnjeg regiona (140 lica što čini 65,72% ukupno uključenih lica), zatim iz opština Sjevernog regiona (67 lica – 31,46 %), dok je najmanje lica uključeno iz opština Primorskog regiona (6 lica – 2,82%).

Za naknadu troškova realizacije programa sticanja stručnih kvalifikacija i ključnih vještina, u 2024. godini, utrošena su sredstva u iznosu od 73.069,22€.

Ishodi do sada završenih programa potvrđuju ostvarenost planiranih rezultata uspješnosti polaznika programa. Programe je sa uspjehom završilo 97,18% polaznika od planiranih 95%.

Rezultati u pogledu zapošljavanja uspješnih polaznika ovog programa biće predstavljeni u izvještaju o radu za 2025. godinu.

Međutim, analiza rezultata praćenja uspješnosti i zapošljavanja uspješnih učesnika programa u prethodnim godinama ukazuje na potrebu da se proširi lista javno važećih programa sticanja stručnih kvalifikacija i ključnih vještina, potrebnih privredi u digitalnom dobu, kao i omogući njihova kontinuirana i veća teritorijalna dostupnost. Trenutna ponuda programa obrazovanja i osposobljavanja ne podržava postizanje tog cilja jer nedostaju programi za sticanje digitalnih vještina i kompetencija koje su neophodne u poslovnom i ličnom životu.

B) Osposobljavanje za rad kod poslodavca

Za realizaciju programa osposobljavanja za planiranih 415 nezaposlenih lica za obavljanje poslova određenog radnog mjesta, u trećem kvartalu 2024. godine, izabrana su 134 poslodavca, od kojih 13 iz javnog, a 121 iz privatnog sektora za 314 nezaposlenih lica i uz finansijsku podršku od 713.495,92€.

Ugovori o realizaciji programa zaključeni su sa 111 od izabranih 134 izvođača programa osposobljavanje za rad kod poslodavca za 248 učesnika i uz finansijsku podršku Zavoda u iznosu od 563.524,44€.

Usled uvećanja troškova realizacije programa, tj. uvećanja minimalne zarade za zaposlene na radnim mjestima do V nivoa i na radnim mjestima sa VI i višim nivoom kvalifikacije obrazovanja primjenom Evropa sad 2, Zavod je u četvrtom kvartalu 2024. godine, odobrio dodatna sredstva u iznosu od 68.429,21€. Shodno tome, aneksirani su ugovori kojima je Zavod preuzeo obavezu da finansijski podrži realizaciju programa u iznosu od 631.675,49€.

U ukupnom broju učesnika programa osposobljavanja za rad kod poslodavca, dugoročno nezaposlena lica učestvuju sa 64,11% (159), žene sa 56,45% (140), mladi sa 31,85% (79), lica sa invaliditetom sa 0,40% (1), korisnici materijalnog obezbjeđenja sa 4,03% (10) i pripadnici RE populacije sa 1,21% (3).

Posmatrano po nivoima obrazovanja učesnika programa, učešće lica I i II nivoa kvalifikacije obrazovanja je 14,92% (37), lica sa stečenim srednjim obrazovanjem 75,81% (188 lica), dok lica sa stečenim višim i visokim obrazovanjem učestvuju sa 9,27% (23).

Posmatrano po regionalnoj pripadnosti učesnika programa, 90,32% (224) učesnika programa je iz opština Sjevernog regiona, 9,27% (23) iz opština Središnjeg regiona i 0,41% (1) iz opština Primorskog regiona.

Sprovođenje programa za svih 248 učesnika je u toku i završiće se u prvom kvartalu 2025. godine. U izvještajnom periodu, po osnovu realizacije ovog programa, utrošena su sredstva u iznosu od 599.814,82€.

C) Osposobljavanje za samostalan rad

U cilju realizacije Programa "Osposobljavanje za samostalan rad", u drugom kvartalu 2024. godine, izabrano je 80 poslodavaca (14 iz javnog i 66 iz privatnog sektora), za osposobljavanje 207 od planiranih 230 nezaposlenih lica za samostalno obavljanje poslova u području rada stečene kvalifikacije nivoa obrazovanja.

Za finansiranje realizacije programa, uz zasnivanje radnog odnosa učesnika u trajanju od devet do 12 i više mjeseci, odlukom o izboru korisnika – izvođača programa opredijeljena su sredstva u iznosu od 705.542,94€.

Neposredno po okončanju postupka izbora, jedan poslodavac izabran za realizaciju programa za tri nezaposlena lica je odustao od realizacije, tako da su zaključeni ugovori sa 79 izvođača za 204 učesnika i u iznosu 695.317,68€.

Navedenim ugovorima izvođači su, između ostalog, preuzeli obavezu da sa realizacijom programa osposobljavanja započnu najkasnije u roku od 30 dana od dana njegovog zaključenja. Međutim, po zaključenju ugovora od realizacije programa osposobljavanja za samostalan rad 28 lica, odustalo je 10 poslodavaca.

Takođe, aneksirani su ugovori sa šest izvođača kojima je u programe osposobljavanja umjesto 23 uključeno 10 učesnika, što je za 13 učesnika manje od osnovnim ugovorima utvrđenog broja.

Navedeno je uslovilo realizaciju programa osposobljavanja za samostalan rad kod 69 poslodavca, od kojih 14 iz javnog sektora i 55 iz privatnog sektora, za 163 učesnika uz finansijsku podršku Zavoda u iznosu od 555.482,66€. Takođe, usled uvećanja troškova

realizacije programa Zavod je, u posljednjem kvartalu 2024. godine, donio odluku o dodjeli dodatnih sredstava za učesnike ovog programa. Shodno navedenom aneksirani su ugovori tako da ukupna finansijska podrška Zavoda u realizaciji ovog programa iznosi 589.850,97€.

Nadalje, tokom realizacije programa odobrena je zamjena dva učesnika, tako da se program, uz nepromijenjenu finansijsku obavezu Zavoda, sprovodio za 165 učesnika koji su zasnovali radni odnos u trajanju od:

- devet mjeseci – 103 učesnika;
- 10 mjeseci – 8 učesnika;
- 11 mjeseci – 5 učesnika;
- 12 mjeseci – 22 učesnika;
- 13 mjeseci – 13 učesnika;
- 14 mjeseci – 1 učesnik;
- 15 mjeseci – 1 učesnik;
- 24 mjesec – 10 učesnika i
- neodređeno – 2 učesnika.

Period izvršenja ugovora o realizaciji programa uslovljen je dužinom trajanja radnog odnosa zasnovanog između izvođača i učesnika programa, a 37,56% ukupnog broja učesnika programa je zasnovalo radni odnos u trajanju dužem od perioda realizacije programa osposobljavanja.

U ukupnom broju učesnika programa osposobljavanja za samostalan rad, žene učestvuju sa 49,09% (81 lice), mladi sa 30,30% (50 lica), dugoročno nezaposleni sa 47,88% (79 lica), lica sa invaliditetom sa 0,61% (1 lice) i korisnici materijalnog obezbjeđenja sa 1,81% (3).

Posmatrano prema stečenom nivou obrazovanja učesnika programa, učešće lica sa stečenim III nivoom obrazovanja je 13,94% (23), a lica sa stečenim IV nivoom obrazovanja 86,06% (142).

Najviše uključenih lica je iz opština Sjevernog regiona (132 lica što čini 80% ukupno uključenih lica), zatim iz opština Središnjeg (29 lica – 17,58%), dok je najmanje lica uključeno iz opština Primorskog regiona (4 lica – 2,42%).

Sprovođenje programa osposobljavanja za samostalan rad 165 učesnika je u toku i završiće se u prvom kvartalu 2025. godine. U izvještajnom periodu, po osnovu realizacije ovog programa, utrošena su sredstva u iznosu od 565.898,93€.

2.5.2 Podsticaji za samozapošljavanje

U četvrtom kvartalu 2024. godine završena je realizacija Programa "Podsticaji za preduzetništvo" započeta u posljednjem kvartalu 2023. godine. Program se sprovodio za 49 korisnika bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 475.268,60€, koji su se samozaposlili u novoosnovanom poslovnom subjektu i dodatno otvorili 16 novih radnih mjesta.

U prvom kvartalu 2024. godine donijet je Program „Podsticaji za samozapošljavanje“ s ciljem da se najmanje 75 od planiranih 50 nezaposlenih lica koja u samozapošljavanju prepoznaju izlaz iz nezaposlenosti, između ostalog, finansijski podrže u pokretanju sopstvenog biznisa, u iznosu od 4.000 do 10.000€. Za ovu namjenu opredijeljena su sredstva u iznosu od 750.000€.

U četvrtom kvartalu 2024. godine, izabrano je 75 korisnika bespovratnih sredstava za realizaciju biznis ideja finansijski podržanih od strane Zavoda u ukupnom iznosu od 742.907€.

Ovim je otvorena mogućnost da izabrani korisnici bespovratnih sredstava osnuju jedan od oblika obavljanja privredne djelatnosti u kojem će zasnovati radni odnos i otvoriti nova radna mjesta za dodatna zapošljavanja.

Nakon što je 71 korisnik osnovao jedan od oblika obavljanja privredne djelatnosti i u njemu zasnovalo radni odnos, zaključeni su ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 702.925,00€.

Kako su tri izabrana korisnika, prije zaključivanja ugovora sa Zavodom, odustala od odobrenih bespovratnih sredstava, a jednom korisniku odobreno produženje roka za zaključivanje ugovora, tako je u četvrtom kvartalu 2024. godine još pet aplikanta izabrano za korisnike bespovratnih sredstava za samozapošljavanje.

Navedeno je rezultiralo izborom 76 korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje u ukupnom iznosu od 750.000€, koji su osnovali poslovne subjekte, u njima zasnovali radne odnose i otvorili 64 nova radna mjesta za dodatna zapošljavanja nezaposlenih lica.

Period izvršenja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za samozapošljavanje je 12 mjeseci, tokom kojih su korisnici u obavezi da u prvih 10 mjeseci sprovedu sve aktivnosti predviđene svojim biznis planovima. Stoga, sprovođenje ovog programa je u toku i završiće se u četvrtom kvartalu 2025. godine. U izvještajnom periodu, po osnovu realizacije ovog programa, utrošena su sredstva u iznosu od 80% ugovorenih grantova, odnosno 552.907,00 €.

U ukupnom broju korisnika bespovratnih sredstava za samozapošljavanje žene učestvuju sa 69,74% (53), mladi sa 30,26% (23 lica), lica sa invaliditetom sa 14,47% (11) i korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice sa 6,58% (5 lica).

Posmatrano po nivoima obrazovanja korisnika programa, učešće korisnika sa stečenim I i II nivoom kvalifikacije obrazovanja je 17,10%, (13), sa stečenim srednjim obrazovanjem 60,53%, (46), dok korisnici sa stečenim višim i visokim obrazovanjem učestvuju sa 22,37% (17).

Najviše korisnika sredstava je iz opština Sjevernog regiona (48 što čini 63,16% ukupnog broja korisnika), zatim iz opština Središnjeg (22 – 28,95%), dok je najmanje korisnika iz opština Primorskog regiona (6 – 7,89% ukupnog broja korisnika sredstava).

2.5.3 Podsticaji za zapošljavanje

S ciljem da se nezaposlenim licima sa poteškoćama u pronalaženju posla omogući zapošljavanje, u prvom kvartalu 2024. godine, donijet je Program "Podsticaji za zapošljavanje".

Radi realizacije ovog programa, u drugom kvartalu 2024. godine, izabrano je 14 poslodavaca iz privatnog sektora.

Sa izabranim poslodavcima zaključeni su ugovori o realizaciji programa za 22 nezaposlena lica. Shodno navedenim ugovorima poslodavci su preuzeli obavezu da sa učesnicima zaključe ugovore o radu, u najkraćem trajanju od 12 mjeseci uz subvenciju zarade u iznosu od 95.435,76€.

Učesnici programa zasnovali su radni odnos u trajanju od 12 do 16 i više mjeseci i to:

- 14 učesnika – 12 mjeseci;
- 2 učesnika – 14 mjeseci;
- 4 učesnika – 15 mjeseci i
- 2 učesnika – 16 mjeseci.

Implementacija Programa Evropa sad 2 uvećala je troškove izvođača programa, što je opredjelilo i uvećanje učešća Zavoda u naknadi troškova njegovog sprovođenja u iznosu od 11.415,29€. Uvećanjem učešća u naknadi troškova realizacije programa, ukupna finansijska obaveza Zavoda iznosi 106.851,05€.

Period izvršenja ugovora o realizaciji programa uslovljen je dužinom trajanja radnog odnosa zasnovanog između izvođača i učesnika programa (36,36% ukupnog broja učesnika programa je zasnovalo radni odnos u trajanju dužem od perioda realizacije programa). Sprovođenje programa za 22 učesnika je u toku i završiće se u trećem i četvrtom kvartalu 2025. godine. U izvještajnom periodu, po osnovu realizacije ovog programa, utrošena su sredstva u iznosu od 68.265,85€.

U ukupnom broju učesnika programa podsticaji za zapošljavanje, žene učestvuju sa 72,73% (17) i dugoročno nezaposleni sa 59,10% (13 lica).

Posmatrano po nivoima obrazovanja učesnika programa, učešće lica I i II nivoa kvalifikacije obrazovanja je 36,37%, (8), lica sa stečenim III i IV nivoima kvalifikacije obrazovanja 50% (11) i učešće lica sa stečenim V, VI i VII nivoima kvalifikacije obrazovanja 13,63% (3).

Posmatrano po regionalnoj pripadnosti učesnika programa, 68,18% (15) učesnika programa je iz opština Sjevernog regiona, a 27,27% (6) iz opština Središnjeg regiona i 4,54% (1) iz opština Primorskog regiona.

2.5.4 Direktno otvaranje radnih mjesta – javni rad

Saglasno Programu rada za 2024. godinu, a u cilju očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti i povećanja zapošljivosti posebno osjetljivih grupa nezaposlenih lica, u drugom kvartalu je izabrano 177 poslodavaca za realizaciju programa javnih radova, za 523 od planiranih 330 nezaposlenih lica koja zasnivaju radni odnos na privremenim netržišnim poslovima od javnog interesa, u trajanju do pet mjeseca.

Izborom izvođača stvoreni su uslovi za realizaciju javnih radova socijalnog, sadržaja za 267 učesnika i javnih radova humanitarnog, ekološkog, komunalnog i drugih sadržaja u oblastima od javnog interesa za 256 učesnika uz finansijsku podršku Zavoda, u iznosu od 999.803,20€ shodno odluci o izboru korisnika sredstava – izvođača programa i odluci o dodjeli dodatnih sredstava u iznosu od 89.671,49€.

Navedeno je iznad planiranog obuhvatu nezaposlenih lica i u okviru raspoloživih sredstava za finansiranje programa javnog rada, usled kraćeg prosječnog trajanja realizacije pojedinih programa javnih radova u odnosu na planirano trajanje.

Sa svim izabranim izvođačima programa javnog rada zaključeni su ugovori kojima su uređena međusobna prava, obaveze i odgovornosti u vezi realizacije programa javnog rada. Međutim, po zaključenju ugovora četiri izvođača su odustala od realizacije programa za 10 lica.

Takođe, aneksirani su ugovori sa dva izvođača kojima je u programe javnih radova umjesto sedam uključeno pet učesnika, što je za dva učesnika manje od ugovorenog broja, tako da su se programi sprovodili za 511 učesnika u trajanju do pet mjeseci. Po osnovu realizacije ovog programa u 2024. godini utrošena su sredstva u iznosu od 992.770,03€.

U ukupnom broju učesnika programa javnih radova, žene učestvuju sa 70,84% (362), dugoročno nezaposlena lica sa 32,68% (167), mladi sa 26,22% (134), lica sa invaliditetom i korisnici materijalnog obezbjeđenja sa po 1,57% (8) i pripadnici RE populacije sa 3,13% (16).

Posmatrano po nivoima obrazovanja učesnika programa, učešće lica I i II nivoa kvalifikacije obrazovanja je 28,96% (148), lica sa stečenim srednjim obrazovanjem 57,53% (294 lica), dok lica sa stečenim visokim obrazovanjem učestvuju sa 13,51% (69).

Posmatrano po regionalnoj pripadnosti učesnika programa, 65,95% (337) učesnika javnih radova je iz opština Sjevernog regiona, 26,03% (133) iz opština Središnjeg regiona i 8,02% (41) iz opština Primorskog regiona.

U izvještajnom periodu programi javnog rada završeni su za 467 učesnika (91,38%), dok će se za 44 učesnika završiti u prvom kvartalu 2025. godine.

2.5.5 Stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem

Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem realizuje se dvanaesti put za redom za 2023/ 2024. godinu, u skladu sa Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem i Pravilnikom o načinu objavljivanja javnog poziva, postupku i kriterijumima za stručno osposobljavanje. Pravo na stručno osposobljavanje imaju lica sa stečenim visokim obrazovanjem koja nemaju radno iskustvo u određenom nivou obrazovanja i u evidenciji su Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Program se realizuje kroz šest faza, i to: prijava poslodavaca, prijava korisnika, povezivanje korisnika i poslodavaca, upućivanje korisnika kod poslodavaca, potpisivanje ugovora i početak stručnog osposobljavanja.

Javni poziv poslodavcima da uzmu učešća u programu objavljen je 10.09.2023. godine od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, za poslodavce iz privatnog sektora i od strane Uprave za ljudske resurse, za poslodavce iz javnog sektora, u dnevnom listu "Pobjeda", kao i na web stranicama Vlade Crne Gore.

Poslodavci su iskazali veliko interesovanje za Program, što je rezultiralo oglašavanjem 15.300 mjesta, od čega je javni sektor oglasio 4.240, a privatni sektor 11.060 mjesta.

Elektronsko uparivanje visokoškolaca i poslodavaca izvršeno je na osnovu prosječne ocjene u toku studiranja i izabranih preferenci od strane korisnika.

Nakon dva kruga upareno je 2.236 lica sa stečenim visokim obrazovanjem (959 lica u javnom i 1.277 lica u privatnom sektoru). Program stručnog osposobljavanja je počeo 15. januara 2024. godine.

Učešće lica ženskog pola u ukupnom broju uključenih lica u Program stručnog osposobljavanja iznosi 62,74%.

Korisnici programa se stručno osposobljavaju, u trajanju od devet mjeseci, i primaju naknadu u neto iznosu od 450€.

Posmatrano po regionima, u opštinama Sjevernog regiona, broj korisnika Programa stručnog osposobljavanja je 386, odnosno 17,26%, Središnjeg regiona 1395 ili 62,39%, dok je u opštinama Primorskog regiona uključeno 455 korisnika ili 20,35%.

Poslodavci su najviše tražili kvalifikacije iz oblasti ekonomskih nauka (ekonomija, računovodstvo, finansije i bankarstvo), prava, građevinarstva, turizma, elektronike, telekomunikacija i računara, engleskog jezika i književnosti, učiteljskog studija, novinarstva i arhitekture.

Učesnici programa stručnog osposobljavanja

(Tab. 23.)

Rb	Biro rada	Broj visokoškolaca	Rb	Biro rada	Broj visokoškolaca
1	Andrijevića	12	14	Plav	15
2	Bar	115	15	Pljevlja	58
3	Berane	76	16	Plužine	0
4	Bijelo Polje	96	17	Petnjica	3
5	Budva	58	18	Podgorica	1079
6	Cetinje	37	19	Rožaje	96
7	Danilovgrad	38	20	Šavnik	1
8	Gusinje	4	21	Tivat	43
9	Herceg Novi	77	22	Tuzi	30
10	Kolašin	12	23	Ulcinj	111
11	Kotor	51	24	Žabljak	1
12	Mojkovac	12	25	Zeta	9
13	Nikšić	202	26	UKUPNO	2.236

Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem realizovaće se za trinaestu generaciju korisnika u 2024/2025. godini.

Program je počeo objavljivanjem Javnog poziva 9.9.2024. godine poslodavcima da uzmu učešća u Programu, od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, za poslodavce iz privatnog sektora i Uprave za ljudske resurse za poslodavce iz javnog sektora u dnevnom listu "Pobjeda", kao i na web stranicama Vlade Crne Gore, portala e-uprave, Uprave za ljudske resurse i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Poslodavci su oglasili potrebu za 15.671 mjesto za stručno osposobljavanje od čega je javni sektor oglasio 4.444, a privatni sektor 11.227 slobodnih mjesta.

Nakon dva kruga elektronski sprovedenog povezivanja korisnika i poslodavaca 2.284 visokoškolca je dobilo priliku da se stručno osposobi kod biranog poslodavca.

Poslodavci su, kao i u prethodnom periodu, najviše tražili kvalifikacije iz oblasti ekonomije, prava, računovodstva, finansija i bankarstva, elektronike, telekomunikacija i računara, turizma, engleskog jezika i književnosti, građevine, arhitekture i grafičkog dizajna.

2.6. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, propisano je, da se u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore organizuje Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom i da se sredstva Fonda prvenstveno obezbjeđuju iz posebnog doprinosa, koji uplaćuju poslodavci koji nijesu ispunili propisanu kvotu pri zapošljavanju lica sa invaliditetom. Ova sredstva se uplaćuju u Budžet Crne Gore.

Sredstva Fonda shodno Zakonu mogu se koristiti za mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije za nezaposlena i zaposlena lica sa invaliditetom, sufinansiranje posebnih organizacija za zapošljavanje, programe aktivne politike zapošljavanja u kojima učestvuju lica sa invaliditetom, subvencije, finansiranje grant šema i novčane pomoći za učesnike u mjerama profesionalne rehabilitacije.

Za realizaciju programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje lica sa invaliditetom, u 2024. godini, utrošeno je 35.742.973,81 eura i to za:

- subvencije zarade – 33.165.921,02€;
- subvencije (učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta u radu) – 730.935,16€;
- subvencije (prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada) – 100.362,56€;
- finansiranje grant šema – 1.166.162,56€;
- programe profesionalne rehabilitacije – 432.463,05€;
- novčane pomoći polaznicima programa – 22.322,57€;
- naknade članovima komisija za profesionalnu rehabilitaciju i Savjeta Fonda – 124.806,89€.

Zapošljavanje lica sa invaliditetom

U skladu sa članom 36 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom ("Sl. list CG", br. 49/2008, 73/2010, 39/2011 i 55/2016), poslodavac koji zaposli lice sa invaliditetom ima pravo na subvencije koje se odnose na:

- bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada za zapošljavanje lica sa invaliditetom;

- kreditna sredstva pod povoljnim uslovima za kupovinu mašina, opreme i alata potrebnog za zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) lica sa invaliditetom;
- subvencije zarade lica sa invaliditetom koje se zaposli.

Subvencije zarade za zaposlena lica sa invaliditetom

Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, u 2024. godini, podnijeto je 2.135 zahtjeva za priznavanje prava na subvenciju zarade za zapošljavanje lica sa invaliditetom. Od ovog broja 1.970 zahtjeva koji sadrže kompletnu dokumentaciju upućeni su na razmatranje Savjetu Fonda nakon čega su riješeni u skladu sa njihovim predlogom. Ukupno 25 zahtjeva je odbijeno zbog nepotpune dokumentacije dok će ostali zahtjevi biti upućeni na razmatranje naredne godine.

Na sjednicama Savjeta Fonda ukupno je razmatrano 2.047 zahtjeva od čega je za 2.035 zahtjeva predloženo donošenje odluke o priznavanju prava dok je za 12 zahtjeva predloženo da se donese odluka o odbijanju zahtjeva⁷.

Od 2.047 zahtjeva koji su razmatrani, 965 se odnosilo na lica sa invaliditetom koja su zaposlena na određeno vrijeme, a 1.082 zahtjeva se odnosilo na lica sa invaliditetom koja su zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme.

Najviše zahtjeva za ostvarivanje prava na subvenciju zarade, a koji su razmatrani, pristiglo je iz sjeverne regije (1.026), zatim iz središnje regije (829) i primorske regije (192).

Na dan 31.12.2024. godine, 2.919 poslodavaca ostvaruje pravo na subvenciju zarade za 4.550 lica sa invaliditetom (muškarci – 2.240; žene – 2.310). Na određeno vrijeme zaposleno je 392 lica sa invaliditetom, dok su 4.158 lica zaposlena na neodređeno vrijeme.

U odnosu na 31.12.2023. godine broj poslodavaca uvećan je za 551, dok se kod broja zaposlenih lica uočava povećanje broja zaposlenih lica sa invaliditetom na neodređeno vrijeme. U toku 2024. godine odobreni su zahtjevi poslodavaca za 1.053 zaposlena lica na neodređeno vrijeme, dok se 374 zahtjeva odnosilo na zaposlena lica sa invaliditetom na određeno vrijeme.

Bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada

⁷ 11 zahtjeva je odbijeno iz razloga što u trenutku podnošenja zahtjeva zaposleni nije bio zaposlen kod poslodavca na osnovu Ugovora o radu za koji je podnešen zahtjev za subvenciju zarade), 1 zahtjev jer je predat prije sticanja statusa lica sa invaliditetom zaposlenog lica, a sve u skladu sa odredbama članova 37 i 37a Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom.

Na sjednicama Savjeta Fonda u toku 2024. godine, razmatrano je 50 zahtjeva poslodavaca za ostvarivanje prava na bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada koje je 47 poslodavca podnijelo Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom (od čega zaposlenih žena 28; muškaraca 22), od toga 44 zahtjeva se odnosio na lica sa invaliditetom koja su zaposlena na neodređeno vrijeme, dok su se 6 zahtjeva odnosila na lica koja su zaposlena na određeno vrijeme. Za 5 razmatranih zahtjeva izvođač profesionalne rehabilitacije nije dao predlog za odobrenje bespovratnih sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada, te su isti odbijeni u skladu sa Zakonom.

U toku 2024. godine podnijeto je 58 zahtjeva za ostvarivanje prava na bespovratna sredstva za prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada, od čega je 42 zahtjeva razmatrano na sjednicama Savjeta Fonda dok je za 16 zahtjeva u toku postupak dopune dokumentacije.

Učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu)

U toku 2024. godine na sjednicama Savjeta Fonda razmatrano je 57 zahtjeva za ostvarivanje prava na subvenciju – učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) zaposlenom licu sa invaliditetom koje su 42 poslodavca podnijeli Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom za 55 lica (dok za 2 lica Izvođač profesionalne rehabilitacije nije predložio angažovanje asistenta), od kojih je 24 lica koja su zasnovala radni odnos na određeno vrijeme, dok je 31 lice zasnovalo radni odnos na neodređeno vrijeme.

Ukupno je u 2024. godini predato 53 zahtjeva, od kojih je 36 razmatrano na sjednicama Savjeta dok će ostalih 17 zahtjeva biti upućeno po dostavljanju dopune dokumentacije.

Na dan 31.12.2024. godine, 134 poslodavaca ostvaruje pravo na subvenciju – učešće u finansiranju ličnih troškova asistenta (pomagača u radu) za 178 zaposlenih lica sa invaliditetom (muškarci – 98; žene – 80).

Komisija za profesionalnu rehabilitaciju

U skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore obrazovana je prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju.

Prvostepene komisije za profesionalnu rehabilitaciju obrazovane su u područnim jedinicama Zavoda u Podgorici, Nikšiću, Baru, Pljevljima, Beranama, Bijelom Polju, Herceg Novom, Rožajama i Plavu. Prvostepenu komisiju u stalnom sastavu čine: doktor specijalista medicine rada (predsjednik), doktor medicine druge specijalnosti i službenik Zavoda koji obavlja poslove profesionalne rehabilitacije.

Komisija može, u cilju davanja mišljenja, tražiti dopunu dokumentacije koja se pribavlja od ljekara druge specijalnosti, odnosno stručnog lica odgovarajućeg profila, u zavisnosti od zdravstvenih i drugih smetnji lica kojem se utvrđuje procenat invaliditeta, preostala radna sposobnost, odnosno mogućnost zaposlenja i uključivanja u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije.

Stručne i administrativne poslove za potrebe prvostepene komisije obavlja službenik Zavoda.

Utvrđivanje procenta invaliditeta

Komisija za profesionalnu rehabilitaciju utvrđuje procenat invaliditeta sagledavajući medicinske, ali i socijalne i druge terapije, kojima se utvrđuju sposobnosti lica sa invaliditetom neophodne za uključivanje na tržište rada, odnosno mogućnost njegovog zapošljavanja.

To znači da se invaliditet ne određuje samo u okviru medicinskog modela (oštećenja i bolesti), već u interakciji sa različitim barijerama, koje mogu da spriječe lice sa invaliditetom da efikasno i ravnopravno učestvuje u društvu sa licima bez invaliditeta.

Radi utvrđivanja procenta invaliditeta, Komisiji se može obratiti:

- Nezaposleno lice koje ima status lica sa invaliditetom, ali nema utvrđen procenat invaliditeta, u cilju utvrđivanja visine subvencije zarade kod budućeg poslodavca.
- Nezaposleno lice koje nema status lica sa invaliditetom, u cilju utvrđivanja statusa i procenta invaliditeta, radi utvrđivanja visine subvencije zarade kod budućeg poslodavca.
- Zaposleno lice koje ima zdravstvena i druga ograničenja, a nije mu prije zapošljavanja utvrđen status lica sa invaliditetom (iz člana 6 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom), niti mu je u toku zaposlenja utvrđena invalidnost (u smislu člana 30 stav 2 Zakona o penzijskim i invalidskom osiguranju), u cilju utvrđivanja statusa, radi uključivanja u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije i zadržavanja zaposlenja, odnosno napredovanja u njemu.

U 2024. godini, prvostepene komisije su donijele nalaz i mišljenje o utvrđenom procentu invaliditeta za 1.462 lica.

Broj rješenja o utvrđenom procentu invaliditeta, koja su donijeta na osnovu mišljenja komisije za profesionalnu rehabilitaciju, po područnim jedinicama (Tab. 24.)

Rb	Područna jedinica	Broj rješenja o utvrđenom procentu invaliditeta
1	Područna jedinica Berane	646
2	Područna jedinica Bijelo Polje	230
3	Područna jedinica Bar	45
4	Područna jedinica Plav	32
5	Područna jedinica Pljevlja	55

6	Područna jedinica Podgorica	308
7	Područna jedinica Nikšić	105
8	Područna jedinica Herceg Novi	41
9	Područna jedinica Rožaje	-
UKUPNO		1462

Profesionalna rehabilitacija

Profesionalna rehabilitacija je proces koji se realizuje sa ciljem osposobljavanja lica sa invaliditetom za socijalnu i radnu integraciju. Obuhvata mjere i aktivnosti koje omogućavaju da se lica na odgovarajući način pripreme za tržište rada, osposobe za rad, zadrže zaposlenje, u njemu napreduju ili promijene profesionalnu karijeru.

U skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Sl. list Crne Gore“, br. 49/08, 73/10, 39/11 i 55/16) profesionalna rehabilitacija obuhvata 14 mjera, to su:

Mjera 1: Savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja;

Mjera 2: Utvrđivanje preostale radne sposobnosti;

Mjera 3: Pomoć u prihvatanju vlastite invalidnosti i upoznavanje sa mogućnostima uključivanja u osposobljavanje i rad;

Mjera 4: Pomoć u izboru odgovarajućih profesionalnih ciljeva;

Mjera 5: Razvijanje socijalnih spretnosti i vještina;

Mjera 6: Pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta;

Mjera 7: Analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom;

Mjera 8: Izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lica sa invaliditetom;

Mjera 9: Izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lica sa invaliditetom;

Mjera 10: Osposobljavanje za rad na konkretnom radnom mjestu;

Mjera 11: Praćenje i stručna pomoć prilikom osposobljavanja i obrazovanja;

Mjera 12: Praćenje lica sa invaliditetom na radnom mjestu nakon zaposlenja;

Mjera 13: Evaluacija uspješnosti procesa rehabilitacije za pojedino lice sa invaliditetom;

Mjera 14: Ocjenjivanje radnih rezultata zaposlenog lica sa invaliditetom.

U 2024. godini u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije uključeno je 328 lica sa invaliditetom, kod tri izvođača: ZOPT – 145 lica, Pamark – 136 lica, i Centar za profesionalnu rehabilitaciju – 47 lica. Od ukupnog broja uključenih 192 su lica ženskog pola.

Lica uključena u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije

(Tab. 25.)

Redni broj	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju	Broj uključenih lica u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije							
		PAMARK		ZOPT		Centar za profesionalnu rehabilitaciju		Ukupno	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
1	PJ Berane	19	18	-	-	-	-	19	18
2	PJ Bijelo Polje	52	33	-	-	-	-	52	33
3	PJ Bar	24	15	-	-	-	-	24	15
4	PJ Plav	-	-	-	-	-	-	-	-
5	PJ Pljevlja	-	-	11	7	-	-	11	7
6	PJ Podgorica	41	16	62	34	47	32	150	82
7	PJ Nikšić	-	-	22	17	-	-	22	17
8	PJ Herceg Novi	-	-	50	20	-	-	50	20
9	PJ Rožaje	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO		136	82	145	78	47	32	328	192

Proces profesionalne rehabilitacije počinje uključivanjem lica sa invaliditetom u mjere 1 i 2, koje se odnose na: (1) savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja, u okviru koje se prepoznaju smetnje, sposobnosti i potencijali i upoznaje socijalno okruženje uključenog lica (mjera 1) i na (2) utvrđivanje preostale radne sposobnosti (mjera 2), kao najvažnije mjere profesionalne rehabilitacije, u okviru kojih tim stručnjaka kod izvođača profesionalne rehabilitacije (doktor medicine rada, psiholog, tehnolog, radni terapeut i drugi) vrše procjenu svih faktora bitnih za utvrđivanje radne sposobnosti pojedinca (socijalni faktori, zdravstveno stanje, ocjena profesionalnih i obrazovnih faktora, radno funkcionisanje pojedinca).

Kao rezultat navedenog procesa, donosi se nalaz o preostaloj radnoj sposobnosti pojedinca, koji treba da omogući kvalitetnije posredovanje u zapošljavanju i/ili opredijeli dalje uključivanje u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije.

U 2024. godini u mjere 1 i 2, (1) savjetovanje, podsticanje i motivisanje lica sa invaliditetom na aktivno traženje zaposlenja i (2) utvrđivanje preostale radne sposobnosti uključeno je 216 lica (od toga 138 žene) – mjera 1, odnosno 215 lica sa invaliditetom (od toga 137 žene) – mjera 2.

Mjere 3, 4 i 5 profesionalne rehabilitacije: (3) pomoć u prihvatanju vlastite invalidnosti i upoznavanje sa mogućnostima uključivanja u osposobljavanje i rad; (4) pomoć u izboru odgovarajućih profesionalnih ciljeva i (5) razvijanje socijalnih spretnosti i vještina, imaju za cilj ima produbljivanje motivacije za reintegraciju lica u socijalno i radno okruženje, informisanje, savjetovanje i unapređivanje komunikacije pojedinca sa radnim i širim

okruženjem. U 2024. godini uključeno je ukupno 72 lica sa invaliditetom (od toga 51 žena).

Broj uključenih lica u mjere profesionalne rehabilitacije po opštinama
(Tab. 26.)

R b	Opštine	Mjera 1		Mjera 2		Mjera 3		Mjera 4		Mjera 5	
		Ukup no	Ž	Ukupn o	Ž	Ukupn o	Ž	Ukup no	Ž	Ukupn o	Ž
1	Berane	35	33	34	32	8	8	8	8	8	8
2	Bijelo Polje	30	19	30	19	9	6	9	6	9	6
3	Mojkovac	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
4	Kolašin	2	1	2	1	-	-	-	-	-	-
5	Bar	10	5	10	5	7	5	7	5	7	5
6	Pljevlja	38	15	38	15	23	15	23	15	23	15
7	Podgorica	53	33	53	33	7	5	7	5	7	5
8	Cetinje	14	7	14	7	-	-	-	-	-	-
9	Danilovgr ad	4	3	4	3	1	1	1	1	1	1
10	Tuzi	-	-	-	-	3	1	3	1	3	1
11	Nikšić	22	17	22	17	10	7	10	7	10	7
12	Herceg Novi	4	1	4	1	4	2	4	2	4	2
13	Kotor	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1
14	Tivat	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
15	UKUPNO	216	138	215	137	72	51	72	51	72	51

U mjeru 6 pomoć prilikom traženja odgovarajućeg radnog mjesta, koja za cilj ima podršku pri pronalaženju odgovarajućeg radnog mjesta, imajući u vidu karakteristike lica sa invaliditetom, poput nivoa obrazovanja, radne sposobnosti, njegovih interesovanja, motivacije i ograničenja u 2024. godini uključeno je uključeno je 45 lica sa invaliditetom (od toga 26 žena).

Osim lica sa invaliditetom iz evidencije nezaposlenih Zavoda, u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije, u skladu sa Zakonom, uključuju se i zaposlena lica sa invaliditetom za koje je poslodavac podnio zahtjev za ostvarivanje prava na subvenciju za bespovratna sredstva za opremanje radnog mjesta zaposlenog lica sa invaliditetom i subvenciju za učešće u finansiranju ličnih troškova pomagača u radu lica sa invaliditetom. Tako se, kroz određene mjere, nakon analize konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom, izrađuje plan prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja i plan potrebne opreme i sredstava za rad za lica sa invaliditetom i utvrđuje potreba za asistentom u radu.

U 2024. godini u mjere 7, 8 i 9: (7) analiza konkretnog radnog mjesta i radnog okruženja lica sa invaliditetom; (8) izrada plana prilagođavanja radnog mjesta i radnog okruženja za lica sa invaliditetom i (9) izrada plana potrebne opreme i sredstava za rad za lica sa invaliditetom, uključeno je 79 lica (od toga 49 žene).

Mjera 10 koja se realizuje kod poslodavaca, ima za cilj da omogući i olakša uvođenje pojedinca u rad na određenom radnom mjestu, uz program osposobljavanja koji je prilagođen pojedincu, njegovim sposobnostima i mogućnostima. Nakon perioda osposobljavanja, čija dužina zavisi od postignutih ciljeva definisanih u planu osposobljavanja, učesnici zaključuju ugovor o radu sa poslodavcem. U 2024. godini uključena su 2 lica sa invaliditetom (2 žene).

Broj uključenih lica u mjere profesionalne rehabilitacije po opštinama
(Tab. 27.)

Rb	Opštine	Mjera 6		Mjera 7		Mjera 8		Mjera 9		Mjera 10	
		Ukupn o	Ž	Ukupn o	Ž	Ukupn o	Ž	Ukupn o	Ž	Ukupn o	Ž
1	Bijelo Polje	1	0	10	7	10	7	10	7	-	-
2	Mojkovac	-	-	2	2	2	2	2	2	-	-
3	Kolašin	-	-	2	1	2	1	2	1	-	-
4	Bar	7	5	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Pljevlja	16	9	21	15	21	15	21	15	-	-
6	Podgorica	9	5	26	14	26	14	26	14	2	2
7	Danilovgrad	1	0	2	1	2	1	2	1	-	-
8	Nikšić	6	4	9	6	9	6	9	6	-	-
9	Herceg Novi	4	2	5	2	5	2	5	2	-	-
10	Kotor	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Tivat	-	-	2	1	2	1	2	1	-	-
12	UKUPNO	45	26	79	49	79	49	79	49	2	2

Mjera 11: Praćenje i stručna pomoć prilikom osposobljavanja i obrazovanja, u 2024. godini obuhvatila je 1 lice sa invaliditetom (1 žena).

U mjeru 12: Praćenje lica sa invaliditetom na radnom mjestu nakon zaposlenja, s ciljem pomoći pojedincu i njegovom radnom okruženju da bude uspješan u obavljanju zadataka u 2024. godini uključeno je 46 lica sa invaliditetom (od toga 33 žene).

Rezultat Mjere 13: Evaluacija uspješnosti procesa rehabilitacije za pojedino lice sa invaliditetom je detaljna analiza procesa profesionalne rehabilitacije po pojedincu, koja

treba da omogući korekcije svih nepravilnosti i nedostataka. Istovremeno podstiče izvođače profesionalne rehabilitacije ka usmjerenosti na prepoznavanje potreba, tako i rezultata, u korist pojedinca i poslodavaca. U 2024. godini u ovu mjeru je uključeno 79 lica sa invaliditetom (od toga 50 žena).

Broj uključenih lica u mjere profesionalne rehabilitacije po opštinama
(Tab. 28.)

R b	Opštine	Mjera 11		Mjera 12		Mjera 13	
		Ukupn o	Ž	Ukupn o	Ž	Ukupn o	Ž
1	Berane	-	-	-	-	15	10
2	Bar	-	-	-	-	7	7
3	Pljevlja	-	-	16	12	21	15
4	Podgorica	1	1	8	8	19	9
5	Nikšić	-	-	11	9	7	5
6	Herceg Novi	-	-	9	3	5	2
7	Kotor	-	-	-	-	4	2
8	Tivat	-	-	2	1	1	0
9	UKUPNO	1	1	46	33	79	50

Priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju

U 2024. godini komisije su donijele 265 mišljenja o potrebi uključivanja lica u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije, i to:

(Tab. 29.)

Rb	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju	Mišljenja o potrebi uključivanja lica u mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije
1	PJ Berane	73
2	PJ Bijelo Polje	20
3	PJ Bar	7
4	PJ Plav	-
5	PJ Pljevlja	13
6	PJ Podgorica	104
7	PJ Nikšić	32
8	PJ Herceg Novi	16
9	PJ Rožaje	-
UKUPNO		265

Utvrđivanje preostale radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja

U 2024. godini prvostepene komisije donijele su mišljenje o preostaloj radnoj sposobnosti za 169 lica:

(Tab. 30.)

Rb	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju	Utvrđivanje preostale radne sposobnosti
1	PJ Berane	17
2	PJ Bijelo Polje	22
3	PJ Bar	9
4	PJ Plav	-
5	PJ Pljevlja	30
6	PJ Podgorica	74
7	PJ Nikšić	10
8	PJ Herceg Novi	7
9	PJ Rožaje	-
UKUPNO		169

U 2024. godini prvostepene komisije su donijele ocjene o mogućnosti zaposlenja za 78 lica:

(Tab. 31.)

Rb	Prvostepena komisija za profesionalnu rehabilitaciju	Ocjena o mogućnosti zaposlenja
1	PJ Berane	15
2	PJ Bijelo Polje	-
3	PJ Bar	7
4	PJ Plav	-
5	PJ Pljevlja	20
6	PJ Podgorica	19
7	PJ Nikšić	7
8	PJ Herceg Novi	10
9	PJ Rožaje	-
UKUPNO		78

Finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom – grant šeme

Član 39 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom propisuje da se sredstva Fonda, između ostalog, mogu koristiti i za finansiranje grant šema.

U skladu sa tim, usvojen je Pravilnik o postupku i metodologiji za finansiranje grant šema ("Sl. list CG", br. 28/14, 16/16 i 21/19) kojim se propisuje da Zavod najmanje jednom godišnje objavljuje javni poziv za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom – grant šema.

Završena je realizacija 18 projekata po Javnom pozivu br. 07/22-24470 od 28.12.2022. godine i 2 projekta (aneksirani ugovori) iz Javnog poziva br. 07-16497 od 24.11.2021. godine. Kroz ove projekte uključeno je 167 lica sa invaliditetom, od čega 104 žene i 63 muškarca. Nakon završenih obuka, u projektima je zaposleno 122 lica sa invaliditetom, od čega 79 žena i 43 muškarca.

Izvođačima, shodno ugovorenim obavezama izvršena je uplata novčanih sredstava u ukupnom iznosu od 191.048,47 eura.

Nadležne Komisije za praćenje sprovođenja projektnih aktivnosti, po završetku realizacije projekata utvrdile su povraćaj novčanih sredstava po osnovu neopravdanog ili nedokazanog utroška. Shodno tome, povraćaj novčanih sredstava je izvršilo 19 Izvođača u ukupnom iznosu od 24.785,98 eura.

Shodno Odluci Upravnog odbora Zavoda br. 01-117/24-2878 od 29.5.2024. godine, a na osnovu Javnog poziva br. 07/23-7795 od 21.12.2023. godine, odobreno je finansiranje 21. projekta, ukupne vrijednosti 1.000.000 eura.

Kroz ove projekte uključeno je 174 lica sa invaliditetom, od čega 109 lica su žene, 27 lica pripada kategoriji mladih do 30 godina (12 žena i 15 muškaraca).

Tokom trajanja realizacije projekata planirano je zapošljavanje 117 lica, a nakon završetka projekta planirano je zapošljavanje 45 lica u najkraćem trajanju od devet mjeseci i najdužem na neodređeno vrijeme. Svi predloženi projekti imaju za rezultat zapošljavanje nakon završetka projekta.

Shodno Operativnom priručniku za sprovođenje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom i zaključenim ugovorima sa Izvođačima, Zavod je isplatio planirana novčana sredstva u ukupnom iznosu od 999.900,07 eura. Realizacija projekata je počela 17.6.2024. godine, sprovođenje projektnih aktivnosti prate nadležne Komisije. Realizacija projekata se završava 17.6.2025. godine.

Dana 4.10.2024. godine, Odlukom Upravnog odbora Zavoda broj 01-117/24-4964 od 3.10.2024. godine, raspisan je Javni poziv br. 07-117/24-4970 od 3.10.2024. godine za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom, u iznosu od 500.000 eura.

Sredstva koja se dodjeljuju po grantu iznose od 30.000 do 50.000 eura. Projekat ne može da traje kraće od 6 i duže od 12 mjeseci.

Projektne aktivnosti koje se mogu finansirati iz granta su:

- Mjere aktivne politike zapošljavanja u koje spadaju:
 - Program obrazovanja i osposobljavanje odraslih;
 - Program osposobljavanja za rad kod poslodavca;
 - Program osposobljavanja za samostalan rad;
- Mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije;
- Prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada;
- Otvaranje novih radnih mjesta za lica sa invaliditetom;
- Nabavka opreme i materijala u svrhu otvaranja novih radnih mjesta;
- Otklanjanje barijera pristupu radnom mjestu;
- Zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- Aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti javnosti, a prije svega poslodavaca, o mogućnostima i benefitima zapošljavanja lica sa invaliditetom;
- Druge mjere i aktivnosti kojima se omogućava zapošljavanje lica sa invaliditetom.

Krajnji rok za podnošenje prijave bio je 4.11.2024. godine, u toku je rad Komisije za ocjenu predloga projekata po istim.

2.7. Odjeljenje za projekte

Proces akreditacije Odjeljenja za projekte

Tokom izvještajnog perioda započeli smo proces akreditacije za korišćenje IPA sredstava, stvarajući preduslove za korišćenje sredstava ESF-a kada Crna Gora postane članica EU. Izvršena je tehnička izmjena sistematizacije kako bi uskladili kapacitete Odjeljenja za projekte sa zahtjevima relevantnih ministarstava i Evropske komisije. Ovo će pozicionirati Zavod kao ključnog korisnika EU fondova.

Uprava za ljudske resurse je utvrdila Kalendar za realizaciju Programa obuke u oblasti upravljanja IPA sredstvima (maj – jun 2024) na kojima su uzele učešće predstavnice Odjeljenja za projekte.

Odjeljenje za projekte je ojačano novozaposlenom radnom snagom. Teorijske obuke su se intezivirale i obavezujuće su, a započele su i praktične obuke u CFCU. Nastavak svih obuka se očekuje i u toku 2025. godine.

Akcioni plan za IPA 2020

Tokom 2023. godine je Jedinica za implementaciju projekata u Ministarstvu ekonomskog razvoja završila sa odabirom ekspertske konzorcijuma za sprovođenje ugovora o uslugama "Jačanja kapaciteta Zavoda za zapošljavanje pri implementaciji aktivnih

mjera za zapošljavanje, budućeg učešća u ESF i olakšavanje mobilnosti radne snage". Konzorcijum se sastoji od partnera iz Slovačke, Njemačke i Estonije, dok Ministarstvo rada i socijalnog staranja, kao i Zavod za zapošljavanje će biti odgovorni za omogućavanje sprovođenja twinning projekta "Jačanja kapaciteta Zavoda za zapošljavanje pri implementaciji aktivnih mjera za zapošljavanje, budućeg učešća u ESF i olakšavanje mobilnosti radne snage".

Predstavnice Odjeljenja za projekta su aktivno učestvovala u pripremi uslova za implementaciju ovog projekta. Projekat je uspješno završen krajem 2024. godine.

Višegodišnji Operativni program u sektoru zapošljavanja i socijalne politike u Crnoj Gori za period 2024-2027 (Multiannual Operational Programme in Employment and Social Policy sector in favour of Montenegro for 2024-2027)

Odjeljenje za projekte je aktivno učestvovalo u pripremi navedenog dokumenta kojim su se obuhvatili značajni pilot projekti koji će se sprovesti u trogodišnjem periodu, a biće finansirani od strane EU. Ovaj dokumenat predstavlja osnov za evropsko socijalne fondove koje će Zavod imati prilike da koristi od momenta kada Crna Gora postane ravnopravna članica EU.

Tokom izvještajnog perioda su predstavnice Odjeljenja za projekte boravile na studijskoj posjeti Hrvatskoj i Sloveniji gdje su se detaljnije upoznale sa načinom korišćenja evropskih fondova od strane hrvatskog i slovenačkog zavoda za zapošljavanje kao i o načinu funkcionisanja socijalnih preduzeća u ovim državama.

IPA prekogranična saradnja Crna Gora Albanija

Odjeljenje za projekte je u ime ZZZCG konkurisalo na projektu prekogranične saradnje MNE-ALB, sa NVO "World Vision" iz Skadra, kao Lead aplikantom i Zavodom za zapošljavanje iz Tirane kao partnerom u projektu.

Projekat je pozitivno ocijenjen i potpisan je ugovor sa određenim datumom početka realizacije.

Zaposleni Odjeljenja za projekte intenzivno održavaju postojeće i nalaze nova partnerstva u regionu za pisanje i implementaciju IPA projekata na koje ZZZCG ima pravo da aplicira.

2.8. Pravni poslovi

U toku 2024. godine vođeni su sudski postupci pred Osnovnim sudovima u Crnoj Gori (Podgorica, Nikšić, Bijelo Polje i Berane), pred Upravnim sudom Crne Gore, pred Višim sudom u Podgorici i Bijelom Polju, kao i pred Privrednim sudom Crne Gore, po tužbama i žalbama tužioca ili tuženog i to po različitim pravnim osnovima (radni sporovi, sporovi

za naplatu kredita, pojedinačni sporovi po osnovu privatizacije, sporovi radi raskida ugovora zbog neispunjavanja ugovorene obaveze o dodjeli granta za sprovođenje projekta, sporovi za naknadu štete zbog neisplaćenih subvencija zarada lica sa invaliditetom...).

- Radni sporovi i zahtjevi za naknadu štete:
 - Radni sporovi: Sedam zahtjeva za naknadu štete iz radnog odnosa podnijetih tokom 2021. i 2022. godine pravosnažno je okončano, za sedam predmeta čeka se donošenje odluke po uložnim žalbama, dva predmeta nalaze se u postupku mirovanja, četiri predmeta još uvijek su u toku, dok se za jedan predmet očekuje dobijanje poziva za pripremno ročište.
 - Povreda prava ličnosti: 24 državna službenika zaposlena u Zavodu, pokrenula su zahtjeve za naknadu nematerijalne štete zbog povrede prava ličnosti. Viši sud u Bijelom Polju potvrdio je prvostepenu presudu kojom je usvojen tužbeni zahtjev. Zaposleni u Odsjeku za pravne poslove i zastupanje su, nakon donošenja presude za četiri zaposlene, pristupili zaključenju poravnanja sa ostalih dvadeset zaposlenih u PJ Bijelo Polje. Poravnanje je zaključeno i sa 179 zaposlenih koji su iz istog pravnog osnova podnijeli predlog pred Centrom za alternativno rješavanje sporova. Poravnanje je zaključeno na način što su se zaposleni odrekli kamate uz obavezu Zavoda da se predmetno potraživanje isplati najkasnije do 31.12.2024. godine. Na ovaj način Zavod je uštedio značajna sredstva u pogledu kamate, troškova parničnog postupka, troškova vještačenja i eventualnih troškova izvršnog postupka.
 - Postupak za naknadu štete za neiskorišćeni godišnji odmor: U 2024. godine troje bivših zaposlenih pokrenulo je navedeni postupak, od kojih je jedan predmet i dalje u toku, jedan je okončan, dok se u trećem slučaju čeka odluka po uloženoj žalbi.
- Postupci pred sudovima:
 - Bijelo Polje: Viši sud razmatra dvije žalbe na presude Osnovnog suda u Bijelom Polju vezane za naknadu štete za praćenje projekata za čiju se realizaciju dodjeljuju grantovi.
 - Podgorica: Viši sud razmatra žalbu na presudu Osnovnog suda, kojom je usvojen tužbeni zahtjev za naknadu štete za rad u projektu „Njega starih lica u Crnoj Gori“, za period od 23.8.2008. do 31.12.2010. godine. Ovdje je važno naglasiti da je Zavod od 2008. godine postao budžetska jedinica, pa samim tim, u skladu sa odredbama Zakona o budžetu, nije mogao donositi rješenja o naknadi za rad, već isključivo odluke o formiranju radne grupe u cilju efikasnijeg rada.
 - Rožaje: U toku su dva postupka po tužbi za naknadu štete za neisplaćenu novčanu naknadu. U jednom od dva predmeta, sud je donio presudu kojom je odbio tužbeni zahtjev u odnosu na prvotuženog, a u odnosu na Zavod zastao je sa postupkom do rješavanja prethodnog pitanja. Na donijetu presudu blagovremeno je izjavljena žalba.
- Subvencije zarada za zapošljavanje lica sa invaliditetom:
 - Subvencije za zapošljavanje: U toku su pregovori i postupci po žalbama i tužbama poslodavaca zbog neisplaćenih ili manje isplaćenih subvencija zarada za

- zapošljavanje lica sa invaliditetom. Tokom 2024. godine, pred osnovnim sudovima u Crnoj Gori pokrenut je 101 tužbeni zahtjev po navedenom osnovu.
- Ugovori o vansudskom poravnanju: Zavod je sklopio 51 Ugovor o vansudskom poravnanju u vezi sa neisplaćenim ili manje isplaćenim subvencijama zarada, shodno preporukama Državne revizorske institucije od 2021. godine, u cilju smanjenja troškova postupka. U 22 predmeta donijeto je Rješenje o povlačenju tužbenog zahtjeva, u 3 predmeta poslodavac je povukao tužbu prije isteka roka za odgovor na istu, dok je u 11 predmeta donijeta presuda tužiocima koji su odbili zaključivanje Ugovora o vansudskom poravnanju. Iz istog pravnog osnova, pred Centrom za alternativno rješavanje sporova podnijeta su 3 predloga, dok je pred osnovnim sudovima u Crnoj Gori po istom pravnom osnovu aktivno još 14 predmeta.
 - Čutanje uprave i upravni sporovi:
 - Upravnom sudu Crne Gore podnijet je tužbeni zahtjev radi ćutanja uprave, na koji zahtjev je prigovoreno u cjelosti.
 - Tokom 2022. godine Upravnom sudu Crne Gore podnijet je tužbeni zahtjev radi poništaja Odluke kojom je odbijen kao neosnovan prigovor tužioca – podnosioca predloga projekta. Na ovako postavljeni tužbeni zahtjev, Zavod je prigovorio u cjelosti.
 - Tokom 2023. godine, Upravnom sudu Crne Gore tužilac je podnio tužbu radi poništaja Odluke. Upravni sud CG donio je Rješenje o obustavi postupka tokom 2024. godine, radi povlačenja tužbenog zahtjeva od strane tužioca.
 - Pred Upravnim sudom Crne Gore u toku je i postupak u vezi sa prigovorom tužioca izjavljenog na rezultate ocjenjivanja Komisije za projekte.
 - Tokom 2024. godine nevladina organizacija podnijela je tužbeni zahtjev Upravnom sudu Crne Gore radi poništaja Odluke UO kojom je produžen poziv za finansiranje projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom – grant šema, za još deset dana.
 - Upravnom sudu Crne Gore tužilac je podnio dva identična tužbena zahtjeva radi poništaja Odluke Zavoda o izboru članova Savjeta Fonda, na šta je uredno i blagovremeno upućen odgovor, sa kompletnim spisima predmeta.
 - Potraživanja:
 - Privredni sud CG:
 - Zavod je podnio tužbu Privrednom sudu Crne Gore radi sticanja bez osnova protiv poslodavca iz opštine Bijelo Polje. U odgovoru na tužbu, poslodavac je priznao tužbeni zahtjev, nakon čega je donijeta presuda na osnovu priznanja. Poslodavac je, u skladu sa donijetom presudom, dobrovoljno isplatio dug u cjelosti.
 - Zavod je podnio tužbeni zahtjev Privrednom sudu Crne Gore radi sticanja bez osnova, protiv lica iz Bijelog Polja. Privredni sud donio je rješenje kojim se stranke upućuju na medijaciju. Kako se tuženi nije pojavio na zakazanom sastanku, Centar za alternativno rješavanje sporova spise predmeta uputio je Privrednom sudu.
 - Slobodan pristup informacijama:
 - U toku 2024. godine pristiglo je ukupno oko 94 zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Svi zahtjevi riješeni su u zakonskom roku.

- Aktivan je predmet po tužbi podnijetoj Osnovom sudu u Kotoru, koji je tužilac podnio zbog diskriminacije u postupku ostvarivanja prava na slobodan pristup informacijama.
- Predmeti u vezi sa dodijeljenim kreditima:
 - U Odsjeku za pravne poslove i zastupanje nalazi se oko 230 predmeta koje je Zavod preuzeo od Banke za razvoj i Montenegro banke nakon likvidacije odnosno stečaja. U svim ovim predmetima pokrenut je izvršni postupak.
 - U Odsjeku se nalazi i 187 predmeta plasiranih preko Banke za razvoj. Od navedenog broja predmeta, 84 je aktivno, dok je 103 predmeta likvidirano.
- Zavod za zapošljavanje Crne Gore tokom 2024. godine preuzeo je predmete koji su se nalazili u rad kod CKB banke (nakon isteka Ugovora o vansudskom poravnanju), koje predmete je u konačnom preuzela advokatska kancelarija u skladu sa zaključenim Sporazumom o poslovnoj saradnji. Na isti način, zaključen je Sporazum o poslovnoj saradnji sa drugom advokatskom kancelarijom koja je u rad preuzela predmete koji su se nalazili kod Prve banke AD Podgorica, čemu je prethodio raskid Sporazuma o saradnji između Zavoda i navedene banke.
- U toku je nekoliko aktivnih postupaka koji se vode po različitim pravnim osnovima: tužbeni zahtjev radi utvrđivanja neistinitosti mjenice – isprave, tužbeni zahtjev radi utvrđivanja prava svojine na imovini na kojoj je uspostavljena fiducija, tužbeni zahtjev radi naknade štete zbog izmakle koristi i umanjene vrijednosti nepokretnosti koja je bila sredstvo obezbjeđenja kredita, postupak za utvrđivanje ništavosti Ugovora o fiducijarnom prenosu prava svojine.
- Ostali sporovi:
 - Iz osnova privatizacije i dalje se vode pojedinačni postupci, iako se taj proces smatra završenim. Tokom 2024. godine Privrednom sudu CG tužilac je podnio tužbu protiv Zavoda, Fonda PIO i Vlade CG, radi donošenja privremene mjere – obustave realizacije Odluke o planu privatizacije za 2024. godinu. Zavod je u ostavljenom roku podnio izjašnjenje, nakon čega je Privredni sud donio rješenje kojim je odbio predlog predlagača.
 - Aktivni su i određeni predmeti koji se odnose na sticanje bez osnova i prinudnu naplatu duga, koje je Zavod pokrenuo tokom prethodnih godina,
 - U zavisnosti od faze postupka, preostali sporovi vode se pred različitim sudovima, a po vanrednim pravnim sredstvima pred Vrhovnim sudom Crne Gore.

Kako se može zaključiti iz prethodno navedenog izvještajnog prikaza, u toku 2024. godine, Zavod za zapošljavanje Crne Gore bio je uključen u značajan broj sudskih postupaka pokrenutih po različitim vrstama pravnih osnova. Osim sudskih sporova, Zavod je aktivno sudjelovao u velikom broju medijacija pred Centrom za alternativno rješavanje sporova u cilju smanjenja troškova postupaka i efikasnijeg rješavanja aktuelnih sporova. Sektor za prava za vrijeme nezaposlenosti i pravne poslove ulaže sve napore u cilju efikasnog reagovanja na sve pravne izazove i zahtjeve, strogo vodeći računa o zakonitosti i zaštiti pravnih interesa institucije.

2.9. Evidencije, statistika i istraživanja u oblasti zapošljavanja

2.9.1. Evidencije u oblasti zapošljavanja

Radi sagledavanja stanja i kretanja na tržištu rada Zavod vodi evidencije u oblasti zapošljavanja. Vođenjem evidencija u oblasti zapošljavanja obezbjeđuju se podaci za istraživanja, praćenje stanja i kretanja na tržištu rada, realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja i utiče na efikasno funkcionisanje svih organizacionih jedinica Zavoda.

U 2024. godine Odsjek za evidencije u oblasti zapošljavanja je bio u stalnoj komunikaciji sa područnim jedinicama i svim biroima rada i pružao stručnu pomoć u vezi vođenja evidencija. Urađena je i analiza svake područne jedinice sa pripadajućim biroima, kako bi se utvrdilo da li se prilikom rada savjetnika za posredovanje i evidenciju u oblasti zapošljavanja prati Uputstvo za prijavu i prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. Odsjek je izvršio uvid u kartone nezaposlenih lica, odabrane slučajnim uzorkom, te identifikovao izazove koji se najčešće javljaju prilikom postupka prijave i prestanka vođenja evidencije o nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja. Na sastancima sa kolegama iz područnih jedinica smo ukazali na probleme koji se javljaju prilikom rada sa nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja i dali predloge o načinu prevazilaženja tih problema. Takođe, Odsjek je učestvovao u procesu izrade novog informacionog sistema Zavoda koji je krajem 2024. godine otpočeo sa radom. Digitalizacijom Zavoda se unaprijedio informacioni sistem koji se odnosi na nezaposlena lica i ostale tražioce zaposlenja kako bi unaprijedili rad savjetnika za posredovanje i evidenciju u oblasti zapošljavanja i korisnicima naših usluga.

U kontinuitetu se realizuju poslovi praćenja, održavanja i funkcionalnog razvoja klasifikacija, šifarskih i podšifarskih sistema u oblasti obrazovanja i zanimanja u okviru integralnog informatičkog sistema Zavoda. Na ovaj način, integrisanom podrškom omogućena je jedinstvena primjena ovih sistema u svim područnim jedinicama u oblasti evidencije, posredovanja, oglašavanja i statističkog izveštavanja. Planirane aktivnosti u izvještajnom periodu realizovane su u skladu sa definisanim ciljevima. Određeni poslovi u ovoj oblasti realizovani su u saradnji sa Službom za informacioni sistem.

Šifarnik zanimanja i stručnih sprema dopunjen je u III, IV, VI, VII i VIII nivou obrazovanja u skladu sa strukturom šifarnika za sva lica koja su u evidenciji Zavoda. Javne isprave (diplome i uvjerenja) kojim, lica, tražioci zaposlenja, u procesu prijavljivanja Zavoda potvrđuju stečenu kvalifikaciju nivoa obrazovanja, su osnov za klasifikovanje, razvrstavanje, definisanje šifarskog koda i implementaciju u bazu podataka.

Takođe, Šifarnik posebnih znanja i vještina dopunjen je u kategoriji Sticanje stručne kvalifikacije i Sticanje znanja i vještina, ključnih vještina i kompetencija. Osnov za klasifikovanje, razvrstavanje u određene kategorije šifarskih sistema u okviru Zavodove baze podataka i definisanje šifarskog koda su javne isprave (sertifikati i potvrde).

Standardna klasifikacija zanimanja – SKZ dopunjena je novim zanimanjima/kvalifikacijama III, IV, VI, VII i VIII nivoa obrazovanja, te u smislu adaptivnih

riješenja u okviru integralnog informacionog sistema, klasifikacione jedinice su implementirane u skladu sa strukturom SKZ-a.

Za primjenu u procesu rada klasifikacije i šifarnici dostupni su u aplikativnom programu Evidencija nezaposlenih lica – ENL i Statistika i izvještavanje.

2.9.2. Statistika i istraživanja u oblasti zapošljavanja

U okviru domena rada Odsjeka za statistiku i istraživanja u oblasti zapošljavanja, tokom 2024. godine realizovane su aktivnosti i poslovi koji se odnose na:

- pripremu sadržaja statističkih izvještaja na osnovu evidencija;
- koncipiranje izvještaja (nedjeljni, mjesečni, kvartalni, polugodišnji itd.) koji se odnose na tržište rada;
- pripremu metodologija i uputstava za uvođenje novih ili inoviranje postojećih izvještaja;
- usaglašavanje statističkih izvještaja na osnovu kojih se utvrđuju pojedini indikatori na tržištu rada, sa izvještajima Eurostata, MOR-a;
- ostvarivanje saradnje sa institucijama koje se bave statističkim izvještavanjem, kao i sa institucijama koje uređuju oblast statistike;
- praćenje propisa koji se odnose na oblast statistike tržišta rada;
- analizu stanja i kretanja na tržištu rada;
- analizu kretanja izdatih dozvola za privremeni boravak i rad stranaca.

U 2024. godini urađena je Analiza ponude, tražnje i zapošljavanja na tržištu rada u Crnoj Gori u 2023. godini, kao jedna od analitičko-faktografskih osnova za predstojeće dimenzioniranje upisnih kvota za školsku/studijsku 2024/2025. godinu. Analizom su sagledani obim i struktura ponude i tražnje, prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih lica iz školskog sistema i sa tržišta rada, obim i struktura tražnje i obim i struktura zapošljavanja. Odnosi ponude, tražnje i zapošljavanja razmatrani su na makro, regionalnom i mikro nivou, kao i na nivou kvalifikacija, grupa zanimanja i zanimanja.

U 2024. godini, u saradnji sa ostalim organizacionim jedinicama Zavoda, izrađeni su mjesečni statistički izvještaji, mjesečni statistički bilteni, kvartalni izvještaji, izvještaj o radu, stanju i kretanjima na tržištu rada kao i Program rada Zavoda.

U cilju unapređenja stanja i rada Odsjeka za analizu i statistiku u oblasti zapošljavanja, tokom 2024. godine, u saradnji sa Odsjekom za informacioni sistem, radilo se na izradi novih statističkih izvještaja kako bi smo adekvatno odgovorili na zahtjeve za podacima, kako državnih, tako i drugih institucija i javnosti. Izvještaji su koncipirani prema potrebama za izvještavanjem menadžmentu Zavoda, nadležnom ministarstvu, medijima i ostalim zainteresovanim licima o stanju i kretanjima na tržištu rada. Postojeći statistički izvještaji su, prema potrebi, dopunjavani sa novim "filterima", pomoću kojih je moguće preciznije izvještavati prema pojedinim karakteristikama nezaposlenih lica kao što su starosne grupe, nivoi kvalifikacije obrazovanja, radno iskustvo, kao i preciznije izvještavati prema

specifičnim grupama nezaposlenih lica, kao što su lica sa invaliditetom, RE populacija i dr. Za potrebe izrade novog informacionog sistema organizovano je više tematskih sastanaka sa ciljem izrade kvalitetnog sistema izvještavanja o evidencijama koje Zavod vodi.

U okviru Odsjeka za statistiku i istraživanja u oblasti zapošljavanja vrši se priprema podataka za izradu statističkog biltena Centara javnih službi za zapošljavanje Jugoistočne Evrope kao i kontinuirano praćenje stanja i kretanja na tržištu rada i projekcije trendova.

U 2024. godini urađeno je Istraživanje – Deficitarna zanimanja u Crnoj Gori jer deficitarnost zanimanja predstavlja jedan od ključnih izazova na tržištu rada. Deficitarnost zanimanja može imati posljedice po privredu jedne zemlje. Ukoliko poslodavci ne mogu pronaći adekvatnu radnu snagu to može negativno uticati na njihovu uspješnost, a samim tim i ograničiti ekonomski rast. Sa druge strane, radnici sa deficitarnim zanimanjima imaju veće mogućnosti za zapošljavanje i bolje uslove rada.

Krajem 2024. godine Odsjek je počeo sa radom na analizi "Nezaposlenost mladih u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na opštine Bijelo Polje, Nikšić i Ulcinj", koju planiramo da završimo početkom 2025. godine. Analizom je obuhvaćen period od šest godina 2019 – 2024. u kojem su istražena kretanja vezana za probleme mladih tokom njihove integracije na tržište rada. Takođe, posebno su obrađene pilot opštine – Bijelo Polje, Nikšić i Ulcinj koje će od početka 2025. godine biti uključene u program Garancije za mlade. Ovaj program je dio evropskog okvira "Evropske Garancije za mlade", koji se implementira u mnogim zemljama Evropske unije i šire, a Crna Gora je u procesu prilagođavanja svojih politika kako bi obezbijedila bolju integraciju mladih na tržište rada

3. RAD SLUŽBI I ODJELJENJA

3.1. Služba za kadrovske i opšte poslove

Služba za kadrovske i opšte poslove je u izvještajnom periodu obavljala aktivnosti u okviru svojih nadležnosti, propisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i isti se odnose na:

- praćenje i primjenu propisa iz oblasti radnih odnosa;
- pripremanje pojedinačnih akata kojima se utvrđuju prava, obaveze i odgovornosti službenika i namještenika; učešće u pripremi akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji;
- prijem i raspoređivanje službenika i namještenika;
- formiranje personalnih dosijea;
- vođenje jedinstvene kadrovske evidencije i drugih evidencija iz oblasti rada;
- prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenih kod nadležnog organa u vezi obaveznog socijalnog osiguranja;

- praćenje disciplinskog postupka;
- izrada nacrtu i praćenje realizacije Kadrovskog plana;
- upravljanje, planiranje i razvoj ljudskih resursa;
- planiranje obuka zaposlenih;
- saradnju sa državnim organima i organizacijama koje se bave stručnim usavršavanjem i osposobljavanjem;
- vođenje evidencije o stručnom osposobljavanju i usavršavanju;
- predstavljanje Zavoda u međunarodnoj i domaćoj javnosti;
- objedinjavanje i slanje materijala za sjednice Upravnog odbora; vođenje zapisnika sa sjednica Upravnog odbora;
- pripremu i sprovođenje interne i eksterne komunikacije;
- komunikaciju sa javnošću, medijsku prezentaciju Zavoda,
- marketing i odnose sa sredstvima javnog informisanja;
- organizaciju svečanih i drugih skupova, prezentacija, okruglih stolova, konferencija;
- prikupljanje podataka i pripremu kalendara posjeta i putovanja direktora;
- pripremu promotivnih materijala Zavoda za štampu;
- pripremu informacija i ažuriranje Web sajta;
- saradnju sa Državnim arhivom Crne Gore u pogledu arhiviranja, izlučivanja i preuzimanja arhivske građe na trajno čuvanje;
- sačinjavanje izvještaja i informacija iz djelokruga Službe;
- obavljanje portirskih, kurirskih i poslova održavanja higijene

Služba je u izvještajnom periodu radila, prije svega, na donošenju pojedinačnih akata vezanih za regulisanje radno pravnih statusa zaposlenih, formiranju i ažuriranju personalnih dosija, vođenju kadrovske evidencije, sprovođenju postupka ocjenjivanja, unosu i ažuriranju podataka iz kadrovske evidencije u administrativno–finansijski podsistem informacionog sistema Zavoda, prijavljivanju i odjavljivanju zaposlenih nadležnoj službi, odnosno Poreskoj upravi, izdavanju uvjerenja, izrada rješenja za godišnje odmore, redovno ažuriranje podataka za sajt Zavoda, sprovođenje ispitnih postupaka i obavješćavanje zaposlenih o rezultatima istog i dr.

Služba je sprovela postupak ocjenjivanja državnih službenika i namještenika za predhodnu godinu, shodno odbredbama Zakona o državnim službenicima i namještenicima (“Sl. list CG”, br. 2/18, 34/19 i 8/21)). Na osnovu Rješenja o ocjenjivanju izvršen je unos podataka svih zaposlenih u program kadrovskog informacionog sistema (KIS).

Tokom 2024. godine donijeta su rješenja o utvrđivanju prava na jubilaru nagradu zaposlenih koji su stekli ovo pravo shodno odredbama Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa (“Sl. list Crne Gore”, br. 18/15), kao i rješenja o korišćenju godišnjih odmora za sve zaposlene, za tekuću godinu.

U skladu sa zakonskom obavezom, v.d. direktor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je nakon pribavljene saglasnosti Ministarstva finansija, donio Kadrovski plan za 2024.

godinu, koji je pripremljen u skladu sa Uredbom o sadržaju, postupku i načinu pripreme i izmjene kadrovskog plana za organe državne uprave i službe Vlade ("Sl. list CG" br. 50/18).

Zaključkom Vlade Crne Gore iz juna 2024. godine Zavod za zapošljavanje Crne Gore je određen za Posredničko tijelo za finansijsko upravljanje za Višegodišnji operativni program za oblast zapošljavanja i socijalne politike (2024-2027). Dinamičkim planom aktivnosti vezanim za navedeno, predviđena je obaveza Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, kao početni korak, da pripremi izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta koja bi podrazumijevale povećanje broja izvršilaca u Odjeljenju za projekte.

Shodno tome, v.d. direktor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je utvrdio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore broj 02-040/24-4714 od 20.09.2024. godine, kojim je povećan broj izvršilaca u Odjeljenju za projekte za 3 izvršioca.

U skladu sa odredbama zakona, nakon izmjena Pravilnika, donijete su izmjene Kadrovskog plana za 2024. godinu, kojim je planirano zapošljavanje 3 izvršioca u Odjeljenju za projekte.

Krajem decembra 2024. godine su objavljeni javni oglasi za navedena radna mjesta, preko Uprave za ljudske resurse.

Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je na sjednici održanoj dana 10.12.2024. godine, imenovao direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, na period od 5 godina.

Tokom 2024. godine prestao je radni odnos za 10 službenika od čega, za 6 službenika, po sili zakona zbog navršениh 67 godina života.

Broj novozaposlenih na neodređeno radno vrijeme je 25 i 2 na određeno vrijeme (1 vršilac dužnosti pomoćnika direktora i 1 službenik na određeno do 6 mjeseci).

U izvještajnom periodu objavljena su 3 javna oglasa.

Na dan 31.12.2024. godine, broj zaposlenih u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore je 325 od čega na određeno vrijeme 6 službenika (direktor-na period od 5 godina, 4 v.d. pomoćnika i 1 službenik na određeno vrijeme do 6 mjeseci).

II

Shodno odredbama člana 5 stav 1 Pravilnika o sadržaju i načinu izrade Liste kategorija registratorske građe i načinu odabiranja i predaje arhivske građe državnom arhivu ("Sl.

list CG", br. 58/11), a nakon usaglašavanja iste sa Državnim arhivom Crne Gore, v.d. direktor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je utvrdio Listu Kategorije registratorske građe Zavoda za zapošljavane Crne Gore broj 02-041/24-1359 od 29.02.2024. godine.

S tim u vezi, obrazovana je Komisija za odabiranje arhivske građe i izlučivanje bezvrijednog registratorskog materijala čiji je zadatak da izvrši postupak izlučivanja bezvrijednog registratorskog materijala, za period od 2005. do 2016. godine, shodno novoj Listi Kategorije registratorske građe Zavoda, završila dostavljanje finansijsko-računovodstvene dokumentacije i na isto je dobila saglasnost Državnog arhiva Crne Gore za uništenje.

Komisija nastavlja sa radom naredne godine, na izlučivanju ostale dokumentacije za navedeni period uz stručnu pomoć i kontrolu Državnog arhiva Crne Gore.

III

U 2024. godini, 140 zaposlenih su prošli određene programe obuka, 66 muškarca i 74 žene. Zainteresovanost za određene programe obuka u 2024. godini iznosi 43,08% od ukupnog broja zaposlenih.

Specifične programe obuke pohađalo je 112 lica, tematski se odnose na sledeće oblasti:

- IPA – 59 lica (57 žena);
- Revizija – 24 lica (24 muškarca);
- Ustav/ vladavina prava – 1 lice (muškarac);
- Finansije – 14 lica (14 muškaraca);
- Računovodstvo – 1 lice (muškarac);
- Javne nabavke – 1 lice (muškarac);
- Lični podaci – 1 lice (muškarac);
- Upravljanje i unutrašnje kontrole – 3 lica (3 muškarca);
- Liderstvo/ rukovođenje/ upravljanje – 2 lica (2 muškarca);
- Upravljanje rizicima – 4 lica (4 muškarca);
- Evropska unija – 2 lica (2 žene).

Akreditovani program obrazovanja pohađalo je 12 lica, tematski se odnose na sledeće oblasti:

- Etika i integritet – 4 lica (4 muškarca);
- Antikorupcija – 7 lica (7 muškaraca);
- Upravljanje rizicima – 1 lice (muškatac).

Opšti program obuke državnih službenika i namještenika pohađalo je 10 lica, tematski se odnose na sledeće oblasti:

- Kancelarijsko i arhivsko poslovanje – 2 lica (2 žene);
- Zaštita na radu – 3 lica (3 žene);

- Kadrovska evidencija – KIS/HRMIS – 2 lica (2 žene);
- Kadrovsko planiranje – 2 lica (2 žene);
- Vještine komunikacije – 1 lice (žena).

Opšti program obuke lokalnih službenika i namještenika pohađalo je 1 lice, tematski se odnose na sledeću oblast:

- Upravljanje emocijama, vremenom i stresom – 1 lice (1 žena).

Ostale obuke pohađalo je 5 lica, tematski se odnose na sledeću oblast:

- Finansije – 5 lica (1 žena).

IV

Medijske i promotivne aktivnosti

Tokom 2024. godine, Zavod za zapošljavanje Crne Gore je realizovao brojne promotivne aktivnosti usmjerene na unapređenje zapošljavanja, s posebnim akcentom na mlade, kroz projekte i inicijative koje je podržala strane Evropska unija.

Medijske i promotivne aktivnosti ZZZCG obuhvatile su:

- Promociju vrijednosti Zavoda: definisanje prioriteta i procesa komunikacije sa javnošću;
- informisanje javnosti: o planiranim i realizovanim aktivnostima, uključujući izvještaje sa sjednica Upravnog odbora;
- organizovanje medijskih događaja: konferencije za medije, pisanje i distribucija saopštenja;
- intenzivnu saradnju sa medijima: dvosmjerna komunikacija o aktuelnim pitanjima;
- ažuriranje web sajta: redovno uređivanje i učešće u izradi novog web sajta.
- društvene mreže: informisanje javnosti o planiranim i realizovanim aktivnostima posredstvom platformi Instagram i Facebook.

Od mnogobrojnih aktivnosti koje su medijski praćene, a na kojima su učestvovali direktor i predstavnici Zavoda, najznačajnije su:

- *Sajam sezonskog zapošljavanja* pod nazivom *Summer Job 2024* u martu u Univerzitetskom sportsko-kulturnom centru, kojim povodom je održana press konferencija. Na konferenciji je najavljeno učešće velikog broja poslodavaca, a pozvana su lica zainteresovana za sezonski rad da se informišu o slobodnim sezonskim radnim mjestima, uslovima zaposlenja, kao i da se predstave poslodavcima i predaju im svoj CV;
- Zavod Republike Slovenije za zapošljavanje i Ambasada Republike Slovenije u Podgorici su u februaru organizovali sajmove zapošljavanja pod nazivom »Život i rad u Sloveniji«, u Podgorici i Nikšiću, na kojima se 20 slovenačkih poslodavaca predstavilo tražiocima posla u inostranstvu;
- međunarodna konferencija pod nazivom »Zapošljavanje mladih – izazovi i prilike«, koju je organizovao Caritas u okviru YourJob projekta, a fokusirala se na zapošljavanje mladih i kreiranje mogućnosti za njihovu bolju zapošljivost;

- nacionalni događaj u Republici Sloveniji pod nazivom »Mobilnost radne snage u Sloveniji: potrebe, izazovi i prakse«, koji su zajednički organizovale Evropska agencija za rad (ELA) i Zavod Republike Slovenije za zapošljavanje. Ovaj događaj imao je za cilj razmjenu iskustava i praksi između različitih aktera u oblasti zapošljavanja;
- manifestacija za studente, u organizaciji Studentsko kulturnog centra u Podgorici, na kojoj su predstavnici ZZZCG upoznali zainteresovane studente s aktivnostima institucije, promovisali sezonsko zapošljavanje i predstavili nove servise i podršku pri zapošljavanju na sezonskim poslovima;
- potpisivanje ugovora sa korisnicima bespovratnih sredstava koji će realizovati projekte zapošljavanja lica sa invaliditetom, čime se dodatno osnažuje njihova inkluzivnost na tržištu rada;
- priprema i publikovanje brošure »Direktorska i Stručna konferencija Centra javnih službi za zapošljavanje zemalja jugoistočne Evrope«, kao rezultat aktivnosti koje je Zavod realizovao u septembru 2023. godine u Petrovcu u okviru predsjedavanja CPESSECom tokom 2023. godine;
- imenovanje novih članova Upravnog odbora, kao i novog vršioca dužnosti direktora u aprilu;
- prva zvanična radna posjeta ministarke rada i socijalnog staranja i najbližih saradnika Zavodu, tokom koje je predstavljena vizija budućeg načina rada, razvoja i funkcionisanja nacionalne službe zapošljavanja kao centralne institucije u posredovanju pri zapošljavanju na tržištu rada Crne Gore;
- studijska posjeta Estoniji u junu, koja je za cilj imala sticanje uvida u implementaciju Programa EU *Garancija za mlade* i digitalizaciju usluga u oblasti tržišta rada, kao i studijska posjeta Slovačkoj u novembru, koje su organizovane u okviru Twinning projekta MN 20 IPA SO 01 22 »Jačanje kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u smislu implementacije aktivnih mjera tržišta rada, budućeg učešća u Evropskom socijalnom fondu i olakšavanja mobilnosti radne snage«;
- digitalizacija usluga Zavoda, koji je započeo implementaciju novog informacionog sistema za modernizaciju usluga nezaposlenima i poslodavcima. Ovaj sistem omogućava, između ostalog, online prijavu u evidenciju nezaposlenih i prijavu slobodnih radnih mjesta;
- konferencija »Crna Gora ka EU: Mobilnost radne snage«, održana u julu u okviru Twinning projekta MN 20 IPA SO 01 22 »Jačanje kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u smislu implementacije aktivnih mjera tržišta rada, budućeg učešća u Evropskom socijalnom fondu i olakšavanja mobilnosti radne snage«, na kojoj je istaknuta važnost uklanjanja pravnih prepreka za slobodno kretanje radne snage. Početkom decembra je medijski ispraćena i završna konferencija Projekta, na kojoj su sumirani postignuti rezultati. Konstatovano je da je ZZZCG uz podršku Twinning projekta unaprijedio svoje kapacitete, modernizovao usluge i stekao značajne konekcije sa partnerskim službama u Evropi;

- brojne obuke za zaposlene u Zavodu, uključujući seminar o programu »Ja preduzetnik«, s ciljem unapređenja znanja i vještina savjetnika;
- Program »Garancija za mlade«, koji je pokrenut i promovisan na inicijalnoj konferenciji početkom decembra. Program osigurava da mladi do 29 godina dobiju kvalitetnu ponudu za zapošljavanje ili nastavak obrazovanja, pripravništvo ili obuku u roku od četiri mjeseca nakon završetka obrazovanja ili gubitka posla. Pilot projekti će biti realizovani u opštinama Bijelo Polje, Nikšić i Ulcinj. U ova tri grada su realizovane promotivne kampanje, kako bi se mladima, poslodavcima i lokalnoj zajednici približile koristi od realizacije ovog programa;
- potpisivanje sporazuma o saradnji sa Studentskim parlamentom UCG i Agencijom za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, koji se fokusiraju na razmjenu informacija i podršku nezaposlenima;
- učešće VD direktora na godišnjoj konferenciji Mreže javnih službi za zapošljavanje EU/EU PES Network u Briselu, na kojoj su razmatrane teme digitalizacije usluga i integracije ranjivih grupa na tržištu rada;
- učešće delegacije Zavoda na Direktorskoj i Stručnoj konferenciji Centra javnih službi za zapošljavanje zemalja jugoistočne Evrope (CPESSEC), održanoj u Rumuniji, tokom kojih su razmijenjena iskustva i najbolje prakse u oblasti zapošljavanja.

U oktobru, novembru i decembru 2024. godine su realizovane tri emisije »PutokaZZZ«, novog, trećeg serijala o zapošljavanju, koji Zavod realizuje u saradnji sa televizijom Vijesti. Emisija ima informativno-edukativni karakter i emitovana je jednom mjesečno u trajanju do 20 minuta. PutokaZZZ pruža upotrebljive informacije i predstavlja usluge kako nezaposlenim licima, tako i poslodavcima, čime se dodatno unapređuje zapošljavanje u zemlji. Emisije su promovisale politike u oblasti zapošljavanja, događaje i aktivnosti Zavoda, s ciljem da pomognu nezaposlenim licima da se što prije i spremnije uključe na tržište rada, a poslodavcima da olakšaju pronalaženje adekvatne radne snage koja će odgovoriti izazovima u privredi.

Krajem oktobra mjeseca pušten je u rad novi, redizajniran sajt Zavoda koji je značajno unaprijedio usluge svojim korisnicima. Održana je obuka zaposlenima koji će redovno ažurirati sajt o značajnim aktuenostima Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

U junu je Zavod pokrenuo Instagram i ažurirao Facebook profil, čime je značajno unaprijedio svoju medijsku prisutnost. U proteklih osam mjeseci, zabilježen je porast medijskih nastupa sa više od 100 objava, uključujući priloge i gostovanja vezana za ključne inicijative i projekte.

Statistika članaka pokazuje da je objavljeno preko 1.000 članaka na online portalima, pri čemu je četvrtina dostupna i u štampanim izdanjima. Na društvenim mrežama, Zavod je objavio oko 150 postova i preko 200 story-objava na Instagramu i Facebooku. Cilj ovih aktivnosti je povećana transparentnost i bolje razumijevanje rada Zavoda. Zavod će nastaviti da promoviše važne tema vezane za aktivnosti i besplatne usluge klijentima, s posebnim fokusom na podršku nezaposlenima.

Međunarodna saradnja

Međunarodna saradnja Zavoda se odvijala u skladu sa programskim aktivnostima Zavoda, strateškim i razvojnim ciljevima Crne Gore na putu pridruživanja Evropskoj uniji.

Predstavnica Zavoda je u junu učestvovala u radu Generalne skupštine Svjetske asocijacije javnih službi zapošljavanja/WAPES, koji je održana u hibridnom formatu. Na sjednici Generalne skupštine su usvojeni finansijski izvještaj WAPESa za 2023, Budžet za 2024. godinu, pokrenuta je izrada nove mape puta WAPESa te predstavljene aktivnosti ove organizacija do kraja godine.

Zaposleni su učestvovali na više stručnih webinaru, u anketama i istraživanjima koje je WAPES sprovodio za potrebe pojedinih članova – javnih službi za zapošljavanje ili samog WAPESa.

U novembru su Zavod za zapošljavanje Crne Gore i Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine popisali novi Sporazum o partnerstvu, s obzirom da je prethodni istekao. Potpisani sporazum predstavlja temelj za buduću saradnju koja će se odvijati kroz razmjenu iskustava i resursa, uz zajednički cilj jačanja tržišta rada i podrške najugroženijim kategorijama radne snage. Kroz zajedničke programe, institucije će raditi na posredovanju u sezonskom zapošljavanju i obukama, čime će doprinijeti stabilnosti tržišta i razvoju lokalnih zajednica.

Shodno dugogodišnjoj saradnji i Sporazumu o saradnji i partnerstvu između Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Zavoda Republike Slovenije za zapošljavanje, zaposleni u Zavodu su izašli u susret kolegama iz Slovenije prilikom organizacije događaja pod nazivom »Život i rad u Sloveniji«, u Podgorici i Nikšiću. Događaj je bio organizovan sa ciljem da slovenački poslodavci stupe u kontakt sa zainteresovanim za zapošljavanje u Sloveniji.

Početkom godine, VD direktora je boravio u radnoj posjeti Agenciji za zapošljavanje Republike Kosovo i Ministarstvu rada i socijalne zaštite Republike Kosovo u cilju produbljivanja saradnje između Zavoda i nadležnih institucija Republike Kosovo.

Delegacija Zavoda je u novembru učestvovala na 23. Direktorskoj i 22. Stručnoj konferenciji Centra javnih službi za zapošljavanje zemalja Jugoistočne Evrope/CPESESEC, koje su održane u Cheile Grădiștei/ Rumunija u okviru rumunjskog predsjedavanja tokom 2024. godine. Konferencije su održane uz učešće predstavnika WAPESa i ETFa, kao i nacionalnih institucija nadležnih za tržište reda. Predstavnici javnih službi za zapošljavanje deset zemalja članica, od kojih su pet zemlje Evropske unije, a pet zemalja u procesu pristupanja EU, razmijenili su iskustva o digitalizaciji javnih službi za zapošljavanje i načinima za olakšavanje prelaska iz obrazovanja na posao. Na zahtjev nacionalne službe za zapošljavanje Moldavije, ova zemlja je primljena u CPESESEC kao 11. država članica. Zavod Republike Slovenije za zapošljavanje je preuzeo predsjedavanje CPESESECom tokom 2025. godine.

VD direktora je početkom novembra boravio u Briselu/Belgija na poziv Evropske mreže javnih službi za zapošljavanje/EU PES Network, radi učešća na Konferenciji

zainteresovanih strana pod nazivom »Preispitivanje podrške za lica koja su najudaljenija od tržišta rada«.

Zaposleni u Zavodu su tokom godine učestvovali na brojnim stručnim međunarodnim seminarima i radionicama, koje su za cilj imale povećanje kapaciteta zaposlenih u javnim službama za zapošljavanje zemalja Zapadnog Balkana i šire, s akcentom na odgovorne za implementaciju Programa *Garancija za mlade*. Izdvaja se učešće zaposlenih u sljedećim događajima:

- na radionici pod nazivom »Aktivacione politike za oblast socijalne zaštite i zapošljavanja na Kosovu i u Crnoj Gori«, koja se održava u okviru projekta Prekogranična saradnja Kosovo - Crna Gora, IPA II - EropeAid/ 171521/ ID/ ACT/ MULTI;
- na radionici međusobnog učenja na temu dostizanja do mladih koji nisu u procesu zapošljavanja, obrazovanja i obuke/NEET i na sastanku mreže koordinatora Projekta *Garancija za mlade*, koju je za predstavnike zemalja Zapadnog Balkana organizovala Međunarodna organizacija rada;
- na drugoj Regionalnoj konferenciji na temu »Programi i putevi koji osiguravaju reintegraciju zatvorenika nasilnih ekstremista (ZNE)«, koja je realizovana u okviru Regionalne akcije Savjeta Evrope »Unapređenje saradnje na Zapadnom Balkanu u upravljanju nasilnim ekstremizmom u zatvorima i sprječavanju dalje radikalizacije nakon puštanja na slobodu«.
- na Međunarodnom donatorskom seminaru, kojeg je organizovana Kancelarija za javne finansije Republike Srbije (teme: Da li je PDV uključen u budžet, Po kojim procedurama se sprovode javne nabavke, ...);
- na međunarodnoj radionici Evropske fondacije za obuku/ETF: »Razvoj ljudskog kapitala – građenje dokaza o vještinama i zapošljavanju«, za potrebe osoba koje su zadužene za statistiku i analize;
- na regionalnoj radionici međusobnog učenja o minimalnim standardima usluga i programa za aktivne politike tržišta rada za nezaposlene mlade NEET, koju su organizovale Evropska unija i Međunarodna organizacija rada/MOR;
- na Partnerskom sastanku Projekta MC VET – Mikrokvalifikacije, pod nazivom »Povezivanje stručnog obrazovanja s poslodavcima i tržištem rada«;
- u studijskoj posjeti koja je organizovana u okviru projekta Your Job – unapređenje zapošljavanja i zapošljivosti mladih;
- na drugoj Regionalnoj konferenciji na temu »Potencijal za redovne migracije i prevenciju rizika vezanih za nesigurno zapošljavanje i trgovinu ljudima«, u organizaciji Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Republike Srbije i međunarodnih partnera;
- na multinacionalnoj radionici o podršci zapošljavanju osoba sa invaliditetom, koju su organizovali GD NEAR/Generalni direktorat EU za susjedstvo i pregovore o proširenju i ETF/Evropska fondacija za obuku;

- na konferenciji »Promovisanje poštenog/fer zapošljavanja i ublažavanje nesigurnih uslova rada za radnike migrante na Zapadnom Balkanu«, kao dio aktivnosti Programa za migracije usmjerene na razvoj (MEG), a realizovale su je GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) i Međunarodna organizacija rada/MOR;
- na regionalnoj radionici međusobnog učenja o Programu Garancija za mlade u zemljama na Zapadnog Balkana, pod nazivom *Prikupljanje podataka i informacija za praćenje planova za implementaciju Garancije za mlade*, koju su realizovale + Evropska komisija, Međunarodna organizacija rada i Evropska fondacija za obuku.

Tokom 2024. godine, organizovano je 14 redovnih i pet elektronskih sjednica Upravnog odbora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

3.2. Služba za javne nabavke

Planom javnih nabavki Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za 2024. godinu, opredijeljen je budžet za javne nabavke, procijenjene vrijednosti 489.008,60 eura.

Od tog iznosa na nabavku roba planirano je 15.730 eura, 443.278 eura za nabavku usluga i 30.000 eura za izvođenje radova.

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ("Sl. list CG", br. 74/19, 3/23, i 11/23), Planom javnih nabavki Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za 2024. godinu do 24.1.2024. godine, pokrenuto je i realizovano je 8 postupaka javnih nabavki. Predmetni postupci javnih nabavki provedeni su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki, ("Sl. list CG", br. 16/23, 20/23, 36/23, 114/23, i 49/24), metodom otvorenog postupka javnih nabavki (javni poziv, javni tender), i kroz postupak jednostavne nabavke (procijenjene vrijednosti manje od 8.000 eura, i procijenjene vrijednosti veće od 8.000 eura).

U otvorenom postupku putem javnog nadmetanja pokrenuto je i realizovana su 3 postupka javnih nabavki i to: poštanske usluge, telefonske usluge i usluge prenosa podataka, i usluge obrazovanja odraslih po partijama – 36 partija i to: Partija 1 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Kuvar/ica jednostavnih gastronomskih proizvoda u opštini Berane, Partija 2 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Kuvar/ica jednostavnih gastronomskih proizvoda u opštini Pljevlja, Partija 3 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije pomoćnik/ca u kuhinji u opštini Berane, Partija 4 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije zaštitar/ka imovine i lica u opštini Bijelo Polje, Partija 5 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije zaštitar/ka imovine i lica u opštini Podgorica, Partija 6 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije zaštitar/ka imovine i lica u opštini Budva, Partija 7 Program

obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije rukovalac građevinskim mašinama – bager, u opštini Berane, Partija 8 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije rukovalac građevinskim mašinama – bager, u opštini Podgorica, Partija 9 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije rukovalac građevinskim mašinama – utovarivač u opštini Pljevlja, Partija 10 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije rukovalac građevinskim mašinama – utovarivač u opštini Bijelo Polje, Partija 11 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije rukovalac građevinskim mašinama – utovarivač u opštini Berane, Partija 12 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije kozmetičar/ka za manikir/pedikir, u opštini Podgorica, Partija 13 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije kozmetičar/ka za manikir/pedikir, u opštini Bijelo Polje, Partija 14 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije frizer/ka za žene, u opštini Podgorica, Partija 15 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije frizer/ka za žene, u opštini Nikšić, Partija 16 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije pomoćnik/ca frizera za žene, u opštini Podgorica, Partija 17 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije računovodstveni tehničar/ka u opštini Berane, Partija 18 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije računovodstveni tehničar/ka u opštini Podgorica, Partija 19 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije računovodstveni tehničar/ka u opštini Bar, Partija 20 Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije računovodstveni tehničar/ka u opštini Plav, Partija 21 Program obrazovanja – učenje engleskog jezika – početni nivo u opštini Pljevlja, Partija 22 Program obrazovanja – učenje engleskog jezika – početni nivo u opštini Bijelo Polje, Partija 23 Program obrazovanja – učenje engleskog jezika – početni nivo u opštini Podgorica, Partija 24 Program obrazovanja – učenje engleskog jezika – početni nivo u opštini Nikšić, Partija 25 Program obrazovanja – učenje engleskog jezika – napredni nivo u opštini Podgorica, Partija 26 Program obrazovanja – učenje engleskog jezika – napredni nivo u opštini Nikšić, Partija 27 Program obrazovanja – učenje engleskog jezika – napredni nivo u opštini Bijelo Polje, Partija 28 Program obrazovanja – učenje njemačkog jezika – početni nivo u opštini Bijelo Polje, Partija 29 Program obrazovanja – učenje njemačkog jezika – početni nivo u opštini Podgorica, Partija 30 Program obrazovanja – učenje njemačkog jezika – napredni nivo u opštini Podgorica, Partija 31 Program obrazovanja – obuka vozača motornih vozila „C“ kategorije u opštini Pljevlja, Partija 32 Program obrazovanja – obuka vozača motornih vozila „C“ kategorije u opštini Bijelo Polje, Partija 33 Program obrazovanja – obuka vozača motornih vozila „C“ kategorije u opštini Berane, Partija 34 Program obrazovanja – obuka vozača motornih vozila „C“ kategorije u opštini Podgorica, Partija 35 Program obrazovanja – obuka vozača motornih vozila „D“ kategorije u opštini Berane, i Partija 36 Program obrazovanja – obuka vozača motornih vozila „E“ kategorije u opštini Podgorica.

Ugovorena vrijednost nabavke putem otvorenog postupka, sa uračunatim PDV-om iznosi 146.916,60 eura.

Kroz postupak jednostavne nabavke (procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 8.000 eura,) je pokrenuto je i realizovano 5 postupaka javnih nabavki, i to: nabavka sredstava za čišćenje, usluga održavanje službenih vozila po partijama (dvije partije: održavnja

vozila iz programa Renault i Opel), usluga arhiviranja, usluga oglašavanja i marketinga, usluga putničkih agencija, i izvođenje građevinskih radova.

Ugovorena vrijednost jednostavne nabavke (procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 8.000,00 eura), sa uračunatim PDV-om iznosi 91.465,20 eura.

U navedenom periodu vršene su nabavke profakturom, ili zaključivanjem ugovora, (vrijednost predračuna/profakture, ili ugovora je manja od 8.000 eura, bez uračunatog PDV-a), shodno Zakonu o javnim nabavkama, ukupne vrijednosti, sa uračunatim PDV-om 183.097,22 eura.

Ukupna vrijednost javnih nabavki, sa uračunatim PDV-om, realizovanih putem: otvorenog postupka, jednostavne nabavke, procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 8.000 eura, i jednostavne nabavke procijenjene vrijednosti manje od 8.000 eura, iznosi 421.479,02 eura.

Služba za javne nabavke je, tokom 2024. godine, pripremala ugovore i pratila realizaciju postupaka centralizovanih nabavki, koje je, za potrebe državnih organa, sproveda i realizovala Uprava za katastar i državnu imovinu, za sljedeće nabavke: usluge osiguranja lica, usluge osiguranja imovine, nabavke kancelarijskog materijala, nabavke potrošnog materijala, nabavke štampanog materijala, nabavke administrativnog materijala, nabavke goriva za službena vozila, i lož ulja za grijanje.

Ukupna ugovorena vrijednost navedenih nabavki iznosi 83.149,35 eura.

Tokom 2024. godine, Služba za javne nabavke je pripremila anekse ugovora o zakupu poslovnih prostora, u opštinama u kojima Zavod za zapošljavanje Crne Gore nema svoje objekte, i to u: Kolašinu, Mojkovcu, Šavniku, Tuzima i Gusinju.

3.3. Služba za finansijske poslove

Zavod za zapošljavanje Crne Gore je u 2024. godini utrošio 67.179.694,83 eura.

Sredstva su utrošena na četiri potprograma i to:

1. Na potprogram "Pasivne mjere tržišta rada" utrošeno je 23.250.300,15 eura ili 34,61% od ukupno utrošenih sredstava,
2. Na potprogram "Profesionalna rehabilitacija" utrošeno je 35.612.305,45 eura, ili 53,01% od ukupno utrošenih sredstava,

U okviru Potprograma profesionalne rehabilitacije sredstva su utrošena na tri aktivnosti i to za:

- subvencije zarade poslodavcima koji zaposle lica sa invaliditetom utrošeno je 33.991.357,28 eura;
 - grant šeme koje se odnose na zapošljavanje lica sa invaliditetom utrošeno je 1.166.162,56 eura;
 - mjere profesionalne rehabilitacije utrošeno je 454.785,62 eura.
3. Na potprogram "Mjere aktivne politike zapošljavanja" utrošeno je 3.035.034,55 eura ili 4,52% od ukupno utrošenih sredstava,

U okviru potprograma "Mjere aktivne politike zapošljavanja" sredstva su utrošena na pet aktivnosti i to:

- Direktno otvaranje radnih mjesta – 1.000.000 eura,
 - Obrazovanje i oposobljavanje odraslih – 1.323.480,97 eura,
 - Podsticaj zasamozapošljavanje i zapošljavanje nezaposlenih lica – 711.553,58 eura.
4. Potprogram "Stručni i operativni poslovi Zavoda za zapošljavanje" utrošeno je 5.282.054,67 eura ili 7,86% od ukupno utrošenih sredstava.

Registar rizika Zavoda za zapošljavanje Crne Gore

Upravljanje rizicima predstavlja zakonsku obavezu budžetskih jedinica, predviđenu Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Sl. list Crne Gore", br. 75/18). Cilj upravljanja rizicima jeste da se smanji obim neizvjesnosti koje bi mogle biti prijetnja poslovnoj uspješnosti subjekta javnog sektora.

Uvažavajući pomenutu zakonsku obavezu izvršene su aktivnosti na unapređenju procesa upravljanja rizicima na nivou Zavoda za zapošljavanje i izrađen je Godišnji izvještaj Zavoda za zapošljavanje Crne Gore o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2023. godinu.

Procedure Centralne službe Zavoda za zapošljavanje Crne Gore

Zakon o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Pravilnik o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja FMC definisali su obavezu Zavoda za zapošljavanje da uspostavi sistem finansijskog upravljanja i kontrole. Uzimajući u obzir navedeno, postojeće procedure Centrale Zavoda usaglašene su sa pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i usvojene su nove procedure Centralne službe Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Takođe, unaprijeđen je postojeći format internih procedura Zavoda kojim se uvećava transparentnost institucije i dodatno osnažuju procesi upravljanja sredstvima na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Promovisan je značaj unapređenja unutrašnjih finansijskih kontrola i internih procedura u cilju postizanja ključnih ciljeva Zavoda.

Plana integriteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije („Sl. list CG“, broj 53/14) izvršeno je ocjenjivanje realizacije planiranih mjera i obrazloženje preduzetih aktivnosti u cilju realizacije mjera za smanjenje/otklanjanje rizika predviđenih Planom integriteta. Takođe, u skladu sa obavezujućim instrukcijama Agencije za sprečavanje korupcije, izrađen je i dostavljen Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta za 2023. godinu kao i Upitnik za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta.

Redovne aktivnosti iz oblasti privatizacije

Aktivnosti iz oblasti privatizacije su se odnosile na redovnu komunikacija sa preduzećima u kojima je Zavod jedan od akcionara a to su: AD »Ulcinjska rivijera« Ulcinj, AD »Marina« Bar, AD »Barska plovidba« Bar, 13. jul »Plantaže« AD Podgorica, AD »Montepranzo Bokaproduct« Tivat, AD »Luka Kotor« Kotor, AD »Budvanska rivijera« Budva. Održane su Skupštine akcionara i izabrani predstavnici u odborima direktora u onim društvima gdje je Zavod imao to pravo u skladu sa Zakonom o privrednim društvima. Takođe, aktivnosti u oblasti privatizacije, obuhvatale su komunikaciju sa ministarstvima kao i sa lokalnim samoupravama na čijoj teritoriji se nalazi nepokretna imovina preduzeća.

Izvještaj o novčanim tokovima u 2024. godini

(Tab. 32.)

REDNI BROJ	NOVČANI TOK - EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	PLAN	Izvršenje u uporednom periodu pret.godine	Izvršenje u navedenom periodu tekuće godine
1	2	3	4	5
1	Primici			
1.1	Opsti prihodi	58,215,841.24	21,266,804.13	57,177,157.90
1.2	Namjenski prihodi	10,000,000.00	35,393,420.00	9,999,999.91
1.3	Sopstveni prihodi			
1.4	Donacije		5,643.11	2,537.02
1.5	Pozajmice i krediti			
I	Ukupni primici(1.1.+1.2+1.3+1.4+1.5)	68,215,841.24	56,665,867.24	67,179,694.83
2	Izdaci			
2.1	Tekuci izdaci	39,436,958.62	27,466,204.38	39,028,160.73
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	4,361,847.27	3,851,378.82	4,110,953.62
2.1.2	Ostala licna primanja	136,900.00	142,259.10	135,893.86
2.1.3	Rashodi za materijal	240,595.50	168,415.84	168,754.00
2.1.4	Rashodi za usluge	278,135.85	298,558.32	248,404.07
2.1.5	Tekuće održavanje	65,000.00	63,139.40	60,010.76
2.1.6	Kamate	22,000.00	16,947.42	22,000.00
2.1.7	Renta	23,920.00	30,923.70	23,883.00
2.1.8	Subvencije	34,000,000.00	22,635,106.61	33,991,357.28
2.1.9	Ostali izdaci	308,560.00	259,475.17	266,904.14

2.2	Transferi za socijalnu zastitu	23,258,846.00	24,148,636.55	23,192,195.36
2.2.1	Prava iz oblasti socijalne zastite			
2.2.2	Sredstva za tehnoloske viskove	23,258,846.00	24,148,636.55	23,192,195.36
2.2.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja			
2.2.4	Ostala prava iz oblasti zdrastvene zastite			
2.2.5	Ostala prava iz oblasti zdrastvenog osiguranja			
2.3	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	5,289,286.62	4,975,379.53	4,744,318.82
2.4	Kapitalni izdaci	30,750.00	45,568.47	4,687.32
2.5	Pozajmice i krediti			
2.6	Ostala dugovanja	200,000.00	30,078.31	210,332.60
2.7	Rezerve			
II	Ukupno izdaci (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)	68,215,841.24	56,665,867.24	67,179,694.83

Izveštaj o neizmirenim obavezama
(Tab. 33.)

Rb.	O P I S	Stanje obaveza na kraju prethodne godine	Stanje obaveza na kraju izvjestaj. perioda
1	2	3	4
1	Obaveze za tekuće izdatke (1.1+1.2+1.3)	372,608.14	1,164,005.43
1.1.	Obaveze za bruto zarade i dopr. na teret posl. (211)		
1.2.	Obaveze za ostala lična primanja (212)		
1.3.	Obaveze za ostale tekuće izdatke (213 do 219)	372,608.14	1,164,005.43
2	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu (22)		
3	Obaveze za transfere, nstitucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru (23)	8,709.93	14,695.58
4	Obaveze za kapitalne izdatke (24)		
5	Obaveze po pozajmicama i kreditima ((25)		
6	Obaveze po osnovu otplate dugova (26 sem 263)		
7	Obaveze iz rezervi (27)		
8	Stanje obaveza na kraju perioda		

	Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	381,318.07	1,178,701.01
--	------------------------	------------	--------------

3.4. Služba za informacijski sistem

Služba za informacijski sistem Zavoda za zapošljavanje Crne Gore kontinuirano djeluje na unapređenju i održavanju informaciono-komunikacione infrastrukture. S obzirom na rastuće zahtjeve savremenog poslovanja, tokom 2024. realizovan je niz aktivnosti koje su rezultirale unapređenjem cjelokupnog poslovanja. Ovaj izvještaj objedinjuje ostvarene rezultate, sprovedene projekte i aktivnosti, uz poseban fokus na postignuća u oblasti tehnološkog razvoja i održavanja.

Operativno održavanje

Informacioni sistem Zavoda raspolaže sa preko 450 računara (stonih, servera i prenosivih računara) i preko 300 uređaja za štampu (šampača, kopir aparata i multifunkcionalnih uređaja), naprednim uređajima za zaštitu od zlonamjernih napada, kao i naprednom mrežnom infrastrukturom. Sve organizacione jedinice Zavoda su povezane u jedinstvenu računarsku mrežu. Prosječna starost računara je 1 godina.

U izvještajnom periodu, a shodno projektu "Upgrading of IT infrastructure and new information system for the EAM Pub. ref. NEAR/TGD/2022/EA-OP/0237", izvršena je instalacija, konfiguracija i implementacija korisničko – serversko – komunikacione opreme: primarni server, primarni storage, server za rezervnu kopiju sistema, neprekidno napajanje za servere – UPS, rek ormar za primarnu lokaciju, rek ormar za rezervnu lokaciju, eksterni uređaj za skladištenje podataka, switch za server, PC računari, PC monitori, laserski šampač, laserski multifunkcionalni uređaj, laptop tip A, laptop tip B, laptop tip C, projektor, prijenosni diskovi za skladištenje podataka, info monitori, videokonferencijski sistem. Radi se o preko 1000+ komada različite računarsko – serversko – komunikacione opreme.

Uspostavljena je nova primarna serverska sala, a izgrađena je i DR (Data Recovery) serverska sala. Uspostavljanje je obuhvatalo građevinske i elektro radove, te kompleksne konfiguracije kako bi se uspostavio jedan savremeni i siguran IT sistem koji opslužuje potrebe Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Aktivnosti su obuhvatale:

- Izrada plana svih aktivnosti, usaglašenog sa dobavljačem opreme – kompanijom Čikom i relevantnim ministarstvima u Vladi CG;
- Definisanje 'imidža' desktop i laptop računara, koji sadrži sve potrebne programe i obuhvata odgovarajuća podešavanja operativnog sistema, aplikativnog softvera, domenskih korisničkih naloga itd... Tako definisani 'imidž' detaljno je testiran i nakon toga implementiran na svim desktop i laptop računarima;

- Izrada tabele raspodjele kompletne korisničke opreme za sve organizacione jedinice Zavoda – do nivoa krajnjih korisnika, pri čemu je raspodjela štampača i multifunkcionalnih uređaja urađena na bazi prethodno obavljene analize poslovnih procesa koji se izvršavaju u Zavodu;
- Izrada plana distribucije kompletne korisničke opreme za sve organizacione jedinice Zavoda – do nivoa krajnjih korisnika;
- Izrada svih dokumenata potrebnih za realizaciju ovog posla (informacije, uputstva, logistički podaci neophodni za distribuciju opreme...);
- Distribucija opreme u skladu sa definisanim planom, u sve organizacione jedinice Zavoda do krajnjih korisnika;
- Instaliranje i stavljanje u funkciju kompletne opreme, provjera njene funkcionalnosti, podešavanje domenskih korisničkih profila, migracija korisničkih podataka sa starih računara na nove, podešavanja korisničkih aplikacija, instruktaža korisnika za rad sa novom opremom. Treba uzeti u obzir da su neki korisnici čak prelazili sa izuzetno starog Windows XP operativnog sistema na Windows 11 OS, a ostali sa Windows 7, Windows 8.1 i Windows 10 OS;
- Izvršen zvanični prijem opreme od strane Ministarstva finansija CG, kao ugovarača u projektu EU, fotografisana oprema na lokaciji krajnjih korisnika u cilju formiranja potrebne fotodokumentacije projekta;
- Izrada konačnih izveštaja o svim obavljenim aktivnostima;
- Pohranjivanje obuka za upravljanje serversko–mrežnim–sigurnosnim segmentom;
- Definisanje i projektovanje primarne i rezervne server sale,
- Izrada idejnog rešenja i implementacija security segmenta i backup/ recovery segmenta,
- Implementacija korporativnog endpoint rešenja;
- U skladu sa projektom novog Informacionog sistema Zavoda, instalirana je i stavljena u funkciju oprema za obavljanje prezentacija i video konferencija.

Definisane su procedure prikupljanja i obrade informacija (za sada manuelno) potrebnih za analizu i statistiku potrošnje tonera i broja odštampanih stranica za najvažnije tipove štampača i multifunkcionalnih uređaja.

Popisana je kompletna stara računarska oprema i u odgovarajućim tabelama organizovana po kategorijama i po organizacionim jedinicama Zavoda. Napravljena je strategija (dokumenat sa preporukama) postupanja sa ovom opremom u narednom periodu. Definirano je šta do daljnjeg obavezno treba zadržati za aktivno korišćenje ili rezervu, šta može biti predmet doniranja, a šta treba otpisati i nakon usvajanja izveštaja o popisu osnovnih sredstava od strane Upravnog odbora Zavoda, eventualno izlučiti iz Zavoda kao elektronski otpad. Izvršen je popis i neposredna provjera karakteristika i faktičkog stanja svih starih laptopova u cilju donošenja odluke o njihovoj budućoj namjeni.

Instaliran je i konfigurisan print management server, uključen jedan 'probni' Lexmark multifunkcionalni uređaj u sistem, kreirani korisnički nalozi, izvršeno testiranje

funkcionalnosti sistema, izvršena obuka korisnika za njegovu upotrebu, uređaj stavljen u eksploataciju trenutno kao alternativni u kancelariju korisnika.

Ažurirani su korisnički profili domenskih korisničkih naloga za sve korisnike informacionog sistema Zavoda u cilju formiranja jedinstvenog adresara Zavoda unošenjem sledećih podataka: radno mjesto korisnika, organizaciona jedinica, broj službenog fiksnog telefona, broj službenog mobilnog telefona. Obzirom da je AD (aktivni direktorijum) sinhronizovan sa Exchange serverom, unešeni podaci u korisničkim profilima domenskih korisničkih naloga postali su 'vidljivi' kroz Outlook mail, čime je olakšana identifikacija i međusobna komunikacija korisnika informacionog sistema.

Instalirana je aplikacija Microsoft Teams na većini računara i kreirani odgovarajući korisnički nalozi za većinu korisnika informacionog sistema Zavoda.

Aktivno smo intervenisali na korisničkoj računarsko-komunikacijskoj opremi, samoinicijativno i na zahtjev korisnika; pružali smo operativno-tehničku podršku; izrađivali dokumentaciju i kreirali korisnička uputstva i ostalo shodno aktivnostima iz djelokruga rada.

Računarska mreža, a samim tim i sigurnost računarske mreže, unaprijeđena je tako što su implementirani novi napredni firewall uređaji koji filtriraju kompletan saobraćaj koji se odvija u LAN i WAN mreži Zavoda, te "switch" i "router" uređaji preko kojih se na siguran način uz unaprijed definisana pravila odvija komunikacija, u kontrolisanom okruženju.

Pored unapređenja mrežnog hardvera, svakodnevno smo unapređivali logički sloj mreže tako što smo redovno vršili sigurnosne zakrpe u sistemu; sprovodili konstantan monitoring mrežnog saobraćaja u cilju preventivnog djelovanja nad incidentima; u kontinuitetu smo kreirali i primjenjivali različite sigurnosne politike; vršili smo redovno sigurnosno kopiranje kako mrežnih uređaja tako i serverske opreme. U izvještajnom periodu nismo imali bezbjednosnih incidenata.

Obzirom na sve češće prijetnje sa interneta, te sve češćim napadima na informacione sisteme, posebnu smo pažnju posvetili sigurnosti. U cilju preventivnog djelovanja i unapređenja sigurnosti informacionog sistema Zavoda, implementirali smo:

- Nove NGFW uređaje koji rade u "clusteru" režimu;
- Sveobuhvatno centralizovano antivirusno endpoint rješenje;
- Mail zaštitu: antispam, antibot... zaštitu;
- Redundantne domenske kontrolere sa repliciranjem u realnom vremenu;
- Redundantni mail sistem sa repliciranjem u realnom vremenu;
- Napredne i sigurne VPN servise za sveobuhvatni/selektivni udajeljeni pristup resursima;
- Tehničku zaštitu serverskih sala (instalirali smo nove senzore požara, poplave, antiprovalne, kontola pristupa, video nadzor...);

- Potpunu virtualizaciju cjelokupne serverske opreme u “cluster” režimu.

U cilju zaštite i očuvanja integriteta elektronskih registara koje uspostavlja Zavod te zaštite poslovnih podataka, sproveli smo implementaciju:

- “Cluster” okruženja;
- Replikaciju servera u realnom vremenu;
- Centralizovano i automatizovano backup rješenje “Veam” sa jasnim procedurama za izradu i provjeru kreiranih rezervnih kopija na različitim nivoima;
- Fizički i logički odvojene linkove za komunikaciju u DR serverskoj sali;
- Novi email servis (Exchnage 2019 on perm) koji se hostuje u prostorijama Zavoda, koji se nadzire u mreži Zavoda, a svi podaci se čuvaju na serverima Zavoda.

Takođe u cilju preventivnog djelovanja, implementirali smo sistem za prikupljanje logova-zapisa, te rješenje za monitoring saobraćaja koji se odvija u sklopu mreže Zavoda.

Aplikativna infrastruktura

U okviru informacionog sistema Zavoda egzistira veliki broj programskih aplikacija koje pokrivaju sve segmente poslovnog sistema zapošljavanja. Programske aplikacije i baza podataka su centralizovane, čime je osigurana jedinstvenost podataka u realnom vremenu. Pored svakodnevnih aktivnosti na preventivnom, adaptivnom i korektivnom održavanju sistemskog i aplikativnog dijela IS-a, izradi sigurnosnih kopija vitalnih dijelova sistema, u Službi su, u kontinuitetu, provođene aktivnosti na pripremi i izradi različitih statističkih izvještaja koji pokrivaju sve poslovne procese sistema zapošljavanja te ažuriranje šifarnika. Održavanje aplikacija kod kojih zahtijevana znanja prevazilaze kapacitete sopstvenog stručnog kadra i ulaze u domen usko specijalističkih znanja je predmet “outsourcinga” i povjereno je stručnim kompanijama.

U sklopu projekta "Upgrading of IT infrastructure and new information system for the Employment Agency of Montenegro", segmenta koji se odnosi na izradu tehnološkog softvera, u izvještajnom periodu, kao “project leader-i” planirali smo i organizovali projekat, koordinisali rad projektnih timova, održavali jasnu komunikaciju sa svim učesnicima, efikasno upravljali resursima, kontrolisali kvalitet izlaznih rezultata, pratili i evaluirali napredak projekta u odnosu na postavljene ciljeve, te uspješno završili sve planirane aktivnosti.

Takođe, bili smo u studijskim posjetama evropskim agencijama za posredovanje u zapošljavanju. Stečena znanja tokom ovih posjeta primarno smo primijenili na projekat “Garancija za mlade”, posebno u dijelu izvještavanja. Pored svih ostalih primijenjenih dobrih praksi koje smo stekli prilikom razmjene znanja, ove posjete su značajno doprinijele unapređenju našeg projekta. Uz to, bili smo domaćini više delegacija i eksperata iz inostranstva, što je dodatno obogatilo našu razmjenu iskustava i omogućilo

nam primjenu međunarodnih standarda i praksi u domenu našeg radu. Navedene aktivnosti su posebno omogućile bolje razumijevanje trendova i implementaciju efikasnijih metoda u okviru projekta "Garancija za mlade".

Za izvještajni period, sve aktivnosti koje je obuhvatao unaprijed utvrđeni gantogram aktivnosti novog informacionog sistema su izvršene, a u dijelu konačnog roka za završetak projekta i dijelu migracije i čišćenja podataka značajno smo prije izvršili aktivnosti. Rok za završetak projekta je smanjen za 5 mjeseci, dok je migracija podataka završena 4 mjeseca ranije. Novi informacioni sistem je pušten u produkciju sredinom decembra, u prvoj fazi moduli Posredovanje, Poslodavci, Isplata – MNN, Izvještavanje, Administracija, Šifarnici. Neke od ključnih stvari koje su izvršene u toku izvještajnog perioda:

- Razvoj sistema je nastavljen i postavljen na novu produkcionu opremu te izvršena integracija razvijenih aplikacija. Novi softver nosi naziv eMploS.
- Razvijena je nova baza podataka i tehnološko okruženje. Paralelno sa bazom, razvijene su procedure za mapiranje i migraciju podataka iz starog u novi sistem. Izvršeno je ukupno 5 migracija podataka, a prilikom testiranja migracionih podataka nijesu uočena nepoklapanja u prenešenim podacima.
- Urađeno je više revizija i dopuna dokumenta blueprint u skladu sa komentarima radnih grupa.
- Održano je 100+ sastanaka, radionica i prezentacija... sa Dobavljačem za novi informacioni sistem Zavoda.
- Održane su 4 prezentacije SC komitetu
- Usaglašen je model za online prijavu eksternih korisnika za korišćenje eServisa te izgrađen modul "Portal" gdje će Zavod nuditi svoje elektronske usluge.
- Izrađene modul za ažuriranje šifarnika.
- Izrađen modul Posredovanje.
- Izrađen modul Poslodavci.
- Izrađen modul Isplate – MNN.
- Izrađen modul za Administraciju.
- Izrađen modul za APZ.
- izrađen modul za Finansije.
- Izgrađen modul Statističko izvještavanje.
- Implementirana informatička podrška za GM kroz postojeće module.
- Završeno testiranje za module iz prve faze.
- Završene obuke korisnika za korišćenje modula iz prve faze.

Blagovremeno smo izvještavali i obavještavali o aktivnostima te pružali podršku korisnicima. Uspostavili smo procedure za dostavljanje zahtjeva za izmjene/ dopune/ razvoj. U kontinuitetu pružamo podršku svim korisnicima od momenta uspostavljanja produkcionog stanja novog IS-a Zavoda.

Proširili smo kapacitete eDMS Sistema, te sada Centralna služba i Područne jedinice imaju mogućnost zaprimanja elektronski potpisna dokumenta, da iste elektronski verifikuju, potpisuju i pečatiraju, kao i da ih na adekvatan i zakonski propisan način skladište.

Ostale aktivnosti

Započeli smo aktivnosti na ažuriranju postojećih i izradi novih procedura i pravilnika Službe, sa posebnim fokusom za bezbjednosni segment.

Aktivno i u kontinuitetu smo saradivali sa Ministarstvom javne uprave, Ministarstvom rada, zapošljavanja i socijelnog dijaloga, Ministarstvom finansija, Poreskom upravom i centrima za socijalni rad u cilju poboljšanja interoperabilnosti kako postojećih tako i novih servisa za razmjenu podataka izmedju institucija. Jedna od najbitnijih stavki je oporavak servisa za razmjenu poruka o zaposlenju sa Poreskom upravom.

Bili smo članovi radne grupe za izmjenu Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti pri čemu smo dali značajan doprinos definisanju segmenata pomenutog zakona koji se tiču razmjene podataka – interoperabilnosti, te segmentima koji definišu elektronske usluge Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Aktivnosti za primjenu šifarnika, koji su u upotrebi u informacionom sistemu Zavoda, realizovane su u skladu sa planiranim. Šifarnici iz oblasti obrazovanja i zanimanja modifikovani su novim klasifikacionim jedinicama u skladu sa sistemom klasifikovanja i šifriranja.

Služba za informacioni sistem radila je na unapređenju načina na koji radimo i komuniciramo. Jedan od najvažnijih koraka bilo je implementacija platforme Microsoft Teams, koja je sada postala osnovni kanal kako za internu razmjenu informacija i dokumenata, tako i za organizaciju online sastanaka bez obzira na geografsku udaljenost. Na taj način, svakodnevni zadaci mogu se obavljati brže i efikasnije, a svakodnevni rad dobio je novu dimenziju. Kako bismo olakšali korišćenje nove platforme svim zaposlenima, sproveli smo niz obuka usklađenih s različitim nivoima tehničke spremnosti. Poseban akcenat stavili smo na prilagođavanje Teams-a potrebama Zavoda, tako da svako može da iskoristi njegove funkcionalnosti na najbolji mogući način.

Služba za informacioni sistem u izvještavanom periodu implementirala je Scrum okvir u rad Centralne službe i Područne jedinice Podgorica (zajedno sa pripadajućim biroima rada). Ovaj pristup počiva na timskoj saradnji, jasnom praćenju zadataka i redovnom vrednovanju postignutih rezultata. Da bismo što bolje pripremili zaposlene za rad u novom okruženju, organizovali smo niz obuka i priprema, a u kontinuitetu pratimo rad i obezbjeđujemo sprovođenje okvira. Paralelno s tim, prilagodili smo i tehnička rješenja, kako bi svi članovi timova raspolagali savremenim alatima koji podržavaju ovakav način rada.

U izvještavanom period bili smo u kontinuitetu učesnici različitih lokalnih i medjuinstitucionalnih radnih tijela, grupa i komisija.

Pregled prijavljenih problema/tiketa po tipu/kategoriji i organizacionoj cjelini

(Tab. 34.)

Pregled prijavljenih problema po organizacionoj cjelini		
1.	PJ Podgorica, Danilovgrad, Cetinje, Tuzi i Zeta	245
2.	PJ Pljevlja i Žabljak	102
3.	PJ Nikšić, Plužine i Šavnik	201
4.	PJ Herceg Novi, Kotor i Tivat	60
5.	PJ Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin	228
6.	PJ Berane, Andrijevica, Plav, Rožaje, Gusinje i Petnjica	80
7.	PJ Bar, Budva i Ulcinj	194
8.	Centrala služba	587
9.	Ukupno:	1697
Pregled prijavljenih problema po tipu		
1.	Softver	756
2.	Nalog	400
3.	Hardver	541
4.	Ukupno:	1697

Kancelarija za operativno održavanje, se dominantno bavi pružanjem neposredne informatičke podrške krajnjim korisnicima informacionog sistema Zavoda. Obzirom da su ove aktivnosti u određenoj mjeri evidentirane kroz HelpDesk portal, može se izvesti odgovarajuća statistika o broju i strukturi podnešenih HelpDesk zahtjeva. Međutim, u cilju izvođenja pravilnih zaključaka o aktivnostima zaposlenih u Kancelariji za operativno održavanje, treba uzeti u obzir činjenicu da je samo jedan, manji dio ukupnih aktivnosti, registrovan posredstvom HelpDesk portala, dok je veći dio poslova delegiran putem mailova, neposredno – putem telefona, posredstvom Microsoft Teams-a itd. Ilustracije radi, aktivnosti na zamjeni kompletne korisničke računarske opreme u Zavodu, koje su obavljene tokom 2024. godine, nisu registrovane putem HelpDesk portala, a radi se o stavljanu u funkciju 1000+ komada pomenute opreme. Takođe, i za Kancelariju za aplikativnu podršku i razvoj postoji značajan broj intervenija koje nijesu zabilježene na Helpdesk portalu.

Služba za informacioni sistem Zavoda za zapošljavanje Crne Gore realizovala je veoma zahtjevne i važne aktivnosti koje su za rezultat dale modernizaciju i unapređenje kako

cjelokupnog informacionog sistema tako i cjelokupnog poslovanja Zavoda. U periodu ispred nas, Služba će nastaviti sa radom na daljem unapređenju sistema, sa posebnim fokusom na inovacije, digitalizaciju procesa, bezbjednost i održavanja visokih standarda kvaliteta.

3.5. Odjeljenje za unutrašnju reviziju

Odjeljenje za unutrašnju reviziju je u potpunosti ostvarilo godišnji plan rada unutrašnje revizije za 2024. godinu broj 09/23 7975, od 26.12.2023. godine.

Odjeljenje za unutrašnju reviziju je u 2024. godini izvršilo:

1. Reviziju internih procedura Zavoda za zapošljavanje Crne Gore

Revizija internih procedura Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je obuhvatila cjelokupan proces izrade internih procedura Zavoda od opisivanja nove procedure ili ažuriranja postojeće pa sve do publikovanja procedure u Knjizi procedura.

Ciljevi revizorskog angažmana, bili su:

- Procjena nivoa realizacije i adekvatnosti načina donošenja internih procedura;
- Procjena nivoa usklađenosti internih procedura sa zakonskom regulativom;
- Procijeniti adekvatnost formi i načina publikovanja internih procedura Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- Istražiti mogućnost ispitivanju njihove primenljivosti, kroz identifikaciju nivoa razumljivosti ili drugih alata.

2. Reviziju ostvarivanja prava na novčanu naknadu

Revizija je obuhvatila cjelokupan proces ostvarivanja prava na novčanu naknadu od zakonskog prava nezaposlenog lica na novčanu naknadu pa do isplate iste nezaposlenom licu. Cilj revizije bio je ustanoviti da sistem obračuna novčane naknade funkcioniše u skladu sa važećom zakonskom regulativom i internim procedurama (propisima).

3. Reviziju praćenja programa aktivne politike zapošljavanja

Revizija je obuhvatila cjelokupan proces od pripreme smjernica za praćenje programa APZ-a, preko praćenja procesa unosa podataka o učesnicima programa do sagledavanja ostvarenih rezultata realizovanih programa.

Cilj revizije je bio potrditi pravilnost, pravovremenost i efikasnost, praćenja programa aktivne politike zapošljavanja. Takođe, Odjeljenje za unutrašnju reviziju je u 2024. godini konstantno pružalo konsalting usluge sektorima/ službama/ odjeljenjima Zavoda, kroz sastanke i razgovore sa menadžmentom.

Pored aktivnosti u sprovođenju gore navedenih revizija i konsalting usluga, Odjeljenje za unutrašnju reviziju je u 2024. godini, obavilo i sledeće aktivnosti:

- Izradu Godišnjeg izveštaja o radu unutrašnje revizije i izvršenje godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2023. godinu,
- Vođenje registra datih i prihvaćenih preporuka iz prethodnog perioda,
- Pregled praćenja i izvršavanja preporuka unutrašnje revizije od menadžmenta,
- Izrada i izvršavanje budžeta potrebnog za ostvarivanje ciljeva i funkcije unutrašnje revizije
- Mentorisanje u praktičnom dijelu obuke za kandidata (Svetlana Krgović – DRI) za polaganje ispita za sticanje sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i sva adekvatna priprema i praćenje za navedeni angažman.
- Mentorisanje u praktičnom dijelu obuke za kandidata (Radovan Šćepanović – DRI) za polaganje ispita za sticanje sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i sva adekvatna priprema i praćenje za navedeni angažman.
- Mentorisanje u praktičnom dijelu obuke za kandidata (Mladen Vlahović – COK) za polaganje ispita za sticanje sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i sva adekvatna priprema i praćenje za navedeni angažman.
- Učešće u obuci "Predstavljanje novih Globalnih standarda unutrašnje revizije sa fokusom na etičnost i profesionalizam unutrašnjih revizora" koju je 3.4.2024. godine organizovala Uprava za ljudske resurse.
- Učešće u obuci "Revizija upravljanja kao oblast rada unutrašnje revizije sa fokusom na obavljanje revizije planiranja i izvršenja programskog budžeta" koju je 19.4.2024. godine organizovala Uprava za ljudske resurse.
- Učešće na IX međunarodnom Simpozijumu na temu „Značaj računovodstveno – revizorske profesije u nestabilnim uslovima“, koji je organizovao Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore u saradnji sa Centrom za reformu finansijskog izveštavanja Svjetske banke i Ekonomskog fakulteta iz Podgorice sa temom „Jačanje korporativnog upravljanja u Crnoj Gori: izveštavanje o održivosti i povećanje značaja uloge revizorskih odbora“. Simpozijum je imao međunarodni karakter. Učesnici Simpozijuma su bili predstavnici računovodstvene i revizorske profesije iz Svjetske banke, Crne Gore, regiona i EU.
- Učešće u obuci "Sličnosti i razlike između angažmana uvjeravanja i savjetodavnih angažmana i pružanje savjetodavnih usluga u oblasti upravljanja rizicima" koju je 31.5.2024. godine organizovala Uprava za ljudske resurse.
- Učešće na XIX Međunarodnom kongresu računovođa i revizora Crne Gore koji je organizovao Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore na kojem su bili predstavljeni radovi eminentnih autora i objavljeni u Zborniku radova Kongresa. Bilo je održano i više okruglih stolova/panela na relevantne i aktuelne teme za računovodstveno/revizorsku profesiju i šire.
- Učešće u obuci na temu: "Osiguranje kvaliteta rada unutrašnje revizije i uloga unutrašnje revizije u prevenciji i detekciji prevare" koju je 1.11.2024. godine organizovala Uprava za ljudske resurse.

- Učešće u obuci na temu: "Strateško i godišnje planiranje unutrašnje revizije" koju je 5.12.2024. godine organizovala Uprava za ljudske resursa.

PRILOG

Nezaposleni– po opštinama i polu –
(Tab. 35.)

	Opština	31.12.2023.			31.12.2024.			Nominala razlika			Index		
		Σ	Žene	Mušć	Σ	Žene	Mušć	Σ (5-2)	Žene (6-3)	Mušć (7-4)	Σ (5:2)	Žene (6:3)	Mušć (7:4)
Rb	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Andrijevia	827	406	421	741	362	379	-86	-44	-42	89.60	89.16	90.02
2	Berane	4248	2274	1974	3790	2079	1711	-458	-195	-263	89.22	91.42	86.68
3	Budva	759	528	231	599	425	174	-160	-103	-57	78.92	80.49	75.32
4	Bijelo Polje	3589	2045	1544	3062	1795	1267	-527	-250	-277	85.32	87.78	82.06
5	Bar	1495	975	520	1166	784	382	-329	-191	-138	77.99	80.41	73.46
6	Cetinje	1052	580	472	835	484	351	-217	-96	-121	79.37	83.45	74.36
7	Danilovgrad	827	503	324	594	353	241	-233	-150	-83	71.83	70.18	74.38
8	Zeta	650	413	237	506	329	177	-144	-84	-60	77.85	79.66	74.68
9	Gusinje	679	370	309	538	299	239	-141	-71	-70	79.23	80.81	77.35
10	H. Novi	513	310	203	411	266	145	-102	-44	-58	80.12	85.81	71.43
11	Kolašin	795	385	410	670	326	344	-125	-59	-66	84.28	84.68	83.90
12	Kotor	256	143	113	218	131	87	-38	-12	-26	85.16	91.61	76.99
13	Mojkovac	904	486	418	708	397	311	-196	-89	-107	78.32	81.69	74.40
14	Nikšić	3960	2450	1510	3194	2016	1178	-766	-434	-332	80.66	82.29	78.01
15	Podgorica	6701	4173	2528	5619	3537	2082	-1082	-636	-446	83.85	84.76	82.36
16	Plav	2006	1022	984	1452	772	680	-554	-250	-304	72.38	75.54	69.11
17	Petnjica	968	525	443	849	481	368	-119	-44	-75	87.71	91.62	83.07
18	Pljevlja	2215	1370	845	1789	1137	652	-426	-233	-193	80.77	82.99	77.16
19	Plužine	222	106	116	164	88	76	-58	-18	-40	73.87	83.02	65.52
20	Rožaje	4871	2794	2077	3994	2332	1662	-877	-462	-415	82.00	83.46	80.02
21	Šavnik	82	32	50	73	31	42	-9	-1	-8	89.02	96.88	84.00
22	Tivat	250	155	95	240	160	80	-10	5	-15	96.00	103.23	84.21
23	Tuzi	904	537	367	803	479	324	-101	-58	-43	88.83	89.20	88.28
24	Ulcinj	1012	606	406	890	554	336	-122	-52	-70	87.94	91.42	82.76
25	Žabljak	157	75	82	132	77	55	-25	2	-27	84.08	102.67	67.07
26	Crna Gora	39942	23263	16679	33037	19694	13343	-6905	-3569	-3336	82.71	84.66	80.00

Kretanje nezaposlenosti u 2024. godini (Tab. 36.)

	Januar		Februar		Mart		April		Maj		Jun	
Biro rada	Σ	Ž	Σ	Ž	Σ	Ž	Σ	Ž	Σ	Ž	Σ	Ž
Andrijevisa	820	394	822	396	815	391	803	389	789	385	786	383
Berane	4226	2243	4221	2245	4115	2211	4044	2187	3954	2145	3912	2141
Budva	705	493	708	490	679	473	652	457	620	443	579	413
Bijelo Polje	3502	2006	3535	2016	3456	1977	3440	1989	3372	1954	3372	1946
Bar	1346	885	1351	881	1285	841	1323	802	1142	743	1084	699
Cetinje	960	538	941	524	925	514	884	495	864	488	847	487
Danilovgrad	788	471	770	463	755	454	737	448	715	437	692	427
Zeta	611	383	614	386	597	381	612	393	582	372	566	364
Gusinje	664	359	683	364	671	358	662	352	657	347	667	351
H. Novi	415	237	394	218	375	210	353	196	341	186	307	176
Kolašin	755	367	751	363	753	363	750	361	733	354	713	349
Kotor	200	104	203	105	195	100	175	90	166	88	171	90
Mojkovac	877	473	869	475	849	460	829	452	805	445	793	435
Nikšić	3726	2292	3731	2283	3638	2225	3508	2166	3393	2113	3293	2082
Podgorica	6226	3879	6116	3807	5945	3701	5775	3588	5561	3497	5453	3452
Plav	2007	1021	1975	1006	1940	984	1907	967	1895	955	1866	951
Petnjica	961	523	968	533	967	535	964	534	961	530	956	528
Pljevlja	2133	1324	2131	1327	2097	1326	2071	1324	1977	1279	1958	1260
Plužine	206	95	209	97	196	95	195	94	189	93	183	92
Rožaje	4766	2724	4750	2705	4672	2672	4668	2670	4635	2646	4525	2583
Šavnik	79	30	82	31	84	32	80	30	75	28	78	30
Tivat	234	150	230	150	221	142	226	149	213	143	201	134
Tuzi	859	514	872	523	845	509	852	507	846	503	821	490
Ulcinj	956	581	939	579	900	553	851	519	788	476	751	461
Žabljak	139	67	149	73	153	77	151	75	142	73	141	73
Crna Gora	38161	22153	38014	22040	37128	21584	36421	21234	35415	20723	34715	20397

	Jul		Avgust		Septembar		Oktobar		Novembar		Decembar		Prosjeak 2024.	
Biro rada	Σ	Ž	Σ	Ž	Σ	Σ	Ž	Ž	Σ	Ž	Σ	Ž	Σ	Ž
Andrijevića	773	382	769	379	770	377	756	373	750	364	741	362	783	381
Berane	3861	2120	3783	2074	3747	2059	3807	2091	3784	2078	3790	2079	3937	2139
Budva	560	407	549	400	544	393	570	405	596	420	599	425	613	435
Bijelo Polje	3246	1885	3095	1795	3044	1778	3072	1800	3050	1778	3062	1795	3271	1893
Bar	1003	655	970	632	1017	658	1095	716	1157	766	1166	784	1162	755
Cetinje	840	484	802	461	795	459	809	467	819	472	835	484	860	489
Danilovgrad	675	412	628	378	623	373	618	370	605	362	594	353	683	412
Zeta	536	349	514	340	476	307	479	306	508	324	506	329	550	353
Gusinje	621	335	604	328	573	318	530	296	542	301	538	299	618	334
H. Novi	282	161	275	160	287	171	347	225	405	263	411	266	349	206
Kolašin	690	332	669	327	663	322	667	327	668	326	670	326	707	343
Kotor	151	75	148	80	156	83	187	112	219	134	218	131	182	99
Mojkovac	738	409	693	384	688	381	698	392	696	393	708	397	770	425
Nikšić	3235	2051	3126	1988	2987	1901	3118	1973	3202	2019	3194	2016	3346	2092
Podgorica	5412	3432	5320	3367	5238	3297	5514	3470	5700	3576	5619	3537	5657	3550
Plav	1769	894	1754	888	1663	847	1449	763	1452	765	1452	772	1761	901
Petnjica	953	527	948	525	942	522	933	519	913	513	849	481	943	523
Pljevlja	1882	1236	1814	1178	1818	1161	1797	1146	1803	1152	1789	1137	1939	1238
Plužine	176	88	169	85	169	87	167	91	167	89	164	88	183	91
Rožaje	4275	2453	4097	2375	4044	2350	4075	2388	4043	2356	3994	2332	4379	2521
Šavnik	77	31	73	31	66	25	64	24	72	30	73	31	75	29
Tivat	209	139	206	138	216	143	226	149	242	159	240	160	222	146
Tuzi	815	492	789	473	767	459	790	471	803	476	803	479	822	491
Ulcinj	694	434	666	419	670	419	812	507	877	545	890	554	816	504
Žabljak	137	72	135	71	136	72	133	77	132	76	132	77	140	74
Crna Gora	33610	19855	32596	19276	32099	18962	32713	19458	33205	19737	33037	19694	34760	20426

Stope nezaposlenosti po opštinama i mjesecima u 2024. godini
(Tab. 37.)

Rb	Opština	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Ø u 2024.
1	Andrijevisa	58.24	58.17	57.64	57.32	56.89	56.93	55.65	55.13	55.24	55.34	55.15	54.97	56.38
2	Berane	43.59	43.36	42.44	41.78	41.06	40.74	40.02	39.54	39.35	39.60	39.37	39.50	40.87
3	Budva	3.03	3.02	2.84	2.65	2.41	2.08	1.98	2.05	2.17	2.34	2.46	2.48	2.44
4	Bijelo Polje	27.85	27.97	27.21	27.13	26.64	26.54	25.48	24.53	24.27	24.31	24.05	24.17	25.85
5	Bar	7.49	7.50	7.10	6.76	6.14	5.49	4.98	5.03	5.52	5.95	6.27	6.33	6.19
6	Cetinje	19.29	18.98	18.70	17.93	17.52	17.09	16.91	16.25	16.12	16.31	16.49	16.80	17.37
7	Danilovgrad	14.46	14.15	13.85	13.54	13.13	12.22	11.88	11.26	11.22	11.03	10.71	10.58	12.32
8	Zeta	18.61	18.43	17.76	17.95	17.07	16.20	15.26	14.77	13.65	13.66	13.92	13.88	15.88
9	Gusinja	67.96	68.85	68.40	68.46	67.73	67.78	63.95	63.05	61.09	59.42	60.16	60.11	64.87
10	H. Novi	3.15	3.00	2.80	2.59	2.38	2.00	1.78	1.84	2.09	2.59	3.01	3.06	2.50
11	Kolašin	32.33	32.40	32.00	31.90	31.20	30.24	29.42	28.79	28.73	28.80	29.01	28.80	30.31
12	Kotor	2.34	2.36	2.20	1.95	1.80	1.79	1.52	1.53	1.65	2.07	2.44	2.43	1.99
13	Mojkovac	37.93	37.55	36.74	36.26	35.45	34.58	32.71	31.09	31.24	31.73	31.64	32.17	34.14
14	Nikšić	17.24	17.14	16.67	16.14	15.60	15.17	14.82	14.42	13.88	14.39	14.63	14.68	15.40
15	Podgorica	5.40	5.28	5.12	4.97	4.77	4.63	4.55	4.50	4.48	4.67	4.79	4.73	4.82
16	Plav	58.87	58.33	57.86	57.39	57.10	55.21	53.00	52.69	51.94	49.20	49.22	48.76	54.30
17	Petnjica	73.81	73.84	74.21	74.10	73.47	73.48	73.42	73.60	73.31	72.89	72.40	71.05	73.32
18	Pljevlja	23.85	23.77	23.42	23.12	22.30	22.22	21.44	20.88	20.99	20.82	20.80	20.77	22.05
19	Plužine	27.95	28.05	26.70	26.24	24.93	24.08	23.19	22.35	23.06	23.13	22.78	22.62	24.59
20	Rožaje	55.58	55.36	54.85	54.81	54.77	54.32	52.66	51.33	51.03	51.12	50.64	50.43	53.14
21	Šavnik	20.10	20.65	21.00	19.80	18.52	19.40	19.11	18.16	16.88	16.67	18.23	18.58	18.93
22	Tivat	2.97	2.88	2.71	2.69	2.39	2.14	2.16	2.21	2.48	2.66	2.84	2.80	2.56
23	Tuzi	26.22	26.21	25.27	25.43	25.02	24.44	24.42	23.83	23.33	23.58	23.42	23.53	24.55
24	Ulcinj	13.69	13.48	12.79	11.98	10.74	9.27	8.16	8.71	9.51	11.38	12.11	12.29	11.09
25	Žabljak	15.57	16.70	17.02	16.72	15.57	14.48	13.85	14.11	15.09	15.45	15.51	14.67	15.37
26	Crna Gora	13.38	13.27	12.88	12.58	12.09	11.56	11.07	10.96	11.06	11.29	11.40	11.36	11.90

Nezaposleni – po opštinama, stepenima stručne spreme⁸ i polu – (Tab. 38.)

Opština	Σ	Ž	I	I ž	II	II ž	III	II Iž	IV	IV ž	V	Vž	VI-1	VI-1 ž	VI-2	VI-2 ž	VII-1	VII-1 ž	VII-2	VII-2 ž	VIII	V ž
---------	---	---	---	--------	----	---------	-----	----------	----	---------	---	----	------	-----------	------	-----------	-------	------------	-------	------------	------	--------

⁸ I stepen - osnovno obrazovanje i lice bez stručne spreme, II stepen - niza stručna sprema, III - trogodišnje srednje obrazovanje, IV stepen - četvorogodišnje srednje obrazovanje, V stepen - srednje stručno obrazovanje plus specijalizacija, VI stepen - visa škola, VII stepen - visoka stručna sprema (VII-2 stepen - magistar nauka), VIII stepen - doktor nauka

Andrijevića	741	362	280	152	13	2	175	70	237	120	1	0	0	0	0	0	34	17	1	1	0	0
Berane	3790	2079	1395	787	88	54	802	406	1172	645	5	4	46	21	0	0	277	159	5	3	0	0
Budva	599	425	103	62	18	14	99	71	193	150	0	0	23	15	0	0	149	104	11	8	3	1
Čelo Polje	3062	1795	1024	628	108	60	673	309	755	493	13	4	34	19	0	0	439	270	16	12	0	0
	1166	784	337	225	40	24	170	93	266	190	5	2	21	12	0	0	311	226	16	12	0	0
Đurđevac	835	484	231	122	29	18	136	72	270	157	1	1	8	4	0	0	152	105	7	4	1	1
Đurđevgrad	594	353	163	88	19	14	138	73	177	115	2	0	3	1	0	0	90	61	2	1	0	0
Đurđevica	506	329	145	96	24	11	96	56	155	106	1	1	3	2	0	0	78	53	4	4	0	0
Đurđevica	538	299	298	188	1	0	77	27	115	56	2	1	5	3	0	0	36	23	4	1	0	0
Đurđevica	411	266	59	39	23	9	79	40	82	61	3	0	22	15	0	0	137	98	6	4	0	0
Đurđevica	670	326	245	122	14	8	157	66	183	85	4	1	5	1	0	0	60	41	2	2	0	0
Đurđevica	218	131	13	2	4	3	36	15	48	25	0	0	8	1	0	0	104	81	4	4	1	0
Đurđevica	708	397	190	127	17	13	254	112	172	98	1	1	4	3	0	0	66	42	4	1	0	0
Đurđevica	3194	2016	645	396	102	60	678	347	962	661	4	1	34	25	0	0	704	475	62	48	3	3
Đurđevica	5619	3537	1944	1153	170	106	669	380	1333	900	16	5	81	53	2	0	1328	888	71	48	5	4
Đurđevica	1452	772	746	464	11	3	245	85	356	172	2	0	7	3	0	0	77	42	7	3	1	0
Đurđevica	849	481	609	386	25	14	105	24	100	52	0	0	1	1	0	0	9	4	0	0	0	0
Đurđevica	1789	1137	473	310	71	48	415	216	590	414	5	0	23	13	0	0	197	126	15	10	0	0
Đurđevica	164	88	33	18	1	1	55	25	55	31	1	1	1	1	0	0	17	10	0	0	1	1
Đurđevica	3994	2332	2279	1545	21	8	710	242	578	324	5	2	22	9	0	0	348	183	29	18	2	1
Đurđevica	73	31	15	7	2	0	23	7	18	10	0	0	0	0	0	0	14	6	1	1	0	0
Đurđevica	240	160	42	23	14	10	26	14	71	50	1	0	8	7	0	0	74	54	4	2	0	0
Đurđevica	803	479	428	260	10	4	83	46	178	104	4	2	2	0	0	0	94	61	4	2	0	0
Đurđevica	890	554	270	182	22	10	116	62	159	102	0	0	7	2	0	0	276	169	38	27	2	0
Đurđevica	132	77	17	8	1	1	13	4	66	43	2	0	1	1	0	0	32	20	0	0	0	0
ĐURĐEVICA	33037	19694	11984	7390	848	495	6030	2862	8291	5164	78	26	369	212	2	0	5103	3318	313	216	19	1

Nezaposleni po opštinama, biroima rada i stepenima stručne spreme (Tab. 39.)

Rb	PJ/ biro rada	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VIII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
1	Bar	1166	784	337	225	40	24	170	93	266	190	5	2	21	12	0	0	311	226	16	12	0	0
2	Budva	599	425	103	62	18	14	99	71	193	150	0	0	23	15	0	0	149	104	11	8	3	1
3	Ulcinj	890	554	270	182	22	10	116	62	159	102	0	0	7	2	0	0	276	169	38	27	2	0
4	PJ Bar	2655	1763	710	469	80	48	385	226	618	442	5	2	51	29	0	0	736	499	65	47	5	1
5	Berane	3790	2079	1395	787	88	54	802	406	1172	645	5	4	46	21	0	0	277	159	5	3	0	0
6	Andrijevića	741	362	280	152	13	2	175	70	237	120	1	0	0	0	0	0	34	17	1	1	0	0
7	PJ Berane	4531	2441	1675	939	101	56	977	476	1409	765	6	4	46	21	0	0	311	176	6	4	0	0
8	Rožaje	3994	2332	2279	1545	21	8	710	242	578	324	5	2	22	9	0	0	348	183	29	18	2	1

9	Petnjica	849	481	609	386	25	14	105	24	100	52	0	0	1	1	0	0	9	4	0	0	0	0
10	PJ Rožaje	4843	2813	2888	1931	46	22	815	266	678	376	5	2	23	10	0	0	357	187	29	18	2	1
11	Bijelo Polje	3062	1795	1024	628	108	60	673	309	755	493	13	4	34	19	0	0	439	270	16	12	0	0
12	Mojkovac	708	397	190	127	17	13	254	112	172	98	1	1	4	3	0	0	66	42	4	1	0	0
13	Kolašin	670	326	245	122	14	8	157	66	183	85	4	1	5	1	0	0	60	41	2	2	0	0
14	PJ Bijelo Polje	4440	2518	1459	877	139	81	1084	487	1110	676	18	6	43	23	0	0	565	353	22	15	0	0
15	Nikšić	3194	2016	645	396	102	60	678	347	962	661	4	1	34	25	0	0	704	475	62	48	3	3
16	Šavnik	73	31	15	7	2	0	23	7	18	10	0	0	0	0	0	0	14	6	1	1	0	0
17	Plužine	164	88	33	18	1	1	55	25	55	31	1	1	1	1	0	0	17	10	0	0	1	1
18	PJ Nikšić	3431	2135	693	421	105	61	756	379	1035	702	5	2	35	26	0	0	735	491	63	49	4	4
19	Plav	1452	772	746	464	11	3	245	85	356	172	2	0	7	3	0	0	77	42	7	3	1	0
20	Gusinja	538	299	298	188	1	0	77	27	115	56	2	1	5	3	0	0	36	23	4	1	0	0
21	PJ Plav	1990	1071	1044	652	12	3	322	112	471	228	4	1	12	6	0	0	113	65	11	4	1	0
22	Pljevlja	1789	1137	473	310	71	48	415	216	590	414	5	0	23	13	0	0	197	126	15	10	0	0
23	Žabljak	132	77	17	8	1	1	13	4	66	43	2	0	1	1	0	0	32	20	0	0	0	0
24	PJ Pljevlja	1921	1214	490	318	72	49	428	220	656	457	7	0	24	14	0	0	229	146	15	10	0	0
25	Podgorica	5619	3537	1944	1153	170	106	669	380	1333	900	16	5	81	53	2	0	1328	888	71	48	5	4
26	Tuzi	803	479	428	260	10	4	83	46	178	104	4	2	2	0	0	0	94	61	4	2	0	0
27	Zeta	506	329	145	96	24	11	96	56	155	106	1	1	3	2	0	0	78	53	4	4	0	0
28	Cetinje	835	484	231	122	29	18	136	72	270	157	1	1	8	4	0	0	152	105	7	4	1	1
29	Danilovgrad	594	353	163	88	19	14	138	73	177	115	2	0	3	1	0	0	90	61	2	1	0	0
30	PJ Podgorica	8357	5182	2911	1719	252	153	1122	627	2113	1382	24	9	97	60	2	0	1742	1168	88	59	6	5
31	Herceg Novi	411	266	59	39	23	9	79	40	82	61	3	0	22	15	0	0	137	98	6	4	0	0
32	Kotor	218	131	13	2	4	3	36	15	48	25	0	0	8	1	0	0	104	81	4	4	1	0
33	Tivat	240	160	42	23	14	10	26	14	71	50	1	0	8	7	0	0	74	54	4	2	0	0
34	PJ Herceg Novi	869	557	114	64	41	22	141	69	201	136	4	0	38	23	0	0	315	233	14	10	1	0
35	CRNA GORA	33037	19694	11984	7390	848	495	6030	2862	8291	5164	78	26	369	212	2	0	5103	3318	313	216	19	11

Nezaposleni po opštinama, nivoima i podnivoima obrazovanja⁹ i polu (Tab. 40.)

		Nivo	I										II		III		IV			
		Podnivo	I-1								I-2						IV-1		IV-2	
		žena	111	111ž	112	112ž	113	113ž	114	114ž	121	121ž	201	201ž	301	301ž	411	411ž	421	421ž
Biro rada	Ukupno		111	111ž	112	112ž	113	113ž	114	114ž	121	121ž	201	201ž	301	301ž	411	411ž	421	421ž
Andrijevića	741	362	8	7	1	0	5	1	10	5	256	139	13	2	175	70	237	120	1	0
Berane	3790	2079	265	176	6	3	27	15	20	9	1077	584	88	54	802	406	1172	645	3	3
Budva	599	425	53	39	0	0	2	1	1	1	47	21	18	14	99	71	193	150	0	0
Bijelo Polje	3062	1795	146	93	12	7	54	38	37	24	775	466	108	60	673	309	755	493	11	2
Bar	1166	784	89	58	1	1	23	21	13	10	211	135	40	24	170	93	266	190	5	2
Cetinje	835	484	7	7	0	0	3	1	5	2	216	112	29	18	136	72	270	157	1	1
Danilovgrad	594	353	24	16	1	1	2	2	3	3	133	66	19	14	138	73	177	115	2	0
Zeta	506	329	26	22	0	0	2	0	0	0	117	74	24	11	96	56	155	106	1	1
Gusinje	538	299	67	49	2	1	10	6	5	3	214	129	1	0	77	27	115	56	2	1
H. Novi	411	266	14	10	4	3	4	3	1	1	36	22	23	9	79	40	82	61	3	0
Kolašin	670	326	4	3	2	0	4	3	5	2	230	114	14	8	157	66	183	85	4	1
Kotor	218	131	4	1	0	0	1	0	0	0	8	1	4	3	36	15	48	25	0	0
Mojkovac	708	397	20	17	0	0	3	3	2	2	165	105	17	13	254	112	172	98	0	0
Nikšić	3194	2016	129	90	8	3	22	13	9	4	477	286	102	60	678	347	962	661	4	1
Podgorica	5619	3537	757	490	47	17	81	54	90	46	969	546	170	106	669	380	1333	900	12	4
Plav	1452	772	155	125	13	5	89	64	59	32	430	238	11	3	245	85	356	172	2	0
Petnjica	849	481	74	53	6	5	38	29	13	9	478	290	25	14	105	24	100	52	0	0
Pljevlja	1789	1137	59	44	3	2	22	14	12	9	377	241	71	48	415	216	590	414	5	0
Plužine	164	88	7	5	0	0	0	0	0	0	26	13	1	1	55	25	55	31	1	1
Rožaje	3994	2332	219	178	14	8	276	254	64	46	1706	1059	21	8	710	242	578	324	5	2
Šavnik	73	31	1	1	0	0	1	1	2	1	11	4	2	0	23	7	18	10	0	0
Tivat	240	160	11	7	3	1	3	1	4	1	21	13	14	10	26	14	71	50	1	0
Tuzi	803	479	69	48	8	3	18	14	18	11	315	184	10	4	83	46	178	104	4	2
Ulcinj	890	554	35	22	5	4	19	12	31	14	180	130	22	10	116	62	159	102	0	0
Žabljak	132	77	0	0	0	0	1	1	0	0	16	7	1	1	13	4	66	43	2	0
UKUPNO	33037	19694	2243	1561	136	64	710	551	404	235	8491	4979	848	495	6030	2862	8291	5164	69	21
Nivo	V						VI		VII						VIII					
Podnivo									VII-1						VII-2					
			50																80	
Biro rada	501	501ž	2	502ž	503	503ž	601	601ž	711	711ž	712	712ž	713	713ž	721	721ž	722	722ž	1	801ž
Andrijevića	0	0	0	0	0	0	15	8	4	0	10	5	5	4	0	0	1	1	0	0
Berane	46	21	0	0	2	1	106	60	22	13	102	55	47	31	0	0	5	3	0	0

⁹ Nivoi i podnivoi obrazovanja u skladu sa Nacionalnim okvirom kvalifikacija:

111 Podnivo I1 - Bez školske sprema, 112 Podnivo I1 -Završeno 1-3 razreda, 113 Podnivo I1 -Završeno 4 razreda, 114 Podnivo I1 -Završeno 5-7 razreda, 121 Podnivo I2 -Završena osnovna škola, 201 Nivo II, 301 Nivo III, 411 Podnivo IV1 - stepen 40, 421 Podnivo IV1 - stepen 50, 501 Nivo V - stepen 61, 502 Nivo V - stepen 62, 503 Nivo V - stepen 50, 601 Nivo VI - Bachelori 3 godine (180 ECTS), 711 Podnivo VII1 - Bolonja (240 ECTS), 712 Podnivo VII1 - stepen 71, 713 Podnivo VII1 - Bolonja (240 i 180+60 ECTS), 721 Podnivo VII2 - stepen 72, 722 Podnivo VII2 - Bolonja (Master magisti), 801 Nivo VIII

Budva	23	15	0	0	0	0	57	35	10	9	47	30	35	30	5	4	6	4	3	1
Bijelo Polje	34	19	0	0	2	2	219	135	53	30	83	44	84	61	1	1	15	11	0	0
Bar	21	12	0	0	0	0	198	139	7	6	66	41	40	40	4	3	12	9	0	0
Cetinje	8	4	0	0	0	0	72	47	11	8	30	22	39	28	0	0	7	4	1	1
Danilovgrad	3	1	0	0	0	0	51	36	3	3	13	7	23	15	1	1	1	0	0	0
Zeta	3	2	0	0	0	0	47	31	6	4	16	11	9	7	3	3	1	1	0	0
Gusinje	5	3	0	0	0	0	16	10	3	2	16	10	1	1	4	1	0	0	0	0
H. Novi	22	15	0	0	0	0	70	51	6	3	42	30	19	14	3	3	3	1	0	0
Kolašin	5	1	0	0	0	0	29	22	6	3	13	7	12	9	0	0	2	2	0	0
Kotor	8	1	0	0	0	0	60	48	5	5	28	19	11	9	2	2	2	2	1	0
Mojkovac	4	3	0	0	1	1	38	25	2	1	15	7	11	9	0	0	4	1	0	0
Nikšić	34	25	0	0	0	0	329	207	37	25	152	101	186	142	19	15	43	33	3	3
Podgorica	81	53	2	0	4	1	693	453	84	59	332	216	219	160	25	17	46	31	5	4
Plav	7	3	0	0	0	0	29	18	6	4	33	14	9	6	3	0	4	3	1	0
Petnjica	1	1	0	0	0	0	7	3	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Pljevlja	23	13	0	0	0	0	108	65	19	17	47	27	23	17	2	1	13	9	0	0
Plužine	1	1	0	0	0	0	9	4	0	0	2	2	6	4	0	0	0	0	1	1
Rožaje	22	9	0	0	0	0	106	58	53	32	154	76	35	17	8	5	21	13	2	1
Šavnik	0	0	0	0	0	0	9	4	1	0	3	2	1	0	0	0	1	1	0	0
Tivat	8	7	0	0	0	0	29	21	6	3	27	21	12	9	1	0	3	2	0	0
Tuzi	2	0	0	0	0	0	57	38	4	4	18	9	15	10	1	0	3	2	0	0
Ulcinj	7	2	0	0	0	0	173	101	12	10	48	27	43	31	7	4	31	23	2	0
Žabljak	1	1	0	0	0	0	13	10	3	1	9	4	7	5	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	369	212	2	0	9	5	2540	1629	364	242	1306	787	893	660	89	60	224	156	19	11

Nezaposleni prema opštinama, polu i dužini traženja zaposlenja
(Tab. 41.)

Rb	Opština	Dužina traženja zaposlenja															
		Ukupno	ž	Do6m	ž	Preko 6do9m	ž	Preko 9do12m	ž	Preko 1do3g	ž	Preko 3do5g	ž	Preko 5do8g	ž	Preko8g	ž
1	Andrijevisa	741	362	69	29	9	6	12	7	94	39	151	65	219	129	187	87
2	Bar	1166	784	394	281	31	23	41	24	163	110	172	122	183	121	182	103
3	Berane	3790	2079	498	249	74	40	98	51	475	246	592	311	852	523	1201	659
4	B. Polje	3062	1795	677	394	110	71	173	95	604	339	633	404	508	320	357	172
5	Budva	599	425	163	103	9	6	20	12	108	90	149	103	71	54	79	57
6	Cetinje	835	484	149	89	25	21	21	14	163	103	253	134	115	65	109	58

7	Danilovgrad	594	353	111	68	16	7	17	10	95	53	168	111	84	46	103	58
8	Zeta	506	329	133	80	19	16	27	19	97	69	114	78	53	31	63	36
9	Gusinje	538	299	73	34	7	3	26	11	59	37	120	71	200	118	53	25
10	H. Novi	411	266	225	163	15	11	18	11	45	27	29	16	34	22	45	16
11	Kolašin	670	326	73	32	20	6	23	11	129	72	206	100	153	73	66	32
12	Kotor	218	131	127	87	6	6	5	2	29	14	14	9	14	5	23	8
13	Mojkovac	708	397	128	68	14	7	24	9	127	66	182	108	155	104	78	35
14	Nikšić	3194	2016	731	440	85	58	125	80	575	367	971	619	319	206	388	246
15	Petnjica	849	481	23	12	10	2	13	8	64	32	131	78	333	209	275	140
16	Plav	1452	772	143	81	31	14	33	9	150	75	280	157	576	318	239	118
17	Pljevlja	1789	1137	423	232	69	39	77	50	324	210	353	256	253	173	290	177
18	Plužine	164	88	28	17	6	4	4	2	35	15	60	31	17	10	14	9
19	Podgorica	5619	3537	1434	922	189	112	235	161	941	597	1233	816	939	523	648	406
20	Rožaje	3994	2332	437	229	63	30	62	28	549	329	994	629	1397	864	492	223
21	Šavnik	73	31	24	14	3	1	2	1	10	4	23	7	6	3	5	1
22	Tivat	240	160	88	59	15	11	8	6	28	18	37	25	37	26	27	15
23	Tuzi	803	479	123	77	27	15	28	20	161	99	203	138	142	62	119	68
24	Ulcinj	890	554	343	210	17	14	32	24	137	98	146	84	104	65	111	59
25	Žabljak	132	77	21	16	8	5	12	9	36	19	24	12	16	10	15	6
26	Ukupno	33037	19694	6638	3986	878	528	1136	674	5198	3128	7238	4484	6780	4080	5169	2814

Nezaposleni

- prema dužini traženja zaposlenja, polu i stepenima stručne spreme (Tab. 42.)

Vrijeme	Ukupno	Žene	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI1	Ž	VI2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
Do 6 mjeseci	6638	3986	1002	602	55	39	811	386	1567	902	20	10	71	42	0	0	2940	1883	167	119	5	3
Preko 6 do 9 mjes	878	528	228	138	15	9	133	56	305	189	2	0	13	9	0	0	160	111	21	15	1	1
Preko 9 do 12 mjes	1136	674	294	189	17	10	201	84	356	223	3	0	12	7	0	0	234	148	18	13	1	0
Preko 1 do 3 godine	5198	3128	1626	982	97	58	907	428	1626	1030	14	3	57	32	1	0	805	552	63	42	2	1
Preko 3 do 5 godina	7238	4484	2905	1863	170	107	1512	776	1980	1300	13	7	85	51	1	0	546	364	22	12	4	4
Preko 5 do 8 godina	6780	4080	3650	2276	192	125	1278	642	1318	844	18	4	70	37	0	0	237	141	13	9	4	2
Preko 8 godina	5169	2814	2279	1340	302	147	1188	490	1139	676	8	2	61	34	0	0	181	119	9	6	2	0
UKUPNO	33037	19694	11984	7390	848	495	6030	2862	8291	5164	78	26	369	212	2	0	5103	3318	313	216	19	11

Nezaposleni – prema godinama starosti, dužini traženja zaposlenja i polu –

(Tab. 43.)

Godine starosti	Ukupno	UkupnoZ	do6m	Ž	6do9m	Ž	9do12m	Ž	1do3g	Ž	3do5g	Ž	5do8g	Ž	preko8g	Ž
Od 15 do 19 godina	292	172	135	75	18	9	44	25	82	54	13	9	0	0	0	0
Od 19 do 24 godina	2485	1472	1424	856	125	76	128	71	517	286	257	163	34	20	0	0
Od 24 do 29 godina	3725	2429	1786	1104	149	104	192	129	707	485	587	419	217	137	87	51
Od 29 do 34 godine	3483	2317	832	519	140	101	152	104	727	501	939	661	469	299	224	132
Od 34 do 39 godina	3551	2303	598	374	109	63	129	82	661	436	1021	730	596	345	437	273
Od 39 do 44 godina	3765	2293	501	299	93	51	125	76	607	376	1097	715	763	431	579	345
Od 44 do 49 godina	3608	2030	412	239	78	45	108	64	502	290	925	532	874	507	709	353
Od 49do 54 godina	3514	1950	374	222	63	36	95	50	474	267	815	463	976	558	717	354
Od 54 do 59 godina	3827	2033	330	178	56	25	86	45	491	249	809	411	1138	685	917	440
Preko 60 godina	4787	2695	246	120	47	18	77	28	430	184	775	381	1713	1098	1499	866
Ukupno	33037	19694	6638	3986	878	528	1136	674	5198	3128	7238	4484	6780	4080	5169	2814

Nezaposleni– prema opštinama, godinama starosti i polu – (Tab. 44.)

Rb	Opština	Godine starosti																			
		15-19	Ž	20-24	Ž	25-29	Ž	30-34	Ž	35-39	Ž	40-44	Ž	45-49	Ž	50-54	Ž	55-60	Ž	>60	ž
1	Andrijevisa	11	3	42	21	44	23	56	32	62	32	63	35	76	37	96	40	116	48	175	91
2	Bar	74	43	265	161	340	192	297	178	324	173	374	211	409	217	450	237	621	288	636	379
3	Berane	1	0	53	33	71	55	68	55	87	67	55	36	65	48	69	44	61	40	69	47
4	B. Polje	65	31	343	223	356	245	306	206	317	201	308	186	302	158	342	181	343	168	380	196
5	Budva	15	9	113	66	136	96	142	107	129	98	121	81	134	89	128	79	117	84	131	75
6	Cetinje	5	3	57	35	86	55	109	74	109	80	95	61	81	40	83	42	129	65	81	29
7	Danilovgrad	5	3	45	32	59	38	71	41	66	42	69	44	68	40	64	36	82	44	65	33
8	Zeta	7	3	57	40	60	38	67	49	62	45	41	29	56	40	55	30	49	26	52	29
9	Gusinja	11	8	54	31	56	36	43	23	56	29	57	26	58	32	53	25	76	50	74	39
10	H. Novi	2	1	56	39	56	41	43	32	40	30	39	24	42	23	40	24	47	29	46	23
11	Kolašin	6	3	33	26	67	44	64	42	65	31	80	42	69	28	92	34	95	39	99	37
12	Kotor	0	0	43	29	35	27	23	16	20	12	22	11	20	7	23	16	15	6	17	7
13	Mojkovac	8	5	53	28	69	46	56	37	54	31	74	42	80	35	96	51	113	53	105	69
14	Nikšić	37	15	307	190	404	284	388	274	427	308	462	298	381	222	320	184	292	149	176	92
15	Petnjica	162	99	675	422	722	480	685	462	693	478	696	449	560	329	467	272	519	282	440	264
16	Plav	41	23	125	72	142	90	152	85	158	78	173	83	149	81	137	58	159	81	216	121
17	Pljevlja	6	3	34	23	26	15	60	46	66	42	98	49	103	55	140	69	137	67	179	112
18	Plužine	22	9	156	89	167	99	147	89	160	108	195	125	201	134	213	141	257	153	271	190
19	Podgorica	3	1	20	11	18	12	27	19	13	4	21	9	14	6	23	16	17	8	8	2
20	Rožaje	77	41	343	204	350	216	371	225	411	238	457	241	474	268	465	249	443	243	603	407
21	Šavnik	1	1	6	3	10	9	13	6	7	4	7	3	9	3	7	1	5	0	8	1
22	Tivat	0	0	18	13	32	19	25	15	32	22	22	17	22	14	22	16	40	27	27	17
23	Tuzi	8	5	81	58	103	72	93	63	107	72	111	73	83	38	84	46	71	25	62	27
24	Ulcinj	12	5	109	58	124	87	126	96	135	98	101	54	71	43	73	46	77	42	62	25
25	Žabljak	1	1	12	9	14	10	15	9	19	14	12	8	13	6	16	10	15	6	15	4
26	Ukupno	580	315	3100	1916	3547	2329	3447	2281	3619	2337	3753	2237	3540	1993	3558	1947	3896	2023	3997	2316

Nezaposleni - prema godinama starosti, polu i stepenima stručne spreme -
(Tab. 45.)

SSS	Ukupno	Žene	<18	Ž	18-25	Ž	25-30	Ž	30-35	Ž	35-40	Ž	40-45	Ž	45-50	Ž	50-55	Ž	55-60	Ž	>60	ž
I	11984	7390	152	88	687	467	733	539	1001	695	1266	830	1499	896	1587	910	1482	803	1484	784	2093	1378
II	848	495	0	0	5	2	24	10	23	12	55	32	88	48	113	65	173	105	193	115	174	106
III	6030	2862	0	0	427	210	255	142	396	234	718	385	947	493	800	348	823	363	1042	452	622	235
IV	8291	5164	1	0	1030	576	998	664	1109	727	871	579	758	497	776	501	862	541	985	565	901	514
V	78	26	0	0	8	6	3	3	6	4	3	1	14	5	5	1	8	0	19	4	12	2
VI-1	369	212	0	0	4	3	6	4	5	2	15	10	63	42	52	32	54	32	81	50	89	37
VI-2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII-1	5103	3318	0	0	1337	859	1379	861	857	570	653	475	356	239	195	128	143	95	85	52	98	39
VII-2	313	216	0	0	29	20	149	107	47	34	36	24	23	15	11	8	7	4	6	1	5	3
VIII	19	11	0	0	0	0	2	1	2	2	0	0	4	2	1	1	5	3	2	1	3	1
Σ	33037	19694	153	88	3527	2143	3549	2331	3446	2280	3618	2336	3753	2237	3540	1994	3557	1946	3897	2024	3997	2315

Nezaposleni – prema dužini radnog staža, polu i stepenima stručne spreme (Tab. 46.)

SSS	Σ	ž	Bez staža	ž	Sa stažom	ž	Do 1	ž	Preko 1 do 2	ž	Preko 2 do 3	ž	Preko 3 do 5	ž	Preko 5 do 10	ž	Preko 10 do 20	ž	Preko 20 do 30	ž	Preko 30	ž
I	11984	7390	7873	5474	4111	1916	1363	703	610	314	378	181	403	182	545	256	509	188	241	84	62	8

II	848	495	326	191	522	304	129	88	76	53	45	29	57	30	96	58	77	29	39	17	3	0
III	6030	2862	2022	1011	4008	1851	920	490	477	245	349	174	472	234	682	310	738	284	291	97	79	17
IV	8291	5164	2622	1610	5669	3554	1415	876	722	482	499	338	698	458	958	640	906	541	371	181	100	38
V	78	26	13	7	65	19	8	4	6	3	0	0	5	4	11	2	13	1	13	3	9	2
VI-1	369	212	58	33	311	179	40	25	36	23	16	14	31	15	58	28	77	52	36	14	17	8
VI-2	2	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
VII-1	5103	3318	2101	1278	3002	2040	1057	720	531	356	316	229	389	260	377	267	241	160	68	38	23	10
VII-2	313	216	120	78	193	138	65	47	38	30	23	19	22	17	18	12	20	9	6	3	1	1
VIII	19	11	6	4	13	7	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	8	5	1	1	1	0
Σ	33037	19694	15141	9686	17896	10008	4998	2953	2498	1507	1626	984	2077	1200	2747	1573	2589	1269	1066	438	295	84

Nezaposleni prema opštinama, polu i radnom stažu (Tab. 47.)

Opština	Ukupno	ž	Bez staža	ž	Sa stažom	ž	Dužina radnog staža															
							Do 1 g	ž	Preko 1do2g	ž	Preko 2do3g	ž	Preko 3do5g	ž	Preko 5do10g	ž	Preko 10do20g	ž	Preko 20do30	ž	Preko 30g	ž
Andrijevica	741	362	328	196	413	166	133	60	60	30	31	17	36	13	67	25	57	16	25	4	4	1
Barane	3790	2079	1843	1170	1947	909	520	282	279	146	184	96	233	105	321	150	291	110	96	19	23	1
Budva	599	425	137	97	462	328	104	71	54	37	34	28	39	31	86	65	82	60	41	27	22	9
Bijelo Polje	3062	1795	1252	821	1810	974	513	298	263	158	181	114	217	114	277	148	231	92	108	46	20	4
Bar	1166	784	381	234	785	550	205	142	87	60	87	65	102	75	133	105	109	78	42	21	20	4
Cetinje	835	484	179	106	656	378	115	73	63	42	53	35	61	33	110	67	133	68	96	51	25	9
Danilovgrad	594	353	190	120	404	233	111	68	51	35	38	27	47	27	69	37	58	28	25	10	5	1
Metković	506	329	225	144	281	185	76	57	49	36	20	11	38	28	41	26	39	20	15	6	3	1
Gusinje	538	299	370	230	168	69	73	24	32	15	9	2	12	6	21	12	16	8	5	2	0	0
I. Novi	411	266	89	59	322	207	66	48	36	27	18	10	36	23	52	30	57	39	36	20	21	1
Kolašin	670	326	252	157	418	169	98	50	47	18	32	12	44	23	61	28	85	28	46	9	5	1
Kotor	218	131	82	51	136	80	31	18	16	12	11	5	14	8	22	12	24	15	10	5	8	5
Mojkovac	708	397	262	170	446	227	121	68	58	32	43	24	54	25	71	39	74	34	21	5	4	0
Nikšić	3194	2016	1041	685	2153	1331	595	414	307	213	214	142	274	166	343	203	286	146	109	40	25	7
Podgorica	5619	3537	2629	1624	2990	1913	786	507	397	262	252	173	359	240	477	313	480	301	178	93	61	2
Plav	1452	772	989	580	463	192	186	88	67	18	39	17	44	20	64	32	39	12	21	5	3	0
Petnjica	849	481	620	393	229	88	69	22	41	15	20	11	32	12	35	17	23	8	7	3	2	0
Pljevlja	1789	1137	607	443	1182	694	326	206	181	127	115	68	155	104	192	114	142	56	56	18	15	1
Plužine	164	88	58	37	106	51	35	16	14	6	9	5	12	4	5	2	18	9	11	8	2	1
Rožaje	3994	2332	2643	1755	1351	577	460	205	215	105	119	54	137	63	147	57	202	67	60	24	11	2
Savnik	73	31	28	13	45	18	10	6	6	2	3	1	5	2	9	5	8	2	4	0	0	0
Štivan	240	160	66	42	174	118	42	25	27	20	8	7	14	9	33	23	33	24	14	8	3	2
Tuzi	803	479	546	351	257	128	88	47	45	24	24	12	30	16	39	18	25	10	3	1	3	0
Ulcinj	890	554	291	189	599	365	216	148	96	62	67	39	68	45	57	35	56	25	30	10	9	1
Žabljak	132	77	33	19	99	58	19	10	7	5	15	9	14	8	15	10	21	13	7	3	1	0
UKUPNO	33037	19694	15141	9686	17896	10008	4998	2953	2498	1507	1626	984	2077	1200	2747	1573	2589	1269	1066	438	295	8

Nezaposleni prema grupama zanimanja i stepenima stručne spreme (Tab. 48.)

Grupa zanimanja	Ukupno	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
01 Proizvođači bilja	308	194	6	3	1	1	36	16	140	87	0	0	2	1	0	0	120	84	3	2	0	0
02 Stočari i živinari	56	28	0	0	0	0	2	2	41	21	0	0	1	0	0	0	12	5	0	0	0	0
04 Veterinari	67	29	0	0	0	0	1	1	64	26	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
05 Prerađivači hrane i pića	320	223	0	0	21	6	99	63	142	111	0	0	7	5	0	0	44	32	6	5	1	1
06 Prerađivači duvana	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09 Šumari	130	24	2	1	1	0	19	1	97	18	0	0	1	1	0	0	9	3	1	0	0	0
10 Prerađivači i obrađivači drveta	229	78	0	0	17	0	119	29	92	49	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 Geolozi	12	7	0	0	0	0	0	0	4	3	0	0	0	0	0	0	7	3	1	1	0	0
15 Rudari i oplemenjivači ruda	61	22	0	0	2	0	19	3	35	18	0	0	0	0	0	0	4	1	1	0	0	0
16 Metalurzi	100	52	0	0	0	0	34	18	52	27	0	0	4	0	0	0	9	6	1	1	0	0
18 Obradačari metala	674	76	0	0	48	0	544	58	40	7	5	0	10	3	0	0	26	8	1	0	0	0
19 Monteri i instalateri u mašinstvu	149	0	0	0	14	0	131	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Mašinski konstruktori i projektanti	329	113	0	0	0	0	3	1	313	108	0	0	4	0	1	0	8	4	0	0	0	0
21 Mašinski tehnolozi	245	71	0	0	0	0	0	0	240	71	1	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0
22 Mehaničari i mašinisti	1029	56	0	0	44	0	857	33	121	22	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24 Elektroenergetičari	567	78	0	0	3	0	212	4	281	55	8	0	2	1	0	0	59	18	2	0	0	0
25 Elektromehaničari	383	51	0	0	4	1	294	15	82	34	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
26 Elektroničari	113	29	0	0	1	0	6	0	92	26	2	0	1	1	0	0	10	2	0	0	1	0
27 Zanimanja telekomunikacija	138	64	0	0	0	0	22	3	112	59	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
28 Zanimanja računarske tehnike	388	184	0	0	0	0	1	0	245	125	0	0	7	2	0	0	129	56	6	1	0	0
31 Hemičari	317	280	0	0	1	1	39	37	258	227	0	0	0	0	0	0	17	13	2	2	0	0
32 Gumari i plastičari	4	4	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Proizvođači keramike i građevinskog materijala	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34 Staklari	2	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35 Papirničari	21	16	0	0	0	0	2	0	18	16	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
36 Grafičari	59	40	0	0	1	0	8	5	44	33	0	0	2	0	0	0	3	1	1	1	0	0
39 Tekstilci	118	105	0	0	1	1	68	56	44	43	0	0	4	4	0	0	1	1	0	0	0	0

40 Proizvođači odjeće	684	630	0	0	182	165	432	401	67	62	0	0	2	1	0	0	1	1	0	0	0	0
41 Kožari i krznari	54	29	0	0	1	1	40	20	10	5	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
42 Obučari i kožni galanteristi	133	82	1	0	26	1	98	75	7	6	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45 Komunalci	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46 Tapetari	7	1	0	0	2	0	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
47 Farbari i lakireri	15	0	0	0	3	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50 Geodeti	50	25	0	0	0	0	0	0	29	17	0	0	1	1	0	0	20	7	0	0	0	0
51 Arhitekti i urbanisti	139	83	0	0	0	0	0	0	53	23	0	0	0	0	0	0	60	41	25	19	1	0
52 Građevinari	313	109	0	0	36	0	80	23	119	54	2	0	9	5	0	0	65	25	2	2	0	0
53 Zanimanja završnih građevinskih radova	46	0	0	0	3	0	41	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56 Zanimanja drumskog saobraćaja	462	117	0	0	34	1	82	3	265	86	5	0	1	0	0	0	73	25	2	2	0	0
57 Željezničari	10	1	0	0	1	0	1	1	6	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
58 Brodari	208	87	1	0	0	0	3	0	42	3	0	0	21	4	1	0	137	79	3	1	0	0
59 Vazduhoplovci	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
60 Zanimanja PTT saobraćaja	79	60	0	0	0	0	22	17	55	42	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
61 Zanimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama	8	3	0	0	1	0	1	0	5	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
64 Trgovci	1926	1525	0	0	62	46	1130	911	695	546	5	2	20	10	0	0	14	10	0	0	0	0
65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	2206	1349	1	0	104	60	915	468	853	563	5	4	41	28	0	0	269	213	18	13	0	0
66 Menadžeri i organizatori	540	326	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	7	0	0	500	299	27	19	1	1
67 Ekonomisti	1787	1279	0	0	0	0	4	4	933	745	6	3	99	60	0	0	711	449	31	17	3	1
68 Pravnici	803	536	0	0	0	0	0	0	151	121	0	0	18	9	0	0	612	389	22	17	0	0
69 Informatičari i statističari	117	49	0	0	0	0	0	0	42	27	1	1	4	2	0	0	70	19	0	0	0	0
70 Kadrovska zanimanja	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	2	0	0	0	0
71 Administratori	293	283	0	0	123	122	115	112	53	47	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	201	100	0	0	12	0	1	0	9	2	9	5	1	1	0	0	159	89	10	3	0	0
75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	649	523	0	0	0	0	0	0	89	64	0	0	43	37	0	0	477	391	40	31	0	0

76 Nastavnici prirodno-matematičke struke	36	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	5	0	0	27	14	1	1	0	0
77 Nastavnici tehničko-tehnološke struke	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
82 Društveno-humanistička zanimanja	1539	1086	0	0	0	0	0	0	975	640	0	0	0	0	0	0	514	409	46	36	4	1
83 Prirodno-matematička zanimanja	474	291	0	0	0	0	0	0	290	175	0	0	0	0	0	0	159	98	20	14	5	4
85 Likovni umjetnici i dizajneri	184	135	0	0	0	0	0	0	42	33	0	0	1	1	0	0	135	96	6	5	0	0
86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	69	44	0	0	0	0	0	0	26	18	0	0	0	0	0	0	43	26	0	0	0	0
87 Zanimanja javnog informisanja	96	76	0	0	0	0	0	0	21	18	0	0	0	0	0	0	70	53	5	5	0	0
88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	301	253	0	0	0	0	0	0	186	151	0	0	0	0	0	0	113	100	2	2	0	0
90 Medicinari	645	475	0	0	0	0	0	0	408	307	1	1	21	15	0	0	206	145	9	7	0	0
91 Stomatolozi	124	69	0	0	0	0	0	0	70	42	0	0	0	0	0	0	52	27	2	0	0	0
92 Farmaceuti	143	129	0	0	0	0	0	0	118	107	0	0	0	0	0	0	20	17	4	4	1	1
93 Zanimanja socijalne zaštite	21	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	19	15	0	0	0	0
94 Zanimanja fizičke kulture	60	25	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	4	2	0	0	47	18	8	4	0	0
95 Sportisti	35	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	30	7	2	0	0	0
96 Zanimanja ličnih usluga	642	581	0	0	98	88	523	474	16	15	5	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
98 Vjerska zanimanja	71	37	0	0	0	0	0	0	43	22	0	0	0	0	0	0	27	15	1	0	0	0
99 Neraspoređeni	12029	7422	11973	7386	0	0	5	3	48	32	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
UKUPNO SVEGA=	33037	19694	11984	7390	848	495	6030	2862	8291	5164	78	26	369	212	2	0	5103	3318	313	216	19	11

Lica sa invaliditetom – po opštinama i stepenima stručne spreme (Tab. 49.)

Rb	Biro rada	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
1	Andrijevića	418	225	199	120	12	2	100	41	106	61	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
2	Berane	2015	1123	829	488	76	48	507	255	534	302	1	1	29	11	0	0	38	18	1	0	0	0
3	Budva	70	50	11	5	9	6	24	18	24	19	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0
4	Bijelo Polje	784	463	377	244	66	36	182	88	129	81	5	1	11	7	0	0	14	6	0	0	0	0
5	Bar	282	182	123	83	22	14	61	33	68	49	1	0	2	0	0	0	5	3	0	0	0	0
6	Cetinje	58	26	32	14	3	0	8	4	9	5	0	0	1	1	0	0	5	2	0	0	0	0
7	Danilovgrad	77	45	28	15	9	8	14	7	25	14	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
8	Zeta	73	37	23	15	12	4	17	8	20	9	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
9	Gusinje	121	82	87	62	1	0	17	8	14	11	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0
10	H. Novi	80	38	15	9	16	3	25	12	18	12	0	0	2	1	0	0	4	1	0	0	0	0
11	Kolašin	75	49	43	26	6	3	12	7	13	12	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Kotor	36	11	8	1	1	1	16	4	8	4	0	0	2	0	0	0	1	1	0	0	0	0
13	Mojkovac	202	128	84	64	9	7	76	33	29	22	0	0	1	1	0	0	3	1	0	0	0	0
14	Nikšić	332	208	76	54	33	20	97	54	104	65	1	0	2	2	0	0	18	12	1	1	0	0
15	Podgorica	634	382	197	117	98	54	141	86	161	103	3	1	6	4	0	0	28	17	0	0	0	0
16	Plav	479	288	283	200	6	1	92	35	89	47	1	0	3	1	0	0	2	2	2	2	1	0
17	Petnjica	449	289	366	251	20	13	37	12	26	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Pljevlja	445	287	185	120	29	20	107	62	111	77	1	0	3	2	0	0	8	5	1	1	0	0
19	Plužine	15	6	7	2	0	0	4	2	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Rožaje	1758	1202	1227	943	18	7	325	132	163	107	3	1	11	5	0	0	11	7	0	0	0	0
21	Šavnik	6	2	3	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Tivat	41	26	12	7	7	4	4	3	13	8	0	0	1	1	0	0	4	3	0	0	0	0
23	Tuzi	103	49	64	30	2	0	21	13	13	5	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0
24	Ulcinj	61	23	21	10	9	4	16	5	13	4	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
25	Žabljak	21	13	7	3	1	1	2	0	11	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	UKUPNO	8635	5234	4307	2884	466	256	1906	922	1706	1042	17	5	76	37	0	0	151	84	5	4	1	0

Lica sa invaliditetom – po opštinama i nivoima obrazovanja (Tab. 50.)

Rb	Biro	Σ	Ž	I1	Ž	I2	Ž	II	Ž	III	Ž	IV1	Ž	IV2	Ž	V	Ž	VI	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
1	Andrijevića	418	225	15	9	184	111	12	2	100	41	106	61	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
2	Berane	2015	1123	119	91	710	397	76	48	507	255	534	302	1	1	29	11	12	6	26	12	1	0	0	0

3	Budva	70	50	2	2	9	3	9	6	24	18	24	19	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0
4	Bijelo Polje	784	463	89	61	288	183	66	36	182	88	129	81	5	1	11	7	5	3	9	3	0	0	0	0
5	Bar	282	182	30	25	93	58	22	14	61	33	68	49	1	0	2	0	1	1	4	2	0	0	0	0
6	Cetinje	58	26	2	1	30	13	3	0	8	4	9	5	0	0	1	1	1	1	4	1	0	0	0	0
7	Danilovgrad	77	45	3	3	25	12	9	8	14	7	25	14	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
8	Zeta	73	37	4	3	19	12	12	4	17	8	20	9	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
9	Gusinja	121	82	22	15	65	47	1	0	17	8	14	11	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0
10	H. Novi	80	38	1	0	14	9	16	3	25	12	18	12	0	0	2	1	2	1	2	0	0	0	0	0
11	Kolašin	75	49	1	1	42	25	6	3	12	7	13	12	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Kotor	36	11	2	1	6	0	1	1	16	4	8	4	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0
13	Mojkovac	202	128	13	13	71	51	9	7	76	33	29	22	0	0	1	1	1	0	2	1	0	0	0	0
14	Nikšić	332	208	9	8	67	46	33	20	97	54	104	65	1	0	2	2	4	3	14	9	1	1	0	0
15	Podgorica	634	382	46	30	151	87	98	54	141	86	161	103	3	1	6	4	11	6	17	11	0	0	0	0
16	Plav	479	288	125	106	158	94	6	1	92	35	89	47	1	0	3	1	0	0	2	2	2	2	1	0
17	Petnjica	449	289	75	62	291	189	20	13	37	12	26	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Pljevlja	445	287	33	25	152	95	29	20	107	62	111	77	1	0	3	2	5	3	3	2	1	1	0	0
19	Plužine	15	6	2	1	5	1	0	0	4	2	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Rožaje	1758	1202	361	334	866	609	18	7	325	132	163	107	3	1	11	5	4	0	7	7	0	0	0	0
21	Šavnik	6	2	0	0	3	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Tivat	41	26	5	1	7	6	7	4	4	3	13	8	0	0	1	1	1	1	3	2	0	0	0	0
23	Tuzi	103	49	18	5	46	25	2	0	21	13	13	5	0	0	0	0	1	0	2	1	0	0	0	0
24	Ulcinj	61	23	7	1	14	9	9	4	16	5	13	4	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
25	Žabljak	21	13	0	0	7	3	1	1	2	0	11	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	SUM	8635	5234	984	798	3323	2086	466	256	1906	922	1706	1042	17	5	76	37	53	28	98	56	5	4	1	0

Lica sa invaliditetom – prema vrstama statusa¹⁰ (Tab. 51.)

Rb	Biro rada	Σ^{11}	Ž	21	21Ž	22	22Ž	23	23Ž	25V	25Ž	26	26Ž	61	61Ž	62	62Ž	63	63Ž	64	64Ž
1	Andrijevisa	419	226	0	0	1	0	1	0	1	1	7	1	0	0	0	0	0	0	409	224

¹⁰ Lica sa Invaliditetom po vrstama invaliditeta 21 - RVI ratni vojni invalid, 22 - MVI mirnodopski vojni invalid, 23 - Invalid rada II i III kategorije (IR), 25 - CIR civilni invalid rata, 26 - KO kategorisana omladina, 61 -Korisnik djelimične invalidske penzije (KDIP), 62 - Lice sa posebnim obrazovnim potrebama – inkluzivno obrazovanje, 63 - Lice sa posebnim obrazovnim potrebama – specijalizovane škole, 64 - Lice sa invaliditetom po rješenju komisije za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda.

¹¹ Pojedina lica su kategorisana po dva osnova – vrste invaliditeta i u tabeli su prikazani oba puta

2	Berane	2016	1123	0	0	0	0	19	1	0	0	31	11	0	0	1	0	7	4	1958	1107
3	Budva	70	50	1	0	0	0	0	0	0	0	4	3	0	0	0	0	0	0	65	47
4	Bijelo Polje	787	464	1	0	0	0	11	4	0	0	40	20	0	0	1	1	0	0	734	439
5	Bar	282	182	0	0	0	0	9	4	0	0	18	7	0	0	6	1	1	0	248	170
6	Cetinje	59	27	0	0	0	0	4	3	0	0	4	1	0	0	0	0	2	0	49	23
7	Danilovgrad	77	45	0	0	0	0	6	3	0	0	10	6	0	0	0	0	2	0	59	36
8	Zeta	73	37	1	0	0	0	3	1	0	0	16	5	0	0	1	0	1	0	51	31
9	Gusinja	121	82	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	119	81
10	H. Novi	80	38	0	0	0	0	5	0	0	0	9	3	0	0	0	0	0	0	66	35
11	Kolašin	75	49	0	0	0	0	6	4	0	0	5	5	0	0	0	0	0	0	64	40
12	Kotor	37	11	0	0	0	0	3	1	0	0	11	4	0	0	0	0	1	0	22	6
13	Mojkovac	206	130	0	0	1	0	13	4	1	1	5	3	0	0	0	0	4	2	182	120
14	Nikšić	333	208	1	0	1	0	18	4	0	0	21	11	0	0	8	2	7	3	277	188
15	Podgorica	639	383	3	0	0	0	33	10	1	1	133	65	0	0	15	8	7	2	447	297
16	Plav	479	288	0	0	0	0	1	0	0	0	13	1	0	0	0	0	3	3	462	284
17	Petnjica	449	289	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	446	288
18	Pljevlja	452	292	0	0	1	1	32	7	1	0	15	6	0	0	0	0	1	0	402	278
19	Plužine	16	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	15	6
20	Rožaje	1760	1204	1	0	0	0	12	2	1	0	21	5	0	0	1	0	4	4	1720	1193
21	Šavnik	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5	2
22	Tivat	44	27	0	0	0	0	1	0	0	0	6	2	0	0	0	0	1	1	36	24
23	Tuzi	103	49	0	0	0	0	1	0	1	0	13	4	0	0	3	2	0	0	85	43
24	Ulcinj	61	23	0	0	0	0	2	0	1	0	16	6	0	0	1	0	0	0	41	17
25	Žabljak	21	13	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	0	0	1	0	0	0	17	12
26	UKUPNO	8665	5249	8	0	4	1	181	48	7	3	405	172	0	0	38	14	43	20	7979	4991

Lica sa invaliditetom po rješenju komisija za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda – prema stepenu invalidnosti

(Tab. 52.)

Rb	Biro rada	Σ	Ž	20-49% Laki invaliditet	Ž	50-79% Umjereni invaliditet	Ž	80-100% Teški invaliditet	Ž
1	Andrijevića	409	224	291	157	95	58	23	9
2	Berane	1957	1107	1364	767	503	271	90	69
3	Budva	65	47	31	26	26	15	8	6
4	Bijelo Polje	734	439	459	290	246	132	29	17
5	Bar	248	170	145	99	77	59	26	12
6	Cetinje	49	23	25	14	20	7	4	2
7	Danilovgrad	59	36	31	19	21	13	7	4
8	Zeta	51	31	27	18	15	9	9	4
9	Gusinje	119	81	88	65	25	13	6	3
10	H. Novi	66	35	38	24	24	8	4	3
11	Kolašin	64	40	46	32	17	8	1	0
12	Kotor	22	6	11	3	9	3	2	0
13	Mojkovac	182	120	115	78	53	38	14	4
14	Nikšić	277	188	87	65	187	121	3	2
15	Podgorica	446	297	253	178	144	97	49	22
16	Plav	462	284	332	205	102	58	28	21
17	Petnjica	446	288	363	232	65	46	18	10
18	Pljevlja	402	278	235	171	127	83	40	24
19	Plužine	15	6	3	2	12	4	0	0
20	Rožaje	1720	1193	1172	859	468	298	80	36
21	Šavnik	5	2	2	1	3	1	0	0
22	Tivat	36	24	17	14	18	9	1	1
23	Tuzi	85	43	43	23	31	16	11	4
24	Ulcinj	41	17	20	10	15	6	6	1
25	Žabljak	17	12	13	10	3	1	1	1
26	UKUPNO	7977	4991	5211	3362	2306	1374	460	255

Lica sa invaliditetom po godinama starosti (Tab. 53.)

Opština	Godine starosti
---------	-----------------

	15-19	Ž	20-24	Ž	25-29	Ž	30-34	Ž	35-39	Ž	40-44	Ž	45-49	Ž	50-54	Ž	55-60	Ž	>60	ž
Andrijevića	0	0	2	0	7	3	13	6	28	13	28	19	43	27	61	31	80	38	156	88
Berane	0	0	7	2	48	28	52	29	92	36	170	95	251	133	316	188	508	260	571	352
Budva	0	0	0	0	3	2	3	2	5	4	6	3	9	6	16	12	10	6	18	15
Bijelo Polje	2	0	3	1	16	7	21	7	29	11	65	39	89	54	129	83	170	103	260	158
Bar	0	0	7	1	13	8	10	3	11	3	20	12	39	23	45	31	56	44	81	57
Cetinje	0	0	1	1	3	0	5	2	4	2	3	0	9	3	10	6	12	6	11	6
Danilovgrad	0	0	3	1	5	1	6	3	4	3	8	7	11	8	6	4	12	7	22	11
Zeta	1	0	1	0	7	0	8	4	6	3	6	3	8	6	9	6	12	5	15	10
Gusinja	0	0	2	1	3	1	1	0	7	3	4	3	11	8	12	9	37	30	44	27
H. Novi	0	0	1	1	4	2	5	1	2	0	10	5	14	8	12	4	11	5	21	12
Kolašin	0	0	0	0	0	0	2	2	2	1	9	6	9	6	10	7	17	12	26	15
Kotor	0	0	0	0	2	0	4	2	8	2	6	0	3	1	6	5	5	1	2	0
Mojkovac	0	0	0	0	5	3	6	4	9	6	11	6	22	13	33	15	47	26	69	55
Nikšić	1	0	6	1	11	6	16	8	14	8	33	23	51	35	70	44	71	42	59	41
Podgorica	1	0	15	9	34	18	31	15	46	32	67	35	88	48	79	51	115	66	158	108
Plav	0	0	1	0	7	4	16	8	29	13	32	17	53	35	68	35	99	62	174	114
Petnjica	0	0	1	0	4	3	8	3	14	7	29	22	44	32	79	53	106	60	164	109
Pljevlja	0	0	6	3	5	3	18	6	23	12	31	15	55	33	62	45	102	63	143	107
Plužine	0	0	0	0	1	1	2	1	0	0	2	1	4	2	2	1	1	0	3	0
Rožaje	1	1	6	3	30	17	69	44	94	65	159	116	235	167	283	185	346	214	535	390
Šavnik	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	1
Tivat	0	0	0	0	3	2	5	1	1	0	3	3	1	1	5	4	12	9	11	6
Tuzi	0	0	1	0	10	4	6	3	4	0	13	8	13	7	16	7	19	10	21	10
Ulcinj	1	0	1	0	2	0	5	1	8	4	7	3	9	2	7	5	9	4	12	4
Žabljak	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2	2	7	6	3	2	6	2
UKUPNO	7	1	65	24	224	114	314	155	440	228	723	442	1074	660	1344	837	1860	1075	2584	1698

Novoprijavljeni
po opštinama, polu i stepenima obrazovanja¹² (Tab. 54.)

Opština	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
Andrijevića	149	63	23	7	2	1	29	10	71	32	1	0	1	0	0	0	22	13	0	0	0	0
Berane	1377	654	333	162	5	1	211	81	528	227	3	2	13	4	0	0	270	165	13	11	1	1

¹² Izvještaj prikazuje sva novoprijavljena lica, pa i ona kada nezaposleno lice prelazi iz jednog u drugi biro rada

Budva	347	221	52	35	4	2	41	25	97	58	0	0	8	4	0	0	133	87	10	9	2	1
Bijelo Polje	1746	983	302	165	20	12	352	149	569	332	5	2	15	9	0	0	459	297	24	17	0	0
Bar	998	680	251	173	16	11	95	57	253	162	2	1	13	8	0	0	348	254	20	14	0	0
Cetinje	314	194	60	38	5	4	36	22	101	57	0	0	3	2	0	0	100	65	8	5	1	1
Danilovgrad	470	274	97	53	7	6	85	45	158	89	2	0	3	1	0	0	112	77	6	3	0	0
Zeta	715	452	194	125	28	15	135	71	238	156	2	1	5	4	0	0	108	75	5	5	0	0
Gusinje	177	88	44	27	0	0	27	6	66	29	0	0	2	2	0	0	34	22	4	2	0	0
H. Novi	436	295	54	34	13	9	80	37	103	68	2	0	18	14	0	0	157	125	9	8	0	0
Kolašin	207	96	39	18	1	1	42	14	69	31	2	0	3	1	0	0	49	29	2	2	0	0
Kotor	303	202	13	8	8	4	36	17	102	59	0	0	2	1	0	0	138	109	4	4	0	0
Mojkovac	276	131	34	17	1	1	74	27	95	43	1	1	1	1	0	0	65	39	5	2	0	0
Nikšić	2286	1359	339	179	28	16	379	167	663	392	4	1	20	14	0	0	783	535	70	55	0	0
Podgorica	4914	3082	1144	698	69	41	559	300	1362	879	11	3	58	32	0	0	1600	1052	108	75	3	2
Plav	380	197	92	49	1	1	47	20	175	89	0	0	2	2	0	0	59	34	4	2	0	0
Petnjica	108	54	39	21	0	0	22	6	31	20	1	1	0	0	0	0	15	6	0	0	0	0
Pljevlja	1090	612	182	100	16	6	259	117	371	224	3	0	9	4	0	0	234	149	16	12	0	0
Plužine	83	43	9	6	0	0	25	13	23	12	1	0	0	0	0	0	25	12	0	0	0	0
Rožaje	1045	528	302	173	2	1	130	38	265	122	0	0	4	0	0	0	310	173	30	20	2	1
Šavnik	97	41	19	9	2	0	30	10	30	14	0	0	0	0	0	0	15	7	1	1	0	0
Tivat	265	181	46	28	5	5	32	17	80	56	2	0	5	3	0	0	86	65	9	7	0	0
Tuzi	376	237	134	85	1	0	33	20	105	66	3	2	2	0	0	0	94	63	4	1	0	0
Ulcinj	575	355	127	94	6	5	58	31	89	52	1	0	2	0	0	0	255	144	37	29	0	0
Žabljak	62	38	10	6	0	0	3	0	26	17	0	0	0	0	0	0	22	14	1	1	0	0
UKUPNO	18796	11060	3939	2310	240	142	2820	1300	5670	3286	46	14	189	106	0	0	5493	3611	390	285	9	6

Novoprijavljeni po opštinama, polu i nivoima kvalifikacije obrazovanja u 2024. godini – (Tab. 55.)

Opština	SUM	Ž_	I1_	Ž	I2_	Ž	II_	Ž	III	Ž	IV1_	Ž	IV2_	Ž	V_	Ž	VI_	Ž	VII1_	Ž	VII_2	Ž	VIII_	Ž
Andrijevica	149	63	0	0	23	7	2	1	29	10	71	32	1	0	1	0	8	6	14	7	0	0	0	0
Bar	998	680	141	99	110	74	16	11	95	57	253	162	2	1	13	8	216	148	132	106	20	14	0	0
Berane	1377	654	117	63	216	99	5	1	211	81	528	227	1	1	15	5	104	66	166	99	13	11	1	1
Bijelo Polje	1746	983	94	54	208	111	20	12	352	149	569	332	3	0	17	11	224	142	235	155	24	17	0	0
Budva	347	221	34	25	18	10	4	2	41	25	97	58	0	0	8	4	60	38	73	49	10	9	2	1
Cetinje	314	194	5	4	55	34	5	4	36	22	101	57	0	0	3	2	62	39	38	26	8	5	1	1

Danilovgrad	470	274	25	18	72	35	7	6	85	45	158	89	1	0	4	1	62	45	50	32	6	3	0	0
Zeta	715	452	39	30	155	95	28	15	135	71	238	156	2	1	5	4	56	37	52	38	5	5	0	0
Gusinje	177	88	19	12	25	15	0	0	27	6	66	29	0	0	2	2	18	11	16	11	4	2	0	0
H. Novi	436	295	26	19	28	15	13	9	80	37	103	68	2	0	18	14	76	60	81	65	9	8	0	0
Kolašin	207	96	0	0	39	18	1	1	42	14	69	31	2	0	3	1	21	13	28	16	2	2	0	0
Kotor	303	202	5	2	8	6	8	4	36	17	102	59	0	0	2	1	81	66	57	43	4	4	0	0
Mojkovac	276	131	5	2	29	15	1	1	74	27	95	43	0	0	2	2	32	20	33	19	5	2	0	0
Nikšić	2286	1359	95	56	244	123	28	16	379	167	663	392	4	1	20	14	375	233	408	302	70	55	0	0
Petnjica	108	54	11	5	28	16	0	0	22	6	31	20	1	1	0	0	9	5	6	1	0	0	0	0
Plav	380	197	54	26	38	23	1	1	47	20	175	89	0	0	2	2	26	16	33	18	4	2	0	0
Prijavlj	1090	612	39	20	143	80	16	6	259	117	371	224	3	0	9	4	119	71	115	78	16	12	0	0
Plužine	83	43	4	3	5	3	0	0	25	13	23	12	0	0	1	0	12	6	13	6	0	0	0	0
Podgorica	4914	3082	564	355	580	343	69	41	559	300	1362	879	9	2	60	33	856	543	744	509	108	75	3	2
Rožaje	1045	528	53	35	249	138	2	1	130	38	265	122	0	0	4	0	104	63	206	110	30	20	2	1
Šavnik	97	41	5	4	14	5	2	0	30	10	30	14	0	0	0	0	10	5	5	2	1	1	0	0
Tivat	265	181	20	10	26	18	5	5	32	17	80	56	2	0	5	3	37	26	49	39	9	7	0	0
Tuzi	376	237	28	22	106	63	1	0	33	20	105	66	3	2	2	0	66	47	28	16	4	1	0	0
Ulcinj	575	355	31	16	96	78	6	5	58	31	89	52	1	0	2	0	166	87	89	57	37	29	0	0
Žabljak	62	38	1	1	9	5	0	0	3	0	26	17	0	0	0	0	10	8	12	6	1	1	0	0
Crna Gora	18796	11060	1415	881	2524	1429	240	142	2820	1300	5670	3286	37	9	198	111	2810	1801	2683	1810	390	285	9	6

Novoprijavljeni prema stepenima stručne spreme – (Tab. 56.)

	Ukupno	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	ž
Prvi put, nema zapošljavanja	3012	1712	676	398	2	1	260	104	730	375	3	1	10	7	0	0	1284	792	44	32	3	2
Prvi put, ima zapošljavanja	1187	738	144	77	1	1	67	31	313	184	4	2	4	3	0	0	630	421	24	19	0	0
Nije prvi put, nema zapošljavanja	3886	2373	1563	1017	54	31	484	250	837	490	4	2	20	8	0	0	834	517	89	57	1	1
Nije prvi put, ima zapošljavanja	10711	6237	1556	818	183	109	2009	915	3790	2237	35	9	155	88	0	0	2745	1881	233	177	5	3
UKUPNO:	18796	11060	3939	2310	240	142	2820	1300	5670	3286	46	14	189	106	0	0	5493	3611	390	285	9	6

Novoprijavljeni¹³

¹³ Izvještaj prikazuje sva novoprijavljena lica, osim lica koja prelaze iz jednog u drugi biro rada

- prema razlogu prestanka radnog odnosa – (Tab. 57.)

Razlog prestanka radnog odnosa	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VII-1	ž
01 Izrečena mera prestanka radnog odnosa zbog povrede radnih dužnosti i obaveza	17	5	3	1	0	0	1	0	4	0	1	0	0	0	0	0	8	4	0	0	0	0
02 Pismena izjava zaposlenog da želi da raskine radni odnos (otkaz ugovora o radu)	316	186	48	29	4	3	67	34	107	65	2	0	6	2	0	0	78	50	4	3	0	0
03 Zaključivanje sporazuma s poslodavcem o prestanku radnog odnosa	498	303	77	39	7	5	89	45	171	121	1	1	9	6	0	0	136	80	8	6	0	0
04 Dopunski rad kod drugog poslodavca bez saglasnosti poslodavca kod koga je zaposleni u radnom odnosu sa punim radnim vremenom	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05 Ako zaposleni ne pokaže potrebna znanja i sposobnosti, a nema radnog mesta na koje može biti raspoređen	2	2	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
06 Ako zaposleni ne ostvaruje odgovarajuće rezultate rada, a nema radnog mesta na koje može biti raspoređen	3	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
07 Ako zaposleni na probnom radu nije postigao odgovarajuće rezultate rada	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
08 Pripravnik nije položio stručni ispit	2	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
09 Neopravdani izostanak s posla 5 radnih dana uzastopno	4	2	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
10 Neopravdani izostanak s posla 7 radnih dana sa prekidima u toku 3 meseca	5	5	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0
11 Ako je u roku od godinu dana utvrđeno da je radni odnos zasnovan suprotno obredbama zakona, odnosno kolektivnog ugovora	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 Odbijanje raspoređivanja na drugo radno mesto na koje je zaposleni raspoređen zbog potreba procesa rada	4	1	2	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Odbijanje raspoređivanja na drugo odgovarajuće radno mesto, pošto je utvrđeno da zaposleni nema sposobnosti za obavljanje poslova radnog mjesta na koje je raspoređen	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17 Odbijanje privremenog raspoređivanja, u slučaju sile ili drugih iznenadnih okolnosti, na	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0

druge poslove za koje se traži niži stepen strucne spreme																						
20 Odbijanje zaposlenog za čijim je radom prestala potreba da se radno angažuje na obavljanju poslova koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi, odnosno radnoj sposobnosti	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Isplaćena jednokratna novčana naknada zaposlenom za čijim je radom prestala potreba	6	2	2	1	0	0	1	0	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23 Isplaćena otpremnina zaposlenom za čijim je radom prestala potreba	235	132	48	19	4	3	45	19	87	50	1	1	12	10	0	0	37	29	1	1	0	0
24 Organizovanje, odnosno učešće u štrajku koji nije organizovan u skladu sa Zakonom o štrajku	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
30 Isteka rada na određeno vreme u svojstvu pripravnika	27	10	1	0	0	0	3	2	7	3	0	0	1	0	0	0	14	4	1	1	0	0
31 Stecaj preduzeca	120	63	25	10	3	2	22	7	58	35	0	0	0	0	0	0	12	9	0	0	0	0
32 Likvidacija preduzeca	56	32	7	2	2	1	14	4	21	17	1	0	2	0	0	0	8	7	1	1	0	0
33 Prestanak rada poslodavca	69	45	14	9	1	1	15	12	22	13	0	0	0	0	0	0	16	9	1	1	0	0
34 Ako se zaposleni ne vrati na rad u roku od 30 dana od dana povratka sa rada iz inostranstva, vojske ili po prestanku funkcije	3	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
35 Istek rada na određeno vreme	6301	3727	970	512	98	58	1111	525	2058	1229	22	6	83	46	0	0	1824	1254	132	95	3	2
36 Istek radnog angažovanja nezaposlenog lica	111	65	13	6	2	1	26	13	34	21	0	0	0	0	0	0	35	23	1	1	0	0
37 Zbog premeštaja braccnog druga u skladu sa posebnim propisima	3	3	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
38 Zbog zdravstvenog stanja zaposlenog ili članova njegove porodice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
40 Zbog prestanka rada ostvarenog po drugom osnovu	7	1	1	0	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0
42 Ostali razlozi utvrđeni zakonom ili kolektivnim ugovorom	306	179	51	25	8	5	52	25	110	74	2	1	3	2	0	0	74	42	5	4	1	1
UKUPNO 1. sa stažom	8105	4770	1266	656	131	80	1453	687	2694	1637	30	9	118	67	0	0	2254	1518	154	113	5	3
UKUPNO 2. bez staža	10088	5910	2498	1534	81	49	1239	549	2775	1518	15	5	69	38	0	0	3176	2047	231	167	4	3

UKUPNO SVEGA=	1819 3	106 80	376 4	219 0	212	129	269 2	123 6	546 9	315 5	45	1 4	187	10 5	0	0	543 0	356 5	385	28 0	9	6
---------------	-----------	-----------	----------	----------	-----	-----	----------	----------	----------	----------	----	--------	-----	---------	---	---	----------	----------	-----	---------	---	---

Novoprijavljeni
– prema starosnim grupama –
(Tab. 58.)

	Starosna grupa	Ukupno	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII
Rb	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Do 18 godina	165	163	0	1	1	0	0	0	0	0	0
2	Žena	80	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Od 18 do 25 godina	4048	660	1	506	1330	9	4	0	1504	34	0
4	Žena	2353	402	0	227	712	6	3	0	980	23	0
5	Preko 25 do 30 godina	3413	389	6	203	922	2	4	0	1683	202	2
6	Žena	2143	265	1	101	546	2	2	0	1074	151	1
7	Preko 30 do 35 godina	2469	405	6	220	827	4	4	0	942	60	1
8	Žena	1577	274	4	116	510	1	2	0	624	45	1
9	Preko 35 do 40 godina	2023	404	22	340	589	3	11	0	614	39	1
10	Žena	1266	256	15	178	344	1	7	0	436	28	1
11	Preko 40 do 45 godina	1724	456	21	415	436	6	44	0	325	20	1
12	Žena	995	258	15	197	260	2	24	0	225	13	1
13	Preko 45 do 50 godina	1383	375	33	312	442	4	33	0	172	11	1
14	Žena	774	209	20	139	259	1	18	0	118	9	1
15	Preko 50 do 55 godina	1185	363	44	269	375	3	32	0	86	11	2
16	Žena	656	193	31	120	229	0	19	0	56	7	1
17	Preko 55 do 60 godina	1054	319	45	276	321	6	26	0	55	5	1
18	Žena	506	140	29	112	173	0	17	0	32	3	0
19	Preko 60 godina	729	230	34	150	226	8	29	0	49	3	0
20	Žena	330	113	14	46	122	1	13	0	20	1	0
21	UKUPNO	18193	3764	212	2692	5469	45	187	0	5430	385	9
22	UKUPNO Žena	10680	2190	129	1236	3155	14	105	0	3565	280	6

Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima prema opštinama i stepenima stručne spreme
(Tab. 59.)

Opština	Σ	Ž	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI-1	Ž	VI-2	Ž	VII-1	Ž	VII-2	Ž	VIII	Ž
Andrijevića	232	108	52	22	2	2	44	16	96	46	0	0	3	2	0	0	34	19	1	1	0	0
Berane	1791	833	425	183	7	3	300	113	700	319	2	0	17	9	0	0	320	191	19	14	1	1
Budva	493	317	83	56	10	4	60	37	154	95	2	1	12	9	0	0	163	108	8	6	1	1
Bijelo Polje	2224	1219	443	243	40	19	522	222	709	428	9	1	17	7	0	0	462	284	22	15	0	0
Bar	1299	850	316	203	26	18	163	88	344	229	1	1	25	13	0	0	393	276	31	22	0	0
Cetinje	519	282	105	40	8	3	69	37	186	106	0	0	6	2	0	0	132	83	13	11	0	0
Danilovgrad	647	380	135	80	12	10	127	68	229	131	2	0	5	2	0	0	132	86	5	3	0	0
Zeta	377	233	84	48	8	3	75	35	129	83	1	0	3	3	0	0	76	60	1	1	0	0
Gusinja	281	139	92	54	0	0	42	10	90	39	1	1	0	0	0	0	49	30	6	5	1	0
Herceg Novi	533	336	51	32	19	11	101	47	130	76	0	0	28	17	0	0	194	146	10	7	0	0
Kolašin	306	142	62	20	5	3	66	28	104	50	1	0	6	1	0	0	60	38	2	2	0	0
Kotor	334	211	18	12	9	4	45	18	110	66	0	0	9	2	0	0	138	106	5	3	0	0
Mojkovac	447	209	67	30	3	2	134	51	162	83	2	0	5	2	0	0	72	39	2	2	0	0
Nikišić	2932	1717	454	221	39	21	528	237	893	529	10	4	27	15	0	0	901	631	77	59	3	0
Podgorica	5885	3629	1376	813	96	60	744	384	1713	1114	17	3	62	37	1	0	1734	1113	138	103	4	2
Plav	916	440	299	167	3	1	128	36	356	169	4	3	4	3	0	0	114	57	8	4	0	0
Petnjica	219	96	120	64	2	0	40	9	41	17	1	1	0	0	0	0	15	5	0	0	0	0
Pljevlja	1465	820	282	132	28	11	349	160	533	343	6	0	11	8	0	0	232	148	24	18	0	0
Plužine	136	55	18	6	1	0	38	13	45	17	3	0	1	0	0	0	28	17	2	2	0	0
Rožaje	1884	950	729	406	6	2	273	83	477	240	9	4	10	3	0	0	348	189	32	23	0	0
Šavnik	35	13	8	2	0	0	10	2	11	5	0	0	0	0	0	0	4	2	2	2	0	0
Tivat	268	168	43	23	6	3	44	23	84	53	2	0	4	3	0	0	76	54	9	9	0	0
Tuzi	463	286	165	96	2	1	45	23	133	89	1	1	1	0	0	0	107	71	9	5	0	0
Ulcinj	700	412	152	105	10	7	83	40	140	85	1	0	4	0	0	0	266	147	44	28	0	0
Žabljak	81	33	8	4	0	0	10	2	41	16	0	0	0	0	0	0	21	10	1	1	0	0
UKUPNO=	24467	13878	5587	3062	342	188	4040	1782	7610	4428	75	20	260	138	1	0	6071	3910	471	346	10	4

Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim licima prema opštinama i nivoima obrazovanja (Tab. 60.)

Opština	Σ	Ž	I1	Ž	I2	Ž	II	Ž	III	Ž	IV1	Ž	IV2	Ž	V	Ž	VI	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž
Andrijevića	232	108	3	1	49	21	2	2	44	16	96	46	0	0	3	2	16	10	18	9	1	1	0	0
Berane	1791	833	116	54	309	129	7	3	300	113	700	319	0	0	19	9	118	77	202	114	19	14	1	1
Budva	493	317	51	38	32	18	10	4	60	37	154	95	2	1	12	9	71	51	92	57	8	6	1	1
Bijelo Polje	2224	1219	124	74	319	169	40	19	522	222	709	428	7	1	19	7	212	123	250	161	22	15	0	0
Bar	1299	850	155	108	161	95	26	18	163	88	344	229	1	1	25	13	219	151	174	125	31	22	0	0
Cetinje	519	282	5	3	100	37	8	3	69	37	186	106	0	0	6	2	67	44	65	39	13	11	0	0
Danilovgrad	647	380	28	20	107	60	12	10	127	68	229	131	1	0	6	2	59	43	73	43	5	3	0	0
Zeta	377	233	14	8	70	40	8	3	75	35	129	83	1	0	3	3	47	38	29	22	1	1	0	0
Gusinja	281	139	28	20	64	34	0	0	42	10	90	39	1	1	0	0	25	15	24	15	6	5	1	0
H. Novi	533	336	18	13	33	19	19	11	101	47	130	76	0	0	28	17	100	74	94	72	10	7	0	0
Kolašin	306	142	3	3	59	17	5	3	66	28	104	50	1	0	6	1	31	18	29	20	2	2	0	0
Kotor	334	211	8	5	10	7	9	4	45	18	110	66	0	0	9	2	70	55	68	51	5	3	0	0
Mojkovac	447	209	12	6	55	24	3	2	134	51	162	83	0	0	7	2	30	18	42	21	2	2	0	0
Nikšić	2932	1717	112	59	342	162	39	21	528	237	893	529	7	2	30	17	411	268	490	363	77	59	3	0
Podgorica	5885	3629	652	394	724	419	96	60	744	384	1713	1114	17	3	63	37	821	504	913	609	138	103	4	2
Plav	916	440	153	87	146	80	3	1	128	36	356	169	4	3	4	3	51	31	63	26	8	4	0	0
Petnjica	219	96	31	17	89	47	2	0	40	9	41	17	1	1	0	0	8	4	7	1	0	0	0	0
Pljevlja	1465	820	56	25	226	107	28	11	349	160	533	343	6	0	11	8	102	64	130	84	24	18	0	0
Plužine	136	55	4	1	14	5	1	0	38	13	45	17	2	0	2	0	13	11	15	6	2	2	0	0
Rožaje	1884	950	153	107	576	299	6	2	273	83	477	240	6	4	13	3	89	51	259	138	32	23	0	0
Šavnik	35	13	3	0	5	2	0	0	10	2	11	5	0	0	0	0	3	2	1	0	2	2	0	0
Tivat	268	168	16	7	27	16	6	3	44	23	84	53	2	0	4	3	28	17	48	37	9	9	0	0
Tuzi	463	286	30	20	135	76	2	1	45	23	133	89	1	1	1	0	77	52	30	19	9	5	0	0
Ulcinj	700	412	47	28	105	77	10	7	83	40	140	85	1	0	4	0	167	91	99	56	44	28	0	0
Žabljak	81	33	1	1	7	3	0	0	10	2	41	16	0	0	0	0	8	5	13	5	1	1	0	0
UKUPNO	24467	13878	1823	1099	3764	1963	342	188	4040	1782	7610	4428	61	18	275	140	2843	1817	3228	2093	471	346	10	4

Prijavljena slobodna radna mjesta
– po opštinama– (Tab. 61.)

Rb	Opština	1.1 – 31.12. 2023. g.		1.1 – 31.12. 2024. g.		Nom. razlika (5-3)	Indeks (5:3)
		Broj prijava o SRM	Broj SRM	Broj prijava o SRM	Broj SRM		
	1	2	3	4	5	6	7
1	Andrijevisa	127	158	88	110	-48	69.62
2	Bar	1442	2378	1094	1667	-711	70.10
3	Berane	511	694	430	569	-125	81.99
4	Bijelo Polje	859	1125	804	1064	-61	94.58
5	Budva	1142	2784	1202	2709	-75	97.31
6	Cetinje	354	499	382	487	-12	97.60
7	Danilovgrad	372	569	360	556	-13	97.72
8	Zeta	266	375	276	381	6	101.60
9	Gusinja	44	48	0	0	-48	0.00
10	Herceg Novi	2531	3747	2291	3501	-246	93.43
11	Kolašin	228	284	168	213	-71	75.00
12	Kotor	1193	2179	1042	1709	-470	78.43
13	Mojkovac	232	310	153	204	-106	65.81
14	Nikšić	1112	1904	781	1073	-831	56.36
15	Petnjica	120	129	103	104	-25	80.62
16	Plav	362	489	372	550	61	112.47
17	Pljevlja	708	965	409	548	-417	56.79
18	Plužine	85	107	37	42	-65	39.25
19	Podgorica	5065	7746	4726	6794	-952	87.71
20	Rožaje	291	387	258	322	-65	83.20
21	Šavnik	44	54	27	42	-12	77.78
22	Tivat	455	1081	744	1492	411	138.02
23	Tuzi	245	323	196	248	-75	76.78
24	Ulcinj	535	1070	499	765	-305	71.50
25	Žabljak	127	156	97	119	-37	76.28
26	Crna Gora	18450	29561	16539	25269	-4292	85.48

Prijavljena slobodna radna mjesta
 - po opštinama i stepenima obrazovanja -
 o (Tab. 62.)

Opština	Ukupno	I	II	III	IV	V	VI1	VI2	VII1	VII2	VIII
Andrijevića	110	25	0	17	3	0	1	0	64	0	0
Bar	1667	318	13	305	452	2	49	0	507	21	0
Berane	569	50	1	101	62	1	16	0	334	4	0
Bijelo Polje	1064	279	2	219	134	0	27	0	400	3	0
Budva	2709	634	104	809	578	27	56	0	498	1	2
Cetinje	487	55	1	26	107	0	22	0	260	16	0
Danilovgrad	556	173	0	168	72	0	19	0	123	1	0
Zeta	381	37	15	58	97	2	0	0	170	0	2
Herceg Novi	3501	449	741	500	1157	29	91	0	523	11	0
Kolašin	213	47	1	37	50	0	9	0	66	3	0
Kotor	1709	359	106	368	251	2	52	0	558	10	3
Mojkovac	204	12	16	45	34	0	14	0	83	0	0
Nikšić	1073	134	15	158	189	26	30	0	494	10	17
Petnjica i Gusinje	104	2	0	10	9	0	16	0	67	0	0
Plav	550	149	0	96	58	5	22	0	220	0	0
Pijavljica	548	118	4	107	79	6	21	0	208	5	0
Plužine	42	6	0	5	9	2	1	0	19	0	0
Podgorica	6794	1025	13	1320	1645	9	97	0	2522	112	51
Rožaje	322	26	0	51	76	2	13	0	153	1	0
Šavnik	42	17	0	13	4	0	0	0	8	0	0
Tivat	1492	424	52	185	526	22	43	0	236	4	0
Tuzi	248	24	0	12	29	0	27	0	154	2	0
Ulcinj	765	156	20	93	154	3	64	1	270	2	2
Žabljak	119	41	0	15	29	0	0	0	34	0	0
Crna Gora	25269	4560	1104	4718	5804	138	690	1	7971	206	77

Prijavljena slobodna radna mjesta

- po opštinama i nivoima i podnivoima obrazovanja -

o (Tab. 63.)

	Nivo	I					II	III	IV		V			VI	VII					VIII
	Podnivo	I-1				I-2			IV-1	IV-2					VII-1			VII-2		
Opština	Ukupno	111	112	113	114	121	201	301	411	421	501	502	503	601	711	712	713	721	722	801
Andrijevića	110	0	0	0	0	25	0	17	3	0	1	0	0	0	0	64	0	0	0	0
Bar	1667	67	0	0	0	251	13	305	452	2	49	0	0	9	6	488	4	21	0	0
Berane	569	3	0	0	0	47	1	101	62	1	16	0	0	12	3	319	0	4	0	0
Bijelo Polje	1064	0	0	1	0	278	2	219	134	0	27	0	0	2	3	383	12	3	0	0
Budva	2709	40	0	0	0	594	104	809	578	27	56	0	0	15	4	471	8	1	0	2
Cetinje	487	0	0	0	0	55	1	26	107	0	22	0	0	1	0	247	12	16	0	0
Danilovgrad	556	44	0	0	0	129	0	168	72	0	19	0	0	0	0	122	1	1	0	0
Zeta	381	1	0	0	0	36	15	58	97	2	0	0	0	6	3	152	9	0	0	2
Herceg Novi	3501	17	0	0	0	432	741	500	1157	29	91	0	0	13	3	502	5	11	0	0
Kolašin	213	6	0	0	0	41	1	37	50	0	9	0	0	1	0	64	1	3	0	0
Kotor	1706	73	0	0	1	285	106	368	251	2	52	0	0	2	6	455	92	10	0	3
Mojkovac	204	0	0	0	0	12	16	45	34	0	14	0	0	0	0	83	0	0	0	0
Nikšić	1073	20	0	0	0	114	15	158	189	16	30	0	10	9	3	444	38	9	1	17
Petnjica i Gusinje	104	0	0	0	0	2	0	10	9	0	16	0	0	0	2	63	2	0	0	0
Plav	550	143	0	0	0	6	0	96	58	5	22	0	0	3	0	217	0	0	0	0
Pljavja	548	4	0	0	0	114	4	107	79	2	21	0	4	2	0	200	6	5	0	0
Plužine	42	0	0	0	0	6	0	5	9	0	1	0	2	0	0	19	0	0	0	0
Podgorica	6794	5	1	3	4	1012	13	1320	1645	9	97	0	0	196	35	2114	177	109	3	51
Rožaje	322	0	0	0	0	26	0	51	76	2	13	0	0	3	3	125	22	1	0	0
Šavnik	42	2	0	0	0	15	0	13	4	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0
Tivat	1492	103	0	0	1	320	52	185	526	17	43	0	5	6	1	226	3	4	0	0
Tuzi	248	3	0	0	0	21	0	12	29	0	27	0	0	15	2	134	3	2	0	0
Ulcinj	765	2	0	0	0	154	20	93	154	3	64	1	0	6	5	225	34	2	0	2
Žabljak	119	0	0	0	0	41	0	15	29	0	0	0	0	0	0	34	0	0	0	0
Crna Gora	25266	533	1	4	6	4016	1104	4718	5804	117	690	1	21	301	79	7159	429	202	4	77

Prijavljena slobodna radna mjesta
– po djelatnostima i vrsti radnog odnosa –
○ (Tab. 64.)

Djelatnost	Ukupno:	Novootvoreno	Upraznjeno	Neodređeno	Određeno	Pripravnik	Privremeni poslovi	Sezonski poslovi	Ostalo
A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	256	203	53	2	102	0	0	152	0
B.Rudarstvo	42	14	28	9	33	0	0	0	0
C.Prerađivačka industrija	656	266	390	50	590	1	0	14	1
D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	92	24	68	16	70	6	0	0	0
E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	618	89	529	178	425	1	0	0	14
F.Građevinarstvo	1056	488	568	128	778	41	2	98	9
G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	3485	891	2594	274	3033	6	6	138	28
H.Saobraćaj i skladištenje	998	123	875	88	439	15	0	455	1
I.Usluge smještaja i ishrane	4144	2651	1493	123	1575	5	0	2439	2
J.Informisanje i komunikacije	333	122	211	75	249	2	0	2	5
K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	504	93	411	142	335	3	0	0	24
L.Poslovanje nekretninama	252	94	158	65	157	3	0	27	0
M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	612	401	211	174	416	4	0	8	10
N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1105	575	530	86	846	0	0	167	6
O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	1651	254	1397	885	614	51	0	48	53
P.Obrazovanje	6552	502	6050	504	5338	0	0	1	709
Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	1948	298	1650	473	1318	5	1	14	137
R.Umjetnost,zabava i rekreacija	371	126	245	114	216	0	0	32	9
S.Ostale uslužne djelatnosti	589	405	184	38	510	0	0	4	37
U.Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	5	2	3	0	5	0	0	0	0
UKUPNO CRNA GORA=	25269	7621	17648	3424	17049	143	9	3599	1045

Zapošljavanje prema opštinama i stepenima stručne spreme
- prema podacima Poreske uprave, lica sa evidencije Zavoda -

(Tab. 65.)

Biro rada	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI1	Ž	VI2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž	Ukupno	Žene
Andrijevisa	15	7	0	0	10	4	34	18	0	0	0	0	0	0	22	15	7	7	0	0	88	51
Bar	101	72	14	12	105	54	219	134	1	1	10	7	0	0	184	142	11	9	0	0	645	431
Berane	127	49	7	3	162	66	408	194	3	1	5	4	0	0	197	125	15	13	0	0	924	455
Bijelo Polje	212	127	14	7	298	139	441	302	7	2	6	3	0	0	309	232	17	13	0	0	1304	825
Budva	129	67	10	6	186	91	364	194	0	0	13	4	0	0	183	121	9	5	1	1	895	489
Cetinje	28	16	2	1	28	15	109	69	0	0	3	2	0	0	68	53	11	7	1	1	250	164
Danilovgrad	47	31	8	7	45	16	114	75	0	0	6	6	0	0	84	59	6	6	0	0	310	200
Gusinje	28	9	0	0	29	5	64	26	0	0	0	0	0	0	25	16	2	2	0	0	148	58
Herceg novi	43	25	12	7	75	37	119	65	0	0	14	10	0	0	116	80	9	8	0	0	388	232
Kolašin	42	16	4	3	53	29	82	41	1	0	4	2	0	0	30	21	5	4	0	0	221	116
Kotor	21	12	4	2	44	14	123	57	2	0	7	3	0	0	86	55	8	6	0	0	295	149
Mojkovac	14	7	0	0	73	39	74	48	2	0	3	0	0	0	30	25	1	1	0	0	197	120
Nikšić	107	52	13	10	216	93	409	255	4	2	16	12	0	0	509	402	50	40	5	1	1329	867
Petnjica	5	3	0	0	4	1	14	5	0	0	0	0	0	0	17	15	2	2	0	0	42	26
Plav	101	57	0	0	59	23	204	124	3	1	3	2	0	0	42	26	5	5	0	0	417	238
Pljevlja	78	35	7	2	151	78	260	185	4	1	4	4	0	0	110	84	10	5	0	0	624	394
Plužine	4	3	0	0	8	5	21	8	1	0	0	0	0	0	21	15	4	4	0	0	59	35
Podgorica	418	225	42	29	403	205	1029	622	10	1	59	44	1	0	1146	791	140	101	3	2	3251	2020
Rožaje	98	64	1	0	72	27	170	94	2	1	5	1	0	0	160	91	32	25	0	0	540	303
Šavnik	5	1	0	0	8	4	9	7	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0	0	26	14
Tivat	34	14	5	3	38	13	76	37	1	0	6	4	0	0	65	42	11	9	0	0	236	122
Tuzi	42	26	1	0	27	7	62	45	0	0	0	0	0	0	60	51	4	4	0	0	196	133
Ulcinj	93	65	6	4	57	23	114	65	1	0	4	0	0	0	138	81	37	22	0	0	450	260
Žabljak	6	4	0	0	13	4	44	23	0	0	0	0	0	0	18	12	0	0	0	0	81	43
Ukupno	1798	987	150	96	2164	992	4563	2693	42	10	168	108	1	0	3624	2556	396	298	10	5	12916	7745

Zapošljavanje prema opštinama i nivoima kvalifikacija - prema podacima Poreske uprave, lica sa evidencije Zavoda -
(Tab. 66.)

		Nivo	I										II		III		IV			
		Podnivo	I-1								I-2						IV-1		IV-2	
Biro rada	Ukupno	žene	111	111ž	112	112ž	113	113ž	114	114ž	121	121ž	201	201ž	301	301ž	411	411ž	421	421ž
Andrijevica	88	51	0	0	0	0	0	0	0	0	15	7	0	0	10	4	34	18	0	0
Bar	645	431	37	27	3	3	0	0	2	2	59	40	14	12	105	54	219	134	1	1
Berane	924	455	14	3	0	0	1	0	1	0	111	46	7	3	162	66	408	194	1	1
Bijelo Polje	1304	825	26	19	3	3	7	6	6	3	170	96	14	7	298	139	441	302	5	2
Budva	895	489	30	17	0	0	4	2	5	4	90	44	10	6	186	91	364	194	0	0
Cetinje	250	164	5	3	0	0	0	0	2	0	21	13	2	1	28	15	109	69	0	0
Danilovgrad	310	200	12	9	1	0	0	0	0	0	34	22	8	7	45	16	114	75	0	0
Gusinje	148	58	6	2	0	0	1	0	0	0	21	7	0	0	29	5	64	26	0	0
Herceg Novi	388	232	10	5	1	1	0	0	1	1	31	18	12	7	75	37	119	65	0	0
Kolašin	221	116	2	1	0	0	0	0	1	1	39	14	4	3	53	29	82	41	1	0
Kotor	295	149	4	2	0	0	0	0	1	0	16	10	4	2	44	14	123	57	2	0
Mojkovac	197	120	4	1	0	0	0	0	1	1	9	5	0	0	73	39	74	48	0	0
Nikšić	1329	867	16	12	0	0	1	1	1	0	89	39	13	10	216	93	409	255	3	1
Petnjica	42	26	3	2	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	4	1	14	5	0	0
Plav	417	238	34	14	0	0	6	5	8	8	53	30	0	0	59	23	204	124	3	1
Pljevlja	624	394	7	2	0	0	1	1	2	2	68	30	7	2	151	78	260	185	4	1
Plužine	59	35	1	1	0	0	0	0	0	0	3	2	0	0	8	5	21	8	0	0
Podgorica	3251	2020	116	63	7	3	12	4	17	9	266	146	42	29	403	205	1029	622	9	1
Rožaje	540	303	8	6	0	0	3	3	5	5	82	50	1	0	72	27	170	94	2	1
Šavnik	26	14	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	0	8	4	9	7	0	0
Tivat	236	122	9	3	0	0	0	0	0	0	25	11	5	3	38	13	76	37	1	0
Tuzi	196	133	4	3	0	0	0	0	1	0	37	23	1	0	27	7	62	45	0	0
Ulcinj	450	260	14	10	2	0	7	7	1	0	69	48	6	4	57	23	114	65	1	0
Žabljak	81	43	1	0	0	0	0	0	0	0	5	4	0	0	13	4	44	23	0	0
Crna Gora	12916	7745	363	205	17	10	43	29	55	36	1320	707	150	96	2164	992	4563	2693	33	9

Nivo	V						VI		VII										VIII	
Podnivo									VII-1						VII-2					
Biro rada	501	501ž	502	502ž	503	503ž	601	601ž	711	711ž	712	712ž	713	713ž	721	721ž	722	722ž	801	801ž
Andrijevića	0	0	0	0	0	0	2	1	6	5	4	2	10	7	0	0	7	7	0	0
Bar	10	7	0	0	0	0	64	48	15	13	51	37	54	44	2	2	9	7	0	0
Berane	5	4	0	0	2	0	35	26	55	42	77	37	30	20	1	1	14	12	0	0

Bijelo Polje	6	3	0	0	2	0	74	56	79	67	72	41	84	68	3	3	14	10	0	0
Budva	13	4	0	0	0	0	60	41	10	4	51	31	62	45	3	2	6	3	1	1
Cetinje	3	2	0	0	0	0	15	12	8	6	14	9	31	26	3	1	8	6	1	1
Danilovgrad	6	6	0	0	0	0	21	14	4	2	22	15	37	28	0	0	6	6	0	0
Gusinje	0	0	0	0	0	0	6	4	2	2	11	5	6	5	0	0	2	2	0	0
Herceg Novi	14	10	0	0	0	0	34	22	4	2	48	36	30	20	2	2	7	6	0	0
Kolašin	4	2	0	0	0	0	10	7	3	3	4	3	13	8	1	1	4	3	0	0
Kotor	7	3	0	0	0	0	36	18	4	3	28	20	18	14	2	1	6	5	0	0
Mojkovac	3	0	0	0	2	0	10	10	5	3	4	4	11	8	0	0	1	1	0	0
Nikšić	16	12	0	0	1	1	103	66	64	58	136	113	206	165	10	4	40	36	5	1
Petnjica	0	0	0	0	0	0	1	0	8	8	6	5	2	2	0	0	2	2	0	0
Plav	3	2	0	0	0	0	18	15	0	0	20	9	4	2	0	0	5	5	0	0
Pljevlja	4	4	0	0	0	0	21	14	12	11	41	29	36	30	0	0	10	5	0	0
Plužine	0	0	0	0	1	0	4	3	0	0	7	5	10	7	0	0	4	4	0	0
Podgorica	59	44	1	0	1	0	342	230	95	73	326	219	383	269	38	27	102	74	3	2
Rožaje	5	1	0	0	0	0	23	9	34	23	84	51	19	8	1	1	31	24	0	0
Šavnik	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Tivat	6	4	0	0	0	0	22	11	3	2	22	15	18	14	4	3	7	6	0	0
Tuzi	0	0	0	0	0	0	27	24	8	8	13	9	12	10	0	0	4	4	0	0
Ulcinj	4	0	0	0	0	0	76	42	18	18	21	7	23	14	2	1	35	21	0	0
Žabljak	0	0	0	0	0	0	3	3	1	1	7	5	7	3	0	0	0	0	0	0
Ukupno	168	108	1	0	9	1	1008	676	440	356	1069	707	1107	817	72	49	324	249	10	5

Pregled zapošljavanja prema djelatnostima poslodavaca i stručnoj spremi
(Tab. 67.)

Djelatnost	I	Ž	II	Ž	III	Ž	IV	Ž	V	Ž	VI1	Ž	VI2	Ž	VII1	Ž	VII2	Ž	VIII	Ž	SUM	Ž
A . Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	25	10	1	1	32	8	49	30	1	0	1	0	0	0	17	9	0	0	0	0	126	58
B . Rudarstvo	5	0	1	0	9	0	11	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	28	0
C . Prerađivačka industrija	171	95	12	6	208	77	319	159	0	0	7	4	0	0	112	65	9	6	0	0	838	412
D . Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	1	0	0	0	1	1	6	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	10	3
E . Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	64	12	2	2	33	2	79	26	1	0	0	0	0	0	21	9	1	0	0	0	201	51

F . Građevinarstvo	143	32	12	3	170	14	221	49	4	0	2	1	0	0	77	45	4	3	0	0	633	147
G . Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	327	218	25	16	446	249	1018	673	2	0	28	18	0	0	390	262	35	28	1	1	2272	1465
H . Saobraćaj i skladištenje	51	13	5	1	90	15	168	50	4	1	7	1	0	0	89	52	5	4	0	0	419	137
I . Usluge smještaja i ishrane	337	234	24	19	359	185	632	343	4	1	26	14	0	0	276	155	20	10	0	0	1678	961
J . Informisanje i komunikacije	21	9	2	1	25	13	42	23	1	1	0	0	0	0	73	44	4	2	0	0	168	93
K . Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	2	1	0	0	1	1	8	6	0	0	1	1	0	0	35	25	3	2	0	0	50	36
L . Poslovanje nekretninama	13	10	1	1	18	6	34	19	1	0	1	0	0	0	25	20	2	2	0	0	95	58
M . Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	28	17	5	3	44	20	164	90	0	0	9	4	0	0	189	125	17	12	0	0	456	271
N . Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	143	39	14	6	166	42	345	166	6	1	10	4	0	0	213	121	13	7	1	0	911	386
O . Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	58	20	3	2	95	26	231	94	9	1	12	6	0	0	329	199	57	38	0	0	794	386
P . Obrazovanje	122	105	13	13	163	144	396	358	3	1	40	38	0	0	1262	1066	172	143	5	1	2176	1869
Q . Zdravstvena i socijalna zaštita	29	21	3	3	36	30	266	208	1	1	9	7	0	0	180	123	21	19	0	0	545	412
R . Umjetnost,zabava i rekreacija	68	28	3	2	76	29	231	133	0	0	6	2	0	0	134	78	14	7	2	2	534	281
S . Ostale uslužne djelatnosti	171	114	22	16	159	113	315	247	4	3	8	8	1	0	174	138	16	13	1	1	871	653
T . Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	2
U . Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0	0	0	8	7
X . Nepoznato	19	9	2	1	32	16	26	16	0	0	1	0	0	0	18	13	3	2	0	0	101	57
Ukupno Crna Gora	1798	987	150	96	2164	992	4563	2693	42	10	168	108	1	0	3624	2556	396	298	10	5	12916	7745

Pregled zapošljavanja prema djelatnostima poslodavaca i NOK-u - prema podacima Poreske uprave, lica sa evidencije Zavoda (Tab. 68.)

Oznake djela-tnosti		Nivo	I										II		III		IV			
		Podnivo	I-1								I-2						IV-1		IV-2	
	Ukupno	žene	111	111ž	112	112ž	113	113ž	114	114ž	121	121ž	201	201ž	301	301ž	411	411ž	421	421ž
A.	126	58	4	1	0	0	1	1	3	2	17	6	1	1	32	8	49	30	1	0
B.	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	1	0	9	0	11	0	1	0
C.	838	412	25	15	2	2	3	2	1	1	140	75	12	6	208	77	319	159	0	0
D.	10	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	6	2	0	0

E.	201	51	18	3	1	0	2	0	3	2	40	7	2	2	33	2	79	26	1	0
F.	633	147	13	3	1	1	2	0	10	2	117	26	12	3	170	14	221	49	3	0
G.	2272	1465	74	54	5	4	7	6	6	6	235	148	25	16	446	249	1018	673	2	0
H.	419	137	7	2	0	0	0	0	1	0	43	11	5	1	90	15	168	50	4	1
I.	1678	961	80	54	2	1	12	9	9	8	234	162	24	19	359	185	632	343	3	0
J.	168	93	3	0	0	0	0	0	0	0	18	9	2	1	25	13	42	23	1	1
K.	50	36	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	8	6	0	0
L.	95	58	3	2	0	0	0	0	0	0	10	8	1	1	18	6	34	19	1	0
M.	456	271	3	2	0	0	0	0	1	1	24	14	5	3	44	20	164	90	0	0
N.	911	386	41	17	6	2	6	1	8	4	82	15	14	6	166	42	345	166	6	1
O.	794	386	9	1	0	0	2	2	0	0	47	17	3	2	95	26	231	94	2	1
P.	2176	1869	25	21	0	0	1	1	4	4	92	79	13	13	163	144	396	358	3	1
Q.	545	412	8	3	0	0	1	1	2	2	18	15	3	3	36	30	266	208	1	1
R.	534	281	12	5	0	0	0	0	1	0	55	23	3	2	76	29	231	133	0	0
S.	871	653	35	22	0	0	6	6	6	4	124	82	22	16	159	113	315	247	4	3
T.	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
U.	8	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
X.	101	57	2	0	0	0	0	0	0	0	17	9	2	1	32	16	26	16	0	0
SUM	12916	7745	363	205	17	10	43	29	55	36	1320	707	150	96	2164	992	4563	2693	33	9

Nivo	V						VI		VII										VIII	
Podnivo									VII-1						VII-2					
Djelatnost	501	501ž	502	502ž	503	503ž	601	601ž	711	711ž	712	712ž	713	713ž	721	721ž	722	722ž	801	801ž
A.	1	0	0	0	0	0	2	0	3	1	4	2	8	6	0	0	0	0	0	0
B.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C.	7	4	0	0	0	0	49	29	9	6	33	13	21	17	6	3	3	3	0	0
D.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
E.	0	0	0	0	0	0	2	1	4	3	10	3	5	2	0	0	1	0	0	0
F.	2	1	0	0	1	0	27	19	6	2	20	7	24	17	1	0	3	3	0	0
G.	28	18	0	0	0	0	163	109	34	24	86	56	107	73	9	7	26	21	1	1
H.	7	1	0	0	0	0	35	18	4	2	22	12	28	20	1	0	4	4	0	0
I.	26	14	0	0	1	1	113	61	11	3	56	22	96	69	7	4	13	6	0	0
J.	0	0	0	0	0	0	36	24	6	4	11	5	20	11	0	0	4	2	0	0
K.	1	1	0	0	0	0	9	6	5	3	10	9	11	7	0	0	3	2	0	0
L.	1	0	0	0	0	0	13	9	1	1	2	2	9	8	1	1	1	1	0	0
M.	9	4	0	0	0	0	53	37	17	16	65	35	54	37	1	1	16	11	0	0

N.	10	4	0	0	0	0	86	46	14	10	48	25	65	40	4	0	9	7	1	0
O.	12	6	0	0	7	0	79	53	25	13	98	52	127	81	14	12	43	26	0	0
P.	40	38	0	0	0	0	172	138	268	247	410	336	412	345	15	10	157	133	5	1
Q.	9	7	0	0	0	0	47	35	10	9	99	61	24	18	9	8	12	11	0	0
R.	6	2	0	0	0	0	49	34	11	3	37	21	37	20	1	1	13	6	2	2
S.	8	8	1	0	0	0	63	49	11	8	49	40	51	41	2	1	14	12	1	1
T.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
U.	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	3	2	2	0	0	0	0	0	0
X.	1	0	0	0	0	0	8	7	1	1	4	2	5	3	1	1	2	1	0	0
SUM	168	108	1	0	9	1	1008	676	440	356	1069	707	1107	817	72	49	324	249	10	5

Pregled broja ispata novčanih naknada po opštinama i mjesecima (Tab. 69.)

Rb	Biro rada	Mjesec, 2024. godine												
		Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	August	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Prosječan broj korisnika
1	Andrijevića	427	429	419	409	405	407	404	400	400	398	394	401	408
2	Bar	378	364	345	343	331	324	319	312	321	323	331	342	336
3	Berane	2050	2022	2007	1975	1945	1931	1938	1922	1902	1885	1871	1910	1947
4	Bijelo Polje	835	816	799	777	754	755	765	760	770	763	756	762	776
5	Budva	115	114	110	109	92	95	93	96	90	87	101	104	101
6	Cetinje	99	71	64	61	59	57	59	51	52	52	54	52	61
7	Danilovgrad	86	84	84	78	78	79	81	79	75	68	66	72	78
8	Zeta	90	82	85	81	77	80	74	75	74	71	71	70	78
9	Gusinja	124	126	125	125	124	124	124	124	124	123	124	123	124
10	Herceg Novi	210	187	176	165	162	151	135	125	133	142	157	151	158
11	Kolašin	70	71	73	69	67	68	67	65	65	69	70	66	68
12	Kotor	58	60	64	63	57	55	53	53	53	58	54	56	57
13	Mojkovac	218	206	203	199	203	202	199	194	196	203	208	209	203
14	Nikšić	479	435	441	411	391	375	389	383	382	382	393	392	404
15	Petnjica	458	461	461	456	452	451	449	446	442	439	438	438	449
16	Plav	491	490	482	477	478	473	474	474	469	472	469	473	477
17	Plužine	517	510	483	468	461	446	452	444	471	17	17	16	359
18	Pljevlja	30	31	31	26	23	20	22	21	20	474	466	456	135
19	Podgorica	707	657	657	638	619	597	620	628	626	609	608	597	630
20	Rožaje	1686	1695	1689	1686	1678	1678	1663	1642	1647	1647	1639	1646	1666
21	Šavnik	9	6	7	7	5	4	4	5	5	6	7	6	6
22	Tivat	67	65	70	67	66	66	63	70	67	68	68	65	67
23	Tuzi	90	89	87	87	88	89	86	87	86	89	87	89	88
24	Ulcinj	136	129	109	86	87	77	71	69	75	101	114	114	97
25	Žabljak	37	36	30	29	27	26	26	24	23	27	25	23	28
26	Ukupno:	9467	9236	9101	8892	8729	8630	8630	8549	8568	8573	8588	8633	8800

○
○

Pregled isplata novčanih naknada u 2024. godini

(Tab. 70.)

Rb	Mjesec	Redovna - 40% minimalne zarade – 180€ od 1.10.2024.godine 240€ i 320€		Najniža penzija od 1.1.2024.g. 450€		Redovna - 120% obračunske vrijednosti koeficijenta – 108€		Ukupno	
		Broj korisnika	Sredstva bruto	Broj korisnika	Sredstva bruto	Broj korisnika	Sredstva bruto	Broj korisnika	Sredstva bruto
Rb	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Januar	8110	1757231.00	96	33878.43	1261	167387.75	9467	1958497.18
2	Februar	8039	1740701.26	97	68687.18	1100	149458.36	9236	1958846.80
3	Mart	7963	1716396.96	91	49292.27	1047	139782.08	9101	1905471.31
4	April	7878	1706511.82	90	48639.83	924	114530.19	8892	1869681.84
5	Maj	7827	1695032.69	89	48260.25	813	101491.82	8729	1844784.76
6	Jun	7773	1684455.25	87	46380.46	770	100397.30	8630	1831233.01
7	Jul	7740	1673913.39	86	46266.17	804	105082.53	8630	1825262.09
8	Avgust	7681	1664406.89	84	45041.74	784	103979.25	8549	1813427.88
9	Septembar	7648	1655715.94	82	44084.93	838	98991.01	8568	1798791.88
10	Oktobar	7602	1501165.77	81	39855.49	890	104027.95	8573	1645049.21
11	Novembar	7511	1479217.34	78	38610.00	999	116649.09	8588	1634476.43
12	Decembar	7613	2958579.43	78	38610.00	942	109483.55	8633	3106672.98

Pregled izdatih dozvola za privremeni boravak i rad stranaca
prema državama porijekla (Tab. 71.)

Država	U kvoti	%	Van kvote	%	Ukupno (uk+vk)	%
Srbija	6386	25.80	1057	7.96	7443	19.58
Turska	5175	20.91	4207	31.70	9382	24.68
Ruska Federacija	4079	16.48	4963	37.40	9042	23.78
Albanija	1948	7.87	87	0.66	2035	5.35
Bosna i Hercegovina	1634	6.60	232	1.75	1866	4.91
Kosovo	1248	5.04	209	1.57	1457	3.83
Azerbejdžan	1024	4.14	45	0.34	1069	2.81
Sjeverna Makedonija	612	2.47	108	0.81	720	1.89
Bjelorusija	377	1.52	213	1.61	590	1.55
Ukrajina	354	1.43	452	3.41	806	2.12
Indija	174	0.70	10	0.08	184	0.48
Meksiko	106	0.43	1	0.01	107	0.28
Egipat	104	0.42	20	0.15	124	0.33
Nepal	93	0.38	-	-	93	0.24
Kazahstan	82	0.33	44	0.33	126	0.33
Filipini	71	0.29	11	0.08	82	0.22
Moldavija	68	0.27	18	0.14	86	0.23
Indonezija	63	0.25	-	-	63	0.17
Kina	60	0.24	154	1.16	214	0.56
Kuba	60	0.24	2	0.02	62	0.16
Njemačka	58	0.23	298	2.25	356	0.94
Kenija	57	0.23	-	-	57	0.15
Argentina	55	0.22	12	0.09	67	0.18
Hrvatska	52	0.21	52	0.39	104	0.27
Mauricijus	50	0.20	-	-	50	0.13
Velika Britanija	43	0.17	109	0.82	152	0.40
Tadžikistan	42	0.17	1	0.01	43	0.11
Uzbekistan	41	0.17	1	0.01	42	0.11
Tunis	37	0.15	1	0.01	38	0.10
Rumunija	35	0.14	15	0.11	50	0.13
Francuska	32	0.13	64	0.48	96	0.25
Nepoznato	32	0.13	8	0.06	40	0.11
Gruzija	28	0.11	7	0.05	35	0.09
Maroko	26	0.11	3	0.02	29	0.08
Tajland	26	0.11	3	0.02	29	0.08
Brazil	24	0.10	9	0.07	33	0.09
SAD	24	0.10	100	0.75	124	0.33
Izrael	20	0.08	64	0.48	84	0.22
Italija	18	0.07	91	0.69	109	0.29
Madjarska	17	0.07	16	0.12	33	0.09
Južnoafrička republika	16	0.06	39	0.29	55	0.14
Poljska	14	0.06	28	0.21	42	0.11
Slovenija	14	0.06	34	0.26	48	0.13
Jordan	13	0.05	2	0.02	15	0.04
Kirgistan	13	0.05	6	0.05	19	0.05
Kolumbija	13	0.05	3	0.02	16	0.04
Australija	12	0.05	30	0.23	42	0.11
Holandija	12	0.05	37	0.28	49	0.13
Japan	12	0.05	15	0.11	27	0.07
Bangladeš	10	0.04	2	0.02	12	0.03
Bugarska	10	0.04	7	0.05	17	0.04
Kanada	10	0.04	30	0.23	40	0.11

Alžir	9	0.04	1	0.01	10	0.03
Portugal	9	0.04	6	0.05	15	0.04
Slovačka	9	0.04	13	0.10	22	0.06
Španija	9	0.04	8	0.06	17	0.04
Šri Lanka	9	0.04	1	0.01	10	0.03
Pakistan	8	0.03	5	0.04	13	0.03
Austrija	7	0.03	48	0.36	55	0.14
Belgija	7	0.03	17	0.13	24	0.06
Češka Republika	7	0.03	16	0.12	23	0.06
Grčka	7	0.03	9	0.07	16	0.04
Jermenija	7	0.03	18	0.14	25	0.07
Malezija	6	0.02	1	0.01	7	0.02
Peru	6	0.02	3	0.02	9	0.02
Čile	4	0.02	3	0.02	7	0.02
Kipar	4	0.02	4	0.03	8	0.02
Letonija	4	0.02	14	0.11	18	0.05
Liban	4	0.02	18	0.14	22	0.06
Novi Zeland	4	0.02	6	0.05	10	0.03
Venecuela	4	0.02	-	-	4	0.01
Nigerija	3	0.01	1	0.01	4	0.01
Švajcarska	3	0.01	21	0.16	24	0.06
Švedska	3	0.01	15	0.11	18	0.05
Benin	2	0.01	-	-	2	0.01
Ekvador	2	0.01	1	0.01	3	0.01
Estonija	2	0.01	6	0.05	8	0.02
Kamerun	2	0.01	-	-	2	0.01
Makao	2	0.01	-	-	2	0.01
Obala slonovače	2	0.01	-	-	2	0.01
Senegal	2	0.01	-	-	2	0.01
Togo	2	0.01	-	-	2	0.01
Urugvaj	2	0.01	1	0.01	3	0.01
Etiopija	1	0.00	-	-	1	0.00
Iran	1	0.00	20	0.15	21	0.06
Irska	1	0.00	4	0.03	5	0.01
Island	1	0.00	-	-	1	0.00
Južna Koreja	1	0.00	3	0.02	4	0.01
Lesoto	1	0.00	-	-	1	0.00
Litvanija	1	0.00	6	0.05	7	0.02
Luksembur	1	0.00	1	0.01	2	0.01
Mongolija	1	0.00	1	0.01	2	0.01
Niger	1	0.00	-	-	1	0.00
Norveška	1	0.00	5	0.04	6	0.02
Panama	1	0.00	-	-	1	0.00
Sveti Kits i Nevis	1	0.00	3	0.02	4	0.01
Danska	-	-	20	0.15	20	0.05
Dominika	-	-	3	0.02	3	0.01
Gambija	-	-	2	0.02	2	0.01
Gana	-	-	2	0.02	2	0.01
Hong Kong	-	-	2	0.02	2	0.01
Libija	-	-	1	0.01	1	0.00
Malta	-	-	3	0.02	3	0.01
Palestina	-	-	14	0.11	14	0.04
Saudijska Arabija	-	-	1	0.01	1	0.00
Sijera Leon	-	-	1	0.01	1	0.00
Singapur	-	-	5	0.04	5	0.01
Sirija	-	-	6	0.05	6	0.02

Sudan	-	-	1	0.01	1	0.00
Sveta Lucija	-	-	1	0.01	1	0.00
Turkemistan	-	-	3	0.02	3	0.01
UAE	-	-	2	0.02	2	0.01
Vanuatu	-	-	5	0.04	5	0.01
UKUPNO	24748	100	13271	100	38019	100

gija	Obrazovanje i osposobljavanje	Osposobljavanje za samostalan rad	Osposobljavanje za rad kod poslodavca	Podsticaji za zapošljavanje	Podsticaji za samozapošljavanje	Javni rad	Ukupn
	96	19	15	2	9	52	193
	22	6	7	3	5	41	84
d	6	1	/	/	1	10	18
	10	1	/	/	1	22	34
	5	1	/	/	1	3	10
	1	1	1	1	5	5	14
	140	29	23	6	22	133	353
	10	31	72	11	12	86	222
	/	8	2	1	/	16	27
	1	6	4	/	3	9	23
	10	7	21	/	1	36	75
	/	/	/	/	/	1	1
	/	3	/	/	/	2	
	1	/	/	/	/	10	11
	43	3	25	/	17	40	128
t	1	/	/	/	/	14	15
	/	40	52	1	4	76	173
	/	24	19	/	/	24	67
	1	1	/	/	3	1	6
	/	9	29	2	8	22	70
	67	132	224	15	48	337	823
	4	2	1	1	1	15	24
	2	1	/	/	3	2	8
	/	/	/	/	/	5	5
vi	/	1	/	/	/	16	17
	/	/	/	/	1	3	4
	/	/	/	/	1	/	1
	6	4	1	1	6	41	59
	213	165	248	22	76	511	1.235
	17,24	13,37	20,08	1,78	6,15	41,38	100%
	79.050,22 €	589.850,97 €	631.675,49 €	106.851,05 €	750.000,00 €	1.069.480,29 €	3.226.
OSTVA	73.069,22 €	565.898,93 €	599.814,82 €	68.265,85 €	552.907,00 €	992.770,03 €	2.852.

STRUKTURA UČESNIKA PROGRAMA AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA PO OPŠTINAMA
(Tab.72.)

STRUKTURA UČESNIKA PROGRAMA AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA PO
PROGRAMIMA
(Tab. 73.)

UČESNICI PROGRAMA I UGOVORENA SREDSTVA PO REGIONIMA(Tab. 74.)

PROGRAMI AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA	SREDIŠNJI REGION		SJEVERNI REGION		PRIMORSKI REGION		UKUPNO	
	BROJ UČESNIKA	SREDSTVA	BROJ UČESNIKA	SREDSTVA	BROJ UČESNIKA	SREDSTVA	BROJ UČESNIKA	SREDSTVA

Obrazovanje i osposobljavanje	140	51.957,89	67	24.865,56	6	2.226,77	213	79.050,22
Osposobljavanje za rad kod poslodavca	23	58.582,49	224	570.545,92	1	2.547,08	248	631.675,49
Osposobljavanje za samostalan rad	29	103.671,37	132	471.880,20	4	14.299,40	165	589.850,97
Podsticaj za zapošljavanje	6	29.142,16	15	72.852,03	1	4.856,86	22	106.851,05
Podsticaj za samozapošljavanje	22	217.105,24	48	473.684,16	6	59.210,60	76	750.000,00
Javni radovi	133	278.356,53	337	705.314,04	41	85.809,72	511	1.069.480,29
UČESNICI PROGRAMA/ UGOVORENA SREDSTVA	353	738.815,68	823	2.319.141,91	59	168.950,43	1.235	3.226.908,02

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2024. GODINU INSTITUTA ZA RAZVOJ I ISTRAŽIVANJA U OBLASTI ZAŠTITE NA RADU

Kratki prikaz najznačajnijih poslova koje je Institut izradio u 2024. godini:

- Glavni projekat izmiještanja rijeke Čehotine približnim pravcem njenog prirodnog toka preko prostora unutrašnjeg odlagališta eksploatacionog polja Rudnik uglja AD Pljevlja, Elaborat bezopasnosti rada distributivne mreže 35kV, 10kV u režimu uzemljenje NT transformatora za CEDIS, Revizija Glavnog projekta hidrotehničke infrastrukture za potrebe Ski centra Kolašin, Revizija tehničke dokumentacije Glavnog projekta po fazama Primarnog toplovoda od TE Pljevlja do grada, Vršenje stručnog nadzora nad izvođenjem radova na Projektu „Nastavak korišćenja i fazne rekultivacije deponije Maljevac“ - Radovi na nastavku korišćenja kasete III (do K+828 mnm)/dio II, Revizija Glavnog projekta za Luštica Development, Tehnički pregled Glavnog projekta za vojno skladište „Brezovik“, Revizija Glavnog projekta postrojenje za pripremu pitke vode sa hidrauličkom analizom za potrebe grada Berana i prigradskih naselja koja se snabdijevaju vodom sa izvorišta „Merića vrela“.
- Broj poslodavaca za koje vodimo poslove zaštite i zdravlja na radu: 38
- Izrada akta o procjeni rizika: 20 poslodavaca;
- Periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija i sredstava i opreme lične zaštite na radu: cca 40;
- Ispitivanje uslova radne sredine: fizičkih štetnosti (buka), hemijskih štetnosti (prašina osim kamene prašine, kristobalita, talka i prašine u obliku vlakana, neorganski gasovi i pare i organski gasovi i pare osim materija koje zahtijevaju posebne analitičke tehnike), osvjetljenost i mikroklima: cca 15;
- Osposobljavanje i provjera osposobljenosti za bezbjedan rad zaposlenih: 39 poslodavaca;
- Izrada elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu: cca 20;
- Izrada Strateških procjena uticaja na životnu sredinu: 3.
- Nadzori nad izgradnjom objekata: cca 20;
- Kontrola tehničke dokumentacije: cca 140.

Navedeni poslovi su realizovani za brojna pravna lica u različitim oblastima djelatnosti, državne organe, organe državne uprave, odnosno jedinicama lokalne samouprave na teritoriji Crne Gore.

Poslovanje Instituta u 2024. godini je bilo uspješno, tako da je ostvaren pozitivan finansijski rezultat. U skladu sa Statutom Instituta analizu i usvajanje poslovanja vrši Upravni odbor Instituta na posebnoj sjednici. Odluke o izvještaju za poslovanje (Popis i Godišnji obračun), u skladu sa zakonom, usvajaju se do kraja marta mjeseca.

Broj: 01-452

Datum: 31.03.2025.godine

Direktor

mr Aleksandar Duborija, dipl.inž.tehn.